

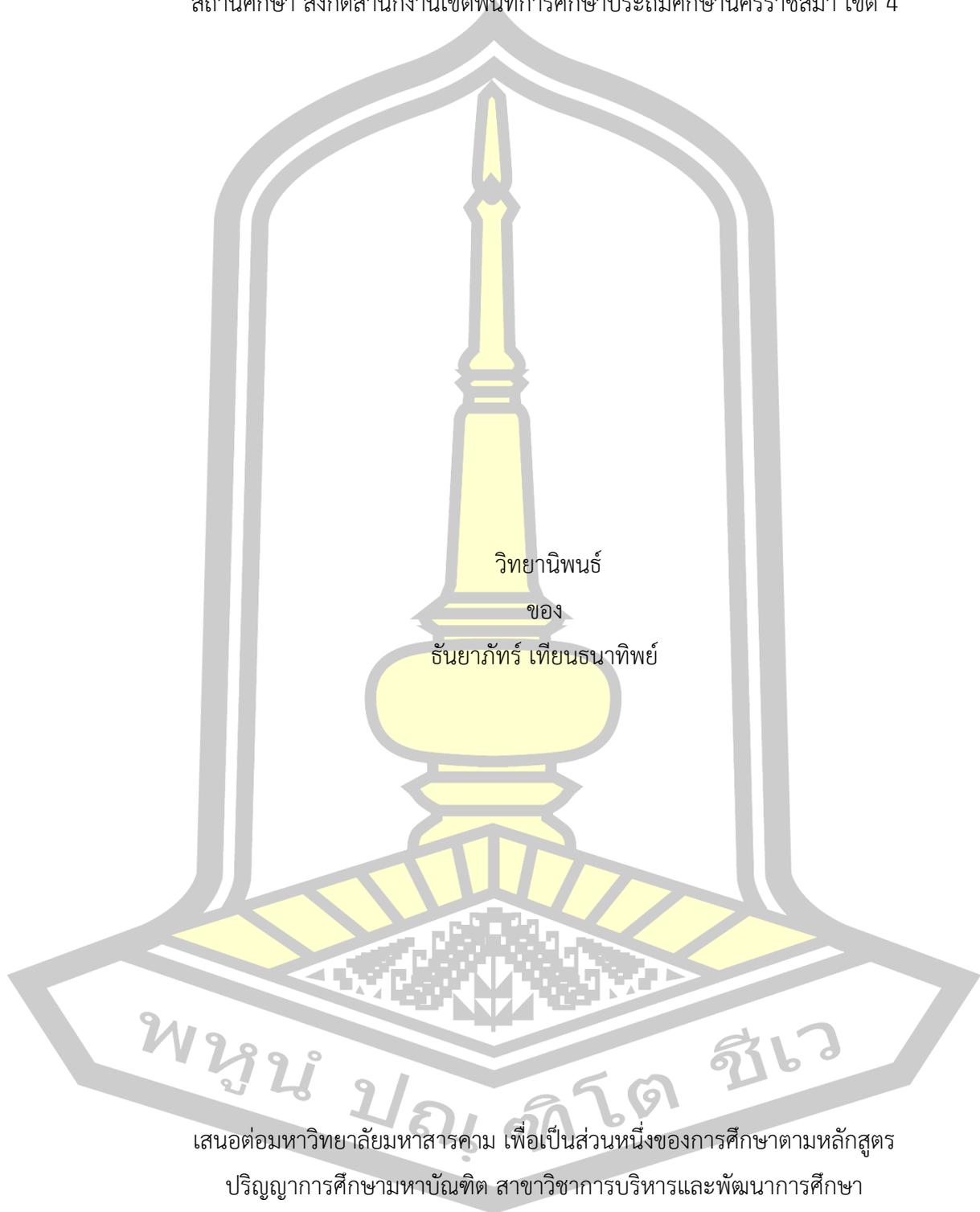
การพัฒนาแนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติการกิจใน
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4

วิทยานิพนธ์
ของ
ฉันทยาภัทร์ เทียนธนาทิพย์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา
มิถุนายน 2563

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

การพัฒนาแนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติการกิจใน
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4

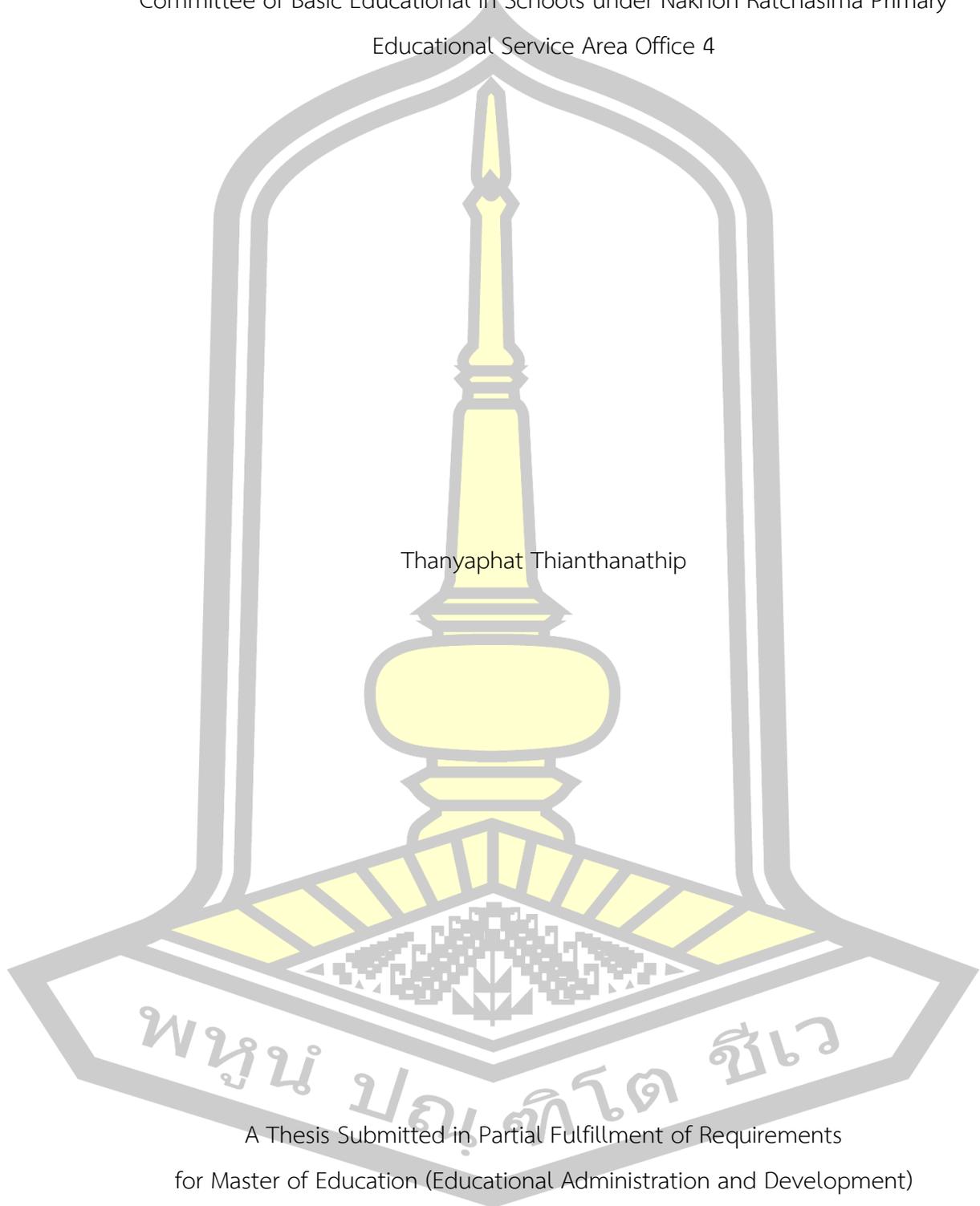

วิถยานิพนธ์
ของ
ธันยภัทร์ เทียนธนาทิพย์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา
มิถุนายน 2563

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

Developing the Guidelines for Educational Management Participation of the
Committee of Basic Educational in Schools under Nakhon Ratchasima Primary
Educational Service Area Office 4

Thanyaphat Thianthanathip

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of Requirements
for Master of Education (Educational Administration and Development)

June 2020

Copyright of Maharakham University

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณาวิทยานิพนธ์ของนางสาวฉันทยาภัทร์ เทียนธนาทิพย์ แล้วเห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา ของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ประธานกรรมการ

(ผศ. ดร. โกวิทย์ เทศบุตร)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

(รศ. ดร. ธรินทร์ นามวรรณ)

กรรมการ

(รศ. ดร. พชรวิทย์ จันทศิริสิริ)

กรรมการ

(ผศ. ดร. อรุณช วรรณวิเศษ ศรีสอาด)

มหาวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา ของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

(รศ. ดร. พชรวิทย์ จันทศิริสิริ)

(รศ. ดร. กริสน์ ชัยมูล)

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ชื่อเรื่อง	การพัฒนาแนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติภารกิจในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4		
ผู้วิจัย	ธัญยาภัทร์ เทียนธนาทิพย์		
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร. ธรินธร นามวรรณ		
ปริญญา	การศึกษามหาบัณฑิต	สาขาวิชา	การบริหารและพัฒนาการศึกษา
มหาวิทยาลัย	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	ปีที่พิมพ์	2563

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติภารกิจในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 4 2) พัฒนาแนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติภารกิจในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 4 การวิจัยแบ่งเป็น 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติภารกิจในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้แทนครู ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้แทนผู้ปกครอง และผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 270 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม ระยะที่ 2 การพัฒนาแนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติภารกิจในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 1) ศึกษาสถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) จำนวน 3 โรงเรียน กลุ่มผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้แทนครู และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ 2) ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินความเหมาะสมและเป็นไปได้ของแนวทาง จำนวน 5 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบประเมินความเหมาะสมและเป็นไปได้ของแนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติภารกิจในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพปัจจุบันการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติภารกิจในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน เรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากน้อยไปหามาก ได้แก่ ด้านงบประมาณ ด้านบริหารงานบุคคล ด้านบริหารทั่วไป และด้านวิชาการ สภาพที่พึงประสงค์การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติภารกิจในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 4 ด้าน เรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านบริหารงานบุคคล ด้านบริหารทั่วไป ด้านงบประมาณ และด้านวิชาการ

2. ผลการพัฒนาแนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติภารกิจในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 พบว่า มีทั้งหมด 4 ด้าน 20 แนวทาง ได้แก่ การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติภารกิจในสถานศึกษาด้านวิชาการ 7 แนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติภารกิจในสถานศึกษาด้านงบประมาณ 6 แนวทาง การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติภารกิจในสถานศึกษา ด้านบริหารงานบุคคล 3 แนวทาง และการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติภารกิจในสถานศึกษา ด้านบริหารทั่วไป 4 แนวทาง โดยสังเคราะห์มาจากการสัมภาษณ์โรงเรียนที่มีแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ ผสมกับกรอบแนวคิดของการวิจัย การประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติภารกิจในสถานศึกษา โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด และมีความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ : การพัฒนาแนวทาง, การมีส่วนร่วม, คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

TITLE	Developing the Guidelines for Educational Management Participation of the Committee of Basic Educational in Schools under Nakhon Ratchasima Primary Educational Service Area Office 4		
AUTHOR	Thanyaphat Thianthanathip		
ADVISORS	Associate Professor Tharinthorn Namwan , Ed.D.		
DEGREE	Master of Education	MAJOR	Educational Administration and Development
UNIVERSITY	Maharakham University	YEAR	2020

ABSTRACT

The present study aimed to 1) to investigate the current situations, desirable situations and needs for the educational management participation of the committee of basic educational in schools under Nakhon Ratchasima primary Educational service area office 4, 2) to develop the guidelines for educational management participation of the committee of basic educational in schools under Nakhon Ratchasima primary Educational service area office 4. The study was divided into 2 phases; phase 1 was the study related to the current situations, desirable situations and needs for the educational management participation of the committee of basic educational in schools under Nakhon Ratchasima primary Educational service area office 4. The sample of this phase was 207 consisted of schools administrators, teachers, chairperson of the committee of basic educational in school, parents and representatives from the local government organization who were selected by stratified random sampling. The instrument used was the questionnaire. Phase 2 was the development of the guidelines for educational management participation of the committee of basic educational in school under Nakhon Ratchasima primary Educational service area office 4 which divided into 2 stages as follows; stage 1 was the study of 3 schools where there was the best practicing. The participants were

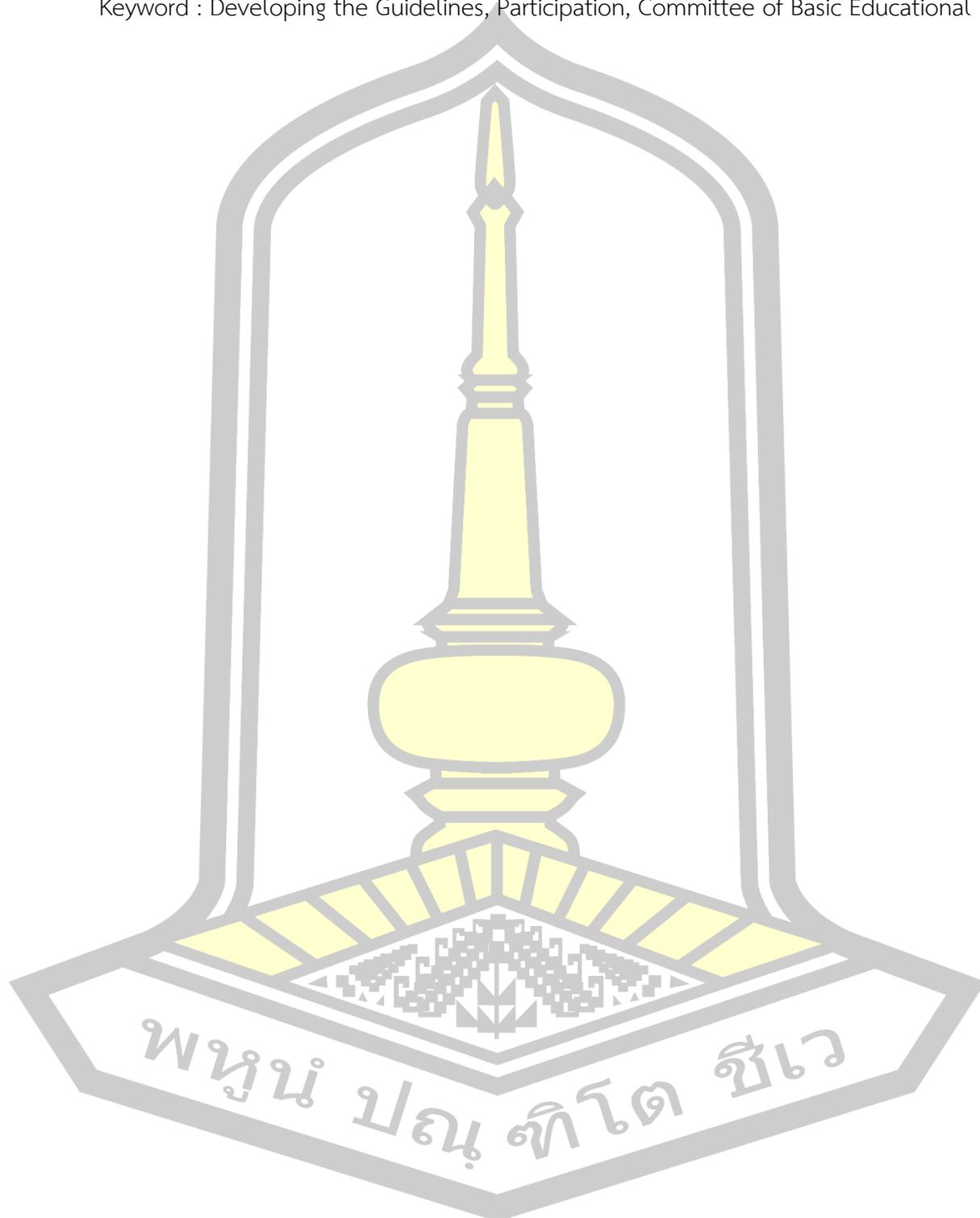
schools administrators, teachers, and chairperson of the committee of basic educational in school. The instrument used was the interview questions. Stage 2 was the evaluation of the guidelines in terms of the appropriateness and the possibility by 5 experts. The instrument used was the evaluation form of the appropriateness and the possibility. Percentage, mean and standard deviation were used to analyze the data.

The results of the study revealed that

1. The current situations of the educational management participation for the committee of basic educational in schools under Nakhon Ratchasima primary Educational service area office 4 shown that overall rated in moderate level, when considered into each aspect found out that all aspects rated in moderate level. It could be ranged according to the lowest mean as follows; budget section, personal section, general section, and academic section. The desirable situations of the educational management participation for the committee of basic educational in schools under Nakhon Ratchasima primary Educational service area office 4 shown that overall rated in the most level, when considered into each aspect revealed that all aspects rated in the most level. It could be ranged according to the highest mean as follows; personal section, general section, budget section, and academic section.

2. The results of guidelines developing for the educational management participation for the committee of basic educational in schools under Nakhon Ratchasima primary Educational service area office 4 pointed out that there were 4 aspects and 20 guidelines as follow; 7 guidelines for the participation of academic section, 6 guidelines for the participation of budget section, 3 guidelines for the participation of personal section and 4 guidelines for the participation of general section. These guidelines were analyzed from the interview of schools where there was the best practicing and the conceptual framework of the study. The results of the appropriateness and the possibility yielded that overall of the appropriateness rated in the most level and the possibility also rated in the most level.

Keyword : Developing the Guidelines, Participation, Committee of Basic Educational

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความกรุณาและความช่วยเหลืออย่างสูงยิ่งจากรองศาสตราจารย์ ดร.ธรินธร นามวรรณ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ได้กรุณาดูแลเอาใจใส่ให้คำปรึกษา แนะนำ ตรวจสอบ เพื่อการแก้ไขปรับปรุงข้อบกพร่องในทุกขั้นตอน ตั้งแต่เริ่มต้นจนงานวิจัยสำเร็จลุล่วง ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.โกวิทย์ เทศบุตร ประธานกรรมการสอบ รองศาสตราจารย์ ดร.เพชรวิทย์ จันทร์ศิริสิริ กรรมการสอบ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรนุช วราอัศวปติ ศรีสะอาด กรรมการสอบ ที่ให้ความเมตตาในการให้ข้อเสนอแนะทางวิชาการเป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่เป็นผู้เชี่ยวชาญช่วยเหลือในการพิจารณาคุณภาพเครื่องมือการวิจัย รวมถึงผู้บริหารโรงเรียน ตลอดจนผู้แทนครู ประธานกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้แทนผู้ปกครอง และผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ ตอบแบบสอบถามให้การช่วยเหลือสนับสนุนการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบคุณเพื่อนนิสิตสาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา พ 31 ทุกท่าน ที่ได้ให้คำแนะนำและส่งเสริมกำลังใจตลอดมา ขอขอบคุณนางสาวกุลธิดา ไชยมาตย์ ที่ช่วยเหลือเป็นกำลังใจสำคัญจนสำเร็จด้วยดี นอกจากนี้ยังมีผู้ที่มีความร่วมมือช่วยเหลืออีกหลายท่านซึ่งผู้วิจัยไม่สามารถกล่าวนามในที่นี้ได้หมด จึงขอขอบคุณทุกท่านเหล่านั้นไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอขอบพระคุณ นายกมลวิทย์ เทียนธนาทิพย์ นางวีรนนท์ เทียนธนาทิพย์ นางสาวธัญลักษณ์ เทียนธนาทิพย์ และครอบครัวที่คอยสนับสนุนช่วยเหลือทุกด้าน รวมทั้งเป็นกำลังใจอันสำคัญยิ่งในการทำวิทยานิพนธ์จนสำเร็จด้วยดี

คุณค่าและประโยชน์ของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ขอมอบบูชาพระคุณบิดา มารดา บุรพจารย์ที่ประสิทธิ์ประสาทความรู้ให้แก่ผู้วิจัย และมอบแด่บุคคลที่กล่าวนามไว้ในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

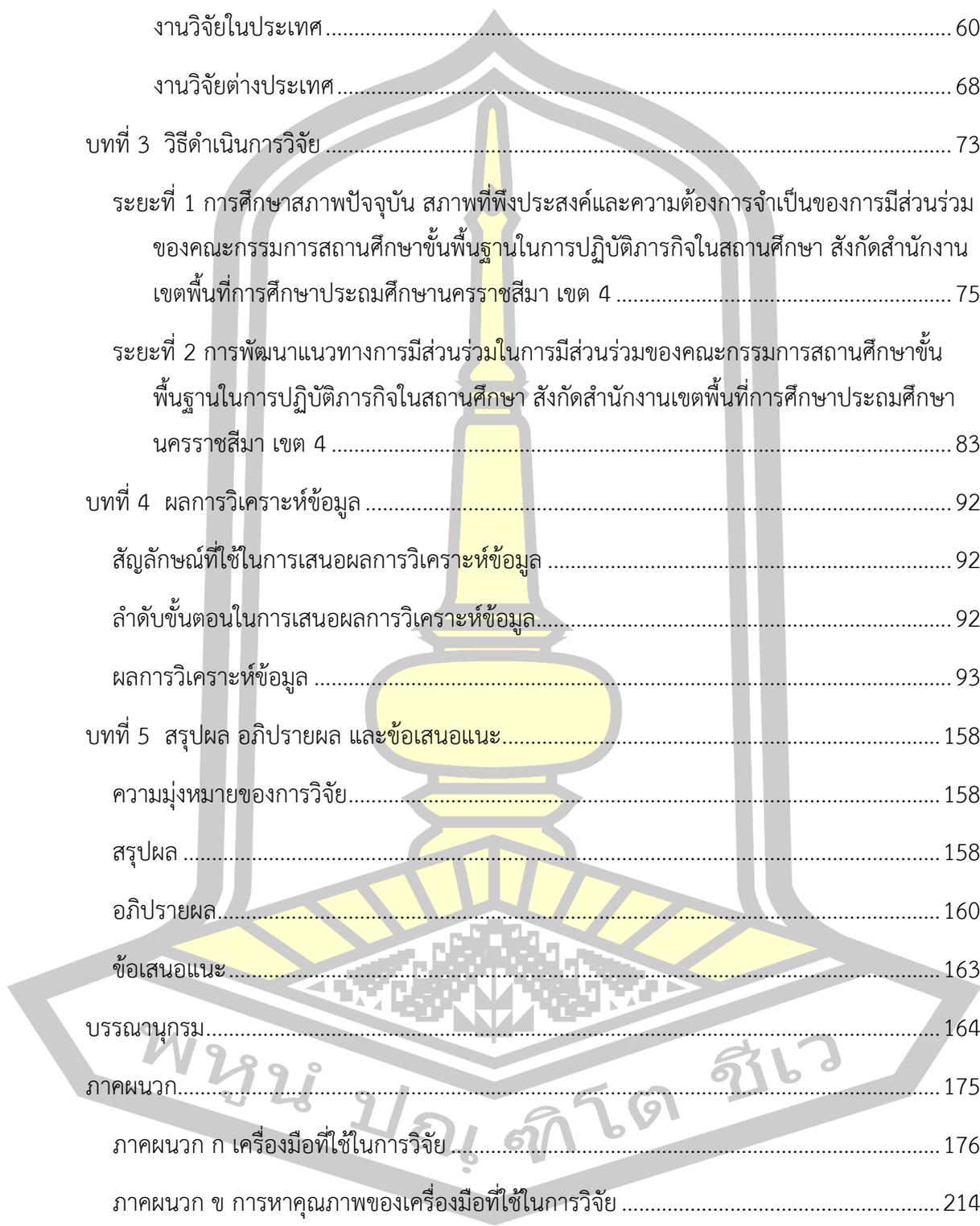
ธัญญภัทร์ เทียนธนาทิพย์

พญูน์ ปญุ ทิโต ชีเว

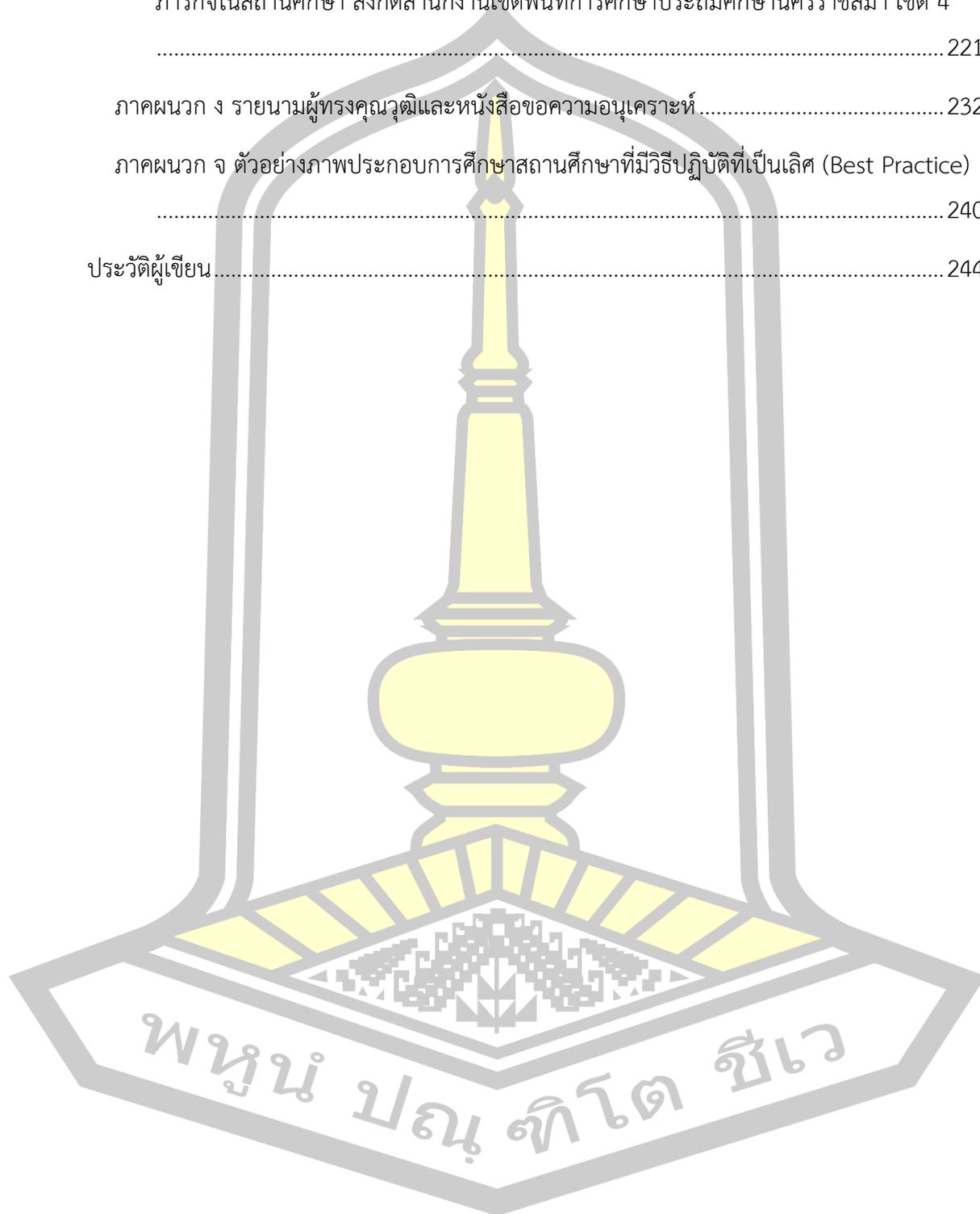
สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฌ
สารบัญ.....	ญ
สารบัญตาราง.....	ฐ
สารบัญภาพประกอบ.....	ณ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
คำถามของการวิจัย.....	4
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	4
ความสำคัญของการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	7
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	8
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	11
การมีส่วนร่วม.....	11
ความจำเป็นในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารการศึกษา.....	25
ข้อบ่งชี้ภารกิจการบริหารและการจัดการสถานศึกษา.....	27
คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	42
การประเมินความต้องการจำเป็น.....	54
บริบทสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4.....	56

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	60
งานวิจัยในประเทศ	60
งานวิจัยต่างประเทศ	68
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	73
ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการมีส่วนร่วม ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติภารกิจในสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4	75
ระยะที่ 2 การพัฒนาแนวทางการมีส่วนร่วมในการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้น พื้นฐานในการปฏิบัติภารกิจในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 4	83
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	92
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	92
ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	92
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	93
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	158
ความมุ่งหมายของการวิจัย	158
สรุปผล	158
อภิปรายผล	160
ข้อเสนอแนะ	163
บรรณานุกรม	164
ภาคผนวก	175
ภาคผนวก ก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	176
ภาคผนวก ข การหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	214

ภาคผนวก ค คู่มือแนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติ ภารกิจในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4	221
ภาคผนวก ง รายนามผู้ทรงคุณวุฒิและหนังสือขอความอนุเคราะห์.....	232
ภาคผนวก จ ตัวอย่างภาพประกอบการศึกษาสถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice)	240
ประวัติผู้เขียน.....	244

สารบัญตาราง

	หน้า
ตาราง 1 การวิเคราะห์แนวคิดทฤษฎีการมีส่วนร่วม.....	21
ตาราง 2 แสดงข้อมูลจำนวนนักเรียน จำแนกตามชั้น เพศ และห้องเรียน ปีการศึกษา 2563 (ข้อมูล ณ วันที่ 10 มิถุนายน 2562) สพป.นครราชสีมา เขต 4	59
ตาราง 3 รายการประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	76
ตาราง 4 จำนวนข้อของแบบสอบถามการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติภารกิจในสถานศึกษา	77
ตาราง 5 จำนวนข้อของแบบสัมภาษณ์การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติภารกิจในสถานศึกษา	85
ตาราง 6 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	93
ตาราง 7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวชี้วัดการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติภารกิจในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4	94
ตาราง 8 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติภารกิจในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 ด้านวิชาการ	96
ตาราง 9 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติภารกิจในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 ด้านงบประมาณ	101
ตาราง 10 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติภารกิจในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 ด้านบริหารงานบุคคล	103
ตาราง 11 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติภารกิจในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 ด้านบริหารทั่วไป	106

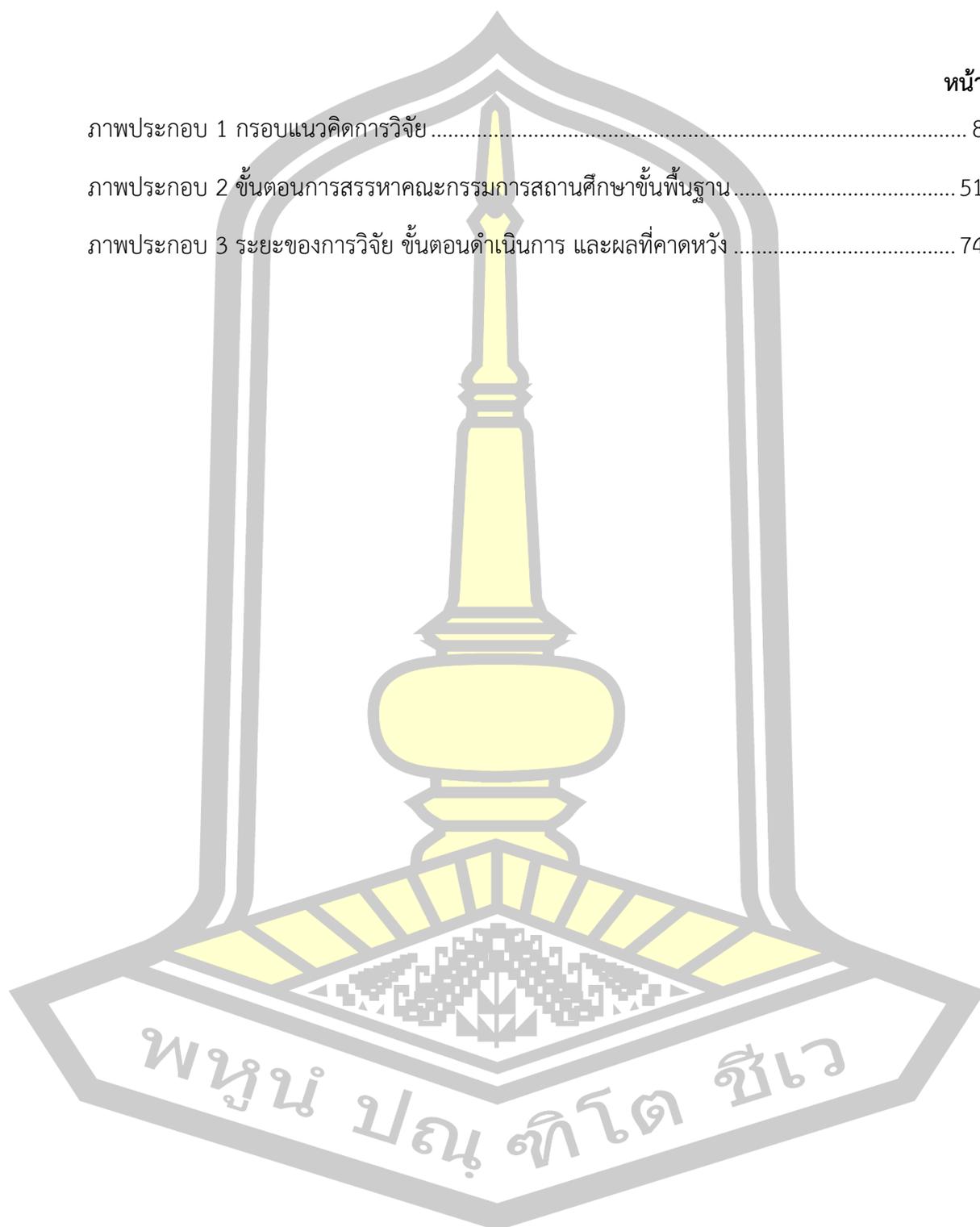
ตาราง 12 ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI_{modified}) และลำดับความต้องการจำเป็นการมีส่วนร่วม ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติภารกิจในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 ในภาพรวม	109
ตาราง 13 ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI_{modified}) และลำดับความต้องการจำเป็นการมีส่วนร่วม ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติภารกิจในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 แยกรายด้าน.....	110
ตาราง 14 ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI_{modified}) และลำดับความต้องการจำเป็นการมีส่วนร่วม ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติภารกิจในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 ด้านวิชาการ	111
ตาราง 15 ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI_{modified}) และลำดับความต้องการจำเป็นการมีส่วนร่วม ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติภารกิจในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 ด้านงบประมาณ	116
ตาราง 16 ค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบัน และค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติภารกิจในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 และค่าดัชนีความต้องการจำเป็นปรับปรุง (PNI_{modified}) และลำดับ ความต้องการจำเป็น ด้านบริหารงานบุคคล.....	118
ตาราง 17 ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI_{modified}) และลำดับความต้องการจำเป็นการมีส่วนร่วม ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติภารกิจในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 ด้านบริหารทั่วไป	121
ตาราง 18 การจัดลำดับความสำคัญความต้องการจำเป็นที่ได้จากดัชนี PNI ผู้วิจัยได้เรียงลำดับ ประเด็นเพื่อนำไปสร้างแบบสัมภาษณ์เพื่อสัมภาษณ์เชิงลึกกับกลุ่มเป้าหมาย	124
ตาราง 19 แสดงแนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติภารกิจ ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4	150
ตาราง 20 แสดงความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติภารกิจในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 โดยรวมและรายด้าน	152

ตาราง 21 ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติภารกิจในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาขอนแก่นราชสีมา เขต 4 รายชื่อ	153
ตาราง 22 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการประเมินคู่มือแนวทางการมีส่วนร่วมของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติภารกิจในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นราชสีมา เขต 4.....	156
ตาราง 23 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) ระหว่างข้อ คำถามกับเนื้อหา ของแบบสอบถามการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการ ปฏิบัติภารกิจในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นราชสีมา เขต 4	215
ตาราง 24 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ ของแบบสอบถามสภาพปัจจุบันการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติภารกิจในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาขอนแก่นราชสีมา เขต 4.....	218
ตาราง 25 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ ของแบบสอบถามสภาพที่พึงประสงค์ของการมีส่วนร่วมของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติภารกิจในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นราชสีมา เขต 4.....	219

สารบัญภาพประกอบ

	หน้า
ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย.....	8
ภาพประกอบ 2 ขั้นตอนการสรรหาคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	51
ภาพประกอบ 3 ระยะเวลาของการวิจัย ขั้นตอนดำเนินการ และผลที่คาดหวัง.....	74

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ปัจจุบันสังคมไทยได้เปลี่ยนไปตามยุคโลกาภิวัตน์ ไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ สังคมการเมือง การศึกษา ขนบธรรมเนียมวัฒนธรรม ซึ่งเกิดการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ทำให้มีผลกระทบต่อ การศึกษาของไทยเป็นไปในทางลบทั้งระบบการจัดการศึกษา และคุณภาพของผู้เรียนจนทำให้ระบบ การศึกษาของไทยและมาตรฐานผู้เรียนของไทยก้าวไม่ทันโลกจึงทำให้มีการเคลื่อนไหวและมีแนวคิด เกี่ยวกับการศึกษาที่จะเอื้อต่อสภาพสังคมไทยในอนาคตที่มีความก้าวหน้ามั่นคงและความเสมอภาค ต้องเป็นการศึกษาที่มุ่งพัฒนาตัวบุคคล ครอบคลุม และการผนึกกำลังกันเป็นชุมชนเป็นสำคัญ โดยเน้น ให้ระบบการศึกษาไทยในอนาคตเป็นระบบที่สามารถเพิ่มศักยภาพการเรียนรู้ของบุคคล ครอบคลุม และชุมชน ส่งเสริมให้บุคคลมีความเข้าใจและทักษะเกี่ยวกับกระบวนการเรียนรู้ เพื่อศึกษาและพัฒนา ตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ปรับตัวได้กับสภาวะโลกปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงก้าวหน้าไปอย่าง รวดเร็ว และสามารถรับข่าวสารใหม่ ๆ แล้วนำมาคิดและตัดสินใจ รวมทั้งส่งเสริมให้ชุมชนสามารถ ผนึกกำลังเพื่อเปลี่ยนแปลงสภาพปัญหาไปสู่สภาพที่พึงประสงค์ (ทองสุข มั่นตาพร, สุรวัฒน์ และ อภิชาติ คำดี, 2559)

การจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและได้มาตรฐานสอดคล้องกับความต้องการของบุคคลและ สังคมมีความสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาคน ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาประเทศรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 54 ระบุไว้ว่า รัฐต้องดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับ การศึกษาเป็นเวลาสิบสองปี ตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย รัฐต้องดำเนินการให้เด็กเล็กได้รับการดูแลและพัฒนา ก่อนเข้ารับการศึกษา ตามวรรคหนึ่งเพื่อพัฒนาร่างกาย จิตใจวินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้สมกับวัยโดยส่งเสริม และสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคเอกชนเข้ามีส่วนร่วมในการดำเนินการด้วย และ รัฐต้องดำเนินการให้ประชาชนได้รับการศึกษาตามความต้องการในระบบต่าง ๆ รวมทั้งส่งเสริมให้มี การเรียนรู้ตลอดชีวิต และจัดให้มีการร่วมมือกันระหว่างรัฐ องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นภาคเอกชนใน การจัดการศึกษาทุกระดับ โดยรัฐมีหน้าที่ดำเนินการกำกับ ส่งเสริม และสนับสนุนให้การจัดการศึกษา ดังกล่าวมีคุณภาพได้มาตรฐานสากล (สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ, 2560) จากมาตราดังกล่าวใน รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยนั้นตรงกับ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช

พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ได้ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของประชาชน มาตรา 8 การจัดการศึกษาให้ยึดหลักดังนี้ เป็นการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชนและให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา มาตรา 9 การจัดระบบ โครงสร้าง และกระบวนการจัดการศึกษา ให้ยึดหลักดังนี้ มีการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น และมาตรา 40 ให้มีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาของแต่ละสถานศึกษา เพื่อทำหน้าที่กำกับและส่งเสริมสนับสนุนกิจการของสถานศึกษา ประกอบด้วย ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนครู ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนศิษย์เก่าของสถานศึกษา และผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งสอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2560-2579) ยุทธศาสตร์ที่ 6 การพัฒนาประสิทธิภาพของระบบบริหารจัดการศึกษา ทุกภาคส่วนของสังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาที่ตอบสนองความต้องการของประชาชนและพื้นที่ ทั้งยังสอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) ยุทธศาสตร์ที่ 6 ยุทธศาสตร์พัฒนาระบบบริหารจัดการและส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ระบบบริหารจัดการมีความคล่องตัวในการบริหารงานการศึกษามากยิ่งขึ้น มีความโปร่งใส และเป็นที่ยอมรับของผู้รับบริการ โครงสร้างของกระทรวงได้รับการปรับปรุงให้มีประสิทธิภาพ โดยการกระจายอำนาจลงไปสู่ส่วนภูมิภาคและสถานศึกษา และมีกลไกการส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการสนับสนุนทรัพยากรเพื่อการศึกษา สถานศึกษาทุกระดับทุกประเภทมีธรรมาภิบาลในการบริหารทั้งยังเร่งส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการจัดการศึกษา รวมทั้งสนับสนุนทรัพยากรเพื่อการศึกษา

สถานศึกษานับเป็นหน่วยงานสำคัญของการบริหารจัดการศึกษา เพราะมีความใกล้ชิดกับผู้เรียนและชุมชนเป็นอย่างมาก กิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อก่อให้เกิดการเรียนรู้ของผู้เรียน จะเกิดขึ้นที่สถานศึกษา การจัดระบบบริหารงานในสถานศึกษาที่เหมาะสมและสอดคล้องกับภาระความรับผิดชอบนั้นเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้การจัดการศึกษามีคุณภาพได้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546) ทั้งนี้ เนื่องเพราะการจัดการศึกษานั้นครอบคลุมกิจกรรมการดำเนินการต่าง ๆ ทางการศึกษา ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของครูและบุคลากรนักเรียนหลักสูตรและการเรียนการสอนการจัดทำนโยบาย และแผนการประเมินผลระบบข้อมูลสารสนเทศการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา การใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นในการบริหารจัดการไม่ดีไม่มีประสิทธิภาพย่อมส่งผลกระทบต่อคุณภาพการศึกษา ได้การจัดการศึกษา โดยให้มีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาตามนัยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545) โดยยึดหลักการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาจากส่วนกลางไป

ยังสถานศึกษา เปิดโอกาสให้ประชาชนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา สถานศึกษาจึงมีอิสระในการตัดสินใจดำเนินการโดยคณะกรรมการสถานศึกษา เพื่อทำหน้าที่กำกับส่งเสริมสนับสนุนกิจการของสถานศึกษาและจัดทำสาระหลักสูตรในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคมภูมิปัญญาท้องถิ่นและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจึงมีบทบาทสำคัญยิ่งในการจัดการศึกษายุคใหม่ ความจำเป็นที่ชุมชนจะต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเนื่องจากชุมชนที่ว่าต้องการอะไรจากระบบการศึกษา และการที่ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมย่อมก่อให้เกิดความรักความรับผิดชอบต่อชุมชนที่ตนอาศัยอยู่ สิ่งเหล่านี้จะนำไปสู่การดำเนินงานทางการศึกษาที่มีคุณภาพประสิทธิภาพใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นอย่างมีคุณค่า เกิดประโยชน์สูงสุด การมีส่วนร่วมจึงมีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาอย่างยิ่ง เพราะเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ได้เข้ามามีส่วนร่วมตัดสินใจ ร่วมวางแผน ร่วมทำงาน จึงก่อให้เกิดความรู้สึกผูกพัน ผูกมัดและตกลงใจร่วมกันในการบริหารสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมาย ซึ่งเป็นรูปแบบคณะกรรมการเพื่อการปรึกษาหารือในการดำเนินงาน ปรึกษาหารือเพื่อช่วยตัดสินใจ ร่วมทำงานและร่วมภาคภูมิใจในความสำเร็จ (ประสาร พรหมณา, 2553) สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติที่กำหนดให้มีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อเป็นตัวแทนของชุมชนให้เข้ามามีบทบาทในการจัดการศึกษา

การจัดการศึกษาในปัจจุบันไม่ใช่เป็นเรื่องเฉพาะครูและผู้บริหารสถานศึกษาเท่านั้น แต่ต้องเสริมเกี่ยวกับการการมีส่วนร่วมของชุมชนให้เกิดขึ้นในองค์ประกอบของการจัดการศึกษา กล่าวคือชุมชน ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษาไม่เพียงให้ความร่วมมือ สนับสนุนเอื้อเฟื้ออยู่ภายนอกเหมือนดังที่ผ่านมา หากยังควรขยายบทบาทของการมีส่วนร่วม กับสถานศึกษาในรูปแบบการบริหารจัดการและการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาทั้งระบบอย่างต่อเนื่องอีกด้วย (ยุทธชัย เฉลิมชัย, 2546) การมีส่วนร่วมเป็นวิธีการบริหารงานที่เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง (Stakeholders) ได้มีส่วนร่วมตามความเหมาะสมนับตั้งแต่การร่วมคิดร่วมตัดสินใจ ร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติ ร่วมสนับสนุน ร่วมติดตามประเมินผล ร่วมแก้ไขปัญหาพร้อมรับผิดชอบผลงานที่ออกมา ร่วมภาคภูมิใจในผลงาน รางวัลที่เกิดจากการร่วมกันปฏิบัติงาน หรือรับข้อตำหนิที่เกิดขึ้น นั่นคือร่วมรับทั้งผิดและชอบ (สุธรรม ธรรมทัศน์านนท์, 2554) การมีส่วนร่วมก่อให้เกิดการระดมความคิด และอภิปรายร่วมกันระหว่างผู้เกี่ยวข้องทำให้เกิดความคิดเห็นที่หลากหลาย ทำให้การปฏิบัติมีความเป็นไปได้มากกว่าการคิดเพียงคนเดียว ทำให้เกิดการต่อต้านน้อยลงในขณะเดียวกันก็จะเกิดการยอมรับมากขึ้น นอกจากนี้ยังเป็นวิธีการที่ผู้บริหารใช้ทดสอบว่าสิ่งที่ตนเองรู้ตรงกับสิ่งที่ผู้ร่วมงานหรือผู้ใต้บังคับบัญชาหรือไม่ เปิดโอกาสให้มีการสื่อสารที่ดีกว่า สามารถแลกเปลี่ยนข้อมูล และประสบการณ์ในการทำงานร่วมกัน ตลอดจนเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานหรือผู้ที่เกี่ยวข้องมีโอกาสได้ใช้ความสามารถและทักษะในการทำงานร่วมกัน เกิดความมีน้ำใจ และ

ความจงรักภักดีต่อหน่วยงานมากขึ้น ส่งผลให้ผลการปฏิบัติงานดีขึ้น การตัดสินใจมีคุณภาพมากขึ้น และส่งเสริมให้การปรับปรุงมีความเป็นไปได้สูงตลอดจนผู้ร่วมงานมีความพึงพอใจในการปฏิบัติมากขึ้นด้วย (สัมฤทธิ์ กางเพ็ง, 2545)

จากสภาพปัจจุบันสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 ของรายงานประจำปีของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 พบว่าสภาพปัญหาคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานซึ่งเป็นตัวแทนของชุมชนในการเข้ามามีส่วนร่วมในการปฏิบัติภารกิจภายในสถานศึกษานั้นเกิดความบกพร่อง กล่าวคือคณะกรรมการสถานศึกษา ยังไม่มีบทบาทในหน้าที่รับผิดชอบอย่างเต็มที่ ไม่มีโอกาสเข้ามาร่วมคิดร่วมแก้ไขปัญหากับสถานศึกษาอย่างจริงจัง ประกอบกับยังไม่มีแนวทางในการพัฒนาอย่างชัดเจน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4, 2562)

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีแนวคิดที่จะศึกษาการพัฒนาแนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติภารกิจในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 4 เพื่อช่วยให้ได้ทราบถึงข้อเท็จจริงและนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการปฏิบัติภารกิจในสถานศึกษา ทั้งยังสามารถนำไปกำหนดเป็นแนวทางในการเสริมสร้างความร่วมมือ การปรับปรุงหรือแก้ไขปัญหาอุปสรรครวมทั้งสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในสถานศึกษาที่มีบริบทใกล้เคียงกันเพื่อควมมีประสิทธิภาพของการจัดการศึกษาและการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาต่อไป

คำถามของการวิจัย

1. สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติภารกิจในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 4 อยู่ในระดับใด
2. แนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติภารกิจในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 4 ควรเป็นอย่างไร

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติภารกิจในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 4

2. เพื่อได้แนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติภารกิจในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 4

ความสำคัญของการวิจัย

1. ได้พัฒนาแนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติภารกิจในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 4 เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการบริหารงานสถานศึกษา
2. ได้ข้อสนเทศและแนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติภารกิจในสถานศึกษา ไปใช้ในหน่วยการที่สังกัดและสามารถนำไปปรับใช้สำหรับหน่วยงานอื่น

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตตามระยะการวิจัย ดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ผู้วิจัยศึกษาองค์ประกอบของการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติภารกิจในสถานศึกษา ซึ่งได้จากการสังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติภารกิจในสถานศึกษา ดังต่อไปนี้

1.1 กรอบแนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในรูปคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยใช้บทบาทอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 40 และพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 มาตรา 38 ให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีส่วนร่วมในการปฏิบัติภารกิจของสถานศึกษา มีองค์ประกอบในการวิจัย 4 ด้าน ได้แก่

1.1.1 ด้านวิชาการ

1.1.2 ด้านงบประมาณ

1.1.3 ด้านบริหารงานบุคคล

1.1.4 ด้านบริหารงานทั่วไป

1.2 กรอบแนวคิดการมีส่วนร่วม จากการสังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมจากจาก Cohen and Uphoff (1980), Sashkin (1982), อคิน ระพีพัฒน์ (2527), สมภพ อัจจนะศึก (2542), ปารีชาติ วลัยเสถียร (2543), เมตต์ เมตต์การุณ

จิต (2547), วัชรยุท บัญมา (2551), วัฒนา มีพร้อม (2554) และอรุณวรรณ ชาญสัมพันธ์ (2556) ได้กรอบแนวคิดการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติภารกิจในสถานศึกษา ที่จะใช้ในการวิจัยมาประยุกต์เป็นตัวชี้วัด 5 ด้าน ดังนี้

- 1.2.1 การมีส่วนร่วมในการวางแผน
- 1.2.2 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ
- 1.2.3 การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ
- 1.2.4 การมีส่วนร่วมในการประเมินผล
- 1.2.5 การมีส่วนร่วมในการร่วมรับผลประโยชน์

2. ด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติภารกิจในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 4

1. ประชากร คือ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้แทนครู ประธานกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 900 คน จากโรงเรียนทั้งหมด 180 โรงเรียน

2. กลุ่มตัวอย่าง คือ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้แทนครู ประธานกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กำหนดขนาดตัวอย่างจากจำนวนประชากรทั้งหมด 900 คน โดยใช้ตาราง Krejcie & Morgan (บุญชม ศรีสะอาด, 2553) ได้กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยจำนวน 270 คน จำนวน 54 โรงเรียน แยกโรงเรียนทั้งหมดออกเป็น 3 กลุ่ม ตามขนาดของโรงเรียนเป็นโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ ทำการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามขนาดโรงเรียน และทำการสุ่มโรงเรียนอย่างง่ายโดยวิธีจับสลากแบบไม่ใส่คืน

ระยะที่ 2 การพัฒนาแนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติภารกิจในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 4

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การพัฒนาแนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติภารกิจในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา

เขต 4 ทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการวางแผน การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ การมีส่วนร่วมในการประเมินผล และการมีส่วนร่วมในการร่วมรับผลประโยชน์

2. ศึกษาแนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติภารกิจในสถานศึกษา จำนวน 3 โรงเรียน กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ตัวแทนครูและประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน รวม 9 คน มีคุณสมบัติตามเกณฑ์ ดังนี้

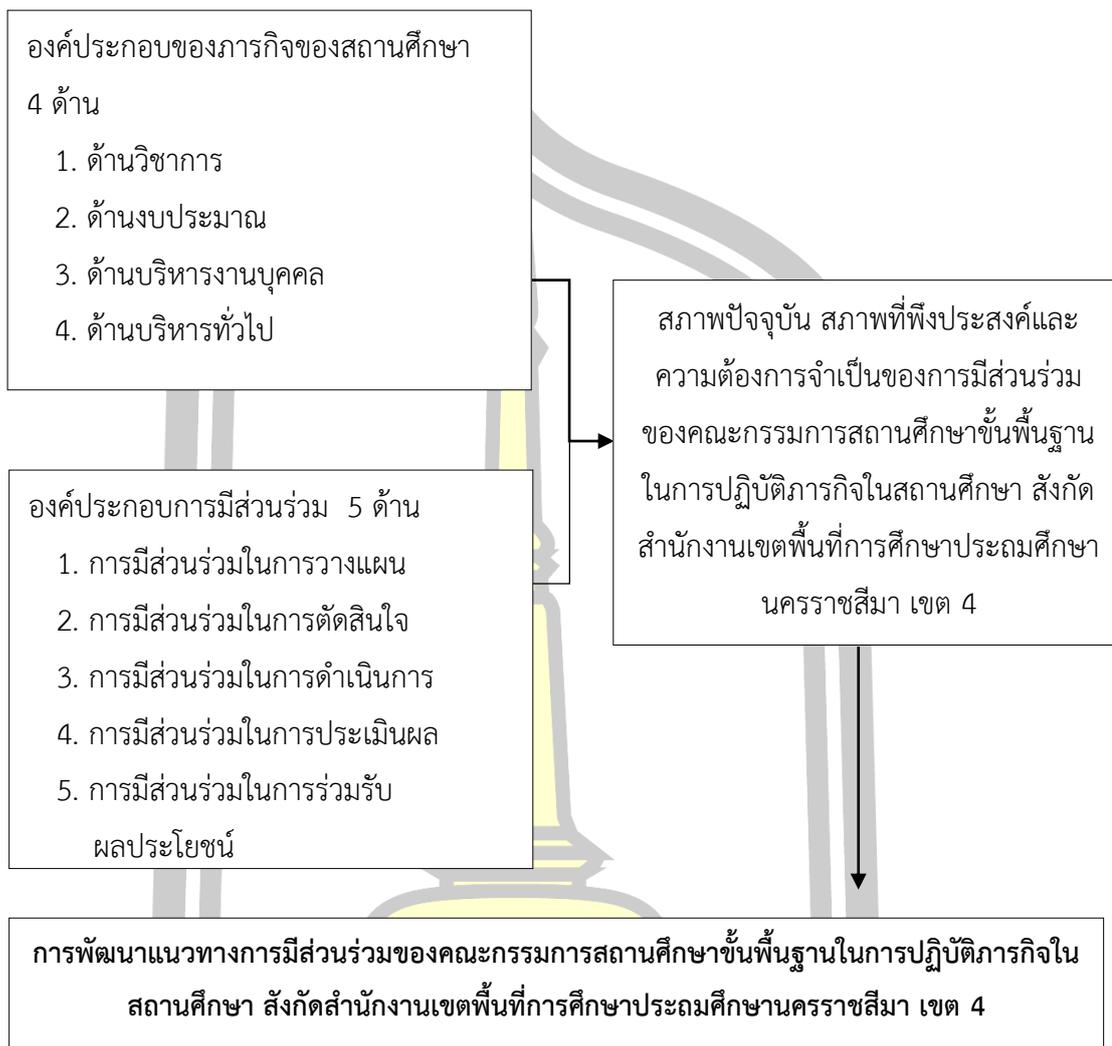
2.1 เป็นสถานศึกษาที่ได้รับการประเมินให้เป็นโรงเรียนดีเด่นหรือสถานศึกษาต้นแบบด้านใดด้านหนึ่ง

2.2 เป็นสถานศึกษาที่ผ่านการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาของสำนักงานมาตรฐานการประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) รอบที่ 3 ในระดับดีขึ้นไป ทุกด้าน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติภารกิจในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 ได้กำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยไว้ดังนี้

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การมีส่วนร่วม หมายถึง กระบวนการที่บุคคลหรือคณะบุคคลเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผน การตัดสินใจ การดำเนินการ การประเมินผล และการร่วมรับผลประโยชน์ ให้เป็นไปตามแนวทางที่กำหนดไว้ครอบคลุมภารกิจของสถานศึกษา 4 ด้าน คือ ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านบริหารงานบุคคล และด้านบริหารทั่วไป

2. การมีส่วนร่วมในด้านวิชาการ หมายถึง การที่คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเข้าไปมีส่วนร่วมให้ความเห็น ข้อเสนอแนะ ในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ความต้องการของผู้เรียน ชุมชน และท้องถิ่น ให้ข้อเสนอแนะ และส่งเสริม สนับสนุน การจัดการศึกษา การจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม แหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อการปรับปรุง และพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งรับทราบและให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดระบบ และการดำเนินการตามระบบประกันคุณภาพในสถานศึกษา

3. การมีส่วนร่วมในด้านงบประมาณ หมายถึง การที่คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเข้าไปมีส่วนร่วม ให้ความเห็น ข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการวางแผนการใช้งบประมาณ ของสถานศึกษา ให้ความเห็น ข้อเสนอแนะในการออกระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการบริหาร การเงิน การจัดหารายได้จากทรัพย์สินของสถานศึกษา หรือจัดหางบประมาณสนับสนุนในการจัดการศึกษา หรือปฏิบัติหน้าที่อื่นเกี่ยวกับงบประมาณตามที่กฎหมายระเบียบ ประกาศ ฯลฯ กำหนด

4. การมีส่วนร่วมในด้านบริหารงานบุคคล หมายถึง การที่คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เข้าไปมีส่วนร่วมกำกับ ดูแลการบริหารงานบุคคลในสถานศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบาย กฎระเบียบ ข้อบังคับ หลักเกณฑ์และวิธีการตามที่ ก.ค.ศ. และ ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษากำหนด มีอำนาจหน้าที่เสนอความต้องการจำนวนและอัตราตำแหน่งของข้าราชการครู และปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 หรือตามกฎหมายอื่น

5. การมีส่วนร่วมในด้านบริหารทั่วไป หมายถึง การที่คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเข้าไปมีส่วนร่วมรับทราบ ให้ความเห็น เสนอแนะ ประสาน ส่งเสริม สนับสนุนและให้คำปรึกษา การจัดทำนโยบายและแผนการพัฒนาคุณภาพการศึกษา แผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา ให้สอดคล้องกับนโยบาย กฎหมาย กฎระเบียบ ประกาศ คำสั่ง แผนของกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา รวมทั้งความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น ให้ความเห็น ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา รวมทั้งปกครอง ดูแล บำรุงรักษา ใช้และจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินของสถานศึกษาตามที่กฎหมายการส่งเสริมความเข้มแข็งในชุมชน รวมถึงป้องกันเฝ้าระวังเด็กในชุมชนจากสารเสพติด และสร้างความสัมพันธ์กับสถาบันอื่น ๆ ในชุมชนและท้องถิ่น

6. การมีส่วนร่วมในการวางแผน หมายถึง การมีส่วนร่วมในกระบวนการของการพิจารณาตัดสินใจล่วงหน้าโดยให้บุคคลชุมชนหน่วยงาน ท้องถิ่นเข้ามามีบทบาทในการแสดงความคิดเห็นว่าควรทำอะไร ทำที่ไหน เมื่อใด ให้ใครทำ และมีวิธีปฏิบัติอย่างไรเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์นั้น

7. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ หมายถึง การมีส่วนร่วมในการคิดค้นปัญหาและสาเหตุของปัญหา การพิจารณาความต้องการ ความจำเป็น ตลอดจนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจกำหนดนโยบาย กำหนดวัตถุประสงค์ในการตัดสินใจร่วมกัน

8. การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ หมายถึง การมีส่วนร่วมกำหนดสภาพปัญหา การมีส่วนร่วมวางแผนดำเนินงาน การมีส่วนร่วมดำเนินงานตามแผน การมีส่วนร่วมในการประเมินผล การมีส่วนร่วมในการปรับปรุงแก้ไขดำเนินการกิจกรรมให้เป็นไปตามแผนที่ได้กำหนดไว้

9. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล หมายถึง การกำกับติดตามตรวจสอบความก้าวหน้าของแผนงาน โครงการ ตลอดจนการพิจารณาผลสัมฤทธิ์ของแผนงาน โครงการนั้น ๆ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายของแผนงาน เพื่อการปรับปรุงและพัฒนาแผนงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

10. การมีส่วนร่วมในการร่วมรับผลประโยชน์ หมายถึง การร่วมรับผลที่เกิดขึ้นจากการบริหารงาน รวมไปถึงประสิทธิภาพและประสิทธิผล ซึ่งจะเกิดขึ้นแก่ผู้เรียน ที่เป็นบุตรหลานในชุมชนท้องถิ่นด้วย

11. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง คณะบุคคลที่ทำหน้าที่กำกับและส่งเสริมสนับสนุนภารกิจของสถานศึกษา ประกอบด้วย ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนครู ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนศิษย์เก่าของสถานศึกษา ผู้แทนพระภิกษุสงฆ์หรือผู้แทนองค์กรศาสนาอื่นในพื้นที่ และผู้ทรงคุณวุฒิ รวมถึงผู้บริหารสถานศึกษาที่ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งกรรมการและเลขานุการคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

12. ขนาดของสถานศึกษา หมายถึง การกำหนดขนาดตามจำนวนนักเรียนซึ่งแบ่งตามเกณฑ์ ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็น 3 ขนาด คือ

12.1 ขนาดเล็ก หมายถึง สถานศึกษาที่มีนักเรียนตั้งแต่ 120 คนลงมา

12.2 ขนาดกลาง หมายถึง สถานศึกษาที่มีนักเรียนตั้งแต่ 121-300 คน

12.3 ขนาดใหญ่ หมายถึง สถานศึกษาที่มีนักเรียนตั้งแต่ 301 คนขึ้นไป

13. สภาพปัจจุบัน หมายถึง ระดับที่เป็นจริงของการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติภารกิจในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครราชสีมาเขต 4

14. สภาพที่พึงประสงค์ หมายถึง ระดับความคาดหวังของการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติภารกิจในสถานศึกษาที่ต้องการให้เป็นไปตามลักษณะที่วางไว้

15. ความต้องการจำเป็น หมายถึง ความแตกต่างระหว่างสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ที่ต้องได้รับการพัฒนาและปรับปรุง แก้ไข ตามการรับรู้ของกลุ่มผู้ให้ข้อมูล เพื่อให้เกิดการพัฒนาเปลี่ยนแปลงให้ดีขึ้น

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการปฏิบัติภารกิจในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและนำเสนอตามหัวข้อต่อไปนี้

1. การมีส่วนร่วม
2. ความจำเป็นในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารการศึกษา
3. ขอบข่ายภารกิจการบริหารและการจัดการสถานศึกษา
4. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
5. การประเมินความต้องการจำเป็น
6. บริบทสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 4
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
  - 7.1 งานวิจัยในประเทศ
  - 7.2 งานวิจัยต่างประเทศ

การมีส่วนร่วม

1. ความหมายของการมีส่วนร่วม

มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้คำจำกัดความของคำว่า การมีส่วนร่วม ไว้ดังนี้

พูลศักดิ์ หลักรณ์ (2549) ได้ให้แนวคิดพื้นฐานของการมีส่วนร่วม (Concept Participation) 3 ประการ ดังนี้

1. ความสนใจและความห่วงกังวลร่วมกัน ซึ่งเกิดจากความสนใจและความห่วงกังวลส่วนบุคคล ซึ่งบังเกิดพร้อมต่อกันกลายเป็นความสนใจ และความห่วงกังวลร่วมกัน ของส่วนรวม
2. ความเดือดร้อนและความไม่พึงพอใจร่วมกันที่มีต่อสภาพการณ์ที่เป็นอยู่นั้นผลักดันให้มุ่งไปสู่การรวมกลุ่มวางแผนและลงมือกระทำร่วมกัน
3. การตกลงร่วมกันที่จะต้องรุนแรงมาก พอที่จะทำให้เกิดความคิดริเริ่มกระทำการที่ตอบสนองความเห็นชอบของคนส่วนใหญ่ ที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมนั้น

สุมา สามเพชรเจริญ (2550) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมว่า การตัดสินใจในการร่วมกิจกรรม และมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานส่งผลให้เกิดบุคคล กลุ่ม คณะกรรมการสถานศึกษา

ในการแสดงความคิดเห็น การตัดสินใจในการแก้ปัญหาที่นั้น ๆ มีผลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงโดยอาศัยการกระตุ้นให้เกิดแรงจูงใจหรือแรงเสริมซึ่งมีองค์ประกอบ ดังนี้

1. การตัดสินใจ (Decision Making)
2. การเกิดความรู้สึกผูกพันต่อกิจกรรมหรือเรื่องนั้น ๆ (Commitment)
3. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ (Behavioral Component)

วันชัย วัฒนศัพท์ (2551) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมว่า การเปิดโอกาสให้ได้แสดงความคิดเห็นในเรื่องที่จะดำเนินการ ไม่ว่าจะเป็นระดับครอบครัวโรงเรียนคณะกรรมการสถานศึกษาองค์กรหรือระดับประเทศ การมีส่วนร่วมจะทำให้เกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของและจะทำให้ผู้มีส่วนร่วมหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียยินยอมปฏิบัติตาม อย่างสมัครใจ

ถวิล เกษสุพรรณ (2552) ได้สรุปความหมายของการมีส่วนร่วมว่า หมายถึง กระบวนการของบุคคลหลาย ๆ คน ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในเรื่องของการวางแผน การดำเนินงานตามแผน และรวมถึงการประเมินผล เพื่อให้งานหรือภารกิจบรรลุจุดมุ่งหมายตามที่ต้องการ ซึ่งบุคคลเหล่านั้นเกิดความรู้สึกร่วมกัน ร่วมรับผิดชอบ ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ รวมถึงร่วมกันแก้ปัญหาด้วยเช่นกัน

เมตต์ เมตต์การุณจิต (2553) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมว่า การเปิดโอกาสให้บุคคลหรือกลุ่มบุคคลเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรม ไม่ว่าจะเป็นทางตรงหรือทางอ้อม ในลักษณะของการร่วมรับรู้ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจ ร่วมติดตามผล

กาญจน์ เรืองมนตรี และธรินธร นามวรรณ (2554) ได้ให้ความหมายการมีส่วนร่วมว่า การที่ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานเข้ามามีบทบาทในการพิจารณาปัญหาและตัดสินใจร่วมกัน ร่วมรับผิดชอบในการบริหารงาน เพื่อประโยชน์ในการระดมกำลังความคิดและแบ่งภาระหน้าที่ของผู้บริหาร

ลินดา ชุมภูศรี (2557) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมว่า หมายถึง การที่บุคคลหรือกลุ่มบุคคลเข้ามารวมตัวกัน เพื่อทำกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งร่วมกัน โดยมีการแสดงความคิดเห็น การเสนอแนะ แนะนำ ร่วมกันปฏิบัติ รับผลประโยชน์ร่วมกัน ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติร่วมกัน โดยต้องตั้งอยู่บนหลักการของความถูกต้อง

Erwin (1976) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมว่า กระบวนการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงานพัฒนา ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ แก้ปัญหาของตนเอง

Cohen และ Uphoff (1981) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมว่า สมาชิกของคณะกรรมการสถานศึกษาต้องเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องใน 4 มิติ ได้แก่

1. การมีส่วนร่วมการตัดสินใจว่าควรทำอะไรและทำอย่างไร
2. การมีส่วนร่วมเสียสละในการพัฒนา รวมทั้งลงมือปฏิบัติตามที่ได้ตัดสินใจ

3. การมีส่วนร่วมในการแบ่งปันผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงาน

4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผลโครงการ

United Nations (1978) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมว่า การที่ทุกคนได้มีการเข้าร่วมงานในด้านต่าง ๆ ซึ่งประกอบด้วย การตัดสินใจเพื่อกำหนดเป้าหมายของสังคมและการจัดสรรทรัพยากรเพื่อให้บรรลุเป้าหมายนั้น รวมทั้งการเข้าร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยความสมัครใจ จากความหมายดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมคือ การเปิดโอกาสให้บุคคล สังคม และชุมชน เข้ามามีส่วนในการวางแผน ร่วมตัดสินใจ ร่วมสนับสนุน และมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของสถานศึกษาด้วยความสมัครใจ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้

2. ลักษณะการมีส่วนร่วม

การพิจารณาลักษณะการมีส่วนร่วมจะพบว่าการมีส่วนร่วมมีด้วยกันหลายลักษณะ ดังนี้ ไพบูลย์ วัฒนศิริธรรม และพรณทิพย์ เพชรมาก (2551) ได้กล่าวถึงลักษณะการมีส่วนร่วม ไว้ดังนี้

1. การรับรู้ข่าวสาร (Public Information) การมีส่วนร่วมแบบนี้ ประชาชนเป็นผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย และบุคคลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องได้รับการแจ้งให้ทราบถึงรายละเอียดของโครงการที่จะดำเนินการ รวมทั้งผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้น ทั้งนี้ การแจ้งข่าวสารดังกล่าวจะต้องเป็นการแจ้งก่อนที่จะมีการตัดสินใจดำเนินโครงการ

2. การปรึกษาหารือ (Public Consultation) เป็นรูปแบบของการมีส่วนร่วมที่มีการจัดการหารือระหว่างผู้ดำเนินการโครงการกับประชาชนที่เกี่ยวข้องและได้รับผลกระทบ เพื่อรับฟังความคิดเห็นและการตรวจสอบข้อมูลเพิ่มเติม นอกจากนี้ ยังเป็นช่องทางการกระจายข่าวสารข้อมูลไปยังประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้เกิดความเข้าใจ และเพื่อให้มีการให้ข้อเสนอแนะเพื่อประกอบทางเลือกการตัดสินใจ

3. การประชุมรับฟังความคิดเห็น (Public Meeting) มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ประชาชนและฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับโครงการหรือกิจกรรมและผู้ที่มีอำนาจในการตัดสินใจ ใช้เวทีสาธารณะในการทำความเข้าใจ การประชุมรับฟังความคิดเห็นมีหลายวิธีการ เช่น การประชุมระดับชุมชน (Community Meeting) การประชุมรับฟังความคิดเห็นเชิงวิชาการ (Technical Meeting)

4. การประชาพิจารณ์ (Public Hearing) เป็นการประชุมที่มีขั้นตอนการดำเนินงานที่เป็นระบบ และมีความชัดเจนมากขึ้น เป็นเวทีในการเสนอข้อมูลอย่างเปิดเผยไม่มีการปิดบังของผู้ที่มีส่วนได้และส่วนเสียของโครงการ การประชาคมและคณะกรรมการจัดประชุมจะต้องมีองค์ประกอบของผู้เข้าร่วมที่เป็นที่ยอมรับ มีหลักเกณฑ์และประเด็นในการพิจารณาที่ชัดเจน และมีการแจ้งให้ทุกฝ่ายทราบอย่างชัดเจน

5. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision Making) เป็นเป้าหมายสูงสุดของการมีส่วนร่วมของประชาชนให้ประชาชนเป็นผู้ตัดสินใจต่อประเด็นปัญหานั้น ๆ ซึ่งอาจจะดำเนินการโดยการเลือกตัวแทนเข้าไปเป็นกรรมการที่มีอำนาจการตัดสินใจ

6. การใช้กลไกทางกฎหมาย รูปแบบนี้ไม่ถือว่าเป็นการมีส่วนร่วมของประชาชนโดยตรงในเชิงการป้องกันและแก้ไข แต่เป็นลักษณะของการเรียกร้องและการป้องกันสิทธิของตนเอง อันเนื่องมาจากการไม่ได้รับความเป็นธรรม เพื่อให้ได้มาซึ่งผลประโยชน์ที่ตนเองควรจะได้รับ ซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยได้ให้หลักเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้หลายประการ และประชาชนสามารถใช้สิทธิตามรัฐธรรมนูญทั้งในรูปแบบของปัจเจกหรือในรูปแบบกลุ่ม องค์กร ตามที่กฎหมายบัญญัติไว้

Huntington และ Nelson (1975) เห็นว่า ลักษณะการมีส่วนร่วมของประชาชนจะพิจารณาจาก กิจกรรม และการบริหาร ซึ่งจะต้องมีการศึกษาควบคู่กันไป ในระดับกิจกรรมนั้น จะเป็นพื้นฐานเบื้องต้นของการทำให้ประชาชนได้มีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมมากที่สุด ส่วนในด้านการบริหารนั้น จะเป็นลักษณะของผู้มีอำนาจหน้าที่ที่จะเปิดทางให้ประชาชนได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็น หรือแสดงออกถึงเข้าร่วมในกิจกรรม โดย Huntington และ Nelson ได้มีหลักในการพิจารณาถึงลักษณะการมีส่วนร่วมดังมีรายละเอียด ดังนี้

1. กิจกรรม ลักษณะของการมีส่วนร่วมประเภทนี้ให้ดูจากกิจกรรมที่เข้าร่วม เช่น ด้านการเมือง อาจพิจารณาจากการมีส่วนร่วมของประชาชนในการเลือกตั้ง การลงประชามติ การประท้วง กรณีที่รัฐมีโครงการที่มีผลกระทบต่อประชาชน เป็นต้น

2. ระดับการบริหาร โครงสร้างขององค์กรหนึ่งจะต้องมีสายการบังคับบัญชา ดังนั้นการมีส่วนร่วมจะพิจารณาได้จาก

2.1 ในแนวราบ ทุกแผนกทุกฝ่ายจะมีความเสมอกันในตำแหน่ง ดังนั้นการมีส่วนร่วมในแนวราบจึงเป็นไปได้ไปอย่างแท้จริง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะมีสถานะหรือตำแหน่งเท่ากัน

2.2 ในแนวตั้ง เป็นการมีส่วนร่วมตามสายการบังคับบัญชา เช่น มีหัวหน้า ลูกน้อง มีฝ่าย แผนกต่าง ๆ ลดหลั่นกันไป เป็นต้น การทำงานจึงมีการตรวจสอบตามลำดับชั้น การแสวงหาผลประโยชน์เพื่อตนเองหรือผู้อื่นจะได้รับการตรวจสอบจากผู้บังคับบัญชา

2.3 การมีส่วนร่วมทั้งแนวราบและแนวตั้งนั้น ในบางครั้งจะต้องทำงานร่วมกันผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงานในแผนกอื่น จึงต้องแสดงบทบาทตาสถานภาพของแนวราบและแนวตั้ง

3. ความสำคัญของการมีส่วนร่วม

ทรงสิทธิ์ ยืนชีวิต (2544) กล่าวถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วม โดยใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วมคือ PM (Participative Management) ว่ามีประโยชน์ดังนี้

1. การตัดสินใจที่ดีกว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วม ช่วยปรับปรุงคุณภาพของการตัดสินใจในองค์กรให้ดีขึ้น การแก้ปัญหาด้วยกลุ่มทำให้วิเคราะห์ปัญหา และการสร้างทางเลือกแก้ปัญหาได้ดีกว่า ความคิดสร้างสรรค์ในกระบวนการตัดสินใจมีมากขึ้น ความผูกพันของพนักงานต่อการปฏิบัติตามการตัดสินใจมีมากกว่า เพราะว่าพวกเขามีโอกาสแสดงความคิดเห็นในการตัดสินใจ ถ้าหากว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วม ไม่ทำให้การตัดสินใจดีขึ้นแล้ว การบริหารแบบมีส่วนร่วมคงจะไม่ถูกใช้อย่างแพร่หลายในองค์กรต่าง ๆ ในปัจจุบันนี้

2. ประสิทธิภาพการทำงานดีขึ้น การบริหารแบบมีส่วนร่วม ทำให้ประสิทธิภาพการทำงานดีขึ้น นี่คือผลติดตามมาจากการปรับปรุงการตัดสินใจให้ดีขึ้น การตัดสินใจที่ต้องการบรรลุถึงมากขึ้น ความผูกพันนำไปสู่ประสิทธิภาพการทำงานที่สูงขึ้น

3. กำลังใจและความพอใจงานที่ทำมีมากขึ้น การตัดสินใจที่ดีและมีประสิทธิภาพการทำงานที่สูงขึ้น ที่เกิดจากการมีส่วนร่วมทำให้กำลังใจและความพอใจงานที่ทำของพนักงานสูงขึ้น พนักงานส่วนใหญ่พบว่ากระบวนการการบริหารแบบมีส่วนร่วมสร้างความพอใจกับพวกเขามาก สิ่งเหล่านี้ทำให้พวกเขาพอใจงานที่ทำมากขึ้นเนื่องจากพวกเขารู้สึกว่าพวกเขาเป็นส่วนสำคัญขององค์กร

4. การออกจากงาน การขาดงานและความเฉื่อยชาน้อยลง การบริหารแบบมีส่วนร่วมช่วย ลดความเฉื่อยชา การขาดงาน และการออกจากงานให้น้อยลง เนื่องจากพนักงานมีความรู้สึกที่ได้รับการยอมรับ ความผูกพันต่องาน และความพอใจงานที่ทำมีมากขึ้น พวกเขาจะรู้สึกห่างเหินคับอกคับใจ และความไม่พอใจที่นำไปสู่ความเฉื่อยชา การออกจากงานและการขาดงานน้อยมาก ความเฉื่อยชาการออกจากงานและขาดงานค่อนข้างมากเป็นอาการโดยทั่วไปของความไม่พอใจของพนักงานอย่างหนึ่ง การลดความไม่พอใจด้วยการใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วมสามารถแก้ปัญหาเหล่านี้ได้

5. การติดต่อสื่อสารและการยุติความขัดแย้งดีกว่า องค์กรทุกแห่งต้องมีความขัดแย้งเกิดขึ้น ความขัดแย้งเป็นสิ่งที่ดีต่อองค์กร ถ้าหากว่าความขัดแย้งถูกจัดการอย่างถูกต้อง การบริหารแบบมีส่วนร่วมช่วยให้มีการติดต่อสื่อสารในการยุติความขัดแย้งอย่างเปิดเผยได้ ความขัดแย้งถูกยุติภายในกรอบของการมีส่วนร่วม

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2545) ดังนี้

1. ก่อให้เกิดความเข้าใจร่วมกันในการปฏิบัติงานที่มุ่งหวัง
2. กระบวนการตัดสินใจสามารถรองรับพฤติกรรมของบุคคลในองค์กรได้กว้างขวาง และเกิดการยอมรับได้
3. เป็นหลักการของการบริหารที่เป็นผลต่อการดำเนินการเชิงวิเคราะห์ด้วยเหตุผล พัฒนาการเพื่อความคิด การระดมความคิด ซึ่งนำไปสู่การตัดสินใจ

4. ลดช่องว่างของระบบการสื่อสารในองค์กรและจัดปัญหาความขัดแย้งได้

พงศธร พรหมเทศ (2550) ได้กล่าวเกี่ยวกับความสำคัญของการมีส่วนร่วม ซึ่งมีใจความว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนมีความสำคัญในแง่ที่จะช่วยให้ประชาชนยอมรับโครงการที่ตรงกับปัญหาและความต้องการของชุมชน ประชาชนจะมีความรู้สึกรักและผูกพัน รู้สึกเป็นเจ้าของโครงการมากยิ่งขึ้น การดำเนินงานจะราบรื่นและได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดี โครงการจะให้ประโยชน์แก่ประชาชนและมีการระดมทรัพยากรเพื่อการพัฒนาชุมชน พร้อมทั้งยังช่วยพัฒนาขีดความสามารถของประชาชนที่อยู่ในชุมชนให้เพิ่มมากขึ้น

สุมา สามเพชรเจริญ (2550) ความสำคัญของการมีส่วนร่วม สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมมีความสำคัญกับการดำเนินงานขององค์กรให้เกิดประสิทธิภาพ บรรลุตามเป้าหมายโดยทุกคนมีความภาคภูมิใจในการทำงาน มีความรู้สึกที่ทุกคนเป็นส่วนหนึ่งขององค์กร มีบรรยากาศในการพัฒนางานอย่างสร้างสรรค์และมีความสุขที่เกิดจากการทำงานอย่างแท้จริง

ทศพร ผลทวีกุล (2551) จากความสำคัญของการมีส่วนร่วม กล่าวคือ ในการปฏิบัติกิจกรรมใด ๆ ถ้าให้ประชาชนหรือคณะกรรมการสถานศึกษาได้เข้าร่วมในการปฏิบัติงานเป็นกลุ่มจะสนองตอบหรือสอดคล้องกับความต้องการแท้จริง เพราะผู้ปฏิบัติจะรู้ปัญหา ความต้องการย่อมนำไปสู่การปฏิบัติที่มีคุณภาพ การมีส่วนร่วมจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการดำเนินกิจกรรมของกลุ่ม

รุ่งนภา แซ่ส้อ (2552) จากความสำคัญและประโยชน์ของการมีส่วนร่วมกล่าว คือ การมีส่วนร่วมเป็นการระดมทรัพยากรบุคคลให้ใช้ความรู้ ความสามารถ ทักษะในการดำเนินงานอย่างเต็มที่และถูกวิธี จนทำให้งานประสบผลสำเร็จ และบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้จนทำให้สังคมหรือประชาชนเกิดความรู้สึกว่าตนเองเป็นเจ้าของหรือมีส่วนร่วมขององค์กร กลุ่มสังคมหรือประชาชนได้พัฒนาความสามารถของตนเองและส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตยในองค์กร

พิชนาด เพชรนำชม (2554) ได้กล่าวเกี่ยวกับความสำคัญของการมีส่วนร่วมว่าเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้ปฏิบัติงานหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง มีส่วนในการทำงาน อันจะทำให้เกิดความรู้สึกรักและผูกพันกับงานหรือองค์กร ความรู้สึกผูกพันเกี่ยวข้องที่ว่านี้หากมีการตัดสินใจอย่างใดอย่างหนึ่งร่วมกัน ก็จะเป็นผลให้เกิดข้อผูกมัดหรือสิ่งที่ตกลงใจร่วมกัน ซึ่งจะทำให้เกิดความจงรักภักดีต่อองค์กร มีความรับผิดชอบต่อบทบาทหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย จึงจะเห็นได้ว่าการมีส่วนร่วมนั้น นอกจากจะมีความสำคัญในด้านประสิทธิภาพในการทำงานร่วมกันแล้ว ยังสามารถสนองให้เกิดความรัก ความผูกพันต่อองค์กรได้เป็นอย่างดีอีกด้วย

ดังนั้นสรุปได้ว่า ความสำคัญของการมีส่วนร่วม จะเป็นการช่วยให้ประชาชนหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมได้เข้าใจถึงกระบวนการทางงานต่าง ๆ ภายในองค์กรที่เกิดขึ้น ลดปัญหาความขัดแย้งที่อาจจะเกิดขึ้น สมาชิกเกิดการยอมรับในสิ่งที่กระทรร่วมกัน และช่วยกันแก้ปัญหาที่

เกิดขึ้น ทำให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างราบรื่น ความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกภายในกลุ่มหรือภายในองค์กรก็จะดีตามไปด้วย

4. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 54 ระบุไว้ว่า รัฐต้องดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาเป็นเวลาสิบสองปี ตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย รัฐต้องดำเนินการให้เด็กเล็กได้รับการดูแลและพัฒนาก่อนเข้ารับการศึกษ ตามวรรคหนึ่งเพื่อพัฒนาร่างกาย จิตใจวินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้สมกับวัยโดยส่งเสริม และสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคเอกชนเข้ามีส่วนร่วมในการดำเนินการด้วย และรัฐต้องดำเนินการให้ประชาชนได้รับการศึกษาตามความต้องการในระบบต่าง ๆ รวมทั้งส่งเสริมให้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต และจัดให้มีการร่วมมือกันระหว่างรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภาคเอกชนในการจัดการศึกษาทุกระดับ โดยรัฐมีหน้าที่ดำเนินการกำกับ ส่งเสริม และสนับสนุนให้การจัดการศึกษาดังกล่าวมีคุณภาพได้มาตรฐานสากล

สมภพ อัจจนะศึก (2542) ได้สรุปกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนนั้น ประกอบด้วย

1. การมีส่วนร่วมในการศึกษาปัญหา
2. การมีส่วนร่วมในการวางแผน
3. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามแผน
4. การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล
5. การมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษาระบบ

ปาริชาติ วลัยเสถียร (2543) ได้กล่าวถึงกระบวนการมีส่วนร่วม ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในการศึกษาค้นคว้าปัญหาและสาเหตุของปัญหา ตลอดจนจัดลำดับความสำคัญของปัญหา
2. การมีส่วนร่วมในการวางแผน โดยจะมีการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็นเพื่อกำหนดนโยบาย วัตถุประสงค์ วิธีการ แนวทางการดำเนินงาน และทรัพยากรที่จะต้องใช้
3. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ โดยประชาชนเข้าร่วมในการสนับสนุนด้านวัสดุ อุปกรณ์ แรงงาน เงินทุน หรือเข้าร่วมบริหารงาน การใช้ทรัพยากร การประสานงานและดำเนินการขอความช่วยเหลือจากภายนอก
4. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ เป็นการมีส่วนร่วมในการนำเอากิจกรรมมาใช้ให้เกิดประโยชน์ทั้งด้านวัตถุและจิตใจ โดยอยู่บนพื้นฐานของความเท่าเทียมกันของบุคคลและสังคม
5. การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล เพื่อที่จะร่วมแก้ไขปัญหาดังกล่าว

ที่เกิดขึ้น

เมตต์ เมตต์การุณจิต (2547) ได้สรุปขั้นตอนของการมีส่วนร่วมมีอยู่ 6 ขั้นตอน ดังนี้

1. การค้นหาปัญหาและสาเหตุตลอดจนความต้องการ
2. การวางแผนดำเนินงาน
3. การตัดสินใจ
4. การปฏิบัติการ
5. การติดตามผลและประเมินผล
6. การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์

จินตวีร์ เกษมสุข (2554) ได้สรุปว่าขั้นตอนของการมีส่วนร่วมมี 4 ขั้นตอนหลัก ๆ ดังนี้

1. มีส่วนร่วมในการคิด ศึกษาและค้นคว้า หาปัญหาและสาเหตุของปัญหาตลอดจนความต้องการของชุมชน
2. มีส่วนร่วมในการวางแผนนโยบาย หรือแผนงาน โครงการ หรือกิจกรรมเพื่อลดและแก้ไขปัญหา
3. มีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการจัดหรือปรับปรุงระบบการบริหารทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ และปฏิบัติงานให้บรรลุตามเป้าหมาย
4. มีส่วนร่วมในการควบคุม ติดตาม และประเมินผลการทำงาน

วัฒนา มีพร้อม (2554) ได้ให้ความคิดเห็นต่อรูปแบบของการมีส่วนร่วมควรประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. มีส่วนร่วมในการศึกษาค้นคว้า ปัญหาและสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้นในคณะกรรมการสถานศึกษาตลอดจนความต้องการของคณะกรรมการสถานศึกษา
2. ร่วมคิดค้นและหาวิธีการเพื่อแก้ปัญหาของคณะกรรมการสถานศึกษาหรือสร้างสรรค์สิ่งใหม่ที่เป็นประโยชน์ต่อคณะกรรมการสถานศึกษา หรือสนองความต้องการของคณะกรรมการสถานศึกษา
3. ร่วมตัดสินใจในการใช้ทรัพยากรที่มีจำกัดให้เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม
4. ร่วมปฏิบัติตามนโยบาย แผนงานโครงการและกิจกรรมให้บรรลุเป้าหมาย
5. ร่วมควบคุมติดตาม ประเมินผลและร่วมบำรุงรักษาโครงการและกิจกรรมที่ได้ทำไปทั้งโดยเอกชนและรัฐบาลให้ใช้ประโยชน์ได้ตลอดไป

อคิน ระพีพัฒน์ (2554) ได้เสนอแนวคิดการมีส่วนร่วมไว้ 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 การมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหาของคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นตอนนี้เป็นส่วนที่สำคัญที่สุด เพราะถ้าคณะกรรมการสถานศึกษายังไม่สามารถเข้าใจปัญหา และค้นหาสาเหตุของปัญหาด้วยตนเองได้แล้ว กิจกรรมหรือโครงการใด ๆ ที่ตามมาก็ไร้

ประโยชน์เพราะคณะกรรมการสถานศึกษาจะขาดความเข้าใจมองไม่เห็นความสำคัญของโครงการนั้น ที่แน่นอนที่สุดก็คือ คณะกรรมการสถานศึกษาเป็นผู้อยู่กับปัญหาและรู้จักปัญหาของตนเองดีที่สุด

ขั้นที่ 2 การมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินกิจกรรม โดยให้เจ้าหน้าที่หรือนักพัฒนา ทำหน้าที่เป็นเพียงเพื่อนของประชาชนในการช่วยกันวางแผน เพราะถ้าเราไม่ให้คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในขั้นวางแผนนี้ โอกาสที่ชาวชนบทจะได้รับการศึกษา และพัฒนางานเองในการวางแผนดำเนินงานก็จะหมดไป

ขั้นที่ 3 การมีส่วนร่วมในการลงทุนและปฏิบัติงาน ถึงแม้ว่าชาวชนบทใน คณะกรรมการสถานศึกษาจะยากจนหรือขาดแคลนทรัพยากร แต่คณะกรรมการสถานศึกษาก็มี ทรัพยากรที่สามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการลงทุนและปฏิบัติงานได้ อย่างน้อยคณะกรรมการ สถานศึกษาก็มีแรงงานของตนเอง เป็นต่ำสุดที่จะเข้าร่วมได้ในหลายๆ แห่งของคณะกรรมการ สถานศึกษาการร่วมลงทุน และปฏิบัติงานจะทำให้เขาเกิดความรู้สึกร่วมเป็นเจ้าของ จะทำให้ คณะกรรมการสถานศึกษาเกิดความรักและความห่วงแหน

ขั้นที่ 4 การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล เป็นขั้นตอนสุดท้ายที่ สำคัญยิ่ง เพราะถ้าหากการติดตามและการประเมินผลการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา เพราะคณะกรรมการสถานศึกษาจะได้รับทราบผลการปฏิบัติว่างานที่นำไปจะได้ประโยชน์อย่างไร หรือไม่

อรุณวรรณ ชาญสัมพันธ์ (2556) ได้สรุปกระบวนการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วม ของคณะกรรมการสถานศึกษา ควรจะประกอบด้วย 7 ขั้นตอน ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในการวางแผน
2. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ
3. การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน
4. การมีส่วนร่วมในการประสานงาน
5. การมีส่วนร่วมในการจัดสรรทรัพยากร
6. การมีส่วนร่วมในการประเมินผลและติดตามผล
7. การมีส่วนร่วมในการได้รับประโยชน์

Cohen และ Uphoff (1980) ซึ่งได้จำแนกขั้นตอนหรือประเภทของการมีส่วนร่วมดัง รายละเอียดต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision making) ขั้นตอนแรกที่ต้อง กระทำคือ การกำหนดความต้องการและการจัดลำดับความสำคัญต่อจากนั้นก็เลือกนโยบายและ ประชากรที่เกี่ยวข้อง การตัดสินใจในช่วงเริ่มต้น การตัดสินใจในช่วงดำเนินการวางแผน และการตัดสินใจในช่วงการปฏิบัติตามแผนที่วางไว้

ขั้นที่ 2 การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ (Implementation) ในส่วนที่เป็นองค์ประกอบของการดำเนินงานโครงการนั้น จะได้จากคำถามว่า ใครจะทำประโยชน์ให้การบริหารงาน การประสานงาน การขอความช่วยเหลือ เป็นต้น

ขั้นที่ 3 การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ (Benefits) ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์นั้น นอกจากความสำคัญของผลประโยชน์ในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพแล้ว ยังต้องพิจารณาถึงการกระจายผลประโยชน์ภายในกลุ่มด้วย ผลประโยชน์ของโครงการนี้รวมทั้งผลที่เป็นประโยชน์ในทางบวก และผลที่เกิดขึ้นในทางลบที่เป็นผลเสียต่อโครงการซึ่งเป็นประโยชน์และโทษต่อบุคคลและสังคม

ขั้นที่ 4 การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Evaluation) การมีส่วนร่วมในการประเมินผลนั้น สิ่งสำคัญที่จะต้องสังเกตคือ ความเห็น (Views) ความชอบ (Preferences) และความคาดหวัง (Expectations) ซึ่งจะมีอิทธิพลสามารถแปรเปลี่ยนพฤติกรรมของบุคคลในกลุ่มต่าง ๆ ได้

Sashkin (1982) ได้เสนอวิธีสำคัญ 4 ประการในการบริหารงานแบบมีส่วนร่วม ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในการตั้งเป้าหมาย (Participation in goal setting) หมายถึง การที่ผู้ปฏิบัติงานทั้งในระดับบุคคล ระดับผู้บังคับบัญชา หรือระดับกลุ่ม ได้มีส่วนร่วมในงานในการกำหนดเป้าหมายของงานเพื่อที่พวกเขาจะได้พยายามทำให้งาน หรือผลการปฏิบัติงานนั้นบรรลุเป้าหมายที่วางไว้และเกิดผลงานที่ดี

2. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Participation in decision making) เป็นการมีส่วนร่วมของผู้ใต้บังคับบัญชาในการมีส่วนร่วมให้คำปรึกษาหารือในหลาย ๆ โอกาส มีอิทธิพลในการกำหนดเป้าหมายของงาน มีส่วนร่วมรับผิดชอบในทางเลือกของวิธีการตัดสินใจ ตลอดจนตรวจสอบและประเมินทางเลือกในการตัดสินใจต่าง ๆ

3. การมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา (Participation in problem solving) เป็นความต้องการผู้ใต้บังคับบัญชาเป็นผู้มีความสามารถในการวิเคราะห์ข้อมูล พัฒนาความคิดใหม่ ๆ ในการทำงานโดยตั้งอยู่บนพื้นฐานของข้อมูลนั้น ๆ และมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความคิดใหม่ ๆ ในการพัฒนาปรับปรุงงาน

4. การมีส่วนร่วมในการเปลี่ยนแปลง (participation in change) การมีส่วนร่วมในรูปแบบนี้จะมีความยากและซับซ้อนและถือเป็นจุดที่สำคัญที่สุด ซึ่งรูปแบบนี้จะมาหลังจากการมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา โดยทั้งผู้บังคับบัญชาและผู้ใต้บังคับบัญชานั้นได้เข้ามามีส่วนร่วมในการสร้างวิเคราะห์ และแปลความหมายของข้อมูลองค์การ เพื่อที่จะทำให้เกิดนวัตกรรมใหม่ ๆ ในการแก้ปัญหาขององค์การ เพื่อนำไปสู่ความสำเร็จในการพัฒนาองค์การ

ตาราง 1 การวิเคราะห์แนวคิดทฤษฎีการมีส่วนร่วม

องค์ประกอบของการมีส่วนร่วม	Cohen and Uphoff (1980)	Sashkin (1982)	สมภาพ อางชนะศึก (2542)	ปาริชาติ วลัยเสถียร (2543)	เมตต์ เมตต์การุญจิต (2547)	จินตวิร์ เกษมสุข (2554)	วิฒนา มีพร้อม (2554)	อศิน ระพีพัฒน์ (2554)	อรุณวรรณ ขาญสัมพันธ์ (2556)	รวม
1. การมีส่วนร่วมในการรับรู้ปัญหา			✓	✓	✓	✓	✓	✓		6
2. การมีส่วนร่วมในการวางแผน ตั้งเป้าหมาย		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	8
3. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	✓	✓	✓		✓	✓	✓		✓	7
4. การมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา		✓								1
5. การมีส่วนร่วมในการเปลี่ยนแปลง		✓								1
6. การมีส่วนร่วมดำเนินการ	✓		✓	✓	✓		✓	✓	✓	7
7. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์	✓			✓					✓	3
8. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	8
9. การมีส่วนร่วมเผยแพร่ประชาสัมพันธ์					✓					1
10. การมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษาระบบ			✓							1
11. การมีส่วนร่วมในการประสานงาน									✓	1
12. การมีส่วนร่วมในการจัดสรรทรัพยากร									✓	1

จากตาราง 1 การวิเคราะห์แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาเป็นที่ยอมรับกันทั่วไปว่าเป็นหลักสำคัญ มี 5 ด้าน ดังนี้ 1) การมีส่วนร่วมในการวางแผน 2) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 3) การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ 4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล 5) การมีส่วนร่วมในการร่วมรับผลประโยชน์ โดยผู้วิจัยได้นำองค์ประกอบของการมีส่วนร่วมในแต่ละองค์ประกอบมาศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในการวางแผน

ฉลาด จันทรสมบัติ (2551) ได้สรุปว่า การวางแผน (Planning) หมายถึง กระบวนการที่องค์กรหรือหน่วยงานดำเนินการเพื่อให้ได้ผลที่ต้องการในอนาคต โดยการตัดสินใจล่วงหน้าในการเลือกวิธีทำงานที่ดีที่สุดที่มีประสิทธิภาพมากที่สุด ให้บรรลุผลตามที่ต้องการภายในเวลาที่กำหนด และเป็นกระบวนการที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนสามารถปรับปรุงแก้ไขได้อยู่เสมอ

Koontz และ O'Donnell (1972) ได้ให้ความหมายของการวางแผนคือการตัดสินใจล่วงหน้าว่าจะทำอะไร ทำอย่างไร ทำเมื่อใด และใครเป็นผู้กระทำ การวางแผนเป็นสะพานเชื่อมช่องว่างจากปัจจุบันไปสู่อนาคตตามที่ต้องการ และทำให้สิ่งต่าง ๆ เกิดขึ้นตามต้องการ สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมในการวางแผน หมายถึง การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติเพื่อให้ได้ผลที่ต้องการในอนาคต โดยการตัดสินใจล่วงหน้าในการเลือกวิธีทำงานที่ดีที่สุด โดยให้บุคคล ชุมชนหน่วยงาน ท้องถิ่นเข้ามามีบทบาทในการแสดงความคิดเห็นว่าจะทำอะไร ทำที่ไหน เมื่อใด ให้ใครทำ ทำอย่างไร

2. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

ราชบัณฑิตยสถาน (2556) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ตัดสินใจเป็นคำกริยา หมายถึง ตกใจ ตามนัยของศัพท์ดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่าการตัดสินใจเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับการตกลงใจของบุคคลในเรื่องต่าง ๆ

ณัฐพงศ์ ไชยสิทธิ์ (2552) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การตัดสินใจ เป็นกระบวนการที่บุคคลหรือกลุ่มก็ตาม ได้อาศัยความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ ข้อมูลพื้นฐานต่าง ๆ รวมทั้งเทคนิค วิธีการ หรือแม้แต่สัญชาตญาณในการพิจารณาเพื่อวิเคราะห์หาทางเลือกที่ดีที่สุด เหมาะสมมากที่สุด และทำการคัดเลือกหรือเลือกสรรทางใดทางหนึ่งโดยเล็งเห็นว่าสามารถนำไปปฏิบัติให้บังเกิดผลตามที่บุคคลหรือกลุ่มได้คาดหวังไว้ว่าจะสัมฤทธิ์ผลตามแนวทางหรือทางเลือกได้เลือกไปนั้น

Cohen และ Uphoff (1981) ได้ให้ความหมายไว้ว่าการมีส่วนร่วมในตัดสินใจนั้น ประการแรกที่สุดที่จะต้องกระทำคือ การกำหนดความต้องการและการจัดลำดับความสำคัญ ต่อจากนั้นเลือกนโยบายและประชากรที่เกี่ยวข้อง การตัดสินใจนี้เป็นกระบวนการอย่างต่อเนื่องที่ต้องดำเนินไป ตั้งแต่การตัดสินใจช่วงเริ่มต้น การรับรู้ปัญหา การตัดสินใจช่วงดำเนินการวางแผน และการตัดสินใจช่วงการปฏิบัติตามแผนที่วางไว้

สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ หมายถึง การมีส่วนร่วมในการคิดค้นปัญหา และสาเหตุของปัญหา ตลอดจนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจกำหนดนโยบาย จุดประสงค์ความต้องการของชุมชน และมีส่วนในการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการนั้น ๆ

3. การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ

นรินทร์ชัย พัฒนพงศา (2547) ให้ความหมายการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานว่าเป็น การมีส่วนร่วมในการบริหารงานและประสานงาน

ประสงค์ กลิ่นบรม (2550) ให้ความหมายการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานว่าเป็นการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานในทุกขั้นตอนของกระบวนการโดยเริ่มตั้งแต่การมีส่วนร่วมกำหนด สภาพปัญหา การมีส่วนร่วมวางแผนดำเนินงาน การมีส่วนร่วมดำเนินงานตามแผน การมีส่วนร่วมในการประเมินผล และการมีส่วนร่วมในการปรับปรุงแก้ไข

สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน หมายถึง การมีส่วนร่วมในการประสานงานเริ่มตั้งแต่การมีส่วนร่วมกำหนดสภาพปัญหา การมีส่วนร่วมวางแผนดำเนินงาน การมีส่วนร่วมดำเนินงานตามแผน การมีส่วนร่วมในการประเมินผล จนกระทั่งการมีส่วนร่วมในการปรับปรุงแก้ไข

4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล

พัชรินทร์ เล็กสวัสดิ์ (2545) ได้ให้ความหมายไว้ว่าเป็นการควบคุมกำกับและประเมินผลแบบมีส่วนร่วมเป็นเสมือนการเรียนรู้จากการเปลี่ยนแปลงเนื่องจากใช้วิธีดำเนินงานที่แตกต่างออกไป เพราะมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับประชาชนในท้องถิ่น พัฒนาหน่วยงานและการตัดสินใจของผู้วางนโยบาย ทั้งสามส่วนนี้จะดำเนินการไปพร้อมๆกัน จำเป็นต้องมีการวัดความก้าวหน้าและผลที่เกิดขึ้นด้านสุขภาพในชุมชน สิ่งนี้จะป็นบทเรียนที่มีคุณค่าและปรับปรุงให้เกิดความโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ จากจุดเริ่มต้นที่กระตุ้นประชาชนเข้ามาตรวจสอบความก้าวหน้าและเผชิญหน้ากับกลุ่มต่อต้านและมีความขัดแย้งปรากฏขึ้นมาให้เห็นชัดเจน

วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี (2556) ได้ให้ความหมายของประเมินผล หรือมักเรียก “การติดตามประเมินผล” เป็นกระบวนการดำเนินงานด้านการกำกับควบคุม เพื่อติดตามความก้าวหน้าของภารกิจและหรือประเมินว่าภารกิจสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่ การติดตามประเมินผล โดยปกติจะต้องกำหนดดัชนีการติดตามประเมินผลเพื่อเป็นเกณฑ์ในการพิจารณาว่าสถานการณ์ที่ตรวจสอบวัดได้นั้นบรรลุหรือไม่บรรลุเมื่อเทียบกับเกณฑ์หรือดัชนีที่กำหนดประโยชน์ของการติดตามประเมินผลไม่เพียงแต่ช่วยให้ทราบความก้าวหน้า และหรือความล่าช้าของการดำเนินการ โดยใช้ดัชนีประเมินว่าการดำเนินการใกล้ถึงเป้าหมายที่กำหนดแค่ไหนเพียงไรแล้วยังสามารถช่วยให้วิเคราะห์เพิ่มเติมให้ทราบปัจจัยเหตุแห่งความสำเร็จและความล้มเหลวดังกล่าวได้ทำให้เกิดประโยชน์ในการปรับปรุงแนวทางดำเนินการต่อไปได้

Guijt และ Gaventa (1998) ได้ให้ความหมายของการประเมินและติดตามผลไว้ว่าเกิดขึ้นมาเพราะความตระหนักถึงข้อจำกัดของการประเมินผลแบบเก่าวิธีการนี้เป็นที่ดึงดูดใจและได้รับความสนใจจากหลายหน่วยงาน เนื่องจากเสนอวิธีใหม่ในการประเมินและเรียนรู้จากการเปลี่ยนแปลง ได้ผลที่ครบถ้วนและมากขึ้นในมุมมองและแรงบันดาลใจที่เกิดขึ้นโดยตรง มีการเปลี่ยน

ความคิดเพราะต้องการให้ประชาชนในท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผน ให้ความสำคัญแก่ประชาชนให้เข้ามาตรวจสอบ ทำให้เกิดแรงกดดันให้มีการตรวจสอบโปร่งใส เนื่องจากเกิดปัญหางบประมาณมีจำกัดและเกิดการเปลี่ยนแปลงภายในองค์กร โดยเฉพาะในภาคเอกชนที่สะท้อนประสบการณ์และเรียนรู้ร่วมกัน พร้อมทั้งให้โอกาสหน่วยงานพัฒนาเน้นเป้าหมายปรับปรุงคุณภาพชีวิตจากการเข้ามาเกี่ยวข้องของประชาชนในการระบุและวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงทำให้เห็นภาพชัดเจนมากขึ้น เป็นสภาพความเป็นจริงในระดับท้องถิ่น สิ่งนี้เปิดโอกาสให้ประชาชนชื่นชมกับผลสำเร็จและเรียนรู้จากความล้มเหลวจากการเข้ามาเกี่ยวข้องในกิจกรรมโครงการต่าง ๆ และจะกลายเป็นกระบวนการสร้างเสริมพลังประชาชน ให้เข้ามาเกี่ยวข้อง เกิดกระบวนการช่วยเหลือพัฒนาทักษะและเห็นภาพการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ

สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมในการประเมินผล หมายถึง การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานด้านการกำกับควบคุม เพื่อติดตามความก้าวหน้าของภารกิจและหรือประเมินว่าภารกิจสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่โดยให้ท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผน ให้ความสำคัญแก่ประชาชนให้เข้ามาตรวจสอบ ให้มีการตรวจสอบโปร่งใส

5. การมีส่วนร่วมในการร่วมรับผลประโยชน์

ธีระพงษ์ แก้วหาวงษ์ (2543) การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ หมายถึง การรับผลประโยชน์ในส่วนที่เกี่ยวกับผลประโยชน์นั้น จากความสำคัญของผลประโยชน์ในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพนอกจากนั้นต้องพิจารณาถึงการกระจายผลประโยชน์ภายในกลุ่มด้วย รวมทั้งผลที่เป็นประโยชน์ในทางบวกและผลที่เกิดขึ้นในทางลบที่เป็นผลเสียของนโยบาย ซึ่งอาจจะเป็นประโยชน์และเป็นโทษ

Cohen และ Uphoff (1980) ได้ให้ความหมายไว้ว่าการมีส่วนร่วมในการร่วมรับผลประโยชน์เป็นขั้นตอนที่ประชาชน ชุมชนมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ที่พึงได้รับการพัฒนาหรือยอมรับผลประโยชน์อันเกิดจากการพัฒนาทั้งด้านวัตถุและจิตใจ

สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมในการร่วมรับผลประโยชน์ หมายถึงการที่บุคคลชุมชนมีส่วนร่วมรับประโยชน์จากโครงการ กิจกรรมต่างๆของสถานศึกษา รวมทั้งรับผลที่เกิดขึ้นไม่ว่าจะเป็นทางบวกหรือทางลบที่เกิดจากการปฏิบัติงาน

ความจำเป็นในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารการศึกษา

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารการศึกษาเป็นวิธีการสำคัญอย่างหนึ่งในการพัฒนาการศึกษาของชาติ โรงเรียนเป็นสถาบันสังคม (Social Institution) เช่นเดียวกับบ้าน ซึ่งเป็นตัวแทนของสถาบันครอบครัว วัดเป็นตัวแทนของสถาบันศาสนา จึงเป็นหน่วยงานที่สังคมจัดตั้งขึ้นมาเพื่อสนองความต้องการของสังคมในด้านการให้บริการทางการศึกษาแก่สมาชิกของสังคมนั้น ๆ ดังนั้นภารกิจของโรงเรียนคือการให้บริการทางการศึกษาที่เหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการของสังคม วิธีการหนึ่งที่จะทราบความต้องการของสังคมก็คือ การให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารงานการศึกษา โรงเรียนเป็นสถานที่ที่ตั้งอยู่ในชุมชน และเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน ชุมชนจึงเป็นบริบทด้านสิ่งแวดล้อมอย่างหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อโรงเรียนเป็นอันมาก ดังนั้นโรงเรียนจะต้องรับผิดชอบต่อประชาชนได้ในด้านการจัดการศึกษาให้แก่สมาชิกของชุมชนนั้น ด้วยเหตุนี้ประชาชนจึงควรมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายของโรงเรียน นักการศึกษายอมรับว่าการจัดการศึกษาเป็นหน้าที่ของท้องถิ่น ดังนั้นหน้าที่สำคัญอย่างหนึ่งของผู้บริหารสถานศึกษา คือ การจัดหา จัดระบบ และจัดสรรทรัพยากรต่าง ๆ ให้กับคณะครู ชุมชนเพื่อใช้ในการจัดการศึกษา ในทางด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นก็เป็นทรัพยากรที่สำคัญอย่างหนึ่งในการจัดการศึกษา โรงเรียนที่ประสบความสำเร็จได้เพราะการให้ประชาชนมาเกี่ยวข้องด้วยในด้านการจัดการศึกษาก็เช่นเดียวกันจำเป็นต้องให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ซึ่งนับว่า เป็นแนวทางในการปรับปรุงพัฒนาการศึกษาให้เหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น การที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมเป็นวิธีการหนึ่งที่จะทราบถึงความต้องการของท้องถิ่น เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไป โรงเรียนที่มีประสิทธิภาพในด้านวิชาการ ด้านอาคารสถานที่จะต้องมีความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับบ้านกับชุมชนเป็นอย่างดี ทำให้การบริหารงานโรงเรียนได้รับความร่วมมือจากประชาชนทั้งในด้านการบริหารและด้านงบประมาณการพิจารณาการให้ความสำคัญของชุมชนต่อโรงเรียน นอกจากพิจารณาหน้าที่ต่าง ๆ ของชุมชนแล้วจะต้องพิจารณาจากสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ภายในชุมชนนั้นด้วยเพราะสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นสิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมทางสังคมต่างก็เป็นปัจจัยสำคัญของการดำรงชีวิตในท้องถิ่นหรือชุมชนนั้น ๆ อยู่เป็นอันมาก

พินิจดา วีระชาติ (2542) ในเรื่องบทบาทและความสำคัญของชุมชนต่อโรงเรียน มีรายละเอียดดังนี้

1. ชุมชนมีบทบาทและความสำคัญต่อโรงเรียนในการกำหนดปรัชญาและจุดมุ่งหมายของโรงเรียน ในโรงเรียนแต่ละโรงเรียนมีปรัชญาและจุดมุ่งหมายที่แตกต่างกันซึ่งปรัชญาและจุดมุ่งหมายเป็นสิ่งสำคัญของโรงเรียนในอันที่จะต้องร่วมกันกำหนดขึ้นเพื่อเป็นแนวทางและทิศทางในการจัดการศึกษาของโรงเรียนนั้น ๆ

2. ชุมชนมีบทบาทและความสำคัญต่อโรงเรียนในการที่โรงเรียนพัฒนาหลักสูตร เพื่อเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมและมวลประสบการณ์ทั้งหลายที่โรงเรียนดำเนินการจัดขึ้นเพื่อความเจริญงอกงามของผู้เรียนนั้นโรงเรียนจะต้องศึกษาทำความเข้าใจหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรซึ่งกำหนดเป็นแนวรวมของชาติแล้วนำผลการศึกษามาพิจารณาปรับปรุงเปลี่ยนแปลงให้สอดคล้องในการดำรงชีวิตและความต้องการของชุมชน

3. ชุมชนมีบทบาทและความสำคัญต่อโรงเรียนในการที่โรงเรียนพัฒนาคนอันเป็นส่วนสำคัญของชุมชน สมาชิกของชุมชนแต่ละคนมีความแตกต่างระหว่างบุคคลอยู่ตามธรรมชาติ โรงเรียนมีหน้าที่สำคัญยิ่งในการพัฒนาคนให้เจริญงอกงามเป็นไปตามความถนัดของบุคคลและจัดแยกคนไปประกอบอาชีพ ทำภารกิจต่างๆ ของชุมชนตามความจำเป็น ตามความต้องการและความเหมาะสมของชุมชน

4. ชุมชนมีบทบาทและความสำคัญต่อโรงเรียนในการพัฒนาปรับปรุงการดำเนินชีวิต และความเป็นอยู่ของสังคม การให้การศึกษอบรมให้ชุมชนโรงเรียนจะต้องพิจารณาปัญหาและความต้องการของชุมชนและในขณะเดียวกันชุมชนจะต้องยอมรับในความสำคัญของโรงเรียนชุมชน แต่ละแห่งมีปัญหาในเรื่องการดำรงชีวิตที่แตกต่างกันไป ปัญหาต่างๆ ของชุมชนโรงเรียนมีส่วนสำคัญในการแก้ไขปรับปรุงให้ดีขึ้น โดยใช้กระบวนการในด้านการศึกษากการฝึกอบรม

5. ชุมชนมีบทบาทและความสำคัญต่อโรงเรียนในการที่จะพัฒนาปรับปรุงสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน โรงเรียนเป็นผู้นำในการเปลี่ยนแปลงในชุมชน เป็นผู้นำและแบบอย่างที่ดีแก่ชุมชน โรงเรียนต้องพิจารณาจัดสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียนให้เหมาะสมและสอดคล้องกับชุมชน

6. ชุมชนมีบทบาทและความสำคัญต่อโรงเรียนในฐานะชุมชนเป็นแหล่งปฏิบัติชีวิตที่แท้จริงของนักเรียน การเรียนรู้ชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนเป็นขอบเขตที่จำกัดแต่ชีวิตในชุมชนอันกว้างใหญ่และสลับซับซ้อนนั้นเป็นชีวิตที่ผู้เรียนจะต้องเผชิญตลอดไป ดังนั้นการจัดการเรียนการสอนและสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนจะต้องสัมพันธ์สอดคล้องกับเปลี่ยนแปลงในชุมชน

7. ชุมชนมีบทบาทและความสำคัญต่อโรงเรียน ในการที่โรงเรียนจะใช้แหล่งทรัพยากรของชุมชนให้มีประโยชน์ ในชุมชนแต่ละแห่งมีทรัพยากรต่างๆ มากมาย ทั้งทรัพยากรบุคคล ทรัพยากรทางธรรมชาติและทรัพยากรที่มนุษย์สร้างขึ้นทรัพยากรเหล่านี้โรงเรียนต้องนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการจัดการเรียน

8. ชุมชนมีบทบาทและความสำคัญต่อโรงเรียนในการที่โรงเรียนจะพัฒนาชุมชนไปอย่างต่อเนื่องเพื่อชีวิตที่ดีของนักเรียนและชุมชนโรงเรียนไม่เพียงแต่พัฒนานักเรียนแต่จำเป็นต้องพัฒนาชุมชนและสังคมควบคู่กันไป ทั้งนี้เพื่อให้หารดำเนินชีวิตของคนในสังคมเป็นไปอย่างราบรื่นและสมดุล

9. ชุมชนมีบทบาทและความสำคัญต่อโรงเรียนในการที่โรงเรียนจะอนุรักษ์ และถ่ายทอดวัฒนธรรมโรงเรียนมีความจำเป็นต้องศึกษาพื้นฐานทางวัฒนธรรม ระเบียบแบบแผน ประเพณีเพื่อประโยชน์ในการส่งเสริม แสวงหาวิธีการปรับปรุง ส่งเสริมและอนุรักษ์วัฒนธรรมของชุมชน

10. ชุมชนมีบทบาทและความสำคัญต่อโรงเรียนในการช่วยเหลือสนับสนุนโรงเรียนในด้านต่างๆ โรงเรียนเป็นสถานศึกษาของชุมชนโรงเรียนต้องอาศัยความร่วมมือสนับสนุนช่วยเหลือจากชุมชนและการได้รับความช่วยเหลือเป็นสิ่งสำคัญที่แสดงให้เห็นว่า ชุมชนสนใจเอาใจใส่สนับสนุนและถือว่าโรงเรียนเป็นสมบัติของชุมชน

11. ชุมชนมีบทบาทและความสำคัญต่อโรงเรียนในฐานะที่ชุมชนเป็นที่ตั้งของหน่วยงานองค์การ สถาบันต่าง ๆ รวมทั้ง โรงเรียน โรงเรียนเป็นสถานที่ให้การศึกษาแก่ประชาชน การที่โรงเรียนจะทำหน้าที่ของตนให้ประสบผลสำเร็จโรงเรียนต้องประสานความสัมพันธ์กับชุมชนเพื่อประโยชน์ในการจัดการศึกษา

12. ชุมชนมีบทบาทและความสำคัญต่อโรงเรียนในการควบคุม สนับสนุนและส่งเสริมโรงเรียน โรงเรียนเป็นสถาบันของชุมชนมีหน้าที่สำคัญในการให้การศึกษา การที่ชุมชนส่งสมาชิกในชุมชนเข้าศึกษาในโรงเรียนก็เพื่อมุ่งหวังให้สมาชิกเหล่านั้นเป็นสมาชิกที่มีคุณภาพของชุมชน

ขอบข่ายภารกิจการบริหารและการจัดการสถานศึกษา

1. การบริหารงานในสถานศึกษา

การบริหารงานภายในสถานศึกษานั้น เป็นหน้าที่ของผู้บริหารและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานสถานศึกษา ซึ่งในการบริหารสถานศึกษานั้นจะต้องใช้ศาสตร์ที่มีความเฉพาะ ผู้บริหารจะต้องมีความรู้เป็นอย่างมากในเรื่องที่เกี่ยวกับการบริหารงานสถานศึกษา อันจะนำไปสู่ความสำเร็จในการบริหารงาน ดังนี้

1. ความหมายการบริหารสถานศึกษา

การบริหารสถานศึกษา ได้มีนักวิชาการหลายท่าน ได้ให้ความหมาย ดังนี้ พูลศักดิ์ หลักรัตน์ (2549) ได้ให้ความหมายการบริหารงานโรงเรียน ว่า การบริหารจัดการต่าง ๆ ซึ่งผู้บริหารควรใช้กระบวนการต่าง ๆ เพื่อบริหารงานภายในโรงเรียนให้ประสบผลสำเร็จ โดยใช้ศาสตร์และศิลป์ที่มีความเกี่ยวข้องกับการบริหารสถานศึกษา

วิชัย จันทพรหม (2549) ได้ให้ความหมายของการบริหารงานโรงเรียนว่า หมายถึง กระบวนการควบคุม ดูแล กำกับ การดำเนินงานทุก ๆ อย่างภายในโรงเรียน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่วางไว้

บุญส่ง เจริญศรี (2550) ได้ให้ความหมายของการบริหารสถานศึกษาว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินการบริหารในด้านต่าง ๆ ของสถานศึกษา ได้แก่ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล การบริหารอาคารสถานที่ งานด้านกิจการนักเรียน และงานสัมพันธ์ชุมชน โดยจะต้องเป็นไปเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาความรู้ ความสามารถในทุก ๆ ด้าน โดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างคุ้มค่าที่สุด

ยุกตนันท์ หวานฉ่ำ (2555) ได้สรุปความหมายของการบริหารสถานศึกษาว่า หมายถึง กระบวนการในการปฏิบัติงาน โดยมีผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ปฏิบัติงาน ซึ่งครอบคลุมงาน ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านบริหารบุคคล และด้านบริหารงานทั่วไป

ลินดา ชุมภูศรี (2557) ได้สรุปความหมายของการบริหารสถานศึกษาว่า หมายถึง การที่กลุ่มบุคคลร่วมกันทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกัน โดยอาศัยการวางแผน การวิเคราะห์ สภาพปัญหา การวินิจฉัย การสั่งการควบคุม รวมทั้งการจัดการเกี่ยวกับงานหรือกิจการภายใน สถานศึกษา และยังรวมทั้งการใช้ทรัพยากรที่เหมาะสมในการจัดการศึกษาแก่เด็กและเยาวชน หรือ ประชาชนทั่วไป โดยมีการบริหารงานทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านวิชาการ งบประมาณ บริหารบุคคล และ บริหารงานทั่วไป เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้

จากความหมายข้างต้น สรุปได้ว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการต่าง ๆ ที่ใช้ในการจัดการ กำกับ ดูแลกิจกรรมต่าง ๆ ภายในโรงเรียน ให้สามารถบรรลุ วัตถุประสงค์ที่วางไว้ โดยที่การบริหารจัดการนั้นจะต้องได้รับความร่วมมือจากบุคลากร ทุกฝ่าย ทั้งนี้ครอบคลุมภาระงานทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงาน งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป

2. ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษา

การบริหารงานสถานศึกษา ถือว่ามีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เพราะเป็นการควบคุม ดูแล การทำงานให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ซึ่งมีนักวิชาการหลายท่าน ได้กล่าวไว้ ดังนี้

รุจิรุ ภูสาระ และจันทธานี สงวนนาม (2545) ได้กล่าวว่า โรงเรียนมีหน้าที่ในการ ให้บริการการศึกษาแก่เด็กที่มีอายุตามเกณฑ์ที่กำหนด ซึ่งเป็นไปตามเจตนาของพระราชบัญญัติและ ตามนโยบายของรัฐบาลเป็นหลัก โดยสถานศึกษาจะต้องตอบสนองถึงนโยบายของรัฐบาลได้จริง และ จะต้อง มีหน่วยงานที่สูงกว่าสถานศึกษา ซึ่งมีหน้าที่ในการกำกับ ดูแลสถานศึกษาไปพร้อมกัน สถานศึกษาจึงจัดเป็นหน่วยงานที่มีความสำคัญอย่างมากในแง่ของการปฏิบัติ ซึ่งผลการจัดการศึกษา นั้นจะเกิดขึ้นที่สถานศึกษา ผู้บริหารมีหน้าที่ในการควบคุม ดูแล ให้สถานศึกษาปฏิบัติตามแนวทางที่ ได้กำหนดไว้ให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามต้องการ

วิชัย จันทพรม (2549) ได้กล่าวเกี่ยวกับความสำคัญของการบริหารสถานศึกษา ว่า การบริหารสถานศึกษาเป็นสิ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะการบริหารสถานศึกษาเป็นการนำเอา

ทรัพยากรต่าง ๆ ที่มีอยู่มาบริหารจัดการให้เกิดประโยชน์ เพื่อให้สามารถพัฒนาศักยภาพผู้เรียนให้มีประสิทธิผลมากที่สุด การบริหารที่ต้องการให้เกิดความสำเร็จจะต้องประกอบด้วย การช่วยเหลือจากบุคคลหลาย ๆ ฝ่าย ผู้บริหารต้องใช้ความรู้ ประสบการณ์ต่าง ๆ มาช่วยในการบริหาร และเมื่อการบริหารประสบผลสำเร็จ ย่อมที่จะส่งผลต่อผู้เรียนให้เก่ง ดี และมีสุข และสามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

พิชานาล เพชรนาชม (2554) ได้กล่าวเกี่ยวกับความสำคัญของการบริหารสถานศึกษาว่า การบริหารสถานศึกษานั้นเป็นการพัฒนาคนให้มีความพร้อมในด้านต่าง ๆ ซึ่งเป็นการพัฒนาคนทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ สังคม และสติปัญญา ซึ่งในปัจจุบันนั้นเป็นยุคของการเปลี่ยนแปลงในหลาย ๆ ด้าน ดังนั้นการจัดการศึกษาจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง ซึ่งหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบในด้านการจัดการศึกษา และอยู่ใกล้ชิดชุมชนมากที่สุด คือ โรงเรียน โดยเฉพาะโรงเรียนระดับประถมนั้น กระจายตัวอยู่ทั่วทุกพื้นที่ ในการดำเนินการจัดการศึกษาของโรงเรียน จึงต้องให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ ทั้งนี้เพราะชุมชนเป็นผู้ได้รับผลกระทบจากการจัดการศึกษาของโรงเรียนโดยตรงเพราะเหตุนี้ ชุมชนควรจะมีส่วนร่วมในการกำหนดอนาคตของตนเองว่าต้องการที่จะให้การศึกษา เป็นไปในทิศทางใด

ยุกตนันท์ หวานฉ่า (2555) ได้กล่าวเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาว่าเป็นเรื่องที่มีความสำคัญอย่างมากในเรื่องของการจัดระบบการศึกษา เพราะเป็นเรื่องที่มีความเกี่ยวข้องกับผู้ปฏิบัติงาน คือ ผู้บริหารสถานศึกษา และรวมถึงบุคคลที่มีความเกี่ยวข้องที่อยู่ภายในองค์กรที่มุ่งไปสู่ความสำเร็จของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด และบรรลุเป้าหมายที่วางไว้

ปริมาส กัลยา (2556) ได้กล่าวเกี่ยวกับความสำคัญของการบริหารสถานศึกษาว่าการบริหารสถานศึกษาเป็นภารกิจหลักของผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ซึ่งมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องได้รับความร่วมมือจากคณะกรรมการสถานศึกษา ส่วนภารกิจที่จะต้องปฏิบัตินั้น ได้แก่ การกำหนดแบบแผนวิธีการ วิธีขั้นตอนต่าง ๆ ในการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้

ดังนั้นสรุปได้ว่า ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษา เป็นกระบวนการที่มีความสำคัญอย่างยิ่งที่จะช่วยยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนให้ดีขึ้น ซึ่งการพัฒนาคุณภาพชีวิตนี้เป็นการพัฒนาในทุก ๆ ด้าน อาทิเช่น ด้านร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา โดยการบริหารสถานศึกษานั้นต้องอาศัยผู้บริหารและบุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการบริหารสถานศึกษา ซึ่งจะต้องมีความสามารถ สามารถใช้ศาสตร์และศิลป์นำมาบริหาร และที่สำคัญจะต้องนำทุกฝ่ายให้เข้ามามีส่วนร่วมด้วยเช่นกัน ได้แก่ บุคลากรต่าง ๆ รวมถึงชุมชนด้วย เพราะการจัดการศึกษาต้องจัดให้ตอบสนองต่อความต้องการของคนในชุมชนหรือสังคมนั้น ๆ

3. กระบวนการบริหารสถานศึกษา

กระบวนการบริหารสถานศึกษานั้น มีนักวิชาการได้สรุปไว้ ดังนี้

วิชย จันทพรหม (2549) ได้กล่าวเกี่ยวกับกระบวนการบริหาร ดังนี้

1. การวางแผนดำเนินงาน
2. การจัดองค์การ
3. การจัดวางตัวบุคคล
4. การวินิจฉัยสั่งการ
5. การประสานงานในองค์การ
6. การประเมินและรายงานผล
7. การงบประมาณ

เสนาะ ติเยาว์ (2551) ได้กล่าวเกี่ยวกับการบริหารว่า เป็นสิ่งที่ระบุให้รู้ว่าการอบของงานบริหารมีอะไร หรือผู้บริหารจะต้องทำอะไร ซึ่งมีขั้นตอน ดังนี้

1. การวางแผน คือ การกำหนดขึ้นมาล่วงหน้าว่าเป้าหมายเป็นอย่างไร และจะมีวิธีการอย่างไรที่จะทำให้บรรลุเป้าหมายนั้น หน้าที่ในการวางแผนจะต้องระบุผลงานที่ต้องการและหนทางที่ได้ผลงานนั้นมาด้วยเช่นกัน
2. การจัดองค์กร คือ การจัดสรรทรัพยากรและการจัดกิจกรรมที่จะมอบหมายให้คนหรือกลุ่มคนดำเนินการให้เป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้ การจัดองค์กรจึงเกี่ยวข้องกับการกำหนดกิจกรรมและทรัพยากรซึ่งเท่ากับการหาแผนให้เกิดขึ้นจริง
3. การนำ คือ กระบวนการในการกระตุ้นส่งเสริมคนให้ทำงานเพื่อบรรลุผลตามแผนงานที่กำหนดไว้ การนำ เกี่ยวข้องกับการดำเนินการที่ทำให้คนทำงานร่วมกันจนสำเร็จ และบรรลุเป้าหมาย ที่วางไว้
4. การควบคุม คือ กระบวนการในการตรวจสอบผลการปฏิบัติงาน เปรียบเทียบผลงานกับเป้าหมายหรือมาตรฐาน และแก้ไขให้ได้ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

สัมมา ธรณิธย์ (2560) ได้กล่าวเกี่ยวกับกระบวนการขั้นตอนการบริหาร ดังนี้

1. การวางแผน หมายถึง การตั้งจุดประสงค์ เพื่อใช้ในการวางแผนการดำเนินงานให้สำเร็จ
2. การจัดองค์กร หมายถึง การออกแบบและพัฒนาองค์กรตามแผนงาน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้
3. การอำนวยการ หมายถึง การใช้ความสามารถในการสื่อสาร การจูงใจ บุคลากร การตัดสินใจ การแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นภายในหน่วยงาน เพื่อให้บรรลุตามเป้าประสงค์ที่วางไว้

4. การควบคุม หมายถึง การกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงาน การแก้ไข ผลการปฏิบัติงาน และการวัดผลการปฏิบัติงาน

5. การจัดบุคลากรลงสู่หน่วยงาน หมายถึง การสรรหาและบรรจุบุคคลที่มี คุณสมบัติเหมาะสมกับงานนั้น ๆ

ดังนั้นสรุปได้ว่า กระบวนการบริหารสถานศึกษา คือ การดำเนินงานหรือ กระบวนการที่เกี่ยวกับปฏิบัติงานให้บรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้ ซึ่งมีขั้นตอนหลัก ๆ ดังนี้

1. การวางแผน
2. การปฏิบัติงานตามแผน
3. การประเมินผลการปฏิบัติงาน
4. การปรับปรุงแก้ไขการปฏิบัติงาน

4. ขอบข่ายการบริหารงานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

การกระจายอำนาจการบริหารและจัดการศึกษา ตามแนวทางของพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 มาตราที่ 39 ซึ่งเกี่ยวข้องกับงานบริหารสถานศึกษาทั้ง 4 ด้าน ได้แก่

1. ด้านการบริหารงานวิชาการ
2. ด้านการบริหารงานงบประมาณ
3. ด้านการบริหารงานบุคคล
4. ด้านการบริหารงานทั่วไป

ด้านการบริหารงานวิชาการ

งานวิชาการถือเป็นงานหลักในการบริหารสถานศึกษา เพราะเปรียบเสมือนหัวใจ หลักในการบริหารสถานศึกษาเลยก็ว่าได้ ผู้วิจัยจึงขอนำเสนอประเด็น ดังนี้

1. ความหมายการบริหารงานวิชาการ

การบริหารงานวิชาการ ได้มีนักวิชาการหลายท่านให้ความหมาย ดังนี้ กิ่งกาญจน์ ชมอินทร์ (2549) ได้ให้ความหมายของการบริหารงานวิชาการ ว่า เป็นการบริหารงานที่เกิดขึ้นภายในโรงเรียนทุกชนิดที่เกี่ยวกับการปรับปรุง พัฒนาการเรียน การสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และเกิดประโยชน์มากที่สุดแก่ผู้เรียน

ประพนธ์ กระแสร์พันธ์ (2554) ได้ให้ความหมายการบริหารงานวิชาการ ว่า หมายถึง การนำทรัพยากรต่าง ๆ มาใช้ร่วมกันเพื่อให้เกิดการพัฒนา ปรับปรุงการเรียนการสอนให้ มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และที่สำคัญที่สุดคือ เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน

สุรียา วามู (2554) ได้สรุปความหมายของการบริหารงานวิชาการว่า หมายถึง การดำเนินการกิจกรรมต่าง ๆ อย่างเป็นระเบียบและแบบแผนที่วางไว้ ซึ่งการดำเนินการ

ดังกล่าวเกี่ยวข้องกับการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นกว่าเดิม อันจะส่งผลต่อประสิทธิภาพสูงสุดที่จะเกิดแก่ผู้เรียน

ยัน แก้วบุญมา (2554) ได้ให้ความหมายของการบริหารงานวิชาการว่า หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา การจัดสภาพแวดล้อม การจัดบรรยากาศการจัดการเรียนการสอน และการประเมินการจัดการเรียนการสอน ของสถานศึกษา รวมทั้งระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ลินดา ชุมภูศรี (2557) ได้กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง กระบวนการหรือกิจกรรมการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการเรียนการสอนของโรงเรียนมัธยมศึกษา ตามขอบข่ายวิชาการ ซึ่งประกอบไปด้วย 3 ด้านที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของชุมชน ได้แก่ ด้านหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการจัดการเรียนรู้ และด้านการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

สรุปได้ว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารกิจกรรมทุกชนิดภายในโรงเรียน ที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนให้ดีขึ้น และมีประสิทธิภาพสูงสุดแก่ผู้เรียนซึ่งการบริหารงานวิชาการ ประกอบด้วย การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ การนิเทศการศึกษา การแนะแนวการศึกษา การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา การส่งเสริมความรู้ วิชาการแก่ชุมชน การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น และการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

2. ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ

ขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการนั้น มีนักวิชาการหลายท่าน ได้กำหนดขอบข่ายไว้ ดังนี้

กระทรวงศึกษาธิการ (2546) ได้กำหนดขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการ ดังนี้

1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
2. ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้
3. ด้านการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน
4. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
5. ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี
6. ด้านการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้
7. ด้านการนิเทศการศึกษา

8. ด้านการแนะแนวการศึกษา
9. ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
10. ด้านการส่งเสริมความรู้วิชาการแก่ชุมชน
11. ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น
12. ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวย

องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2545) ได้กำหนดหลักการและแนวคิดในการนำภารกิจตามกฎหมายของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสู่การปฏิบัติ ดังนี้

1. การวางแผนงานด้านวิชาการ
2. การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนา
3. การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา
4. การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา
5. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
6. การวัดผล ประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน
7. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา
8. การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้
9. การนิเทศการศึกษา
10. การแนะแนวการศึกษา
11. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา
12. การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ
13. การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษา
14. การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวย องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา
15. การจัดระเบียบแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานวิชาการของสถานศึกษา
16. การคัดเลือกหนังสือแบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา
17. การพัฒนาและสื่อเทคโนโลยี

สาระหลักสูตรท้องถิ่น

และองค์กรอื่น

หน่วยงาน สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

ออกเป็น 5 ด้าน ดังนี้

นันทนช ศิริแก้ว (2550) ได้กำหนดขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ

1. ด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร

2. ด้านการจัดการเรียนการสอน
3. ด้านการนิเทศภายใน
4. ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา
5. ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา

สุรียา วามู (2554) ได้กำหนดขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการ ออกเป็น 5 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและการนำหลักสูตรไปใช้
2. ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้
3. ด้านการวัดผล ประเมินผลและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
4. ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
5. ด้านการพัฒนางานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

สุภัก โอพาพิริยกุล (2556) ได้กำหนดขอบข่ายของงานวิชาการ ซึ่งประกอบไปด้วยงาน ดังต่อไปนี้

1. หลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้
2. การเรียนการสอน
3. วัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน
4. การส่งเสริมการสอน
5. การวัดผลประเมินผล
6. การนิเทศภายใน
7. การอบรมทางวิชาการ

ด้านการบริหารงานงบประมาณ

การบริหารงานงบประมาณ เป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดหาทรัพยากรต่าง ๆ เพื่อนำมาใช้ในกิจการต่าง ๆ ของโรงเรียน ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยจะนำเสนอเกี่ยวกับงานบริหารงานงบประมาณ ดังนี้

1. ความหมายการบริหารงานงบประมาณ

นักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของการบริหารงานงบประมาณ ดังนี้
 ธวัช เสือทรงศีล (2550) ได้กล่าวเกี่ยวกับความหมายของการบริหารงานงบประมาณว่า หมายถึง การบริหารงานทางการเงิน งบประมาณของโรงเรียน เพื่อมุ่งเน้นความเป็นอิสระในการบริหารจัดการในงานของงบประมาณ โดยจะต้องมีการบริหารอย่างโปร่งใส และสามารถตรวจสอบได้เช่นกัน

พิชานถ เพชรนาชม (2554) ได้ให้ความหมายของการบริหารงานงบประมาณว่า เป็นการบริหารการใช้เงินของสถานศึกษา ภายใต้หลักแนวความคิดการกระจายอำนาจ เพื่อให้การเงินมีความคล่องตัว โปร่งใส และสามารถตรวจสอบได้ อีกทั้งยังเป็นการควบคุมการใช้จ่ายที่ถูกต้อง รัดกุม และมีประสิทธิภาพมากที่สุด

ยีน แก้วบุญมา (2554) ได้กล่าวว่า การบริหารงานงบประมาณ หมายถึง การสรรหางบประมาณ การจัดตั้งงบประมาณ วัสดุ ครุภัณฑ์ การบริหารการเงิน อุปกรณ์ การระดมทรัพยากรที่มีอยู่ การประสานความร่วมมือกับองค์กรต่าง ๆ การจัดหารายได้เพื่อนำมาจัดการและบริหารการศึกษา รวมทั้งการประเมินการใช้งบประมาณของสถานศึกษา

สัมมา ธรณิษฐ์ (2560) ได้ให้ความหมายการบริหารงานงบประมาณว่า หมายถึง แผนการดำเนินงานเกี่ยวกับรายรับรายจ่าย เพื่อมาใช้ในการดำเนินงาน โดยมีการควบคุมการดำเนินงานทางการเงินตามกฎหมายที่วางไว้ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพมากที่สุด ซึ่งประกอบด้วยตัวเลขที่แสดงรายรับว่ามาจากที่ใด และรายจ่ายที่ต้องจ่ายตามแผนงาน โครงการ กิจกรรม และค่าใช้จ่ายทรัพยากรที่จำเป็น

ดังนั้นสรุปได้ว่า การบริหารงานงบประมาณ หมายถึง การวางแผนการใช้ทรัพยากรอย่างเป็นระบบ ตลอดจนแสดงวิธีการได้มาซึ่งทรัพยากรเหล่านั้น และรวมถึงวิธีการใช้จ่ายทรัพยากรเหล่านั้นด้วยเช่นกัน ซึ่งการบริหารงานงบประมาณ ประกอบด้วย การจัดทำเสนอขอ งบประมาณ การจัดสรรงบประมาณ การตรวจสอบติดตามประเมินผล และรายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินงาน การระดมทรัพยากร และการลงทุนเพื่อการศึกษา การบริหารการเงิน การบริหารบัญชี และการบริหารพัสดุและสินทรัพย์

2. ขอบข่ายการบริหารงบประมาณ

ขอบข่ายในการบริหารงานงบประมาณ มีนักวิชาการหลายท่านได้กำหนดไว้ มีรายละเอียดดังนี้

กระทรวงศึกษาธิการ (2546) ได้กำหนดขอบข่ายของการบริหารงานงบประมาณ ดังนี้

1. การจัดทำเสนอขอของงบประมาณ
2. การจัดสรรงบประมาณ
3. การตรวจสอบติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินงาน
4. การระดมทรัพยากร และการลงทุนเพื่อการศึกษา
5. การบริหารการเงิน
6. การบริหารบัญชี

7. การบริหารพัสดุและสินทรัพย์

กิงกาญจน์ ชมอินทร์ (2549) ได้สรุปขอบข่ายของการบริหารงานงบประมาณไว้ 5 ด้าน ดังนี้

1. การจัดทำและเสนอของบประมาณ โดยการศึกษาวิเคราะห์การจัดและพัฒนาการบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษา ตามกรอบทิศทางของเขตพื้นที่การศึกษาและตามความต้องการของสถานศึกษาเอง การจัดทำแผนกลยุทธ์หรือแผนพัฒนาการศึกษา การกำหนดกลยุทธ์และแผนกลยุทธ์ในการบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษา การกำหนดผลผลิต ผลลัพธ์ และตัวชี้วัดความสำเร็จในการบริหารงานงบประมาณ โดยจัดทำเป็นสารสนเทศ
2. การจัดสรรงบประมาณ โดยการจัดทำแผนการใช้งบประมาณรายไตรมาส ซึ่งต้องกำหนดปฏิทินงานรายเดือนให้เป็นไปตามแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ แล้วสรุปแยกเป็นรายไตรมาส อย่างถูกต้องและเป็นปัจจุบันมากที่สุด
3. การตรวจสอบ การติดตาม การประเมินผล และรายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินงาน โดยการจัดทำแผนการกำกับตรวจสอบ ติดตามและป้องกันความเสี่ยง รวมถึงการประเมินแผนกลยุทธ์ และแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา และจัดทำรายงานประจำปีการศึกษาด้วยเช่นกัน
4. การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา โดยการประชาสัมพันธ์ให้หน่วยงานทราบรายการสินทรัพย์ของสถานศึกษา เพื่อใช้ทรัพยากรร่วมกัน และการวิเคราะห์ศักยภาพของสถานศึกษาที่ดำเนินการจัดหารายได้และสินทรัพย์ รวมไปถึงการจัดทำทะเบียนข้อมูลด้วย
5. การบริหารพัสดุและการบริหารสินทรัพย์ โดยการจัดทำระเบียบการใช้สินทรัพย์ที่เกิดจากการจัดหาของสถานศึกษา โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

สัมมา รรณิธย์ (2560) ได้กำหนดขอบข่ายการบริหารงานงบประมาณไว้ ดังนี้

1. การจัดตั้งงบประมาณ
2. การบริหารงานงบประมาณ
3. การบริหารพัสดุ
4. การระดมทรัพยากรและการจัดการสินทรัพย์
5. การตรวจสอบติดตามและประเมินประสิทธิภาพการใช้จ่ายงบประมาณ

ปิติพร อารีเวช (2557) ได้สรุปขอบข่ายการบริหารงานงบประมาณว่า สามารถแบ่งออกได้ 5 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการจัดทำและเสนอของบประมาณ
2. ด้านการจัดสรรงบประมาณ และตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล
3. ด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา
4. ด้านการบริหารการเงินและบัญชี
5. ด้านการบริหารพัสดุและสินทรัพย์

ด้านการบริหารงานบุคคล

การบริหารงานบุคคลมีความเกี่ยวข้องกับการสรรหา แต่งตั้ง บรรจุ และการพ้นจากการเป็นพนักงานหรือบุคลากร ผู้วิจัยได้นำเสนอการบริหารงานบุคคล ดังนี้

1. ความหมายการบริหารงานบุคคล

การบริหารงานบุคคล มีนักวิชาการหลายท่านได้สรุปและให้ความหมายเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล ดังนี้

ประพนธ์ กระแสร์พันธุ์ (2554) ได้ให้ความหมายของการบริหารงานบุคคลว่า หมายถึง การวางแผนการใช้อัตรากำลัง การสรรหาบุคคลเพื่อปฏิบัติหน้าที่ บรรจุ และแต่งตั้งเป็นบุคลากร เพื่อให้ได้บุคลากรที่มีประสิทธิภาพมากที่สุด

ยัน แก้วบุญมา (2554) ได้ให้ความหมายของการบริหารงานบุคคลว่า หมายถึง การวางแผนเพื่อพัฒนาบุคลากร การสรรหาบุคลากร การบรรจุและแต่งตั้งบุคลากรเข้าทำงานให้เป็นไปตามกฎระเบียบที่วางไว้อย่างชัดเจน และที่สำคัญ คือ การประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากร เพื่อนำผลการประเมินมาปรับปรุงการดำเนินงานให้ดียิ่งขึ้น

พิชิต สุตโต (2555) ได้ให้ความหมายการบริหารงานบุคคลว่า หมายถึง กระบวนการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของบุคคล ตั้งแต่การกำหนดนโยบาย การวางแผน การคัดเลือก การจัดสรร การชำระบุคลากร การพัฒนาอบรมบุคลากร การควบคุม ติดตาม ประเมินบุคลากร และการให้พ้นจากตำแหน่งของบุคลากร

สรุปได้ว่า การบริหารงานบุคคลหมายถึง การพัฒนาบุคลากรทุกระดับภายในองค์กร เพื่อให้เป็นบุคลากรที่มีประสิทธิภาพสูงสุดตามเป้าหมายที่วางไว้ โดยสิ่งที่จะทำให้เกิดผลสำเร็จได้นั้น เกิดขึ้นตั้งแต่ การวางแผน การสรรหา การคัดเลือก การพัฒนา และการปรับปรุง ซึ่งประกอบด้วย การวางแผนอัตรากำลัง การสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง การเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ วินัยและการรักษาวินัย และการออกจากราชการ

2. ขอบข่ายของการบริหารงานบุคคล

ได้มีนักวิชาการหลายท่าน กำหนดขอบข่ายการบริหารงานบุคคล ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

กระทรวงศึกษาธิการ (2546) ได้แบ่งขอบข่ายการบริหารทรัพยากรมนุษย์

ดังนี้

1. การวางแผนอัตรากำลัง
2. การสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง
3. การเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ
4. วินัยและการรักษาวินัย
5. การออกจากราชการ

พิชิต สุตโต (2555) ได้กำหนดขอบข่ายของการบริหารงานบุคคลออกเป็น

8 ด้าน ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. การวางแผนงาน
2. การบรรจุแต่งตั้ง
3. การปฐมนิเทศ
4. การพัฒนาความรู้ความสามารถของบุคคล
5. งานด้านวินัยและขวัญกำลังใจ
6. สวัสดิการและการเงิน
7. งานธุรการ
8. การออกจากราชการ

สัมมา ธรณีย์ (2560) ได้กำหนดขอบข่ายของการบริหารด้านบุคคล

ออกเป็น 5 ด้าน ดังนี้

1. การวางแผนอัตรากุคลากร
2. การสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง
3. การบำรุงรักษาบุคลากร
4. การพัฒนาบุคลากร
5. การประเมินบุคลากร

ด้านการบริหารงานทั่วไป

การบริหารงานทั่วไปในสถานศึกษาเป็นงานที่ช่วยสนับสนุนงานต่าง ๆ อาทิเช่น งานวิชาการ งานงบประมาณ งานบุคคล เป็นต้น ให้ดำเนินไปอย่างราบรื่นและมีความสมบูรณ์มากที่สุด ผู้วิจัยจึงได้นำเสนอเกี่ยวกับงานบริหารงานทั่วไป ดังนี้

1. ความหมายการบริหารงานทั่วไป

การบริหารงานทั่วไปมีความหมายที่กว้างมาก นักวิชาการหลายท่านได้ให้

ความหมาย ดังนี้

ประพนธ์ กระแสร์พันธ์ (2554) ได้กล่าวว่า การบริหารงานทั่วไปเป็นงานที่ไม่ใช่ภารกิจหลักของสถานศึกษา แต่ก็มีความสำคัญเช่นเดียวกันกับงานอื่นๆ ซึ่งมีผลต่อการดำเนินงานของโรงเรียนในการบริการแก่หน่วยงานต่าง ๆ ของสถานศึกษาให้สามารถดำเนินไปตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้

พิชนาท เพชรนาชม (2554) ได้ให้ความหมายของการบริหารงานทั่วไปว่าเป็นการดำเนินงานด้านธุรการ งานด้านเลขานุการคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน งานด้านพัฒนาระบบข้อมูลและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ งานด้านประสานและพัฒนาเครือข่ายการศึกษา งานด้านจัดระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร งานเทคโนโลยีสารสนเทศ งานด้านส่งเสริมสนับสนุนงานวิชาการ งานด้านงบประมาณ บุคลากรและบริหารงานทั่วไป งานด้านการดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม งานด้านการส่งเสริมและประสานงานการจัดการศึกษา งานด้านการส่งเสริมงานกิจการนักเรียน งานด้านบริการสาธารณะ และงานประชาสัมพันธ์ รวมไปถึงงานด้านการศึกษาด้วย

ยัน แก้วบุญมา (2554) ได้ให้ความหมายของการบริหารงานทั่วไปว่า หมายถึง การจัดทำแผนเพื่อพัฒนาสถานศึกษา การจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา การปฏิบัติภารกิจตามแผนที่กำหนดไว้ การประชาสัมพันธ์ข่าวสารต่าง ๆ การพัฒนาสถานศึกษา และชุมชนท้องถิ่น ส่งเสริมความเข้มแข็งให้เกิดขึ้นภายในชุมชน รวมทั้งการสร้างความสัมพันธ์กับสถาบันอื่น ๆ

พัชราภรณ์ เย็นมนัส (2558) ได้ให้ความหมายของการบริหารงานทั่วไปว่า หมายถึง การดำเนินการบริหารหน่วยงานต่าง ๆ ภายในสถานศึกษา ซึ่งเป็นกระบวนการที่สำคัญอย่างยิ่งในการประสาน ส่งเสริม และสนับสนุนหน่วยงานอื่น ๆ ให้บรรลุตามจุดมุ่งหมาย และคุณภาพ

ดังนั้นสรุปได้ว่า การบริหารงานทั่วไป หมายถึง การบริหารงานอื่น ๆ ที่ไปช่วยสนับสนุนการบริหารงานวิชาการ ให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น เพราะงานวิชาการเปรียบเสมือนหัวใจหลักของการจัดการศึกษา และยังช่วยสนับสนุนงานบริหารงานงบประมาณและงานบริหารบุคคล เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ซึ่งประกอบด้วย การดำเนินงานธุรการ งานเลขานุการคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน งานพัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ การประสานและพัฒนาเครือข่ายการศึกษา การจัดระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร งานเทคโนโลยีสารสนเทศ การส่งเสริม สนับสนุนด้านวิชาการ งบประมาณ บุคลากร และบริหารงานทั่วไป การจัดการสถานที่และสภาพแวดล้อม การจัดทำสำมะโนผู้เรียน การรับนักเรียน การส่งเสริมและประสานงานการศึกษาในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัย การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา งานส่งเสริมงานกิจการนักเรียน การประชาสัมพันธ์งานการศึกษา การส่งเสริม สนับสนุน และประสานงานการศึกษาของบุคคล ชุมชน องค์กร หน่วยงาน และสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา งานประสานราชการกับเขต

พื้นที่การศึกษาและหน่วยงานอื่น การจัดระบบการควบคุมภายในหน่วยงาน งานบริการสาธารณะ และงานที่ไม่ได้ระบุไว้ในงานอื่น

2. ขอบข่ายของการบริหารงานทั่วไป

ขอบข่ายการบริหารงานทั่วไป มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมาย ดังนี้
กระทรวงศึกษาธิการ (2546) ได้กำหนดขอบข่ายของงานบริหารงานทั่วไป
ซึ่งประกอบไปด้วยงานต่าง ๆ ดังนี้

1. การดำเนินงานธุรการ
2. งานเลขานุการคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
3. งานพัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ
4. การประสานและพัฒนาเครือข่ายการศึกษา
5. การจัดระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร
6. งานเทคโนโลยีสารสนเทศ
7. การส่งเสริม สนับสนุนด้านวิชาการ งบประมาณ บุคลากร

และบริหารงานทั่วไป

8. การจัดสถานที่และสภาพแวดล้อม
9. การจัดทำสำมะโนผู้เรียน
10. การรับนักเรียน
11. การส่งเสริมและประสานงานการศึกษาในระบบ นอกกระบบ

และตามอัธยาศัย

12. การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา
13. งานส่งเสริมงานกิจการนักเรียน
14. การประชาสัมพันธ์งานการศึกษา
15. การส่งเสริม สนับสนุน และประสานงานการศึกษาของบุคคล
ชุมชน องค์กรหน่วยงาน และสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา
16. งานประสานราชการกับเขตพื้นที่การศึกษาและหน่วยงานอื่น
17. การจัดระบบการควบคุมภายในหน่วยงาน
18. งานบริการสาธารณะ
19. งานที่ไม่ได้ระบุไว้ในงานอื่น

กึ่งกาญจน์ ชมอินทร์ (2549) ได้กำหนดขอบข่ายของการบริหารงานทั่วไป

ไว้ 10 ด้าน ดังนี้

1. การดำเนินงานธุรการ มีการวิเคราะห์สภาพของงานธุรการของสถานศึกษาและระเบียบกฎหมาย ตลอดจนแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง มีการวางแผนออกแบบงานธุรการ การลดขั้นตอนการดำเนินงานเพื่อให้มีประสิทธิภาพ มีการจัดบุคลากรที่รับผิดชอบงานธุรการและ พัฒนาให้มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานธุรการตามที่ระบบได้กำหนดไว้ รวมถึงมีการติดตาม ประเมินผลและปรับปรุงงานธุรการของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ
2. งานด้านเลขานุการคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีการดำเนินงานทางด้านธุรการในการจัดประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
3. งานด้านการจัดทำสำมะโนผู้เรียน มีการประสานความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับชุมชนและท้องถิ่นในการสำรวจจำนวนนักเรียนที่จะเข้ารับบริการทางการศึกษา ในเขตบริการของสถานศึกษา
4. งานด้านการพัฒนาระบบเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ มีการสำรวจระบบเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ การจัดระบบฐานข้อมูลของสถานศึกษาเพื่อใช้ในการบริหารจัดการ ภายในสถานศึกษา ให้สอดคล้องกับระบบฐานข้อมูลของเขตพื้นที่การศึกษา มีการนำเสนอและ เผยแพร่ข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหาร การบริการ และการประชาสัมพันธ์ของสถานศึกษาแก่ สาธารณชน มีการจัดระบบเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ เพื่อเชื่อมโยงกับสถานศึกษาอื่นกับเขตพื้นที่ การศึกษาและส่วนกลาง
5. งานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ มีการติดตามผลการประชาสัมพันธ์ ข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษาแล้วนำผลที่ได้รับไปดำเนินการปรับปรุง แก้ไข และพัฒนาให้ เหมาะสม
6. งานด้านการจัดระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร มีการศึกษา วิเคราะห์ข้อมูล สภาพปัจจุบัน ถึงสภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นในการพัฒนาองค์กรของ สถานศึกษา
7. งานด้านการจัดระบบควบคุมภายใน มีการวางแผนการจัดระบบ ควบคุมภายในสถานศึกษาและปฏิบัติตามแผนอย่างเป็นระบบ
8. งานด้านบริการสาธารณะ มีการจัดระบบข้อมูลข่าวสารของ สถานศึกษาเพื่อให้บริการสาธารณะ มีการประเมินความพึงพอใจต่องานบริการสาธารณะจากผู้มา ขอรับบริการ
9. งานด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา มีการระดมจัดหาเทคโนโลยีเพื่อ ให้บริการงานด้านการศึกษาในด้านต่าง ๆ ของสถานศึกษา มีการติดตามผลและประเมินผลการใช้ เทคโนโลยีทางการศึกษาเพื่อให้เกิดการใช้ได้อย่างคุ้มค่า และเหมาะสมกับกระบวนการเรียนรู้

10. งานด้านการส่งเสริมสนับสนุนด้านวิชาการ งบประมาณ บุคคล และบริหารงานทั่วไป มีการจัดระบบส่งเสริมและสนับสนุน อำนวยความสะดวกในการบริหารงาน วิชาการ งบประมาณ บุคคล และการบริหารงานทั่วไป

ประพนธ์ กระแสร์พันธ์ (2554) ได้กำหนดขอบข่ายของงานด้าน การบริหารงานทั่วไป สามารถแบ่งออกเป็น 5 ด้าน ดังนี้

1. งานธุรการและสารบัญ
2. งานทะเบียน สถิติและรายงาน
3. งานอาคารสถานที่
4. งานกิจการนักเรียนและบริการต่าง ๆ
5. งานด้านชุมชนสัมพันธ์

สัมพันธ์ (2560) ได้กำหนดขอบข่ายของการบริหารงานทั่วไป ดังนี้

1. งานธุรการและสารบรรณ
2. งานทะเบียน สถิติและรายงาน
3. งานกิจกรรมนักเรียนและบริการต่าง ๆ
4. งานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
5. งานอาคารสถานที่
6. การวางแผนอำนวยการและประสานงาน

พัชราภรณ์ เย็นมนัส (2558) ได้แบ่งขอบข่ายของงานบริหารงานทั่วไป ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็นงานหลัก ๆ ได้ ดังนี้

1. งานอาคารสถานที่
2. งานประชาสัมพันธ์

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

1. ความหมายของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2)

พ.ศ. 2545 ในการบริหารและการจัดการการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นไปอย่างมี ประสิทธิภาพสอดคล้องกับการจัดการศึกษาแบบชุมชน เอกชน เข้ามามีส่วนร่วม

กระทรวงศึกษาธิการจึงได้กำหนดเป็นระเบียบเรียกว่า “ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วย

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2543” เพื่อให้ชุมชน เอกชน เข้ามามีส่วนร่วมในการ บริหารจัดการศึกษาที่มีคุณภาพได้

กรรมการ หมายความว่า กรรมการในคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
คณะกรรมการ หมายความว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
สถานศึกษา หมายความว่า โรงเรียนของรัฐที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน แต่ไม่
หมายรวมถึงสถานศึกษาที่จัดการศึกษาเฉพาะทาง

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง ผู้ที่ได้รับคัดเลือกให้เป็น
คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียน ตามระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการ
ว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2543

2. ความสำคัญของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต่อการพัฒนาโรงเรียน

สาคร คุณชื่น (2543) ได้กล่าวถึง ความสำคัญไว้ว่า ชุมชนของไทยในอดีต
ส่วนมากจะเป็นชุมชนหมู่บ้านเกษตรกรรมขนาดเล็ก ใช้ชีวิตอยู่แบบพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน
รักใคร่สนิทสนมปรองดองกันเสมือนญาติ มีงานก็ร่วมแรงร่วมใจกันทำงานด้วยความเสียสละสามัคคี
แต่ในปัจจุบันสังคมและชุมชนเปลี่ยนไปอย่างรวดเร็ว เทคโนโลยีเข้าแทนที่วิถีชีวิตของสังคมไทย
ส่วนหนึ่งต้องออกไปประกอบอาชีพในเมือง ในโรงงานอุตสาหกรรมและส่วนใหญ่ของการทำงานเพื่อ
ประกอบอาชีพมีความจำเป็นต้องอาศัยความรู้ ความสามารถตามหลักวิชาการมากขึ้น และนับวันจะ
เพิ่มสำคัญให้กับการศึกษามากขึ้นเรื่อยๆ โดยพยายามส่งลูกหลานไปเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้นจึง
ถึงปริญญาให้มากที่สุด โรงเรียนประถมศึกษาซึ่งเป็นสถาบันการศึกษาหลักของชุมชน มีความ
จำเป็นต้องปรับปรุงเปลี่ยนแปลงให้ทันต่อความเจริญก้าวหน้าของเทคโนโลยีและการเปลี่ยนแปลงของ
สังคมและสามารถช่วยเหลือและตอบสนองความต้องการชุมชนได้ และมีความพร้อมในทุกๆ ด้าน
ดังกล่าวแล้วนั้น จำเป็นจะต้องได้รับความร่วมมือช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชนหรือผู้แทนของชุมชน
ซึ่งได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษา องค์การท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมพัฒนาโรงเรียนอย่างจริงจังและ
ต่อเนื่องตลอดไป

กระทรวงศึกษาธิการ (2544) ได้กล่าวถึง ความสำคัญของคณะกรรมการสถานศึกษาว่า
การบริหารในรูปแบบของคณะกรรมการเป็นแนวความคิดพื้นฐานว่า การบริหารโดยองค์คณะบุคคล
นั้น ก็เพื่อให้การบริหารเป็นไปอย่างรอบคอบ มีเหตุผล และยุติธรรมมากกว่าการบริหารงานโดย
ให้อำนาจอยู่กับบุคคลคนเดียว ซึ่งสอดคล้องกับเหตุผลการใช้คณะกรรมการในการบริหาร ดังนี้

1. เพื่อให้การบริหารหรือการพิจารณาแนวทางในการแก้ปัญหาที่มีความหลากหลาย
เป็นไปอย่างถี่ถ้วน รอบคอบ
2. เพื่อให้มีการถ่วงดุลอำนาจซึ่งกันและกัน โดยมีให้บุคคลใดบุคคลหนึ่งมีอำนาจ
มากเกินไป ซึ่งอาจนำไปสู่การใช้อำนาจในทางที่ไม่ถูกต้องอันจะเกิดผลเสียหายแก่องค์กรได้

3. การให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องหรือตัวแทนกลุ่มผลประโยชน์ต่างๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการเพื่อมีให้ดำเนินนโยบายใด ๆ มีผลต่อกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งมากหรือน้อยเกินไป ซึ่งจะก่อให้เกิดความยุติธรรมในการดำเนินการต่อทุกฝ่ายได้

4. เพื่อก่อให้เกิดการประสานงานที่ดีทั้งภายในหน่วยงานและระหว่างหน่วยงาน ซึ่งจะทำให้การบริหารเป็นไปอย่างราบรื่นและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

5. การรวมตัวกันของบุคคลเป็นคณะกรรมการจะก่อให้เกิดพลังที่เข้มแข็ง สามารถอำนวยความสะดวกให้งานดำเนินไปด้วยดี

6. ผู้เป็นประธานคณะกรรมการที่มีทักษะในการแก้ไขปัญหาข้อขัดแย้งต่าง ๆ ของแต่ละกลุ่มจะสามารถโน้มน้าวให้ผู้ที่มีส่วนร่วมต่างๆ เกิดการยอมรับในแนวทางหรือวิธีการกับ ทั้งยังอาจกระตุ้นให้กำลังใจให้พวกเขาสามารถนำไปปฏิบัติให้บรรลุผลต่อไป

7. เพื่อให้เกิดการใช้และแพร่กระจายข้อมูล ข่าวสารได้ดีให้ใช้คณะกรรมการ อาจกระทำไปเพื่อเป็นการหลีกเลี่ยงไม่ให้เกิดการปฏิบัติหรือถ่วงเวลาต่อกรณีปัญหาที่ไม่พึงประสงค์ ของผู้บริหาร ดังนั้น จึงมีการแต่งตั้งคณะกรรมการที่เป็นฝ่ายของตนขึ้นและให้มีการพิจารณาเลื่อนการ ตัดสินใจออกไป หรือให้มีการทำการศึกษาในเรื่องนั้นๆ ก่อนเป็นการยืดเวลาออกไป

ดังนั้นความหลากหลายของบุคคลที่เข้าร่วมเป็นคณะกรรมการ จึงเอื้อต่อการพัฒนา คุณภาพการศึกษาที่ต้องอาศัยความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ในด้านต่าง ๆ บุคคลที่ได้รับการคัดเลือกเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจึงมีความสำคัญต่อการจัดการศึกษา ดังนี้

1. ผู้แทนผู้ปกครอง เป็นผู้สะท้อนปัญหาและความต้องการด้านคุณภาพทางการศึกษาและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนทั้งในสิ่งที่คาดหวังและสภาพความเป็นจริง เกิดขึ้นและร่วมมือกับครู บุคลากรทางการศึกษา ผู้ปกครองและชุมชนในการจัดกิจกรรมการเรียน การสอน

2. ผู้แทนครู เป็นผู้ที่มีความชำนาญในสาขาวิชาชีพครูมีความสำคัญต่อการนำเสนอ ข้อมูลด้านกระบวนการเรียนรู้ ปัญหา และความต้องการการสนับสนุน ช่วยเหลือ รวมทั้งรายงานผล การจัดการศึกษา

3. ผู้แทนองค์กรชุมชน เป็นผู้สะท้อนสภาพของปัญหาและความต้องการในการพัฒนาผู้เรียนซึ่งเป็นสมาชิกส่วนหนึ่งของชุมชน และให้ความร่วมมือกับสถานศึกษาทั้งในด้าน ภูมิปัญญาท้องถิ่น แหล่งเรียนรู้

4. ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นผู้สะท้อนสภาพปัญหาและความต้องการที่ ครอบคลุมทั้งเขตพื้นที่บริการของสถานศึกษาและมีความสำคัญต่อสถานศึกษาอย่างยิ่งในเรื่องการ

ขอรับการสนับสนุนงบประมาณทรัพยากรทางการศึกษา และเชื่อมโยงแผนพัฒนาการศึกษา กับแผนพัฒนาท้องถิ่น

5. ผู้แทนศิษย์เก่าของสถานศึกษาเป็นผู้ที่สะท้อนภาพของความรัก ความศรัทธา ความภาคภูมิใจต่อสถาบันการศึกษาช่วยจรรโลงคุณค่าของสถาบันไปสู่ศิษย์รุ่นหลังให้ประสบความสำเร็จในการศึกษาเช่นกัน

6. ผู้แทนพระภิกษุสงฆ์และหรือผู้แทนองค์กรศาสนาอื่นในพื้นที่ เป็นผู้นำเสนอและเติมเต็มข้อมูลด้านคุณธรรมจริยธรรมตามหลักธรรมของศาสนาซึ่งเป็นส่วนสำคัญในการจัดการเรียนรู้เพื่อให้นักเรียนเป็นคนดีของสังคม

7. ผู้ทรงคุณวุฒิ เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในด้านต่างๆ ที่จะช่วยส่งเสริมให้สถานศึกษาจัดการศึกษาได้ครอบคลุมในทุกๆ ด้านอย่างมีคุณภาพ และประสิทธิภาพ ทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งและมีการพัฒนาที่ยั่งยืน

8. ผู้บริหารสถานศึกษา ในฐานะกรรมการและเลขานุการซึ่งเป็นสัญลักษณ์ของสถานศึกษา เป็นบุคคลสำคัญที่สะท้อนภาพการบริหารจัดการ ผู้ช่วยเหลือใจคำปรึกษา สร้างแรงจูงใจ กระตุ้นการทำงาน ทบทวนรายงาน สะท้อนความคิด เปิดโอกาสให้ผู้แทนแต่ละกลุ่มได้แสดงบทบาทอย่างเต็มที่ จัดเตรียมการประชุม รายงานผลการประชุมและสนับสนุนด้านอุปกรณ์ วัสดุใช้สอย รวมทั้งการพิจารณานำมติ ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะจากที่ประชุมไปสู่การปฏิบัติ

สน สุวรรณ (2553) ได้สรุปว่า ความสำคัญของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยการเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมกิจกรรมทางการศึกษากับโรงเรียน โดยหลักการนำเอา กิจกรรมของชุมชนเป็นกิจกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนแบบบูรณาการ ด้วยการประสานความรู้สึที่ดีต่อกัน และเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและชุมชนหรือคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เข้ามามีส่วนร่วมบริหารงานทางการศึกษาของโรงเรียนในด้านต่าง ๆ ได้แก่ ร่วมวิเคราะห์ความต้องการของโรงเรียน ร่วมกำหนดวิสัยทัศน์และแผนพัฒนาโรงเรียน ร่วมนำเสนอกิจกรรมการพัฒนาคุณภาพโรงเรียน ร่วมพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน ร่วมพัฒนาคุณภาพแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน ร่วมพัฒนาศักยภาพของโรงเรียน และร่วมติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานของโรงเรียน

สรุปได้ว่า คณะกรรมการสถานศึกษามีความสำคัญต่อการพัฒนาโรงเรียนเป็นอย่างยิ่ง เป็น การบริหารในรูปของคณะกรรมการ เป็นการบริหารโดยองค์คณะบุคคล ก็เพื่อให้การบริหาร เป็นไปอย่างรอบคอบ มีเหตุผล และยุติธรรมมากกว่าการบริหารงานโดยให้อำนาจอยู่กับบุคคลคนเดียว สามารถใช้อำนาจถ่วงดุลในการพิจารณา การแก้ปัญหา การเสนอแนะอย่างหลากหลาย ก่อให้เกิดองค์กรที่เข้มแข็งมีพลังในการขับเคลื่อนงาน ทำให้การจัดการศึกษาบรรลุผลตามเป้าหมายได้อย่างดี มีคุณภาพ

3. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามพระราชบัญญัติการศึกษา พ.ศ. 2542

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) หมวด 5 การบริหารและจัดการศึกษา ส่วนที่ 1 การบริหารและการจัดการศึกษาของรัฐ กล่าวว่า ให้มีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สถานศึกษาระดับอุดมศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญา และสถานศึกษาอาชีวศึกษาของแต่ละสถานศึกษา เพื่อทำหน้าที่กำกับและส่งเสริม สนับสนุน กิจการของสถานศึกษา ประกอบด้วย ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนครู ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนศิษย์เก่าของสถานศึกษา ผู้แทนพระภิกษุสงฆ์หรือผู้แทนองค์กรศาสนาอื่นในพื้นที่ และผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวนกรรมการ คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ วิธีการสรรหา การเลือกประธานกรรมการและกรรมการ วาระการดำรงตำแหน่ง และการพ้นจากตำแหน่ง ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

จากสาระดังกล่าว การกำหนดจำนวนกรรมการ คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ วิธีการสรรหา การเลือกประธานกรรมการและกรรมการ วาระการดำรงตำแหน่ง และการพ้นสภาพจากตำแหน่งของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามกฎกระทรวงที่ปรากฏใน ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 120 ตอนที่ 129 ก ดังนี้

ข้อ 1 ในกฎกระทรวงนี้

“ผู้ปกครอง” หมายความว่า บิดามารดา หรือบิดาหรือมารดา ซึ่งเป็นผู้ใช้อำนาจปกครอง หรือผู้ปกครองตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ของนักเรียน และให้หมายความรวมถึงบุคคลที่นักเรียนอยู่ด้วยเป็นประจำหรือที่นักเรียนอยู่รับใช้การงาน

“ครู” หมายความว่า บุคลากรวิชาชีพซึ่งทำหน้าที่หลักทางด้านการเรียนการสอน และการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการต่าง ๆ ในสถานศึกษาของรัฐ

“สถานศึกษา” หมายความว่า โรงเรียน วิทยาลัย หรือหน่วยงานการศึกษาที่เรียกชื่ออย่างอื่น ของรัฐที่มีอำนาจหน้าที่หรือมีวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ได้รับงบประมาณจากรัฐ แต่ละแห่ง ยกเว้นสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยและศูนย์การเรียนรู้

“สถานศึกษาขนาดเล็ก” หมายความว่า สถานศึกษาที่มีนักเรียนไม่เกินสามร้อยคน

“สถานศึกษาขนาดใหญ่” หมายความว่า สถานศึกษาที่มีนักเรียนเกินกว่าสามร้อยคนขึ้นไป

“องค์กรชุมชน” หมายความว่า ชุมชนหรือองค์กรที่มีประชาชนรวมตัวกัน ไม่น้อยกว่า สิบห้าคน เพื่อดำเนินกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมและชุมชนโดยส่วนรวมอย่างต่อเนื่องเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่าหนึ่งปี มีผลงานที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษารับรอง และมีที่ตั้งแน่นอนอยู่ในท้องที่ตำบลหรือแขวงที่เป็นภูมิลำเนาของนักเรียนในสถานศึกษา หรือท้องที่ตำบลหรือแขวงที่สถานศึกษาตั้งอยู่

“องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” หมายความว่า องค์กรการบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์กรการบริหารส่วนตำบล กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่ได้รับการจัดตั้งตามกฎหมาย ซึ่งสถานศึกษาตั้งอยู่

“ศิษย์เก่า” หมายความว่า ผู้ที่สถานศึกษารับรองว่าสำเร็จการศึกษาจาก หรือเคยศึกษาในสถานศึกษานั้น

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานแต่ละแห่ง

“กรรมการ” หมายความว่า กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานแต่ละแห่ง

“ผู้อำนวยการ” หมายความว่า ผู้อำนวยการสถานศึกษาแต่ละแห่ง

“ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา” หมายความว่า ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษาที่สถานศึกษาตั้งอยู่

ข้อ 2 ในสถานศึกษาขนาดเล็กให้มีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจำนวนเก้าคน และสถานศึกษาขนาดใหญ่ให้มีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจำนวนสิบห้าคน ประกอบด้วย

1. ประธานกรรมการ
2. กรรมการที่เป็นผู้แทนผู้ปกครอง จำนวนหนึ่งคน
3. กรรมการที่เป็นผู้แทนครู จำนวนหนึ่งคน
4. กรรมการที่เป็นผู้แทนองค์กรชุมชน จำนวนหนึ่งคน
5. กรรมการที่เป็นผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวนหนึ่งคน
6. กรรมการที่เป็นผู้แทนศิษย์เก่า จำนวนหนึ่งคน
7. กรรมการที่เป็นผู้แทนพระภิกษุสงฆ์และหรือผู้แทนองค์กรศาสนาในพื้นที่จำนวนหนึ่งรูป หรือหนึ่งคนสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก และจำนวนสองรูปหรือสองคนสำหรับสถานศึกษาขนาดใหญ่
8. กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนหนึ่งคนสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก และจำนวนหกคน สำหรับสถานศึกษาขนาดใหญ่

9. ผู้อำนวยการ เป็นกรรมการและเลขานุการ

ข้อ 3 ประธานกรรมการและกรรมการตามข้อ 2 (2) (3) (4) (5) (6) (7) และ (8) ต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

1. มีอายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์

2. ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย
3. ไม่เป็นคนไร้ความสามารถ หรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
4. ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษ

สำหรับความผิด ที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

5. ไม่เป็นผู้สัญญาเกี่ยวกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรือสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษานั้น ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งเป็นประธานกรรมการหรือกรรมการ ผู้ใดมีลักษณะต้องห้ามตาม (5) ต้องออกจากความเป็นบุคคลซึ่งมีลักษณะต้องห้ามหรือแสดงหลักฐานให้เป็นที่เชื่อได้ว่าตนได้เลิกประกอบกิจการหรือการใดๆ อันมีลักษณะต้องห้ามดังกล่าวแล้วต่อผู้อำนวยการภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับแต่งตั้ง หากมิได้ดำเนินการดังกล่าวให้ถือว่าผู้นั้นไม่เคยได้รับแต่งตั้งเป็นประธานกรรมการหรือกรรมการ

ข้อ 4 นอกจากคุณสมบัติตามข้อ 3 แล้ว

1. กรรมการตามข้อ 2 (2) ต้องเป็นผู้ปกครองตามทะเบียนนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในสถานศึกษานั้น และไม่เป็นครู เจ้าหน้าที่ หรือลูกจ้างของสถานศึกษา ที่ปรึกษาหรือผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งมี สัญญาจ้างกับสถานศึกษานั้น

2. กรรมการตามข้อ 2 (3) ต้องเป็นครู

3. กรรมการตามข้อ 2 (4) ต้องไม่เป็นครู เจ้าหน้าที่ หรือลูกจ้างของสถานศึกษา ที่ปรึกษา หรือผู้เชี่ยวชาญซึ่งมีสัญญาจ้างกับสถานศึกษานั้น

4. กรรมการตามข้อ 2 (6) ต้องเป็นผู้ที่เคยศึกษาหรือสำเร็จการศึกษาจากสถานศึกษานั้น และไม่เป็นครู เจ้าหน้าที่ หรือลูกจ้าง ที่ปรึกษาหรือผู้เชี่ยวชาญซึ่งมีสัญญาจ้างกับสถานศึกษานั้น

5. กรรมการตามข้อ 2 (8) ต้องไม่เป็นกรรมการสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาเกินกว่าสามแห่งขึ้นไปในเวลาเดียวกัน และไม่เป็นครู เจ้าหน้าที่ หรือลูกจ้างของสถานศึกษา ที่ปรึกษาหรือผู้เชี่ยวชาญซึ่งมีสัญญาจ้างกับสถานศึกษานั้น

ข้อ 5 ให้ผู้อำนวยการดำเนินการสรรหาและเลือกประธานกรรมการและกรรมการตามหลักเกณฑ์ และวิธีการ ดังต่อไปนี้

1. ในการสรรหาและเลือกกรรมการตามข้อ 2 (2) (3) และ (6) ให้บุคคลแต่ละประเภท เสนอชื่อผู้ที่เห็นสมควรเป็นกรรมการ ซึ่งมีคุณสมบัติตามข้อ 3 และข้อ 4 จากนั้นให้ผู้ที่ได้รับการเสนอชื่อเลือกกันเองให้เหลือประเภทละหนึ่งคน ทั้งนี้โดยให้แต่ละประเภทแยกกันดำเนินการ

2. ในการสรรหาและเลือกกรรมการตามข้อ 2 (4) ให้องค์กรชุมชนเสนอชื่อผู้ที่เห็นสมควร เป็นกรรมการ ซึ่งมีคุณสมบัติตามข้อ 3 และข้อ 4 จากนั้นให้ผู้ที่ได้รับการเสนอชื่อเลือกกันเองให้เหลือ จำนวนหนึ่งคนในกรณีไม่มีองค์กรชุมชนในท้องที่ตำบลหรือแขวงที่เป็นภูมิลำเนาของ

นักเรียนในสถานศึกษา หรือตำบลหรือแขวงที่สถานศึกษาตั้งอยู่ หรือมีแต่ไม่เสนอชื่อผู้แทนเข้ารับเลือกเป็นกรรมการ ให้ผู้อำนวยการ สรรหาผู้แทนองค์กรชุมชนในท้องที่ตำบลหรือแขวงใกล้เคียง หรือในท้องที่ตำบลหรือแขวงของเขตพื้นที่การศึกษาใกล้เคียงเป็นกรรมการผู้แทนองค์กรชุมชนในสถานศึกษานั้น

3. การสรรหาและเลือกกรรมการตามข้อ 2 (5) ให้ดำเนินการโดยสภาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น

4. การสรรหาและเลือกกรรมการตามข้อ 2 (8) ให้ดำเนินการโดยการพิจารณา ร่วมกันของผู้ที่ได้รับการสรรหาและได้รับเลือกให้เป็นกรรมการตามข้อ 2 (2) (3) (4) (5) (6) (7) และ กรรมการตามข้อ 2 (9) ให้ได้จำนวนสองคนสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก และจำนวนเจ็ดคนสำหรับสถานศึกษาขนาดใหญ่

5. การสรรหาและการเลือกประธานกรรมการ ให้ผู้ได้รับเลือกให้เป็นกรรมการตามข้อ 2 (2) (3) (4) (5) (6) (7) (8) และกรรมการตามข้อ 2 (9) ร่วมกันเลือกประธานกรรมการ จากผู้ที่ได้รับเลือกเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

6. ให้ผู้อำนวยการเสนอรายชื่อผู้ที่ได้รับการสรรหาและได้รับเลือกตาม (1) ถึง

5. ต่อผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อพิจารณาแต่งตั้งเป็นประธานกรรมการและกรรมการ

ข้อ 6 หลักเกณฑ์และวิธีการสรรหา และการเลือกกรรมการนอกจากที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงนี้ ให้เป็นไปตามประกาศของสถานศึกษา

ข้อ 7 ประธานกรรมการและกรรมการตามข้อ 2 (2) (3) (4) (5) (6) (7) และ (8) มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี และอาจได้รับแต่งตั้งใหม่อีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งเกินสองวาระติดต่อกันมิได้นอกจากการพ้นตำแหน่งตามวาระ ประธานกรรมการและกรรมการตามข้อ 2 (2) (3) (4) (5) (6) (7) และ (8) พ้นจากตำแหน่งเมื่อ

1. ตาย

2. ลาออก

3. คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาให้ออกเพราะบกพร่องต่อหน้าที่ ทำให้เสื่อมเสียต่อสถานศึกษาหรือหย่อนความสามารถ

4. ขาดคุณสมบัติตามข้อ 3 หรือข้อ 4

5. พ้นจากการเป็นพระภิกษุ เฉพาะกรรมการซึ่งเป็นผู้แทนที่เป็นพระภิกษุสงฆ์

ข้อ 8 ในกรณีที่ประธานกรรมการหรือกรรมการตามข้อ 2 (2) (3) (4) (5) (6) (7) หรือ (8) พ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระ ให้ดำเนินการสรรหา เลือก และแต่งตั้งประธานกรรมการหรือกรรมการแทนภายในเก้าสิบวัน เว้นแต่วาระของกรรมการเหลืออยู่ไม่ถึงหนึ่งร้อยแปดสิบวันจะไม่

ดำเนินการก็ได้ให้ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งแทน อยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของผู้ซึ่งตนแทน ในกรณีที่ประธานกรรมการและกรรมการตามวรรคหนึ่งจะพ้นจากตำแหน่งตามวาระ ให้ดำเนินการสรรหากรรมการใหม่ภายในเก้าสิบวันก่อนวันครบวาระ และให้ผู้ซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าประธานกรรมการและกรรมการซึ่งแต่งตั้งใหม่เข้ามารับหน้าที่

ข้อ 9 สถานศึกษาที่มีสภาพและลักษณะการปฏิบัติงานแตกต่างจากสถานศึกษาชั้นพื้นฐานโดยทั่วไป ซึ่งไม่สามารถแต่งตั้งคณะกรรมการสถานศึกษาได้ครบองค์ประกอบตามกฎกระทรวงนี้ การกำหนด องค์ประกอบ อำนาจหน้าที่ หลักเกณฑ์ วิธีการสรรหา และจำนวน กรรมการในแต่ละลักษณะ และประเภทของสถานศึกษา ให้เป็นไปตามระเบียบของคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานให้ผู้อำนวยความสะดวกสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาเป็นผู้มีอำนาจในการประกาศให้สถานศึกษาใดเป็นสถานศึกษาที่มีสภาพและลักษณะการปฏิบัติงาน แตกต่างจากสถานศึกษาชั้นพื้นฐานโดยทั่วไป

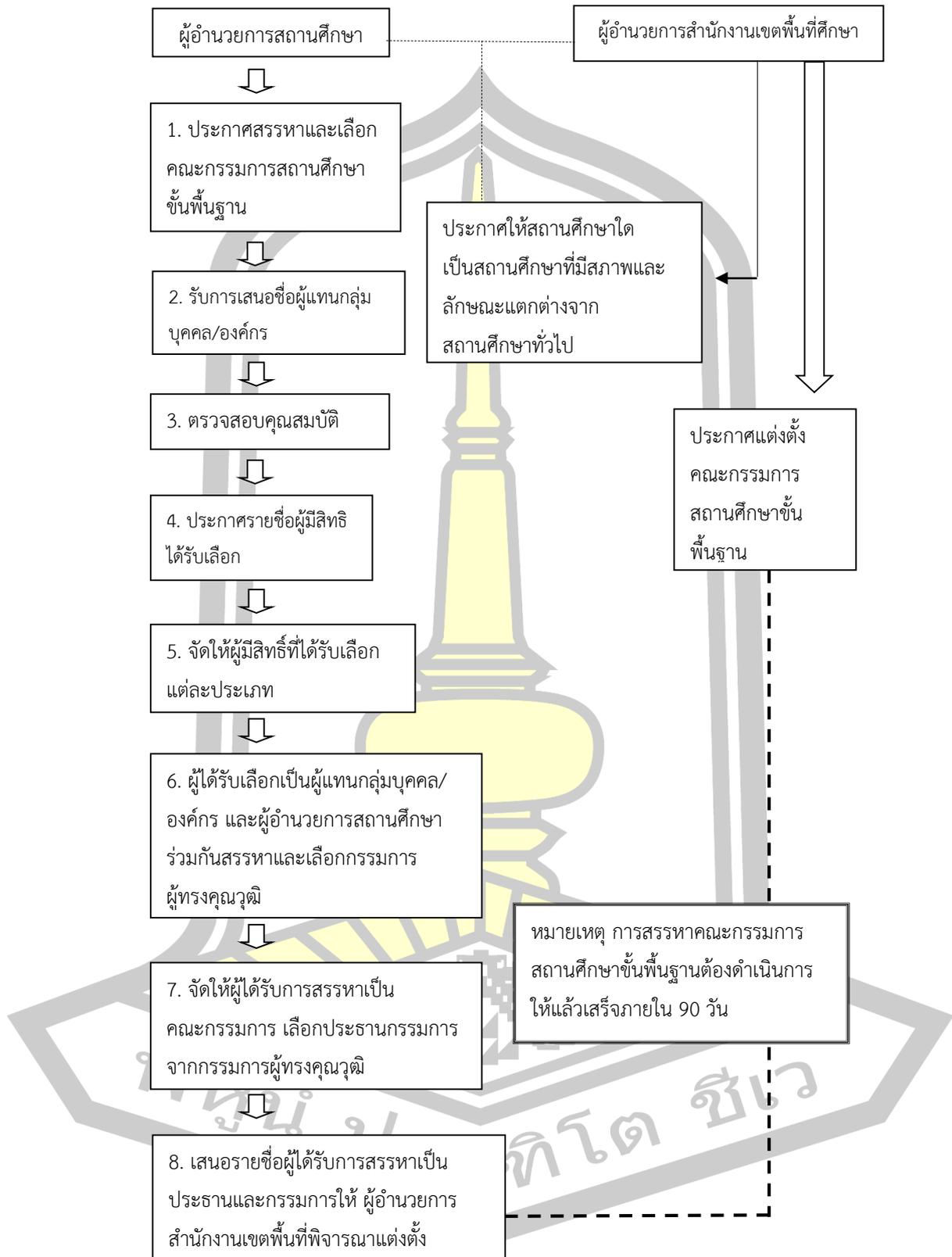
ข้อ 10 ในวาระเริ่มแรกให้ผู้อำนวยความสะดวกดำเนินการสรรหาและเลือกประธานกรรมการและกรรมการ ให้แล้วเสร็จภายในเก้าสิบวัน นับแต่วันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ

ข้อ 11 ในวาระเริ่มแรกกรรมการตามข้อ 2 (3) ยังไม่ต้องมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพจนกว่า คุรุสภาจะกำหนดให้มีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพตามกฎหมายว่าด้วยสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา

ข้อ 12 ให้เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมีอำนาจตีความและวินิจฉัยปัญหา อันเกี่ยวกับการปฏิบัติการ หรือการดำเนินการสรรหา การเลือกประธานกรรมการและกรรมการของคณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน ตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงนี้

ดังนั้นสรุปได้ว่า คณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน หมายถึง คณะบุคคลที่ทำหน้าที่กำกับและส่งเสริม สนับสนุนกิจการของสถานศึกษา ประกอบด้วย ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนครู ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนศิษย์เก่าของสถานศึกษา ผู้แทนพระภิกษุสงฆ์ หรือผู้แทนองค์กรศาสนาอื่นในพื้นที่ และผู้ทรงคุณวุฒิ แลให้ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นกรรมการและเลขานุการคณะกรรมการสถานศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2545)

พจนานุกรมศัพท์โต ชีวะ

ภาพประกอบ 2 ขั้นตอนการสรรหาคณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน

4. บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการพัฒนาและจัดการศึกษา ของชุมชนให้มีความเข้มแข็ง ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้น พื้นฐาน พ.ศ. 2543 ประกอบด้วย ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนครู ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนศิษย์เก่า ผู้ทรงคุณวุฒิ มีบทบาทหน้าที่กำกับ ส่งเสริม สนับสนุนกิจการของ สถานศึกษาดังนี้

1. กำหนดนโยบาย แผนแม่บท และแผนพัฒนาของสถานศึกษา
นโยบายและแผนพัฒนาสถานศึกษาเป็นเสมือน “เข็มทิศ” ที่จะนำพาสถานศึกษา ให้ไปสู่เป้าหมาย เพื่อให้แผนพัฒนาสถานศึกษาสอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่นบทบาทหน้าที่ ของสถานศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานควบคู่กัน
2. ให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา
ก่อนสิ้นปีงบประมาณสถานศึกษานำนโยบายและแผนพัฒนาการศึกษาของ สถานศึกษาของสถานศึกษามาทำแผนปฏิบัติการดังกล่าว จะต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการ สถานศึกษาก่อน สถานศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษาจะมีบทบาทควบคู่กัน
3. ให้ความเห็นชอบแผนในการจัดทำสาระหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการ ของท้องถิ่น สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีหน้าที่จัดทำสาระให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความ ต้องการของชุมชน ภูมิปัญญาท้องถิ่นคุณลักษณะอันพึงประสงค์เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคมประเทศชาติ คณะกรรมการสถานศึกษาจะช่วยเสนอแนะความต้องการของท้องถิ่นได้เป็น อย่างดี จึงควรมีบทบาทควบคู่กับสถานศึกษา
4. กำกับและติดตามการดำเนินการตามแผนของสถานศึกษาการดำเนินการตามแผน ของสถานศึกษา ซึ่งได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษา เมื่อสถานศึกษาดำเนินการไป แล้ว ผลของการดำเนินการเป็นอย่างไร มีปัญหาและอุปสรรคหรือไม่ เป็นเรื่องที่คณะกรรมการ สถานศึกษาจะต้องรับรู้ เพื่อจะได้เข้ามาช่วยสนับสนุน หรือแก้ปัญหาให้การจัดการศึกษาของ สถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพสถานศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษา จึงควรมีบทบาทที่ควบคู่กันไป
5. ส่งเสริมและสนับสนุนให้เด็กทุกคนในเขตบริการได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน อย่างทั่วถึง มีคุณภาพได้มาตรฐาน คณะกรรมการสถานศึกษาเป็นบุคคลที่อยู่ในท้องถิ่นมี ความใกล้ชิดกับผู้ปกครองของนักเรียน รู้สภาพปัญหาและความต้องการของท้องถิ่นเป็นอย่างดี สามารถร่วมกับสถานศึกษากำหนดแนวทางที่จะทำให้เด็กทุกคนได้เข้าเรียนอย่างทั่วถึง และได้เรียน อย่างมีคุณภาพ จึงควรกำหนดบทบาทสถานศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษาควบคู่กัน

6. ส่งเสริมให้มีการพิทักษ์สิทธิเด็ก ดูแลเด็กพิการ เด็กด้อยโอกาส และเด็กที่มีความสามารถพิเศษให้ได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ สิทธิและความเสมอภาคในการที่เด็กทุกคน จะได้รับการศึกษา ไม่ว่าจะเป็เด็กที่มีความพิการ เด็กด้อยโอกาส และเด็กที่มีความต้องการพิเศษ เด็กทุกคนจะต้องได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ สถานศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษา ควรจะต้องทำหน้าที่ควบคู่กัน

7. เสนอแนวทางและมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านบริหารงานบุคคล และด้านบริหารงานทั่วไปของสถานศึกษากระทรวงได้กระจายอำนาจในการ บริหารและการจัดการศึกษาในด้านวิชาการงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงาน ทั่วไปให้สถานศึกษาดำเนินการให้เกิดความคล่องตัวมากขึ้น คณะกรรมการสถานศึกษาในฐานะที่เป็น ผู้ที่กำหนดนโยบายในการบริหารงานของสถานศึกษา ข้อเสนอแนวทางในการบริหารงานทั้ง 4 ด้าน ของสถานศึกษา จึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะนำไปสู่การปฏิบัติที่สอดคล้องกับนโยบายและแผนพัฒนา การศึกษาของสถานศึกษา จึงควรกำหนดบทบาทหน้าที่ควบคู่กันไว้

8. ส่งเสริมให้มีการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ตลอดจนเป็นวิทยากรภายนอก และภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อเสริมสร้างพัฒนาการของนักเรียนทุกวัย รวมทั้งสืบสานจารีตประเพณี ศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่นและของชาติ คณะกรรมการสถานศึกษาเป็นผู้ที่ได้รับการยอมรับจากบุคคล ในท้องถิ่น และเป็นผู้ที่สามารถช่วยระดมทรัพยากรต่างๆ ทั้งภายในท้องถิ่นและนอกท้องถิ่นเข้ามาช่วย ในการพัฒนาปรับปรุงสถานศึกษาได้เป็นอย่างดี รวมทั้งสามารถที่จะเข้ามาช่วยเสริมสร้างพัฒนาการ ของนักเรียนได้ในหลาย ๆ ด้าน

9. เสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ตลอดจนประสานงานกับ องค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อให้สถานศึกษาเป็นแหล่งวิทยากรของชุมชนและมีส่วนร่วมในการ พัฒนาชุมชน และท้องถิ่น

คณะกรรมการสถานศึกษาเป็นผู้แทนของกลุ่มบุคคลต่าง ๆ ที่อยู่ใกล้ชิดกับ ประชาชนในพื้นที่ บทบาทในฐานะกรรมการสถานศึกษาจะทำหน้าที่ผู้แทนของสถานศึกษา เสริมสร้าง ความสัมพันธ์กับประชาชนหรือองค์กรต่างๆ ให้เห็นความสำคัญของสถานศึกษา และนำสถานศึกษา เข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่นได้เป็นอย่างดี บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการ สถานศึกษาและสถานศึกษาจึงควรควบคู่กัน

10. ให้ความเห็นชอบรายงานผลการดำเนินงานประจำปีของสถานศึกษา ก่อนเสนอ ต่อสาธารณชน คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมรับผิดชอบในการดำเนินการของสถานศึกษาเมื่อ สิ้นปี สถานศึกษาจะต้องจัดทำสรุปรายงานการดำเนินการเสนอต่อคณะกรรมการสถานศึกษาได้รับ ทราบและเห็นชอบรายงานก่อนเสนอต่อสาธารณชน ซึ่งสถานศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษาจึง มีบทบาทควบคู่กัน

11. แต่งตั้งที่ปรึกษาและหรือคณะอนุกรรมการ เพื่อดำเนินงานตามระเบียบนี้ตามที่เห็นสมควร นอกจากคณะกรรมการสถานศึกษาแล้ว ยังมีผู้นำของชุมชนหรือประชาชนในท้องถิ่นอีกไม่น้อยที่ยินดีที่จะเข้ามาช่วยในการพัฒนาสถานศึกษา ดังนั้น เพื่อเปิดโอกาสให้บุคคลเพื่อแต่งตั้งเป็นที่ปรึกษาและคณะอนุกรรมการ เพื่อช่วยดำเนินงานในภารกิจของคณะกรรมการสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้นได้ สถานศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษา จึงควรมีบทบาทควบคู่กัน

12. ปฏิบัติการอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย จากหน่วยงานต้นสังกัดของสถานศึกษานั้น การปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษา นอกจากภารกิจที่ระเบียบกำหนดไว้ยังมีหลายสิ่งหลายอย่างที่มีความจำเป็นต้องได้รับความร่วมมือและการสนับสนุนจากคณะกรรมการ ก็จะทำให้งานในภารกิจของสถานศึกษาประสบความสำเร็จได้รวดเร็วขึ้น สถานศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษา จึงควรมีบทบาทควบคู่กัน

การประเมินความต้องการจำเป็น

1. ความหมายของการประเมินความต้องการจำเป็น

สุวิมล ว่องวานิช (2548) ได้ให้ความหมายว่า การประเมินความต้องการจำเป็น คือ กระบวนการการประเมินเพื่อกำหนดความแตกต่างของสภาพที่เกิดขึ้นกับสภาพที่ ควรจะเป็นโดยระบุสิ่งที่ต้องการให้เกิดว่ามีลักษณะเช่นใด จากนั้นนำผลที่ได้มาวิเคราะห์ประเมินสิ่งที่เกิดขึ้นจริงว่าสมควรเปลี่ยนแปลงอะไรบ้าง การประเมินความต้องการจำเป็นทำให้ได้ข้อมูลนำไปสู่การเปลี่ยนแปลง กระบวนการจัดการศึกษาหรือเปลี่ยนแปลงผลที่เกิดขึ้นปลายทาง การเปลี่ยนแปลงอันเนื่องมาจากการประเมินความต้องการจำเป็นจึงเป็นการเปลี่ยนแปลงในเชิงสร้างสรรค์และเป็นการเปลี่ยนแปลงทางบวก

Guba และ Lincoln (1982) ได้ให้ความหมายว่า ความต้องการจำเป็นเป็นผลต่างระหว่างสภาพที่ควรจะเป็นกับสภาพที่เป็นอยู่จริง และจะเป็นความต้องการจำเป็นต่อ เมื่อสิ่งที่ได้รับนั้นก่อให้เกิดประโยชน์ และหากไม่ได้รับการตอบสนองจะอยู่ในสภาพที่เป็นทุกข์อันตรายหรือสภาพที่ไม่น่าพอใจ

จากความหมายของการประเมินความต้องการจำเป็นข้างต้น สรุปได้ว่า การประเมินความต้องการจำเป็น หมายถึง กระบวนการการประเมินที่เป็นระบบในการที่จะระบุช่องว่างหรือความแตกต่างระหว่างสภาพที่ เกิดขึ้นจริงในปัจจุบันกับสภาพที่ควรจะเป็นหรือสภาพที่พึงประสงค์ จากนั้นจึงทำการประเมินและจัดเรียงลำดับความสำคัญเพื่อระบุความต้องการจำเป็นที่มีความสำคัญเพื่อนำมาตัดสินใจในการวางแผนการดำเนินงานต่อไป

2. ขั้นตอนการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น

สุวิมล ว่องวานิช (2548) ได้จำแนกกระบวนการการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นออกเป็น 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. การศึกษาสิ่งที่มุ่งหวัง (what should be)
2. การศึกษาสภาพที่เป็นอยู่จริงในปัจจุบัน (what is)
3. การวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างสภาพที่ มุ่งหวังกับสภาพที่เป็นอยู่จริงและจัดลำดับความสำคัญของผลที่เกิดขึ้น เพื่อระบุความต้องการจำเป็น (needs identification)
4. การวิเคราะห์สาเหตุของความต้องการจำเป็น (needs analysis) และจัดลำดับความสำคัญของสาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็น
5. การศึกษาและกำหนดแนวทางเพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดจากสาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็น (Needs solution)

3. การจัดลำดับความต้องการจำเป็น

การจัดลำดับความต้องการจำเป็น เป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญมากในกระบวนการกำหนดความต้องการจำเป็น ซึ่งจะทำให้การประเมินความต้องการจำเป็นมีความสมบูรณ์สามารถนำไปใช้ในการวิเคราะห์หาสาเหตุและแนวทางในการพัฒนาต่อไป ในที่นี้ขอนำเสนอวิธี Priority Needs Index แบบปรับปรุง (PNI_{modified}) ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้ (สุวิมล ว่องวานิช, 2548)

วิธี Priority Needs Index แบบปรับปรุง (PNI_{modified}) วิธีนี้ปรับปรุงจากสูตร PNI แบบดั้งเดิม โดยนงลักษณ์ วิรัชชัย และสุวิมล ว่องวานิช เป็นวิธีการที่หาค่าผลต่าง I - D แล้วหารด้วยค่า D เพื่อควบคุมขนาดของความต้องการจำเป็นให้อยู่ในพิสัยที่ไม่มีช่วงกว้างมากเกินไปและให้ความหมายเชิงเปรียบเทียบ เมื่อใช้ระดับของสภาพที่เป็นอยู่เป็นฐานในการคำนวณค่าอัตราการพัฒนาเข้าสู่สภาพที่คาดหวัง มีสูตรดังนี้

$$PNI_{\text{modified}} = \frac{(I-D)}{D}$$

โดย PNI_{modified}

I (Importance)

D (Degree of Success)

หมายถึง ดัชนีความต้องการจำเป็นแบบปรับปรุง

หมายถึง ระดับความคาดหวังที่ต้องการให้เกิด

หมายถึง ระดับสภาพที่เป็นจริงในปัจจุบัน

ในการประเมินใช้ค่าดัชนี (PNI_{modified}) ที่มีค่า 0.3 ขึ้นไปเป็นเกณฑ์ที่ถือเป็นความต้องการจำเป็น การจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นจะใช้การเรียงดัชนีจาก

มากไปหาน้อย ดัชนีที่มีค่ามากแปลว่า มีความต้องการจำเป็นสูงที่ต้องได้รับการพัฒนามากกว่าดัชนีที่มีค่าน้อยกว่า และเมื่อได้ผลลัพธ์แล้วนำมาจัดลำดับความสำคัญก่อนหลังตามค่าดัชนีที่คำนวณ ซึ่งทำให้ได้สารสนเทศที่มีประโยชน์ในแง่การจัดการมากขึ้นด้วย

บริบทสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4

1. สภาพทั่วไป

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 เป็นหน่วยงานทางการศึกษาที่ให้บริการการศึกษาขั้นพื้นฐานแก่ประชากรวัยเรียนในพื้นที่อำเภอสีคิ้ว อำเภอสูงเนิน และอำเภอปากช่อง

ที่ตั้งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ตั้งอยู่ที่ 345 ถนนมิตรภาพ ตำบลลาดบัวขาว อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา มีระยะทางห่างจากศาลากลางจังหวัดนครราชสีมา 48 กิโลเมตร มีพื้นที่ให้บริการการศึกษารวม 3 อำเภอ เท่ากับ 3,833,021 ตารางเมตร

อาณาเขตติดต่อ

ทิศเหนือ ติดต่อเขตอำเภอด่านขุนทด จังหวัดนครราชสีมา

ทิศใต้ ติดต่อเขตอำเภอปักธงชัย อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา จังหวัดนครนายก และจังหวัดปราจีนบุรี

ทิศตะวันออก ติดต่อเขตอำเภอขามทะเลสอ อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา

ทิศตะวันตก ติดต่อเขตอำเภอมวกเหล็ก จังหวัดสระบุรี และอำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี

2. วิสัยทัศน์

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การจัดการศึกษาที่มีคุณภาพและมาตรฐานระดับสากล บนพื้นฐานของความเป็นไทย

3. พันธกิจ

3.1 ส่งเสริมและสนับสนุนให้สถานศึกษาน้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพ

3.2 ส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชากรวัยเรียนทุกคนได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ

3.3 ส่งเสริมและสนับสนุนให้สถานศึกษาจัดกิจกรรมพัฒนาให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรและค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ และมีทักษะในศตวรรษที่ 21

3.4 ส่งเสริมและสนับสนุนให้สถานศึกษามีระบบบริหารจัดการที่เน้นการมีส่วนร่วม และบูรณาการจัดการศึกษาสู่มาตรฐานสากล

3.5 ส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรทางการศึกษาจัดกิจกรรมพัฒนาให้มีวินัย ความรับผิดชอบและเกิดความสามัคคี

4. เป้าประสงค์

4.1 สถานศึกษาทุกแห่งน้อมนำศาสตร์พระราชาสู่กิจกรรมการเรียนการสอนอย่าง มีคุณภาพ

4.2 สถานศึกษาทุกแห่งพัฒนาสื่อ เทคโนโลยี ระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหาร จัดการอย่างมีประสิทธิภาพ และมีฐานข้อมูล Big data

4.3 ประชากรวัยเรียนทุกคนได้รับโอกาสในการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึง มีคุณภาพ และเสมอภาค และส่งเสริมให้เด็กที่มีความสามารถพิเศษได้รับการพัฒนาอย่างเหมาะสม

4.4 ผู้เรียนมีความรักในสถาบันหลักของชาติ และยึดมั่นการปกครองระบอบ ประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง มีหลักคิดที่ถูกต้อง และเป็นพลเมืองดีของชาติ มีคุณธรรม จริยธรรม มีค่านิยมที่พึงประสงค์ มีจิตสาธารณะ รับผิดชอบต่อ สังคมและผู้อื่น ซื่อสัตย์ สุจริต มัธยัสถ์ อดออม โอบอ้อมอารี มีวินัย รักษาศีลธรรม

4.5 นักเรียนระดับก่อนประถมศึกษาและระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานทุกคนมีพัฒนาการ เหมาะสมตามวัยและมีคุณภาพ

4.6 ผู้เรียนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพและได้มาตรฐานระดับสากล

4.7 ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ มีความรู้และ จรรยาบรรณตามมาตรฐานวิชาชีพ

4.8 บุคลากรทางการศึกษามีวินัย ความรับผิดชอบและเกิดความสามัคคี เป็นมิตรกับ สิ่งแวดล้อม

4.9 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาทุกแห่งมีการดำเนินงานแบบบูรณา การ มีเครือข่ายการบริหารจัดการที่เน้นการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในการจัดการศึกษา

5. วัฒนธรรมองค์กร

องค์กรแห่งการเรียนรู้ ซื่อสัตย์ โปร่งใส ร่วมแรงร่วมใจให้บริการเชิงรุก

I AM KORAT 4

I - Integrity

ทำงานอย่างมีเกียรติและศักดิ์ศรี

A - Activeness

ทำงานเชิงรุก ใส่ใจ มุ่งมั่น

M - Morality

เป็นผู้มีคุณธรรม พรหมวิหารสูง

	KO - Knowledge organization	เป็นผู้มีการจัดการองค์ความรู้ ต่อเนื่องสม่ำเสมอ
	R - Result best management	รับผิดชอบต่อผลสัมฤทธิ์ที่ผู้เรียน เป็นสำคัญ
	A - Accountability	ทำงานอย่างมืออาชีพ รับผิดชอบ
	T- Teamwork	ทีมงานที่ทรงพลัง
	4	4 จุดเน้น
6. กลยุทธ์		
6.1	การจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคง	
6.2	พัฒนาคุณภาพผู้เรียนและส่งเสริมการจัดการศึกษาเพื่อสร้างขีดความสามารถ ในการแข่งขัน	
6.3	ส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา	
6.4	ขยายโอกาสการเข้าถึงบริการทางการศึกษาและการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ	
6.5	จัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม	
6.6	พัฒนาระบบบริหารจัดการและส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา	
7. จุดเน้น		
7.1	นักเรียน	
7.1.1	อ่านออกเขียนได้ 100%	
7.1.2	ยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน O-NET สาระวิชาภาษาอังกฤษ ร้อยละ 5	
7.1.3	Smart Student นักเรียนมีคุณภาพและคุณธรรม	
7.2	ครู	
	พัฒนาครูสู่มืออาชีพ มีอุดมการณ์ รักเด็ก มีเมตตา และมีความสุข	
7.3	การบริหารจัดการ	
7.3.1	ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมพัฒนา ยึดหลักธรรมาภิบาล	
7.3.2	สร้างเครือข่ายการพัฒนา	
7.3.3	โรงเรียนนำดู นำอยู่ นำเรียน	
7.3.4	สำนักงานเขตนำดู นำอยู่ บริการประทับใจ สร้างแบรนด์คุณภาพ	
7.4	การสร้างศรัทธาและพลังใจ	
7.4.1	ศรัทธาและเชื่อมั่นต่อองค์กร	
7.4.2	คุณภาพ คือ บริการ งาน คือ เกียรติยศ	
7.4.3	ก้าวเดินด้วยกันไปได้ไกล	

7.4.4 อัยย้อมแพ้ต่อโรคชตาและวาสนา

ตาราง 2 แสดงข้อมูลจำนวนนักเรียน จำแนกตามชั้น เพศ และห้องเรียน ปีการศึกษา 2563 (ข้อมูล ณ วันที่ 10 มิถุนายน 2562) สพป.นครราชสีมา เขต 4

ชั้น/เพศ	ชาย	หญิง	รวม	ห้องเรียน
อบ.1	458	409	867	74
อบ.2	1,470	1,400	2,870	191
อบ.3	1,459	1,473	2,932	188
รวม อบ.	3,387	3,282	6,669	453
ป.1	1,829	1,638	3,467	200
ป.2	1,917	1,704	3,621	202
ป.3	1,788	1,579	3,367	202
ป.4	1,813	1,674	3,487	198
ป.5	1,773	1,611	3,384	200
ป.6	1,853	1,597	3,450	201
รวมประถม	10,973	9,803	20,776	1,203
ม.1	979	771	1,750	74
ม.2	1,012	766	1,778	75
ม.3	809	690	1,499	72
รวมมัธยมต้น	2,800	2,227	5,027	221
ม.4	0	0	0	0
ม.5	0	0	0	0
ม.6	0	0	0	0
รวมทั้งหมด	17,160	15,312	32,472	1,877

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

จันทร์เพ็ญ ดาโสม (2550) ได้ทำการวิจัย การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารการศึกษาโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 จุดมุ่งหมายของการวิจัย 1) เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 2) เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารการศึกษาโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 3 จำแนกตามประเภทและระดับการศึกษา กลุ่มตัวอย่างเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 320 คน โดยการกำหนดขนาดตัวอย่างตามตารางของเครซีและมอร์แกน และการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.98 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และการทดสอบ ค่าเอฟ เมื่อพบความแตกต่างใช้วิธีการทดสอบรายคู่ของเซฟฟ์ ผลการวิจัย พบว่า 1) การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารการศึกษาโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารการศึกษาโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีประเภทต่างกัน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 3) เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารการศึกษาโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีระดับการศึกษาต่างกัน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยรายด้านทุกด้านคณะกรรมการที่มีระดับการศึกษาสูงกว่ามัธยมศึกษา มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าคณะกรรมการที่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษา 4) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารการศึกษาโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้แก่ ควรให้มีส่วนร่วมในการพัฒนาการเรียนการสอน การประชุมวางแผน ชี้แจง และตรวจสอบการบริหารงานงบประมาณของโรงเรียน การสรรหาครูอัตราจ้างและบุคลากรของสถานศึกษา และการจัดทำรายงานผลการดำเนินงานประจำปีของสถานศึกษาเพื่อเผยแพร่ให้ผู้ปกครองและคณะกรรมการสถานศึกษาทราบ

อาทิตย์ ะไลใจ (2556) ได้ทำการวิจัย การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาประจิมพัฒนา อำเภอมะเข่ จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาประจิมพัฒนา อำเภอมะเข่ จังหวัดเชียงใหม่ ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงานทั่วไป โดยรวมมีส่วนร่วมปานกลางเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการบริหารงานทั่วไปมีส่วนร่วมมาก ส่วนด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านงานงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล มีส่วนร่วมปานกลาง ส่วนปัญหาและข้อเสนอแนะ พบว่า ด้านการบริหารงานวิชาการ มีปัญหาคือ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขาดความเข้าใจใน บทบาทหน้าที่ของตนเอง และมีข้อเสนอแนะคือ ควรมีการอบรมพัฒนาเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และมีคู่มือสำหรับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการบริหารงานงบประมาณ ปัญหาคือ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานส่วนใหญ่ไม่ทราบงบประมาณต่างๆ ของโรงเรียน โดยมีข้อเสนอแนะคือ ควรให้โอกาส คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานได้มีส่วนร่วมในการประชุมวางแผนด้านการใช้จ่ายงบประมาณต่างๆ ของโรงเรียน ด้านการบริหารงานบุคคลไม่พบปัญหาและข้อเสนอแนะ ส่วนด้านการบริหารงานทั่วไป มีปัญหาคือ โรงเรียนขาดการประชาสัมพันธ์ต่างๆ ให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานได้รับทราบ โดยมีข้อเสนอแนะคือ สถานศึกษาควรมีการประชุมชี้แจง และแจ้งการดำเนินงานต่างๆ เพื่อที่คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจะได้เข้าใจและช่วยประชาสัมพันธ์ สำหรับการสัมภาษณ์ แบบมีโครงสร้าง พบว่าผู้ให้สัมภาษณ์ได้ให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมสรุปได้ดังนี้ ด้านการบริหารงานวิชาการ ควรให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานซึ่งเป็นตัวแทนของคณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมมากขึ้นด้านการบริหารงานงบประมาณ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานควรมีส่วนร่วมรับรู้ ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ และร่วมประเมินผลตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการบริหารงานบุคคล ควรส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรหรือภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามามีบทบาทในการวางแผน รวมทั้งการสนับสนุนกิจการต่างๆ ของสถานศึกษา และด้านการบริหารงานทั่วไป ควรมีการจัดทำแผนการปฏิบัติงานของโรงเรียน เพื่อแจ้งให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานได้รับทราบ และควรจัดการประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้บ่อยครั้ง

พรรณิ ทองปน (2556) ได้ทำการวิจัย เรื่อง สภาพปัญหาความต้องการ และแนวทาง พัฒนาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากอนแก่นเขต 3 ผลการศึกษาพบว่า 1) สภาพการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากอนแก่นเขต 3 ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า สภาพการมีส่วน

ร่วมในการจัดการศึกษาอยู่ในระดับมาก 2 ด้าน คือ ด้านงานวิชาการ และด้านบริหารงานงบประมาณ ส่วนสภาพการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาด้านบริหารงานบุคคล และ ด้านบริหารงานทั่วไป อยู่ในระดับปานกลาง 2) ปัญหาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับ น้อย เรียงตามคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านวิชาการ ด้านบริหารงานทั่วไป ด้านบริหารบุคคล และบริหารงานงบประมาณ 3) ความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ได้มาจากคำถามปลายเปิด เมื่อนำมาประมวลกับหลักการทฤษฎีการมีส่วนร่วมและสามารถนำเสนอเป็นความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ด้านวิชาการ พบว่า คณะกรรมการต้องการมีส่วนร่วมในการติดตามตรวจสอบมาตรฐานการศึกษาให้เท่าเทียมกับโรงเรียนอื่น ๆ รับทราบรายงาน การประเมินผลการเรียน ร่วมหาวิธีแก้ไข นักเรียนอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ และจัดทำหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น ด้านการบริหารงานงบประมาณ พบว่า คณะกรรมการต้องการมีส่วนร่วมในการให้ความเห็นชอบและตรวจสอบในการใช้จ่ายเงินงบประมาณของสถานศึกษา การจัดหาทุนการศึกษา ให้แก่นักเรียนที่ยากจน และขาดแคลน ด้านการบริหารงานบุคคล พบว่า คณะกรรมการต้องการมีส่วนร่วมในการกำกับดูแล ติดตามนิเทศการปฏิบัติงาน การพิจารณาขึ้นความดีความชอบ และจัดสวัสดิการให้กับครู และบุคลากรภายในสถานศึกษาเพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการทำงาน ด้านการบริหารงานทั่วไป พบว่า คณะกรรมการต้องการมีส่วนร่วมในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่าง วัด สถานศึกษาและ คณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อให้สถานศึกษาเป็นแหล่งวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษา อนุรักษ์วัฒนธรรมของคณะกรรมการสถานศึกษา ตลอดจนการประสานงานกับองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน และ 4) แนวทางพัฒนาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ได้มาจากคำถามปลายเปิด เมื่อนำมาประมวลเข้ากับหลักการทฤษฎีการมีส่วนร่วมและสามารถนำเสนอเป็นแนวทางในการพัฒนาการมีส่วนร่วมได้ ดังนี้ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษา ควรจัดให้มีการพัฒนาคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้มีทัศนคติที่ถูกต้องต่อการเป็นกรรมการสถานศึกษา พัฒนาให้รู้บทบาทหน้าที่ และพัฒนาทักษะที่จำเป็นต่อการเป็นกรรมการสถานศึกษาโดยควรจัดสรรงบประมาณและจัดการอบรมให้กับกรรมการทุกชุด เมื่อมีความรู้ความสามารถและเข้าใจในบทบาทหน้าที่อย่างดีแล้ว จะทำให้เกิดการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมากขึ้น

อรุณวรรณ ชาญสัมพันธ์ (2556) ได้ศึกษาค้นคว้า เรื่อง สภาพปัญหา สภาพการปฏิบัติ และแนวทางพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 จังหวัดนครราชสีมา ผลการศึกษา ค้นคว้าสรุปได้ว่า สภาพปัญหาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 จังหวัดนครราชสีมา

ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงานทั่วไป อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน โดยด้านที่มีปัญหามากที่สุด คือ การมีส่วนร่วมด้านการบริหารงานวิชาการ ในเรื่องการมีส่วนร่วมศึกษาจุดมุ่งหมาย โครงสร้าง สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และด้านที่มีปัญหาน้อยที่สุดคือ ด้านการบริหารงานทั่วไป สภาพการปฏิบัติการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการจัดการศึกษาทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน ด้านที่มีการปฏิบัติมากที่สุด คือ การมีส่วนร่วมด้านการบริหารงานทั่วไป ในเรื่องการส่งเสริมสนับสนุน ให้ผู้เรียนทุกคนในเขตบริการได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง และด้านที่มีการปฏิบัติน้อยที่สุด คือ ด้านการบริหารงานบุคคล จากผลการเปรียบเทียบสภาพปัญหาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการจัดการศึกษา จำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกด้าน การเปรียบเทียบสภาพการปฏิบัติการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการจัดการศึกษาตามขนาดโรงเรียนพบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกด้าน การเปรียบเทียบสภาพปัญหาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการจัดการศึกษาเป็นรายคู่ พบว่าโรงเรียนขนาดเล็กและขนาดกลาง มีสภาพปัญหาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาทั้ง 4 ด้าน สูงกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่ และการเปรียบเทียบสภาพการปฏิบัติการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการจัดการศึกษาเป็นรายคู่ พบว่าโรงเรียนขนาดใหญ่ มีสภาพการปฏิบัติการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาทั้ง 4 ด้าน สูงกว่าโรงเรียนขนาดเล็กและขนาดกลาง

นิตยา แก้วแสนชัย (2557) ได้ทำการวิจัย การบริหารแบบมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 : พหุกรณีศึกษาผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนทั้งสองขนาดมีการบริหารแบบคณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ตามโครงสร้างงาน 4 กลุ่มงานได้แก่ งานวิชาการ งานบริหารงานงบประมาณ งานบริหารงานบุคคล และงานบริหารงานทั่วไป โดยคณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมตามขั้นตอนการมีส่วนร่วมทั้งหมด 4 ด้าน ได้แก่ 1) การมีส่วนร่วมด้านการตัดสินใจในโรงเรียนขนาดเล็กสูงมากในงานวิชาการ ซึ่งมีความเหมือนกับโรงเรียนขนาดกลางโดยผลการศึกษาพบว่าโรงเรียนให้อำนาจตัดสินใจของคณะกรรมการสถานศึกษาในการมีส่วนร่วม เริ่มตั้งแต่การประชุมวางแผนการดำเนินงานวิชาการ เปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษาได้เข้าร่วมประชุมวิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการในการจัดการศึกษากับบุคลากรของโรงเรียนเพื่อที่จะนำไปสู่ข้อสรุปในการกำหนดนโยบายในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน 2) การมีส่วนร่วมด้านการดำเนินการ พบว่า โรงเรียนขนาดเล็ก คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมด้านดำเนินการในงานบริหารงานทั่วไปสูง รองลงมาคืองานบริหารงานงบประมาณ เนื่องจากโรงเรียนมีข้อจำกัดด้าน

ทรัพยากรทั้งเงินและคนต้องอาศัยคณะกรรมการสถานศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนในโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ ส่วนโรงเรียนขนาดกลาง พบว่า การมีส่วนร่วมในการดำเนินการจะเน้นไปที่งานบริหารงานงบประมาณและงานบริหารงานทั่วไป แต่จะไม่เด่นชัดเหมือนโรงเรียนขนาดเล็ก เนื่องจากความพร้อมทางด้านบุคลากรของโรงเรียนขนาดกลางซึ่งมีบุคลากรจำนวนมากกว่า คณะกรรมการสถานศึกษาจึงมีบทบาทเด่นชัดในการดำเนินการตัดสินใจ 3) การมีส่วนร่วมด้านการรักษาผลประโยชน์ พบว่า โรงเรียนทั้งสองขนาด คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมด้านการรักษาผลประโยชน์ในงานทั้ง 4 กลุ่มงาน โดยร่วมเป็นเจ้าของและรับผลประโยชน์อันเกิดจากการดำเนินงานโครงการกิจกรรมต่าง ๆ และรักษามาตรฐานคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียน 4) การมีส่วนร่วมด้านการติดตามประเมินผล พบว่า โรงเรียนทั้งสองขนาดนั้น มีความสอดคล้องกัน โดยคณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมด้านการติดตามประเมินผลมากที่สุดในงานวิชาการ ซึ่งเป็นงานสำคัญและเป็นผลสะท้อนการจัดการศึกษาในภาพรวมของโรงเรียน

จिरายุ พรหมจักร (2558) ได้ทำการวิจัย การพัฒนาแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษา 2) พัฒนาแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 โดยแบ่งงานวิจัยออกเป็น 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์การบริหารแบบมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษา โดยใช้แบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 จำนวน 128 คน จากการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) ระยะที่ 2 การพัฒนาแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับสถานศึกษา โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างและการจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) โดยใช้สถิติพื้นฐานที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ได้ผลการวิจัยดังต่อไปนี้ 1. สภาพปัจจุบันการบริหารแบบมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการบริหารงานวิชาการ และด้านการบริหารงานงบประมาณอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงานทั่วไปอยู่ในระดับมาก 2. สภาพที่พึงประสงค์การบริหารแบบมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน

3. การพัฒนาแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 ที่ได้เป็นกระบวนการพัฒนาตามหลักการบริหารแบบ PDCA อันเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการบริหารแบบมีส่วนร่วม ซึ่งประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ขั้นที่ 1) สร้างความเข้าใจร่วมกัน ขั้นที่ 2) การเลือกปัญหาวิเคราะห์ปัญหาเพื่อหาแนวทางพัฒนา ขั้นที่ 3) นำไปปฏิบัติ ขั้นที่ 4) ติดตามประเมินกระบวนการขั้นที่ 5) ปรับปรุงและพัฒนา

ชำนาญ อุคมนิวิ (2558) ได้ทำการวิจัย แนวทางการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาสภาพความต้องการมีส่วนร่วมในการบริหาร สถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 2) เพื่อเสนอแนวทางการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 ปีการศึกษา 2557 ทุกโรงเรียน ทุกคน จำนวน 834 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ครั้งนี้ประกอบด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 27 จำนวน 265 คน ซึ่งได้มาโดยใช้ตารางเครจซี่และมอร์แกน และใช้เทคนิคการสุ่ม ตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามสภาพ ปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการมีส่วนร่วม และมีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r) ตั้งแต่ .22-.68 และมีค่าความเชื่อมั่น (α) ทั้งฉบับเท่ากับ .91 แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม และแบบประเมิน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์จัดลำดับ ความสำคัญความต้องการจำเป็น โดยใช้สูตร Modified Priority Needs Index (PNI_{modified}) ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการ สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านการ บริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงานทั่วไป โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.00$) โดยด้านที่มีปัญหามากที่สุดคือ การมีส่วนร่วมด้านการ บริหารงานวิชาการ ($\bar{X} = 3.11$) ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ของการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงานทั่วไป โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.14$) ด้านที่มีสภาพพึงประสงค์มากที่สุดคือ ด้านการบริหารงานวิชาการ ($\bar{X} = 4.32$) แนวทางการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

เขต 27 ประกอบด้วยแนวทางย่อย 4 แนวทาง คือ แนวทางการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ แนวทางการมีส่วนร่วมในการบริหารงานงบประมาณ แนวทางการมีส่วนร่วมในการบริหารงานบุคคล และแนวทางการมีส่วนร่วมในการบริหารงานทั่วไป

สุจิตรา ประจกุล (2558) ได้ทำการวิจัย การพัฒนาแนวทางการบริหารจัดการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2. วัตถุประสงค์การวิจัย เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและ แนวทางการบริหารจัดการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยสภาพ ปัจจุบันและปัญหาการมีส่วนร่วม ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 จำนวน 322 คน ได้มาโดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยวิธีจับสลาก กลุ่มตัวอย่างในการสัมภาษณ์ ได้แก่ ประธาน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 6 คน และผู้ทรงคุณวุฒิในการสนทนากลุ่ม จำนวน 9 คน ได้มาโดยวิธีเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถาม เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่าที่มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .95 แบบสัมภาษณ์ แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) และแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ผลการวิจัยพบว่า 1. สภาพปัจจุบันการบริหารจัดการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยการมี ส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2. ปัญหาการการบริหารจัดการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยการมี ส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง 3. แนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหาร จัดการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานคือ ควรให้คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจวัตถุประสงค์ ร่วมกำหนดแนวทางปฏิบัติงานต่างๆ ของสถานศึกษา แต่งตั้งคณะกรรมการ จัดทำแผนและกิจกรรมต่างๆร่วมกัน คณะกรรมการสถานศึกษาจะต้องมีส่วนร่วมในการรับทราบ แนะนำ เสนอแนวทางการบริหารงานต่างๆ ของสถานศึกษา ทั้งบริหารงานงบประมาณ การ บริหารงานบุคคลการบริหารงานวิชาการ และการบริหารงานทั่วไป สร้างขวัญกำลังใจครูและบุคลากร วางแผนระดมทรัพยากรในรูปแบบต่างๆ ประชาสัมพันธ์กิจกรรม และช่วยเหลือในการประสานงาน ต่าง ๆ ให้กับสถานศึกษา

ชาญชัย ศาลาจันทร์ (2559) ได้ทำการวิจัย การศึกษาสภาพ ปัญหา และแนวทางการมี ส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต 2 วัตถุประสงค์การวิจัย เพื่อศึกษาสภาพ ปัญหา และ

แนวทางการมีส่วนร่วมในการบริหาร สถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต 2 วิธีดำเนินการ มี 2 ขั้นตอน คือ 1) ศึกษาสภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหาร สถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ คณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 313 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบช่วงชั้นอย่างมีสัดส่วน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.93 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2) ศึกษาแนวทางการมีส่วนร่วมในการ จัดการศึกษา ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ คณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 30 คน ซึ่งได้มาโดยเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือ ที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ด้านที่มีการปฏิบัติอยู่ในอันดับสูงสุด คือ ด้านการตัดสินใจ และ ด้านที่มีการปฏิบัติต่ำสุด คือ ด้านการประเมินผล ส่วนปัญหาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ทุกด้านมีปัญหาอยู่ใน ระดับมาก ด้านที่มีปัญหาอยู่ในอันดับสูงสุด คือ ด้านการดำเนินงาน และด้านที่มีปัญหาต่ำสุด คือ ด้านการ ประเมินผล 2) แนวทางการมีส่วนร่วมในการบริหาร สถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 มีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมาก ประกอบด้วยรายการปฏิบัติ จำนวน 12 รายการ ได้แก่ ด้านการตัดสินใจ 4 รายการ ด้านการดำเนินงาน 4 รายการ ด้านการประเมินผล 4 รายการ

อัจฉรา จงดี (2560) ได้ทำการวิจัย การศึกษาบทบาทการมีส่วนร่วมในการบริหาร สถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดจันทบุรี ระยอง และตราด วัตถุประสงค์การวิจัย เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบบทบาทการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดจันทบุรี ระยอง และตราด จำแนกตามประสบการณ์ ในการปฏิบัติงาน และขนาดของสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหาร สถานศึกษาและครูผู้สอนในจังหวัดจันทบุรี ระยอง และตราด จำนวน 361 คน ได้มาด้วยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามมาตราส่วน ประมาณค่า 5 ระดับ ได้ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.23 0.75 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.90 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way ANOVA) และตรวจสอบความแตกต่าง เป็นรายคู่ โดยวิธีการตรวจสอบความแตกต่าง ของเชฟเฟ (Scheffe) ผลการวิจัยพบว่า 1) บทบาทการ

มีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดจันทบุรี ระยอง และตราด โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) ผลการ เปรียบเทียบบทบาทการมีส่วนร่วมในการ บริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดจันทบุรี ระยอง และตราด จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน โดยรวม และรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทาง สถิติ 3) ผลการเปรียบเทียบบทบาทการมีส่วนร่วม ในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดจันทบุรี ระยองและตราด จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

งานวิจัยต่างประเทศ

Lupardus (2006) ได้ศึกษาผลกระทบของการจัดการฝึกอบรมคณะกรรมการ สถานศึกษาที่มีต่อทัศนคติเกี่ยวกับบทบาทด้านการบริหารงานของคณะกรรมการสถานศึกษาในรัฐ มิสซูรี ผลการวิจัยพบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างทัศนคติของ คณะกรรมการสถานศึกษาที่ได้เข้ารับการอบรม กับคณะกรรมการสถานศึกษาที่ไม่ได้เข้ารับการอบรม เกี่ยวกับบทบาทด้านด้านการบริหารงานของพวกเขา เมื่อมองให้ลึกยิ่งพบว่าในส่วนของภาวะวิเคราะห ์ผลข้อมูลของกลุ่มที่ได้รับการอบรมนั้นมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

Hutsell (2009) ได้สำรวจทัศนคติของคณะกรรมการสถานศึกษา เกี่ยวกับบทบาทและ การมีส่วนร่วมในการพัฒนานโยบายซึ่งมีผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโดยมี วัตถุประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้คือ เพื่อสำรวจทัศนคติของคณะกรรมการสถานศึกษาเกี่ยวกับบทบาท และการมีส่วนร่วมในการพัฒนานโยบายซึ่งมีผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนกลุ่ม ตัวอย่างคือโรงเรียนรัฐบาลซึ่งผ่านโปรแกรมการพัฒนาโรงเรียนมิสซูรี (Missouri School Improvement Program) ในเขตเมืองมิสซูรี เนื่องจากโรงเรียนรัฐบาลทุกแห่งต่างก็กำลังเผชิญกับ การปรับเปลี่ยนบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาตามความเชื่อที่ว่าส่งเสริมการมีส่วนร่วม ของคณะกรรมการสถานศึกษาในกระบวนการจัดการศึกษา ช่วยเพิ่มระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนได้ ยิ่งไปกว่านั้นเนื่องจากในอดีตคณะกรรมการสถานศึกษา มีบทบาทในการจัดการ เรียนรู้ของผู้เรียนน้อยกว่าในปัจจุบัน และมักจะใช้เวลาส่วนใหญ่ในการบริหารนโยบายและจัดการ วัสดุครุภัณฑ์ทางการศึกษา ดังนั้นการทำความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่ของคณะกรรมการ สถานศึกษาอย่างชัดเจน จึงเป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลกระทบต่อความสำเร็จในการเพิ่มระดับ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน และเป็นแนวทางสำหรับคณะกรรมการสถานศึกษาในการใช้นโย บายทางการศึกษาของโรงเรียนเพื่อการเพิ่มระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน การวิจัยครั้งนี้ ทำการรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามและวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีการจับคู่ วิเคราะห์ค่าที (t-test) ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนที่ส่งเสริมให้คณะกรรมการสถานศึกษาได้มีส่วนร่วมระดับสูงใน กระบวนการจัดการศึกษา ส่งผลให้โรงเรียนเหล่านั้นมีแนวโน้มว่าน่าจะเป็นสถานศึกษาที่ได้รับการ

ยอมรับว่ามีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศและมีผลคะแนนการทดสอบด้านการรับรองมาตรฐานในระดับที่สูงกว่า

Timm (2012) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อสนับสนุนการเพิ่มระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้คือเพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อสนับสนุนการเพิ่มระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในโรงเรียนรัฐบาลแถบชนบทที่ผ่านมาในการวิจัยครั้งก่อนๆ ได้มีการศึกษาเกี่ยวกับความพยายามในการพัฒนาผลการปฏิบัติงานของโรงเรียนโดยเน้นความสำคัญที่ระบบงานด้านการพัฒนาบุคลากรของโรงเรียนเป็นส่วนใหญ่ ดังนั้นสิ่งที่ขัดขวางต่อการศึกษาวิจัยถึงปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อสนับสนุนการเพิ่มระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโดยเฉพาะในโรงเรียนรัฐบาลแถบชนบท คำถามการวิจัยคือสิ่งใดเป็นปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อสนับสนุนการเพิ่มระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพแบบหลากหลายกรณีซึ่งทางการศึกษาการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาในโรงเรียนรัฐบาลแถบชนบท 3 แห่งกรอบแนวคิดของการวิจัยได้รับการพัฒนาขึ้นเพื่อศึกษาระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในโรงเรียนรัฐบาลแถบชนบทการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาและการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนวิธีการที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือการสัมภาษณ์คณะกรรมการสถานศึกษาการเข้าร่วมสังเกตในการประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาและการวิเคราะห์เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจสั่งการของคณะกรรมการสถานศึกษาในโรงเรียนรัฐบาลแถบชนบททั้ง 3 แห่งคือ ทรัพยากรทางการเงิน การหลีกเลี่ยงความขัดแย้ง ทัศนคติส่วนบุคคล การพัฒนาคณะกรรมการสถานศึกษา อาจารย์ใหญ่และเพื่อนครู ความสัมพันธ์ระหว่างคณะกรรมการสถานศึกษาและผู้อำนวยการฝ่าย ข้อมูลของโรงเรียนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนทั้งนี้ยังพบว่าปัจจัยด้านการหลีกเลี่ยงความขัดแย้งและทัศนคติส่วนบุคคลคือปัจจัยที่ได้ค้นพบเพิ่มเติมจากผลการวิจัยครั้งก่อนๆ ซึ่งเคยพบว่าปัจจัยทั้ง 6 ด้านคือทรัพยากรทางการเงิน การพัฒนาคณะกรรมการสถานศึกษา อาจารย์ใหญ่และเพื่อน ครู ความสัมพันธ์ระหว่างคณะกรรมการสถานศึกษาและผู้อำนวยการฝ่าย ข้อมูลของโรงเรียนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนเป็นปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อสนับสนุนการเพิ่มระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนดังนั้นผลการค้นพบจากการวิจัยครั้งนี้จึงมีความสำคัญมากเพราะทำให้ได้ทราบข้อมูลเพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริมบทบาทด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อสนับสนุนการเพิ่มระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในโรงเรียนรัฐบาลแถบชนบทให้สูงขึ้นได้

Ariful (2014) ได้ทำการวิจัย การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองกับโรงเรียนมัธยมเป็นแนวคิดที่ค่อนข้างใหม่ในมุมมองของการศึกษาบังคลาเทศ การก่อตัวของคณะกรรมการบริหารโรงเรียน (SMC) และโปรแกรมต่าง ๆ ที่ดำเนินการโดยโรงเรียนมัธยมได้สร้างโอกาสสำหรับผู้ปกครองที่เป็นสมาชิกในคณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในโรงเรียนมัธยมในบังคลาเทศ ในบทความรายงานกระบวนการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในโรงเรียนมัธยมในบังคลาเทศ มีวัตถุประสงค์เพื่อการเข้าถึง การรับรู้และประสบการณ์ที่แตกต่างกันของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในบังคลาเทศเพื่อสำรวจว่าผู้ปกครอง จะได้รับการมีส่วนร่วมในการศึกษาของเด็กและวิธีการที่โรงเรียนมัธยมมีการใช้กลยุทธ์ที่แตกต่างในรูปแบบความร่วมมือกับผู้ปกครอง วิธีการเชิงคุณภาพที่ใช้ในที่เก็บข้อมูลการสัมภาษณ์ในเชิงลึกจาก 7 ผู้มีส่วนได้เสียที่แตกต่างกันของสังคมและนโยบาย พ่อแม่แนะนำปัญหาที่พบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนเรียนรู้และประสบความสำเร็จและเอื้อต่อการพัฒนาโรงเรียน เพื่อสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครองโรงเรียนที่ใช้กลยุทธ์ที่จำกัด เช่นจัดประชุมผู้ปกครองและรูปแบบของคณะกรรมการผู้ปกครอง โรงเรียนก็มักจะใช้โทรศัพท์และอีเมลในการติดต่อสื่อสารกับผู้ปกครอง การขาดความตระหนักของทั้งพ่อแม่และโรงเรียนการเรียนการสอนและสิ่งทีมากเกินไปจะพบว่าเป็นความท้าทายที่สำคัญของพ่อแม่ที่เกี่ยวข้องในระดับมัธยมศึกษา นอกจากนี้ยังระบุพื้นที่ที่แตกต่างกันของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองรวมทั้งการแนะนำรายงานความคืบหน้าระบบโน้ตบุ๊ก, โปรแกรมให้คำปรึกษาการเยี่ยมบ้านและการชุมนุมประจำปีและโครงการวัฒนธรรมจะต้องมีการพัฒนาต่อไปเพื่อที่จะสร้างความร่วมมือที่แข็งแกร่งระหว่างผู้ปกครองและโรงเรียน

Becerra (2014) ได้ทำการวิจัย บทบาทความเข้าใจระหว่าง ผู้บริหารกับตัวแทนของคณะกรรมการสถานศึกษาในการวินิจฉัยปัญหาเขาได้พบว่า การตัดสินใจใด ๆ ที่เกี่ยวกับโรงเรียนผู้บริหารและตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษาจะต้องร่วมมือกันทุกฝ่ายจะต้องทำความเข้าใจโครงการทางการศึกษา ตามหน้าที่บทบาทและนโยบายที่ตกลงกันได้ และนอกจากนั้นยังพบอีกว่าผู้บริหารจะต้องเข้าใจ เกี่ยวกับความแตกต่างของคณะกรรมการสถานศึกษาอีกทั้งจะต้องพร้อมที่จะเข้าร่วมกับคณะกรรมการสถานศึกษาได้ทุกโอกาส ทิศนคติ ไปทางที่พึงประสงค์ของแต่ละฝ่าย เป็นเรื่องสำคัญเรื่องหนึ่งในการที่จะเข้าไปมีส่วนร่วม ใน กระบวนการตัดสินใจในการเข้าร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาหรือประชาชนในเรื่องที่เกี่ยวกับการตัดสินใจจะต้อง มีการฝึกอบรมและเตรียมการก่อนพอสมควรผู้บริหารจะต้องเป็นบุคคลที่ยอมรับตัวเองและไม่ควร ที่จะคาดหวังเกี่ยวกับผลที่จะได้รับสูงเกินไปในการเข้าร่วมกับคณะกรรมการสถานศึกษาแต่ละครั้ง

Marie (2014) ได้ทำการวิจัย ธรรมชาติของความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษา เฉพาะกรณีโรงเรียนและคณะกรรมการสถานศึกษาของชวานามีเบีย มีจุดประสงค์สนับสนุนงานประชาสัมพันธ์การศึกษาคณะกรรมการสถานศึกษา คือ การร่วมมือกันระหว่างโรงเรียนและคณะกรรมการสถานศึกษารอบข้าง ซึ่งได้ช่วยเพิ่มคุณภาพและ ความสัมพันธ์ทางการศึกษา ซึ่งก่อนชาวยุโรปเข้ามา

ติดต่อนามิเบีย (Namibia) คณะกรรมการสถานศึกษาได้เป็นตัวแทนทางการศึกษาโดยตรง และขั้นต้นคือฝึกให้คนหนุ่มสาวมีความรับผิดชอบช่วยเหลือกันในคณะกรรมการสถานศึกษา ในช่วงปี 1800 การศึกษาในยุโรปได้เริ่มมีบทบาทการศึกษาในคณะกรรมการสถานศึกษา ปัจจุบันกระทรวงศึกษาและวัฒนธรรมของ นามิเบีย (MBEC) ได้ร่วมมือกันกับผู้ลงทุนทางการศึกษาและการค้นคว้าวิจัยชี้ให้เห็นว่าการร่วมมือระหว่างผู้ลงทุนทางการศึกษา จะทำให้จุดประสงค์ทางการศึกษาของชาติประสบผลสำเร็จได้

Murphy (2014) ได้ทำการวิจัย การปฏิรูปการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาของรัฐชิคาโกผลการศึกษาค้นคว้า พบว่าผู้บริหารที่มีวิสัยทัศน์บริหารจัดการโดยการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการโรงเรียนและผู้มีส่วนร่วมเกี่ยวข้องนั้น ทำให้เกิดการยอมรับจากผู้ปกครองนักเรียนและยึดถือการเปลี่ยนแปลงโรงเรียนจะต้องมาจากแนวคิดของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมิใช่ใครคนใดคนหนึ่ง ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่าการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาจะประสบผลสำเร็จหรือไม่ผู้บริหารจะต้องให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาไม่ว่าจะเป็นพ่อแม่ผู้ปกครอง ซึ่งเป็นผู้ใกล้ชิดกับนักเรียนมากที่สุดและ คาดหวังให้ลูกหลานของตนได้รับการศึกษาที่เหมาะสมตรงตามความต้องการ การประสานงาน ติดต่อบริการจะเป็นการสนับสนุนการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาผู้บริหารสถานศึกษาต้องใช้ ยุทธศาสตร์ในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับคณะกรรมการสถานศึกษา โดยการมีปฏิสัมพันธ์ที่ติดต่อกันให้ ความสัมพันธ์และเป็นมิตรกับคณะกรรมการสถานศึกษาให้เกียรติความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาที่เสนอต่อโรงเรียนพยายามทำให้ คณะกรรมการสถานศึกษาเกิดความรู้สึกมีส่วนร่วมในการเป็นเจ้าของโรงเรียน โดยเฉพาะคณะกรรมการสถานศึกษาชั้น พื้นฐานซึ่งมีบทบาทหน้าที่ในการสนับสนุนกิจกรรมการศึกษา ให้สนองต่อความต้องการของคณะกรรมการสถานศึกษาไม่ว่า จะเป็นด้านงบประมาณอาคารสถานที่ในการพัฒนาจึงจะเป็นการพัฒนาที่เป็นระบบมีความต่อเนื่อง สอดคล้องกับวิถีการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน

Barnes (2015) ได้ทำการวิจัย การมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนของผู้ปกครองนักเรียน พบว่า การมีส่วนร่วมกับการเรียนการสอนของโรงเรียน โดยอุดมคติแล้วผู้ปกครองต้องการมีบทบาทที่โรงเรียนหรือในชั้นเรียน แม้ว่าจริงๆ แล้วการมีส่วนร่วมของพวกเขา จะไม่เป็นไปตามอุดมคติดังกล่าว และได้พบว่าผู้ปกครองยังมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง กับโรงเรียนที่บ้านด้วยการศึกษาค้นคว้าให้หลักฐานเพิ่มเติมว่าบิดามารดาชาวอเมริกัน-แอฟริกันเห็น คุณค่าของการศึกษา และเห็นว่าโรงเรียนจำเป็นต้องตระหนักถึงความคาดหวังด้านการศึกษาและ วัฒนธรรมของผู้ปกครองด้วย

จากการศึกษาเอกสาร ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องสรุปได้ว่า การบริหารสถานศึกษา เพื่อให้ประสบผลสำเร็จนั้นมีเงื่อนไขหลายประการทั้งในเรื่องทรัพยากรบริหาร การมีส่วนร่วมของทุกภาคฝ่าย โดยเฉพาะอย่างยิ่งคณะกรรมการสถานศึกษา การสร้างความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของ

คณะกรรมการสถานศึกษา การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษา ในการมีส่วนร่วมในการบริหาร การพัฒนาการศึกษาเพื่อให้ความสอดคล้องกับความต้องการของ คณะกรรมการสถานศึกษา ทำให้ได้ความคิดเห็นในการพัฒนาโรงเรียนให้มีความเจริญก้าวหน้า ในการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานนั้น ประกอบด้วยบทบาทหน้าที่ในด้านต่าง ๆ ที่จะต้องเข้าไปมีส่วนร่วม เช่น การมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและแผน พัฒนาของสถานศึกษา ให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปี ให้ความเห็นชอบในการจัดหลักสูตรสถานศึกษา การมีส่วนร่วมกำกับติดตามการดำเนินงาน ส่งเสริมและสนับสนุนให้เด็กให้ได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง การพิทักษ์สิทธิเด็ก ดูแลเด็กการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการสถานศึกษาทั้ง 4 ฝ่าย การระดม ทรัพยากรเพื่อการศึกษาสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับคณะกรรมการสถานศึกษา การตั้งคณะทำงานช่วยเหลือ และงานอื่นๆที่สถานศึกษามอบหมาย โดยดำเนินการจัดการศึกษา สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 เพื่อประสิทธิภาพในการบริหารจัดการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้มีประสิทธิภาพ มากยิ่งขึ้น

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

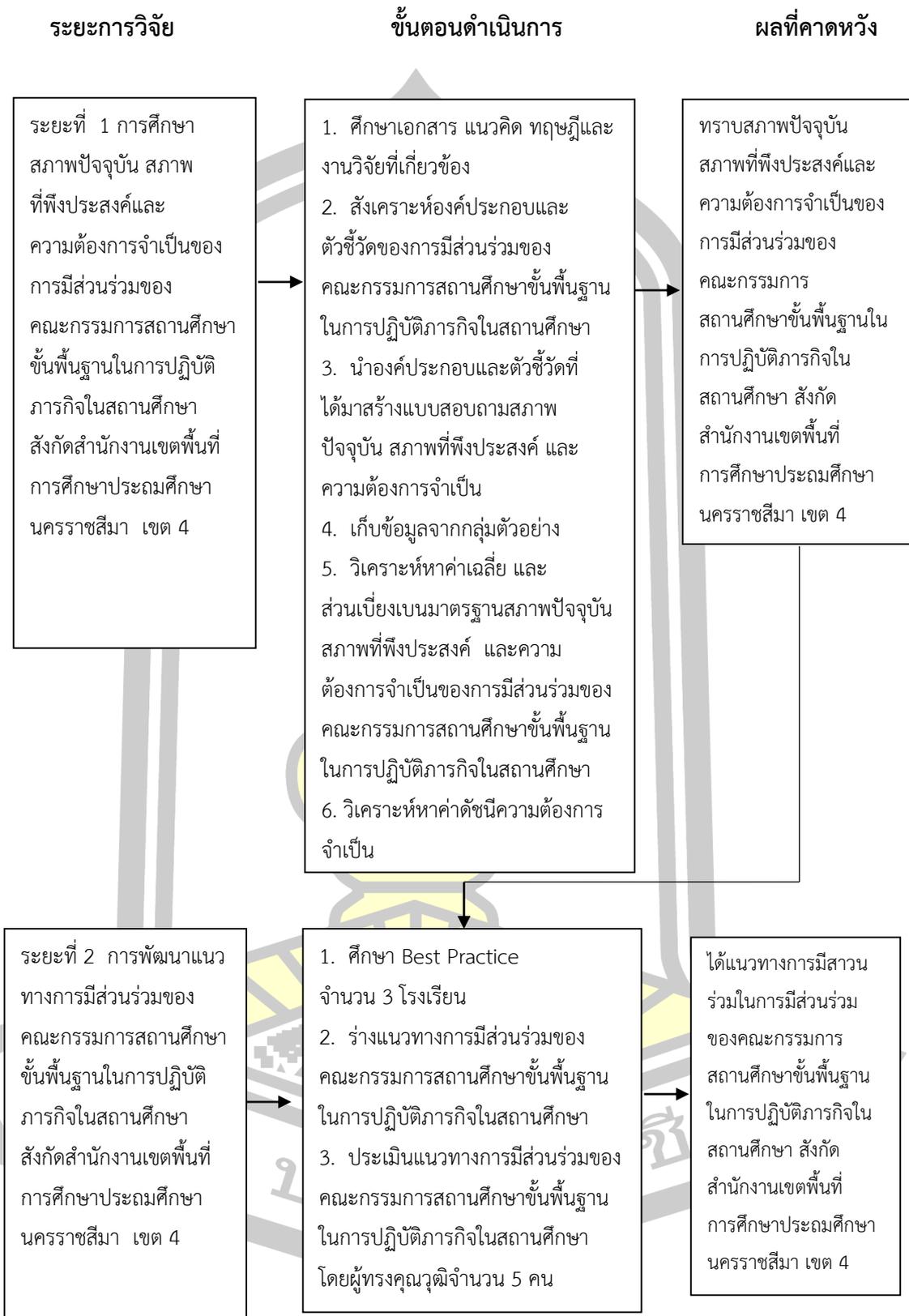
การวิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติภารกิจในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 โดยผู้วิจัยได้ไว้ 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติภารกิจในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4

ระยะที่ 2 การพัฒนาแนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติภารกิจในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4

ระยะของการวิจัย ขั้นตอนดำเนินการ และผลที่คาดหวัง แสดงดังภาพประกอบ 3

ภาพประกอบ 3 ระยะของการวิจัย ขั้นตอนดำเนินการ และผลที่คาดหวัง

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการมีส่วนร่วม
ร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติการกิจในสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการ
สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติการกิจในสถานศึกษา แล้วสรุป วิเคราะห์ และสังเคราะห์
โดยมีการดำเนินการดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร คือ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้แทนครู ประธานกรรมการ
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้แทนผู้ปกครอง และผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน
900 คน จากโรงเรียนทั้งหมด 180 โรงเรียน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้แทนครู ประธานกรรมการ
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้แทนผู้ปกครอง และผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้วิจัยกำหนดขนาด
กลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie & Morgan (บุญชม ศรีสะอาด และ
คณะ, 2561) แล้วทำการเทียบบัญญัติไตรยางศ์ ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวนทั้งสิ้น 270 คน จากนั้นใช้
วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ซึ่งมีขั้นตอนการสุ่มกลุ่ม
ตัวอย่าง ดังนี้

1.2.1 ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างที่เป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 เป็นบุคลากร
ภายในสถานศึกษา จำนวน 2 คน ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้แทนครู และภายนอกสถานศึกษา
จำนวน 3 คน คือ ประธานกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้แทนผู้ปกครอง และผู้แทนองค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่น

1.2.2 ใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling)
โดยใช้ขนาดสถานศึกษาเป็นชั้นในการสุ่ม (มีสถานศึกษา 3 ขนาด ได้แก่ เล็ก กลาง และใหญ่) จากนั้น
กำหนดสัดส่วนคณะกรรมการสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างตามจำนวนของประชากร ซึ่งได้กลุ่ม
ตัวอย่างจากสถานศึกษาขนาดเล็ก จำนวน 135 คน ขนาดกลาง จำนวน 120 คน และขนาดใหญ่
จำนวน 15 คน รวมทั้งสิ้น 270 คน

1.2.3 ทำการสุ่มสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยสุ่มอย่างง่าย (Simple
Random Sampling) ด้วยวิธีการจับสลาก ซึ่งได้สถานศึกษาขนาดเล็ก จำนวน 27 แห่ง ขนาดกลาง
จำนวน 24 แห่ง และขนาดใหญ่ จำนวน 3 แห่ง รวมทั้งสิ้น 54 แห่ง

ตาราง 3 รายการประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ขนาดโรงเรียน	จำนวนประชากร		จำนวนกลุ่มตัวอย่าง	
	โรงเรียน	ประชากร	โรงเรียน	กลุ่มตัวอย่าง
เล็ก (น้อยกว่า120)	89	445	27	135
กลาง (121-600 คน)	81	405	24	120
ใหญ่ (601-1,500 คน)	10	50	3	15
รวม	180	900	54	270

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

2.1 ลักษณะของเครื่องมือ

2.1.1 แบบสอบถาม

เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติภารกิจในสถานศึกษา ซึ่งแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการสังเคราะห์จากเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) สอบถามข้อมูลเกี่ยวกับ ตำแหน่ง ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในตำแหน่งและขนาดสถานศึกษา

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามระดับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของแนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติภารกิจในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 โดยการแบ่งคำถามเป็น 5 ด้าน เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert's Rating Scale) โดยมีคำถามครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติภารกิจในสถานศึกษาทั้ง 4 องค์ประกอบ และ 20 ตัวชี้วัด ซึ่งมีข้อคำถามรวมทั้งสิ้น 70 ข้อ ดังตาราง 4

ตาราง 4 จำนวนข้อของแบบสอบถามการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติภารกิจในสถานศึกษา

องค์ประกอบ	ตัวชี้วัด	จำนวนข้อ	ข้อที่
องค์ประกอบที่ 1 ด้านวิชาการ	ตัวชี้วัดที่ 1 การมีส่วนร่วมในการวางแผน	3	1 - 3
	ตัวชี้วัดที่ 2 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	3	4 - 6
	ตัวชี้วัดที่ 3 การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ	13	7 - 19
	ตัวชี้วัดที่ 4 การมีส่วนร่วมในการประเมินผล	4	20 - 23
	ตัวชี้วัดที่ 5 การมีส่วนร่วมในการร่วมรับผลประโยชน์	3	24 - 26
	รวม		26 ข้อ
องค์ประกอบที่ 2 ด้านงบประมาณ	ตัวชี้วัดที่ 1 การมีส่วนร่วมในการวางแผน	1	27
	ตัวชี้วัดที่ 2 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	2	28 - 29
	ตัวชี้วัดที่ 3 การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ	4	30 - 33
	ตัวชี้วัดที่ 4 การมีส่วนร่วมในการประเมินผล	2	34 - 35
	ตัวชี้วัดที่ 5 การมีส่วนร่วมในการร่วมรับผลประโยชน์	2	36 - 37
	รวม		11 ข้อ
องค์ประกอบที่ 1 ด้านวิชาการ	ตัวชี้วัดที่ 1 การมีส่วนร่วมในการวางแผน	2	38 - 39
	ตัวชี้วัดที่ 2 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	3	40 - 42
	ตัวชี้วัดที่ 3 การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ	5	43 - 47
	ตัวชี้วัดที่ 4 การมีส่วนร่วมในการประเมินผล	3	48 - 50
	ตัวชี้วัดที่ 5 การมีส่วนร่วมในการร่วมรับผลประโยชน์	3	51 - 53
	รวม		16 ข้อ
องค์ประกอบที่ 1 ด้านวิชาการ	ตัวชี้วัดที่ 1 การมีส่วนร่วมในการวางแผน	3	54 - 56
	ตัวชี้วัดที่ 2 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	2	57 - 58
	ตัวชี้วัดที่ 3 การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ	10	59 - 68
	ตัวชี้วัดที่ 4 การมีส่วนร่วมในการประเมินผล	1	69
	ตัวชี้วัดที่ 5 การมีส่วนร่วมในการร่วมรับผลประโยชน์	1	70
	รวม		17 ข้อ

โดยกำหนดค่าคะแนนเป็น 5 ระดับ ซึ่งมีความหมาย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545)

5 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์การมีส่วนร่วมของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติภารกิจในสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์การมีส่วนร่วมของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติภารกิจในสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์การมีส่วนร่วมของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติภารกิจในสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์การมีส่วนร่วมของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติภารกิจในสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์การมีส่วนร่วมของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติภารกิจในสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ เกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของแนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติภารกิจในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 มีลักษณะแบบสอบถามเป็นคำถามปลายเปิด (Open-ended Questions)

3. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบสอบถามสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติภารกิจในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 โดยมีวิธีการสร้างและหาคุณภาพ เครื่องมือ ดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร ตำรา และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติภารกิจในสถานศึกษา เพื่อกำหนดกรอบแนวคิดของการวิจัย แล้วจึงสร้างแบบสอบถามภายใต้กรอบแนวคิด

2. ศึกษาหลักเกณฑ์และวิธีการสร้างแบบสอบถามประเภทต่าง ๆ และศึกษา แบบสอบถามจากงานวิจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง พร้อมกำหนดรูปแบบและขอบเขตของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3. กำหนดกรอบแนวคิดของงานวิจัย รวมถึงศึกษาองค์ประกอบ ประเด็นเนื้อหา โครงสร้างของแบบสอบถาม และปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติภารกิจในสถานศึกษาทั้ง 4 องค์ประกอบ และ 20 ตัวชี้วัด

4. วิเคราะห์นิยามศัพท์เฉพาะ แล้วกำหนดโครงสร้างของการมีส่วนร่วมของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติภารกิจในสถานศึกษา เป็นรายด้านให้สอดคล้องกับ องค์ประกอบและตัวชี้วัด

5. กำหนดรูปแบบข้อคำถาม ประกอบด้วย ข้อคำถามในส่วนสภาพปัจจุบันและ สภาพที่พึงประสงค์ของการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติภารกิจ ในสถานศึกษา มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ และข้อคำถามใน ส่วนความเห็นและข้อเสนอแนะด้านการจัดการเรียนรู้มีลักษณะเป็นแบบปลายเปิด (Open-ended Questions)

6. สร้างแบบสอบถามฉบับร่าง การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้น พื้นฐานในการปฏิบัติภารกิจในสถานศึกษา 4 องค์ประกอบ และ 20 ตัวชี้วัด จำนวนทั้งสิ้น 70 ข้อ แล้วตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม

7. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความ ถูกต้องและความเหมาะสมของข้อคำถาม แล้วแก้ไขปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา ซึ่งอาจารย์ที่ปรึกษาได้เสนอแนะให้ปรับภาษาของข้อคำถามให้กระชับ สื่อความได้ตรงประเด็น และ ให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น

8. นำเครื่องมือที่ปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ไปเสนอ ผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม และรับข้อ เสนอแนะต่าง ๆ

ในการตรวจสอบแบบสอบถามใช้วิธีการตรวจสอบความเที่ยงตรงด้านเนื้อหา (Content Validity) โดยวิธีการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Congruence : IOC) ระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหา มีเกณฑ์ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด และคณะ, 2561)

ให้คะแนน +1 ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นตรงกับนิยามศัพท์เฉพาะ

ให้คะแนน 0 ถ้าไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นตรงกับนิยามศัพท์เฉพาะ

ให้คะแนน -1 ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นไม่ตรงกับนิยามศัพท์เฉพาะ

ในการตรวจสอบความถูกต้องครั้งนี้มีผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน ซึ่งมีเกณฑ์ คุณสมบัติของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

1. อาจารย์สอนในระดับอุดมศึกษา วุฒิการศึกษาระดับมหาบัณฑิต หรือดุขุภีบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา จำนวน 1 คน

2. ผู้บริหารสถานศึกษา วุฒิการศึกษาระดับมหาบัณฑิตหรือดุขุภีบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา และมีประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษาอย่างน้อย 5 ปี จำนวน 3 คน

3. ข้าราชการครู วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ วุฒิการศึกษาระดับมหาบัณฑิต หรือดุขุภักดิ์บัณฑิต สาขาบริหารการศึกษาหรือวิจัยและประเมินผลการศึกษา จำนวน 1 คน

ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน ในการตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม ได้แก่

1. ผศ.ดร.กาญจน์ เรืองมนตรี วุฒิการศึกษา กศ.ด. (การบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยนเรศวร ตำแหน่งอาจารย์ประจำ ภาควิชาบริหารและพัฒนการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

2. ดร.ชำนาญ ทุมทума วุฒิการศึกษา กศ.ด (การบริหารและพัฒนการศึกษา) มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ วิทยฐานะชำนาญการพิเศษโรงเรียนบ้านท่าตูมดอนเรือ

3. นายสุบิน แสงสระคู วุฒิการศึกษา ค.ม. (การบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ โรงเรียนธงธานี

4. นายณรงค์ เย็นเพชร วุฒิการศึกษา ค.ม. (การบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านตาแหลวโนนหมากแหว

5. นางอัมพร ปานจันดี วุฒิการศึกษา ค.ม. (วิจัยและประเมินผลทางการศึกษา) มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ โรงเรียนสุวรรณภูมิวิทยาลัย

9. คัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Congruence : IOC) ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป ซึ่งพบว่ามีข้อคำถามผ่านเกณฑ์ทั้ง 70 ข้อ โดยมีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.60 ถึง 1.00 จากนั้นนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) เพื่อหาคุณภาพของแบบสอบถาม โดยนำไปทดลองใช้กับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมาเขต 4 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน

10. วิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนก ด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Item Total Correlation) โดยใช้เกณฑ์การคัดเลือกข้อคำถามที่ค่าอำนาจจำแนกมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 (เกณฑ์พิจารณาคัดเลือก คือ 0.306) (ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน, 2561) พบว่า สภาพปัจจุบันมีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง 0.315 ถึง 0.896 และสภาพที่พึงประสงค์มีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง 0.556 ถึง 0.903 ซึ่งข้อคำถามผ่านเกณฑ์ทั้ง 70 ข้อ

11. วิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) โดยใช้เกณฑ์พิจารณายอมรับค่าความเชื่อมั่นตั้งแต่ 0.80 ขึ้นไป (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2540) ซึ่งพบว่า สภาพปัจจุบันมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.975 และสภาพที่พึงประสงค์มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.98

12. นำแบบสอบถามจัดพิมพ์เป็นฉบับจริง เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 270 คน

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 ทำหนังสือขอความร่วมมือไปยังสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครราชสีมาเขต 4 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูล

4.2 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามพร้อมหนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามจัดส่งไปยังสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยได้กำหนดรหัสของแบบสอบถามทุกชุดก่อนจัดส่งไปยังสถานศึกษา ผู้วิจัยใช้วิธีการจัดส่งแบบสอบถามด้วยตนเองและทางไปรษณีย์ ผู้วิจัยติดต่อขอรับแบบสอบถามด้วยตนเองหรือรับทางไปรษณีย์ ภายในเวลา 2 สัปดาห์ หลังการจัดส่ง

5. การจัดการและการวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 การจัดการข้อมูล

5.1.1 ตรวจสอบจำนวนและความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับคืนมา ทุกฉบับ แล้ววิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

5.1.2 แบบสอบถามตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม นำมาวิเคราะห์หาค่าความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

5.1.3 แบบสอบถามตอนที่ 2 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์ทั้งหมดมาให้คะแนนตามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545) ดังนี้

5 หมายถึง สภาพปัจจุบันสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับน้อยที่สุด

5.1.4 แบบสอบถามตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ นำความเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติภารกิจในสถานศึกษาที่กลุ่มตัวอย่างได้เสนอแนะมาวิเคราะห์หาค่าความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

5.2 การวิเคราะห์ข้อมูล

5.2.1 แบบสอบถามตอนที่ 2 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ป้อนคะแนนเข้าโปรแกรมคอมพิวเตอร์ เพื่อวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ แล้วแปลความหมายของค่าเฉลี่ย โดยมีเกณฑ์ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545)

มากที่สุด	4.51 - 5.00	มีการปฏิบัติประเด้นั้นในปัจจุบันและที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด
มาก	3.51 - 4.50	มีการปฏิบัติประเด้นั้นในปัจจุบันและที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมาก
ปานกลาง	2.51 - 3.50	มีการปฏิบัติประเด้นั้นในปัจจุบันและที่พึงประสงค์อยู่ในระดับปานกลาง
น้อย	1.51 - 2.50	มีการปฏิบัติประเด้นั้นในปัจจุบันและที่พึงประสงค์อยู่ในระดับน้อย
น้อยที่สุด	1.00 - 1.50	มีการปฏิบัติประเด้นั้นในปัจจุบันและที่พึงประสงค์อยู่ในระดับน้อยที่สุด

5.1.2 วิเคราะห์ความต้องการจำเป็น (Needs Assessment) โดยการนำข้อมูลของผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์มาหาค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (Priority Needs Index) เพื่อจัดลำดับความต้องการจำเป็น โดยคำนวณจากสูตรต่อไปนี้ (สุวิมล ว่องวานิช, 2548)

$$PNI_{\text{modified}} = (I-D)/D$$

PNI_{modified} แทน วิธีเรียงลำดับความสำคัญของ

ความต้องการจำเป็น (Priority Needs Index)

I แทน ค่าเฉลี่ยของสภาพที่ควรจะเป็นหรือ

ความคาดหวัง (Importance)

D แทน ค่าเฉลี่ยของสภาพที่เป็นจริง (Degree of Success)

5.1.3 แบบสอบถามตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ นำความคิดเห็นทั้งหมดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติภารกิจในสถานศึกษาที่กลุ่มตัวอย่างได้เสนอแนะมาวิเคราะห์ แจกแจงความถี่ และคำนวณหาร้อยละ

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่

6.1 สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ

6.1.1 ค่าดัชนีความสอดคล้อง

6.1.2 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ ด้วยวิธี Item Total Correlation

6.1.3 ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ ด้วยสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค

6.2 สถิติพื้นฐาน

6.2.1 ค่าเฉลี่ย

6.2.2 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ระยะที่ 2 การพัฒนาแนวทางการมีส่วนร่วมในการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติภารกิจในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 4

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสถานศึกษาที่มีแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice)

ผู้วิจัยนำสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของทางการมีส่วนร่วมในการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติภารกิจในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 4 มาสรุป วิเคราะห์ และสังเคราะห์ แล้วศึกษาแนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติภารกิจในสถานศึกษา ที่มีแนวปฏิบัติที่ดี ดังนี้

1. ศึกษาแนวทางจากสถานศึกษาที่มีแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice)

1.1 เกณฑ์คุณสมบัติของสถานศึกษาที่มีแนวปฏิบัติที่ดี 3 แห่ง มีดังนี้

1.1.1 เป็นสถานศึกษาที่ได้รับการประเมินให้เป็นสถานศึกษาดีเด่นหรือสถานศึกษาต้นแบบด้านใดด้านหนึ่ง

1.1.2 เป็นสถานศึกษาที่ผ่านการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) รอบที่ 3 ในระดับดีขึ้นไปทุกด้าน

1.2 สถานศึกษาที่อยู่ในเกณฑ์แนวปฏิบัติที่ดี ได้แก่

1.2.1 โรงเรียนอนุบาลเมืองใหม่สุวรรณภูมิ อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด (โรงเรียนขนาดใหญ่)

1.2.2 โรงเรียนบ้านหนองแวง อำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา (โรงเรียนขนาดกลาง)

1.2.3 โรงเรียนบ้านโพธิ์มีหนองเม็กโนนสะอาด อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม (โรงเรียนขนาดเล็ก)

1.3 กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้แทนครูและ ประธานกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 3 แห่ง รวมจำนวน 9 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ดังนี้

1.3.1 นายอานนท์ นามเพ็ง ตำแหน่งผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนอนุบาลเมืองใหม่สุวรรณภูมิ สพป. ร้อยเอ็ด เขต 2

1.3.2 นางติตาพร จันทะวงษ์ ตำแหน่งครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนอนุบาล
เมืองใหม่สุวรรณภูมิ สพป.ร้อยเอ็ด เขต 2

1.3.3 นายพนม ศรีแสนปาง ตำแหน่งประธานคณะกรรมการสถานศึกษา
โรงเรียนอนุบาลเมืองใหม่สุวรรณภูมิ สพป.ร้อยเอ็ด เขต 2

1.3.4 นายชัยโรจน์ พันธุ์ยางน้อย ตำแหน่งผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ
โรงเรียนบ้านหนองแวง สพป. นครราชสีมา เขต 4

1.3.5 นายอดิสร ฉายามิทธิกุล ตำแหน่งครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้าน
หนองแวง สพป.นครราชสีมา เขต 4

1.3.6 นายวิมาน คอกพิมาย ตำแหน่งประธานคณะกรรมการสถานศึกษา
โรงเรียนบ้านหนองแวง สพป.นครราชสีมา เขต 4

1.3.7 นายวัฒนา บุตรา ตำแหน่งผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้าน
โพธิ์มีหนองเม็กโนนสะอาด สพป.มหาสารคาม เขต 1

1.3.8 นางสาวอุษา เหล่าก้อนคำ ตำแหน่งครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้าน
โพธิ์มีหนองเม็กโนนสะอาด สพป.มหาสารคาม เขต 1

1.3.9 นางสาวจิรนนท์ เหง้ามูล ตำแหน่งประธานคณะกรรมการสถานศึกษา
โรงเรียนบ้านโพธิ์มีหนองเม็กโนนสะอาด สพป.มหาสารคาม เขต 1

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.1 แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview)

ซึ่งสร้างขึ้นมาจากการศึกษาองค์ประกอบภารกิจของสถานศึกษา 4 องค์ประกอบ และตัวชี้วัด
การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติการกิจในสถานศึกษา
20 ตัวชี้วัด ซึ่งมีส่วนประกอบดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์ ข้อคำถามมีดังนี้

1. วุฒิการศึกษา
2. ตำแหน่งงาน
3. ประสบการณ์ในการทำงาน
4. ระยะเวลาที่ทำงาน ณ สถานศึกษาปัจจุบัน

ทั้งนี้มีการระบุรายละเอียดของการสัมภาษณ์ร่วมด้วย ซึ่งได้แก่ ชื่อผู้สัมภาษณ์ สถานที่สัมภาษณ์
วันที่ให้สัมภาษณ์ และเวลาในการสัมภาษณ์

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของผู้ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของ
คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติการกิจในสถานศึกษา ดังตาราง 5

ตาราง 5 จำนวนข้อของแบบสัมภาษณ์การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติภารกิจในสถานศึกษา

ลำดับ	คำถาม	จำนวนคำถาม
1	การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติภารกิจในสถานศึกษา ด้านวิชาการ	5
2	การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติภารกิจในสถานศึกษา ด้านงบประมาณ	5
3	การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติภารกิจในสถานศึกษา ด้านบริหารงานบุคคล	5
4	การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติภารกิจในสถานศึกษา ด้านบริหารทั่วไป	5
	รวม	20

2.2 การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบสัมภาษณ์ เรื่องการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติภารกิจในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 โดยมีวิธีการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

1. ศึกษาหลักเกณฑ์และวิธีการสร้างแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง
2. นำผลการศึกษาในระยะที่ 1 (สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และลำดับความต้องการจำเป็นของการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติภารกิจในสถานศึกษา) มาเป็นกรอบในการสัมภาษณ์
3. กำหนดประเด็นคำถามที่มุ่งศึกษาเชิงคุณภาพ ซึ่งสอดคล้องและครอบคลุมองค์ประกอบของภารกิจในสถานศึกษา ทั้ง 4 องค์ประกอบ
4. สร้างแบบสัมภาษณ์ฉบับร่าง ซึ่งมีข้อคำถามจำนวนทั้งสิ้น 4 ข้อ (20 ข้อย่อย) แล้วตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม
5. นำแบบสัมภาษณ์ฉบับร่างที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของข้อคำถาม แล้วปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ ซึ่งอาจารย์ที่ปรึกษาได้เสนอแนะ

6. นำเครื่องมือที่แก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ไปเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน (ชุดเดิม) เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ความสมบูรณ์ และความเหมาะสมในทุกด้าน โดยใช้วิธีการตรวจสอบความเที่ยงตรงด้านเนื้อหา (Content Validity) ด้วยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Congruence : IOC) ระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหา แล้วคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง ตั้งแต่ 0.80 ขึ้นไป ซึ่งพบว่าข้อคำถามผ่านเกณฑ์ ทุกข้อ โดยมีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.80 ถึง 1.00 ผู้วิจัยปรับปรุงแก้ไขแบบสัมภาษณ์ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

7. นำแบบสัมภาษณ์ที่ปรับปรุงแล้วมาจัดพิมพ์เป็นแบบสัมภาษณ์ฉบับจริง เพื่อนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลต่อไป

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ผู้วิจัยขอหนังสือราชการจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคามถึงผู้ให้ข้อมูล เพื่อขออนุญาตในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.2 ผู้วิจัยติดต่อประสานงานกับผู้ให้ข้อมูล เพื่อกำหนดวันและเวลาในการสัมภาษณ์ และดำเนินการส่งแบบสัมภาษณ์ไปยังผู้ให้ข้อมูลทางไปรษณีย์ เพื่อให้ผู้ให้ข้อมูลจะได้เตรียมความพร้อมและทำความเข้าใจจุดประสงค์ของการวิจัย โดยจัดส่งไปล่วงหน้าอย่างน้อย 7 วัน

3.3 ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ด้วยตนเอง โดยใช้แบบสัมภาษณ์ชุดเดียวกันกับที่ได้ส่งไปล่วงหน้า

3.4 ผู้วิจัยเก็บข้อมูลโดยการจดบันทึก

3.5 ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาเรียบเรียงและวิเคราะห์ เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการสร้างแนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติการในสถานศึกษาต่อไป

4. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 การจัดกระทำข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ทั้งหมดมาดำเนินการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) แล้วสรุปเป็นใจความสำคัญและนำเสนอเป็นความเรียงเชิงพรรณนาวิเคราะห์ เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการสร้างแนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยการจัดระเบียบข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ แล้วทำการเรียบเรียงข้อมูลในแต่ละองค์ประกอบ จากนั้นสังเคราะห์ข้อมูลในแต่ละองค์ประกอบ และสร้างบทสรุปโดยการจัดลำดับตามองค์ประกอบหลักทั้ง 4 องค์ประกอบ ของการมีส่วนร่วมของ

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติภารกิจในสถานศึกษา นำเสนอข้อมูลโดยการ
พรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis)

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาแนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานใน
การปฏิบัติภารกิจในสถานศึกษา

ผู้วิจัยนำข้อมูลจากการศึกษาสถานศึกษาที่มีแนวปฏิบัติที่ดี (ด้วยการสัมภาษณ์)
มาดำเนินการสร้างแนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติ
ภารกิจในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 ด้วยการ
ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางโดยผู้ทรงคุณวุฒิ ดำเนินการดังนี้

1. ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive
Sampling) โดยผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์คุณสมบัติไว้ ดังนี้

1.1 มีประสบการณ์ทางด้านการบริหารในการศึกษาอย่างน้อย 5 ปี
1.2 วุฒิการศึกษาระดับมหาบัณฑิตหรือดุษฎีบัณฑิตทางด้านการศึกษา
1.3 มีประสบการณ์เกี่ยวกับการบริหารและพัฒนาการศึกษา หรือการวิจัยและ
ประเมินผลการศึกษา หรือการบริหารแบบมีส่วนร่วม ได้แก่

1) นายพิสุทธิ์ แสนเมือง วุฒิการศึกษา กศ.ม (การบริหารการศึกษา)
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2

2) ดร.ถวิล อรัญเวศ วุฒิการศึกษา ศษ.ด. (การบริหารการศึกษา)
มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล ตำแหน่งรองผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา
เขต 4

3) ดร.กฤษฎา กัลปดี วุฒิการศึกษา กศ.ด (การบริหารและพัฒนาการศึกษา)
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ วิทยาลัยนานาชาติการพิเศษ โรงเรียนบ้านกุดปลา
เซ็งเหมืองลี สพป.นครราชสีมา เขต 4

4) นายธีรวุฒิ เอื้อสุวรรณ วุฒิการศึกษา กศ.ม (การบริหารการศึกษา)
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ วิทยาลัยนานาชาติการพิเศษ โรงเรียนอนุบาลสุริยา
อุทัยพิมาย สพป.นครราชสีมา เขต 7

5) นางพัชรินทร์ สามะณี วุฒิการศึกษา กศ.ม (การบริหารการศึกษา)
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ วิทยาลัยนานาชาติการพิเศษ โรงเรียนดอนยาง
ดอนสังข์วิทยา

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

2.1 แบบประเมินแนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้น
พื้นฐานในการปฏิบัติภารกิจในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

นครราชสีมา เขต 4 เป็นแบบประเมินที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยนำผลการศึกษาจากระยะที่ 1 (สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็น) มาผนวกกับระยะที่ 2 (การศึกษา โรงเรียนที่มีแนวปฏิบัติที่ดี โดยการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ) และมาผนวกกับกรอบแนวคิดของการวิจัย จากนั้นจึงทำการสังเคราะห์ข้อมูล แล้วนำมาয়กร่างแนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติภารกิจในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 ซึ่งมีทั้งสิ้น 4 องค์กรประกอบ 20 แนวทาง ทั้งนี้ผู้วิจัยใช้แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทาง เพื่อหาคุณภาพของแนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติภารกิจในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 4 ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ตามแนวคิดของลิเคอร์ท (Likert) แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติภารกิจในสถานศึกษา มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

ตอนที่ 2 เป็นคำถามปลายเปิด (Open-ended Questions) เพื่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิได้ระบุเกี่ยวกับข้อเสนอแนะและประเด็นในการปรับปรุงแนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติภารกิจในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 4

2.2 การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบประเมินแนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติภารกิจในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 ฉบับร่าง โดยมีวิธีการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

2.2.1 ศึกษาหลักการและขั้นตอนการพัฒนาแนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติภารกิจในสถานศึกษา รวมทั้งวิธีการสร้างแบบประเมิน

2.2.2 สร้างแบบประเมินแนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติภารกิจในสถานศึกษาฉบับร่างขึ้นให้ครอบคลุมทั้ง 4 องค์กรประกอบหลัก ซึ่งเป็นแบบประเมินแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด จำนวนทั้งสิ้น 4 องค์กรประกอบ 20 แนวทาง ดังนี้

1) การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติภารกิจในสถานศึกษา ด้านวิชาการ 7 แนวทาง

2) การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการ
ปฏิบัติภารกิจในสถานศึกษา ด้านงบประมาณ 6 แนวทาง

3) การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการ
ปฏิบัติภารกิจในสถานศึกษา ด้านบริหารงานบุคคล 3 แนวทาง

4) การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการ
ปฏิบัติภารกิจในสถานศึกษา ด้านบริหารทั่วไป 4 แนวทาง

2.2.3 นำแบบประเมินแนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการ
สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติภารกิจในสถานศึกษาฉบับร่างเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ความเหมาะสม และรับข้อเสนอแนะ ซึ่งอาจารย์ที่ปรึกษาได้เสนอแนะ
ดังนี้

- 1) ปรับปรุงการใช้ภาษาให้กระชับและเข้าใจง่าย
- 2) ให้รวมแนวทางที่มีความคล้ายคลึงกันหรือใกล้เคียงกันเข้าเป็น

แนวทางเดียวกัน

2.2.4 ปรับปรุงแบบประเมินแนวทางตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
ได้เสนอแนะ และนำเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน (ชุดเดิม) เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและ
ความสมบูรณ์ของแบบประเมินแนวทาง ใช้วิธีการตรวจสอบความเที่ยงตรงด้านเนื้อหา (Content
Validity) โดยวิธีการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Congruence : IOC) ระหว่างข้อคำถาม
กับเนื้อหา แล้วคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง ตั้งแต่ 0.80 ขึ้นไป ซึ่งพบว่าข้อคำถาม
ผ่านเกณฑ์ทั้ง 20 ข้อ โดยมีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.80 ถึง 1.00 จากนั้นปรับปรุงแก้ไขแบบประเมิน
แนวทางตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

2.2.5 ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ และนำเสนออาจารย์ที่
ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้ง

2.2.6 จัดพิมพ์แบบประเมินแนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการ
สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติภารกิจในสถานศึกษาฉบับจริง เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวม
ข้อมูล

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ผู้วิจัยดำเนินการขอหนังสือราชการจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
มหาสารคามถึงผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการประเมินความเหมาะสมและ
ความเป็นไปได้ของแนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติ
ภารกิจในสถานศึกษา

3.2 ผู้วิจัยติดต่อประสานงานกับผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการประเมินแนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติภารกิจในสถานศึกษาและทำการนัดหมายวันและเวลาสำหรับการประเมินแนวทาง

3.3 ผู้วิจัยนำเอกสารแนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติภารกิจในสถานศึกษาพร้อมทั้งแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ให้กับผู้ทรงคุณวุฒิประเมิน

3.4 ผู้วิจัยดำเนินการรวบรวมแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติภารกิจในสถานศึกษาคืนจากผู้ทรงคุณวุฒิ

4. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 การจัดกระทำข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากแบบประเมินแนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติภารกิจในสถานศึกษามาตรวจสอบความถูกต้อง จากนั้นนำข้อมูลมาประมวลผลทางสถิติเพื่อวิเคราะห์ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทาง และเพื่อหาระดับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทาง แล้วนำค่าเฉลี่ยมาแปลความหมายโดยใช้เกณฑ์การแปลค่าความหมายค่าเฉลี่ย ซึ่งกำหนดให้คะแนนเฉลี่ยในระดับมากหรือคะแนนเฉลี่ย 3.51 ขึ้นไป เป็นเกณฑ์พิจารณายอมรับว่าร่างแนวทางนั้นใช้ได้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2553)

4.51 - 5.00 หมายถึง มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้
ระดับมากที่สุด

3.51 - 4.50 หมายถึง มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้
ระดับมาก

2.51 - 3.50 หมายถึง มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้
ระดับปานกลาง

1.51 - 2.50 หมายถึง มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้
ระดับน้อย

1.00 - 1.50 หมายถึง มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้
ระดับน้อยที่สุด

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูล

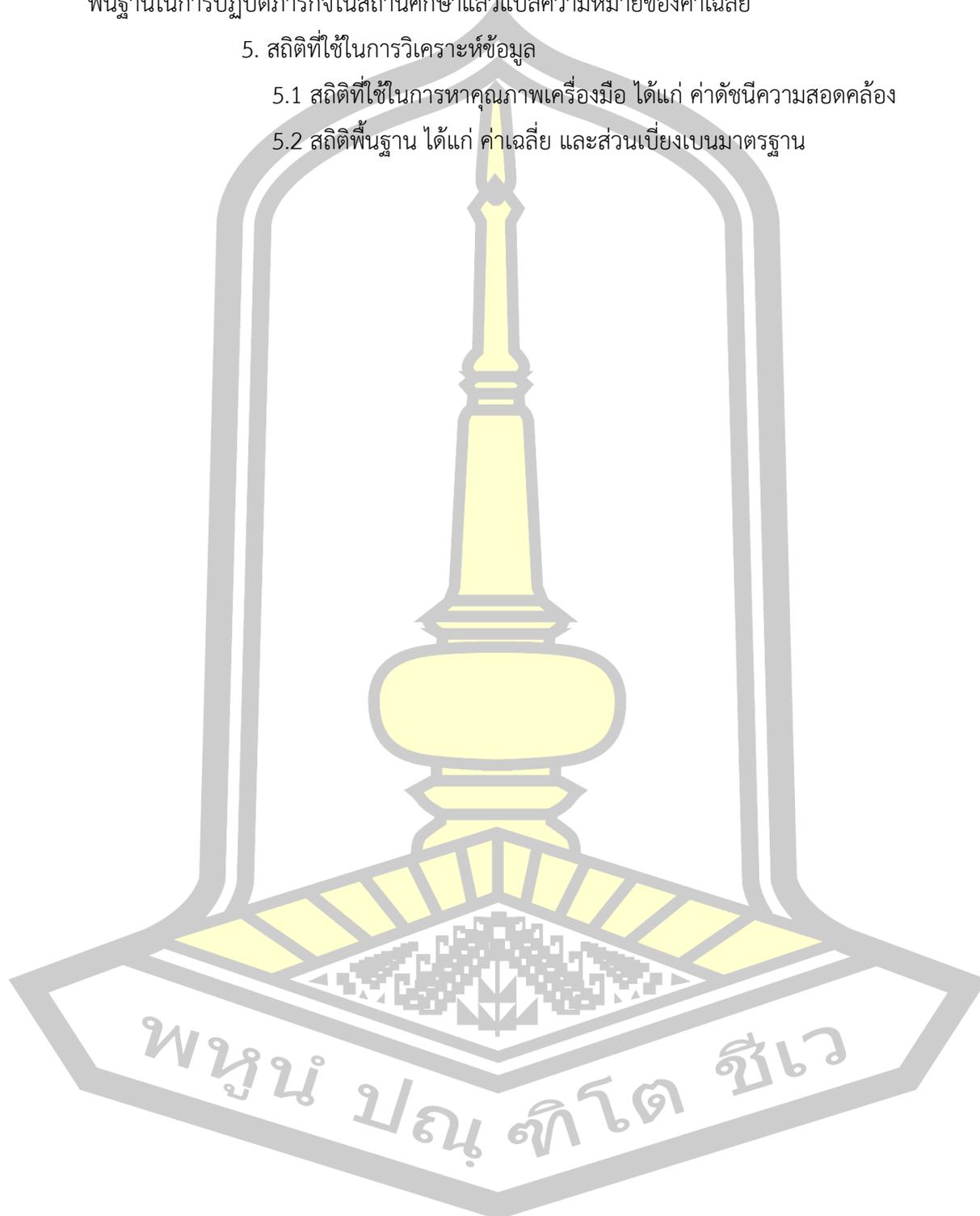
ป้อนคะแนนจากการประเมินแนวทางลงในโปรแกรมคอมพิวเตอร์ เพื่อวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของ

ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติการกิจในสถานศึกษาแล้วแปลความหมายของค่าเฉลี่ย

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 สถิติที่ใช้ในการหาคุนภาพเครื่องมือ ได้แก่ ค่าดัชนีความสอดคล้อง

5.2 สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัย การพัฒนาแนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติภารกิจในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามความมุ่งหมายของการวิจัย ดังจะขอเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
2. ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์และความหมายของสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
N	แทน	จำนวนคน
D	แทน	ค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบัน
I	แทน	ค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์
$PNI_{modified}$	แทน	ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น

ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการพัฒนาแนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติภารกิจในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 ผู้วิจัยขอเสนอผลเป็น 2 ระยะ ตามลำดับ ดังนี้

ระยะที่ 1 การวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติภารกิจในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4

ระยะที่ 2 การวิเคราะห์แนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
ในการปฏิบัติภารกิจในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา
เขต 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ระยะที่ 1 การวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการ
สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติภารกิจในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

1. การวิเคราะห์สภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการ
สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติภารกิจในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 ดังตาราง 6

ตาราง 6 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. ตำแหน่ง		
1.1 ผู้บริหารสถานศึกษา	54	20
1.2 ผู้แทนครู	54	20
1.3 ประธานกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	54	20
1.4 ผู้แทนผู้ปกครอง	54	20
1.5 ประธานกรรมการสถานศึกษา	54	20
รวม	270	100
2. ระดับการศึกษา		
2.1 ต่ำกว่าปริญญาตรี	34	12.59
2.2 ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	167	61.85
2.3 สูงกว่าปริญญาตรี	69	25.56
รวม	34	12.59

จากตาราง 6 พบว่า กลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 270 คน อยู่ในตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 20 ผู้แทนครูจำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 20 ประธานกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 20 ผู้แทนผู้ปกครอง จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 20 และประธานกรรมการสถานศึกษาจำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 20 ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า จำนวน 167 คน คิดเป็นร้อยละ 61.85 รองลงมาต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 12.59 และสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 25.56

2. การวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติภารกิจในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 ดังตาราง 7

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวชี้วัดการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติภารกิจในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4

ระดับการมีส่วนร่วม	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
ด้านวิชาการ	3.17	0.64	ปานกลาง	4.73	0.54	มากที่สุด
1 การมีส่วนร่วมในการวางแผน	3.01	0.42	ปานกลาง	4.76	0.50	มากที่สุด
2 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	3.06	0.28	ปานกลาง	4.69	0.61	มากที่สุด
3 การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ	3.27	0.76	ปานกลาง	4.73	0.54	มากที่สุด
4 การมีส่วนร่วมในการประเมินผล	3.13	0.50	ปานกลาง	4.73	0.52	มากที่สุด
5 การมีส่วนร่วมในการร่วมรับผลประโยชน์	3.05	0.35	ปานกลาง	4.75	0.35	มากที่สุด

ตาราง 7 (ต่อ)

ระดับการมีส่วนร่วม		สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ การปฏิบัติ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ การปฏิบัติ
ด้านงบประมาณ		3.03	0.44	ปานกลาง	4.75	0.54	มากที่สุด
1	การมีส่วนร่วมในการวางแผน	2.95	0.42	ปานกลาง	4.77	0.54	มากที่สุด
2	การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	3.02	0.36	ปานกลาง	4.74	0.56	มากที่สุด
3	การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ	3.07	0.47	ปานกลาง	4.76	0.53	มากที่สุด
4	การมีส่วนร่วมในการประเมินผล	3.00	0.43	ปานกลาง	4.73	0.56	มากที่สุด
5	การมีส่วนร่วมในการร่วมรับ ผลประโยชน์	3.06	0.33	ปานกลาง	4.77	0.52	มากที่สุด
ด้านบริหารงานบุคคล		3.08	0.42	ปานกลาง	4.79	0.48	มากที่สุด
1	การมีส่วนร่วมในการวางแผน	3.10	0.52	ปานกลาง	4.73	0.58	มากที่สุด
2	การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	3.05	0.39	ปานกลาง	4.78	0.51	มากที่สุด
3	การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ	3.10	0.41	ปานกลาง	4.79	0.47	มากที่สุด
4	การมีส่วนร่วมในการประเมินผล	3.08	0.37	ปานกลาง	4.80	0.46	มากที่สุด
5	การมีส่วนร่วมในการร่วมรับ ผลประโยชน์	3.09	0.38	ปานกลาง	4.82	0.43	มากที่สุด
ด้านบริหารทั่วไป		3.23	0.59	ปานกลาง	4.73	0.53	มากที่สุด
1	การมีส่วนร่วมในการวางแผน	3.14	0.40	ปานกลาง	4.80	0.46	มากที่สุด
2	การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	3.14	0.39	ปานกลาง	4.79	0.48	มากที่สุด
3	การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ	3.30	0.67	ปานกลาง	4.72	0.54	มากที่สุด
4	การมีส่วนร่วมในการประเมินผล	3.16	0.37	ปานกลาง	4.65	0.60	มากที่สุด
5	การมีส่วนร่วมในการร่วมรับ ผลประโยชน์	3.12	0.37	ปานกลาง	4.67	0.57	มากที่สุด
รวมทั้งหมด		3.14	0.51	ปานกลาง	4.75	0.52	มากที่สุด

จากตาราง 7 พบว่า สภาพปัจจุบันการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
ในการปฏิบัติภารกิจในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา

เขต 4 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.14$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน เรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านวิชาการ ($\bar{X} = 3.17$) ด้านบริหารทั่วไป ($\bar{X} = 3.14$) ด้านบริหารงานบุคคล ($\bar{X} = 3.08$) และด้านงบประมาณ ($\bar{X} = 3.03$) สภาพที่พึงประสงค์การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติภารกิจในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.75$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 4 ด้าน เรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านบริหารงานบุคคล ($\bar{X} = 4.79$) ด้านบริหารทั่วไป ($\bar{X} = 4.75$) ด้านงบประมาณ ($\bar{X} = 4.75$) และด้านวิชาการ ($\bar{X} = 4.73$)

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติภารกิจในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 ด้านวิชาการ

ระดับการมีส่วนร่วม		สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
การมีส่วนร่วมในการวางแผน		3.01	0.42	ปานกลาง	4.76	0.50	มากที่สุด
1	การประชุมวางแผนในการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานและความต้องการของผู้เรียน ชุมชน และท้องถิ่น	2.98	0.45	ปานกลาง	4.80	0.45	มากที่สุด
2	การประชุมวางแผนในการจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อมกระบวนการเรียนรู้ แหล่งเรียนรู้ เพื่อการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง	3.04	0.38	ปานกลาง	4.77	0.49	มากที่สุด
3	การประชุมวางแผนในการจัดระบบและการดำเนินการตามระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	3.00	0.43	ปานกลาง	4.71	0.55	มากที่สุด

ตาราง 8 (ต่อ)

ระดับการมีส่วนร่วม	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ การปฏิบัติ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ การปฏิบัติ
การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	3.06	0.28	ปานกลาง	4.69	0.61	มากที่สุด
4 การให้ข้อเสนอแนะ ตัดสินใจในการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐานและความต้องการของผู้เรียน ชุมชน และท้องถิ่น	3.08	0.28	ปานกลาง	4.72	0.55	มากที่สุด
5 การให้ข้อเสนอแนะ ตัดสินใจในการจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อม กระบวนการเรียนรู้ แหล่งเรียนรู้ เพื่อการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง	3.06	0.25	ปานกลาง	4.66	0.64	มากที่สุด
6 การให้ข้อเสนอแนะ ตัดสินใจในการจัดระบบและการดำเนินการตามระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	3.04	0.30	ปานกลาง	4.68	0.63	มากที่สุด
การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ	3.27	0.76	ปานกลาง	4.73	0.54	มากที่สุด
7 การกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนเพิ่มเติมจากหลักสูตรจัดทำหลักสูตรของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและชุมชนและท้องถิ่น	3.24	0.80	ปานกลาง	4.71	0.54	มากที่สุด

ตาราง 8 (ต่อ)

ระดับการมีส่วนร่วม	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ การปฏิบัติ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ การปฏิบัติ
8 การให้ข้อมูล ส่งเสริมและสนับสนุน ในการพัฒนาหลักสูตรของ สถานศึกษา ให้สอดคล้องกับ ความต้องการของผู้เรียนและชุมชนและ ท้องถิ่น	2.99	0.47	ปานกลาง	4.68	0.58	มากที่สุด
9 การส่งเสริมและสนับสนุนในการ พัฒนาสิ่งแวดล้อมส่งเสริม สนับสนุน ช่วยเหลือ ดูแล พฤติกรรมของนักเรียนในเขต บริการ	3.39	0.82	ปานกลาง	4.70	0.57	มากที่สุด
10 การสนับสนุนช่วยเหลือจัดหาสื่อ และนวัตกรรมใหม่ๆ มาจัดการ เรียนการสอน	3.46	0.85	ปานกลาง	4.74	0.52	มากที่สุด
11 การจัดหาวิทยากรภายนอกและภูมิ ปัญญาท้องถิ่นมาร่วมในการจัดการ เรียนการสอน	3.11	0.83	ปานกลาง	4.71	0.54	มากที่สุด
12 ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการ ดำเนินการตามระบบประกัน คุณภาพภายใน	3.06	0.40	ปานกลาง	4.73	0.52	มากที่สุด
13 การเสนอแนะ สนับสนุนการพัฒนา แหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอก สถานศึกษา	3.42	0.83	ปานกลาง	4.69	0.58	มากที่สุด
14 การส่งเสริมสนับสนุนให้ สถานศึกษาจัดกิจกรรมเพื่อสืบสาน จารีตประเพณีศิลปวัฒนธรรม ท้องถิ่นและของชาติ	3.41	0.87	ปานกลาง	4.73	0.52	มากที่สุด

ตาราง 8 (ต่อ)

ระดับการมีส่วนร่วม		สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ การปฏิบัติ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ การปฏิบัติ
15	การส่งเสริม สนับสนุนเสริมสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนการสอนในสถานศึกษาและชั้นเรียน	3.26	0.77	ปานกลาง	4.74	0.53	มากที่สุด
16	การสนับสนุนให้เด็กพิการและเด็กด้อยโอกาสได้เข้าเรียนทุกคนและเด็กที่มีความสามารถพิเศษได้รับการพัฒนาเต็มศักยภาพ	3.40	0.86	ปานกลาง	4.76	0.52	มากที่สุด
17	การสร้างเครือข่ายพัฒนาด้านวิชาการของสถานศึกษา	3.32	0.73	ปานกลาง	4.76	0.52	มากที่สุด
18	การกำหนดเอกลักษณ์และอัตลักษณ์ของสถานศึกษา เสริมสร้างจิตสำนึกความซื่อสัตย์สุจริตร่วมกันระหว่างชุมชนและสถานศึกษา	3.16	0.78	ปานกลาง	4.75	0.53	มากที่สุด
19	ส่งเสริมการพัฒนาค่านิยมหลัก 12 ประการของคนไทยให้กับนักเรียนและผู้ปกครอง	3.27	0.92	ปานกลาง	4.76	0.49	มากที่สุด
การมีส่วนร่วมในการประเมินผล		3.13	0.50	ปานกลาง	4.73	0.52	มากที่สุด
20	การกำกับ ติดตามการใช้หลักสูตรสถานศึกษา	3.01	0.42	ปานกลาง	4.74	0.51	มากที่สุด
21	การกำกับ ติดตามเพื่อให้สถานศึกษามีการใช้วิทยากรภายนอกและภูมิปัญญาท้องถิ่น	3.19	0.53	ปานกลาง	4.77	0.49	มากที่สุด
22	การกำกับ ติดตามประเมินผลการใช้สื่อเทคโนโลยีสมัยใหม่ประกอบการเรียนการสอนของครู	3.26	0.77	ปานกลาง	4.72	0.54	มากที่สุด

ตาราง 8 (ต่อ)

ระดับการมีส่วนร่วม		สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ การปฏิบัติ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ การปฏิบัติ
23	ร่วมประเมินผล รายงานผลการ ดำเนินงานด้านวิชาการของ สถานศึกษา	3.07	0.26	ปานกลาง	4.70	0.55	มากที่สุด
การมีส่วนร่วมในการร่วมรับผลประโยชน์							
24	รับทราบผลและให้ข้อเสนอแนะการ ใช้หลักสูตรสถานศึกษาและระบบ ประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	3.01	0.41	ปานกลาง	4.73	0.41	มากที่สุด
25	รับทราบผลและให้ข้อเสนอแนะการ จัดกระบวนการจัดการเรียนรู้	3.05	0.29	ปานกลาง	4.77	0.29	มากที่สุด
26	รับทราบผลและให้ข้อเสนอแนะการ ใช้วิทยากรภายนอกและภูมิปัญญา ท้องถิ่น	3.10	0.36	ปานกลาง	4.74	0.36	มากที่สุด
รวมทั้งหมด		3.17	0.64	ปานกลาง	4.73	0.54	มากที่สุด

จากตาราง 8 พบว่า สภาพปัจจุบันการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการปฏิบัติภารกิจในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 ด้านวิชาการ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 3.17) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทั้ง 5 ด้าน เรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ ($\bar{X}$ = 3.37) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล ($\bar{X}$ = 3.13) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ($\bar{X}$ = 3.06) การมีส่วนร่วมในการร่วมรับผลประโยชน์ ($\bar{X}$ = 3.05) และการมีส่วนร่วมในการวางแผน ($\bar{X}$ = 3.01) สภาพที่พึงประสงค์การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติภารกิจในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 ด้านวิชาการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.73) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 5 ด้าน เรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการวางแผน ($\bar{X}$ = 4.76) การมีส่วนร่วมในการร่วมรับผลประโยชน์ ($\bar{X}$ = 4.75) การมีส่วนร่วมในการ

ดำเนินการ ($\bar{X} = 4.73$) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล ($\bar{X} = 4.73$) และการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ($\bar{X} = 4.69$)

ตาราง 9 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติภารกิจในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 ด้านงบประมาณ

ระดับการมีส่วนร่วม		สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
การมีส่วนร่วมในการวางแผน		3.02	0.36	ปานกลาง	4.74	0.56	มากที่สุด
1	การประชุม วางแผนในการกำหนดนโยบายและแผน กำหนดโครงการในการจัดทำงบประมาณของสถานศึกษา วางแผนในการใช้จ่ายเงินงบประมาณตามแผนงานโครงการของสถานศึกษา	2.95	0.42	ปานกลาง	4.77	0.54	มากที่สุด
การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ		3.02	0.36	ปานกลาง	4.74	0.56	มากที่สุด
2	ให้ความเห็น ข้อเสนอแนะในการกำหนดนโยบายและวางแผนกำหนดโครงการในการจัดทำงบประมาณของสถานศึกษา การใช้จ่ายเงินงบประมาณตามแผนงานโครงการของสถานศึกษา	2.99	0.43	ปานกลาง	4.75	0.53	มากที่สุด
3	ให้ความเห็น ข้อเสนอแนะในการออกระเบียบ ข้อบังคับประกาศ และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการบริหารการเงิน สนับสนุนให้สถานศึกษาดำเนินการตามแผนที่กำหนดไว้	3.05	0.29	ปานกลาง	4.72	0.58	มากที่สุด
การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ		3.07	0.47	ปานกลาง	4.76	0.53	มากที่สุด

ตาราง 9 (ต่อ)

ระดับการมีส่วนร่วม	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ	
4	การจัดการทุนการศึกษาให้แก่เด็กนักเรียนที่ยากจนและขาดแคลนจัดหาเงินงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ มาเพื่อพัฒนาสถานศึกษา	3.03	0.36	ปานกลาง	4.76	0.51	มากที่สุด
5	ให้ความเห็นชอบการจัดสรรงบประมาณและการจัดซื้อจัดจ้างของสถานศึกษา	2.97	0.36	ปานกลาง	4.80	0.48	มากที่สุด
6	การจัดหารายได้จากทรัพย์สินของสถานศึกษา	3.00	0.40	ปานกลาง	4.74	0.56	มากที่สุด
7	การระดมทรัพยากรจากภายนอกในการพัฒนาสถานศึกษา	3.27	0.75	ปานกลาง	4.74	0.57	มากที่สุด
	การมีส่วนร่วมในการประเมินผล	3.00	0.43	ปานกลาง	4.73	0.56	มากที่สุด
8	การกำกับ ติดตาม ตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณตามแผนของสถานศึกษา	3.01	0.44	ปานกลาง	4.72	0.58	มากที่สุด
9	การประชุมเพื่อนำผลการติดตามตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณมาปรับปรุง พัฒนา เพื่อใช้ในการวางแผนในปีงบประมาณต่อไป	2.98	0.42	ปานกลาง	4.74	0.54	มากที่สุด
	การมีส่วนร่วมในการร่วมรับผลประโยชน์	3.06	0.33	ปานกลาง	4.77	0.52	มากที่สุด
10	รับทราบผลและให้ข้อเสนอแนะในการจัดตั้งงบประมาณของสถานศึกษาการใช้จ่ายเงินงบประมาณของสถานศึกษา	3.02	0.29	ปานกลาง	4.76	0.52	มากที่สุด
11	รับทราบผลและให้ข้อเสนอแนะการจัดการเงินงบประมาณเพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	3.09	0.36	ปานกลาง	4.78	0.51	มากที่สุด
	รวมเฉลี่ย	3.03	0.44	ปานกลาง	4.75	0.54	มากที่สุด

จากตาราง 9 พบว่า สภาพปัจจุบันการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติภารกิจในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 ด้านงบประมาณ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.03$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน เรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ ($\bar{X} = 3.07$) การมีส่วนร่วมในการร่วมรับผลประโยชน์ ($\bar{X} = 3.06$) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ($\bar{X} = 3.02$) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล ($\bar{X} = 3.00$) และการมีส่วนร่วมในการวางแผน ($\bar{X} = 2.95$) สภาพที่พึงประสงค์การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติภารกิจในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 ด้านงบประมาณ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.75$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน เรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการวางแผน ($\bar{X} = 4.77$) การมีส่วนร่วมในการร่วมรับผลประโยชน์ ($\bar{X} = 4.77$) การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ ($\bar{X} = 4.76$) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ($\bar{X} = 4.74$) และ การมีส่วนร่วมในการประเมินผล ($\bar{X} = 4.73$)

ตาราง 10 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติภารกิจในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 ด้านบริหารงานบุคคล

ระดับการมีส่วนร่วม	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
การมีส่วนร่วมในการวางแผน	3.10	0.52	ปานกลาง	4.73	0.58	มากที่สุด
1 การประชุมวางแผนความต้องการ จำนวนและอัตรากำลังของข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา	3.08	0.72	ปานกลาง	4.72	0.60	มากที่สุด
2 การประชุมวางแผนการสร้างขวัญ กำลังใจในการทำงานและยกย่องเชิดชู เกียรติแก่ครูและบุคลากรทางการศึกษา	3.12	0.32	ปานกลาง	4.74	0.55	มากที่สุด

ตาราง 10 (ต่อ)

ระดับการมีส่วนร่วม		สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ		3.05	0.39	ปานกลาง	4.78	0.51	มากที่สุด
3	ให้ความเห็นชอบในการโยกย้าย อัตรากำลังของ ข้าราชการครูและ บุคลากรทางการศึกษา	2.97	0.46	ปานกลาง	4.76	0.52	มากที่สุด
4	ให้ข้อเสนอแนะในการกำหนดความ ต้องการวิชาเอกของข้าราชการครูใน สถานศึกษา	3.07	0.35	ปานกลาง	4.77	0.56	มากที่สุด
5	การสรรหาคัดเลือกข้าราชการครูและ บุคลากรทางการศึกษา	3.10	0.36	ปานกลาง	4.80	0.45	มากที่สุด
การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ		3.10	0.41	ปานกลาง	4.79	0.47	มากที่สุด
6	การสร้างขวัญกำลังใจในการทำงานและ ยกย่องเชิดชูเกียรติแก่ครูและบุคลากร ทางการศึกษา	3.12	0.47	ปานกลาง	4.81	0.44	มากที่สุด
7	กำหนดแผนพัฒนาข้าราชการครูและ บุคลากรทางการศึกษา	3.02	0.46	ปานกลาง	4.78	0.50	มากที่สุด
8	ส่งเสริมให้มีการพัฒนาข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาอย่าง ต่อเนื่อง	3.15	0.40	ปานกลาง	4.78	0.50	มากที่สุด
9	การเสนอแนะแนวทางในการแก้ไข ปัญหาความขัดแย้งของบุคลากรใน สถานศึกษา	3.14	0.39	ปานกลาง	4.81	0.46	มากที่สุด
10	การส่งเสริมการสร้างความสัมพันธ์อันดี ระหว่างครูและบุคลากรทางการศึกษา กับผู้ปกครองและชุมชน	3.06	0.34	ปานกลาง	4.79	0.46	มากที่สุด

ตาราง 10 (ต่อ)

ระดับการมีส่วนร่วม		สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
การมีส่วนร่วมในการประเมินผล		3.08	0.37	ปานกลาง	4.80	0.46	มากที่สุด
11	การแสดงความคิดเห็นในการพิจารณาความดี ความชอบในสถานศึกษา	3.03	0.33	ปานกลาง	4.80	0.45	มากที่สุด
12	การกำกับติดตามการบรรจุแต่งตั้งโยกย้ายอัตรากำลังของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา	3.10	0.37	ปานกลาง	4.81	0.46	มากที่สุด
13	การกำกับ ติดตามการพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง	3.12	0.40	ปานกลาง	4.79	0.46	มากที่สุด
การมีส่วนร่วมในการร่วมรับผลประโยชน์		3.09	0.38	ปานกลาง	4.82	0.43	มากที่สุด
14	รับทราบผลและให้ข้อเสนอแนะการบรรจุ แต่งตั้ง โยกย้ายอัตรากำลังของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา	3.06	0.37	ปานกลาง	4.84	0.41	มากที่สุด
15	รับทราบผลและให้ข้อเสนอแนะการพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง	3.10	0.37	ปานกลาง	4.80	0.43	มากที่สุด
16	รับทราบผลและให้ข้อเสนอแนะในการพิจารณาความดีความชอบในสถานศึกษาในแต่ละครั้ง	3.12	0.40	ปานกลาง	4.81	0.45	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย		3.08	0.42	ปานกลาง	4.79	0.48	มากที่สุด

จากตาราง 10 พบว่า สภาพปัจจุบันการมีส่วนร่วมในการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติภารกิจในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 ด้านบริหารงานบุคคล โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.08$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน เรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการวางแผน ($\bar{X} = 3.10$) การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ ($\bar{X} = 3.10$) การมีส่วนร่วมในการร่วมรับผลประโยชน์ ($\bar{X} = 3.09$) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล ($\bar{X} = 3.08$) และการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ($\bar{X} = 3.05$) สภาพที่พึงประสงค์การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติภารกิจในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 ด้านบริหารงานบุคคล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.79$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน เรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการร่วมรับผลประโยชน์ ($\bar{X} = 4.82$) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล ($\bar{X} = 4.80$) การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ ($\bar{X} = 4.79$) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ($\bar{X} = 4.78$) และการมีส่วนร่วมในการวางแผน ($\bar{X} = 4.73$)

ตาราง 11 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติภารกิจในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 ด้านบริหารทั่วไป

ระดับการมีส่วนร่วม		สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
การมีส่วนร่วมในการวางแผน		3.14	0.40	ปานกลาง	4.80	0.46	มากที่สุด
1	การประชุมวางแผนกำหนดนโยบายและแผนพัฒนาของสถานศึกษา	3.12	0.40	ปานกลาง	4.85	0.40	มากที่สุด
2	การประชุมวางแผนกำหนดแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา	3.14	0.39	ปานกลาง	4.76	0.49	มากที่สุด
3	การประชุมวางแผนการทำแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา	3.15	0.40	ปานกลาง	4.78	0.48	มากที่สุด
การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ		3.14	0.39	ปานกลาง	4.79	0.48	มากที่สุด
4	การให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา	3.15	0.40	ปานกลาง	4.77	0.50	มากที่สุด
5	การให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา	3.12	0.37	ปานกลาง	4.80	0.46	มากที่สุด

ตาราง 11 (ต่อ)

ระดับการมีส่วนร่วม		สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ		3.30	0.67	ปานกลาง	4.72	0.54	มากที่สุด
6	การประชาสัมพันธ์ความเคลื่อนไหวของสถานศึกษาให้ชุมชนได้ทราบ	3.33	0.71	ปานกลาง	4.79	0.49	มากที่สุด
7	การสนับสนุน ช่วยเหลือการดำเนินงานจัดทำข้อมูลพื้นฐานของเด็กในเขตบริการสถานศึกษา	3.12	0.34	ปานกลาง	4.73	0.52	มากที่สุด
8	การส่งเสริม สนับสนุนให้เด็กทุกคนในเขตบริการได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานรวมทั้งประชาสัมพันธ์ในการส่งเด็กเข้าเรียนในสถานศึกษา	3.08	0.29	ปานกลาง	4.69	0.56	มากที่สุด
9	การส่งเสริมการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างสถานศึกษาและชุมชนเพื่อให้สถานศึกษาเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน	3.35	0.70	ปานกลาง	4.74	0.52	มากที่สุด
10	การส่งเสริม ประสานการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	3.27	0.81	ปานกลาง	4.71	0.54	มากที่สุด
11	การส่งเสริม ป้องกัน ฝ้าระวังนักเรียนจากสารเสพติดให้โทษ	3.36	0.69	ปานกลาง	4.73	0.53	มากที่สุด
12	การประสานความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับประชาชนทั่วไปและผู้ปกครอง	3.33	0.68	ปานกลาง	4.70	0.56	มากที่สุด
13	การสนับสนุนให้สถานศึกษาเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมต่างๆ ของชุมชนท้องถิ่น	3.39	0.81	ปานกลาง	4.67	0.56	มากที่สุด

ตาราง 11 (ต่อ)

ระดับการมีส่วนร่วม		สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
14	การประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนเข้ามาใช้ประโยชน์จากสถานศึกษา และร่วมพัฒนาสถานศึกษา	3.38	0.81	ปานกลาง	4.71	0.54	มากที่สุด
15	การส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับองค์กรภายนอกทั้งภาครัฐและเอกชน	3.40	0.82	ปานกลาง	4.68	0.58	มากที่สุด
	การมีส่วนร่วมในการประเมินผล	3.16	0.37	ปานกลาง	4.65	0.60	มากที่สุด
16	การติดตามรายงานและประเมินผลการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษาและนำผลมาใช้ในการพัฒนาปรับปรุงสถานศึกษา	3.16	0.37	ปานกลาง	4.65	0.60	มากที่สุด
	การมีส่วนร่วมในการร่วมรับผลประโยชน์	3.12	0.37	ปานกลาง	4.67	0.57	มากที่สุด
17	รับทราบผลและให้ข้อเสนอแนะการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษา	3.12	0.37	ปานกลาง	4.67	0.57	มากที่สุด
	รวมเฉลี่ย	3.23	0.59	ปานกลาง	4.73	0.53	มากที่สุด

จากตาราง 11 พบว่า สภาพปัจจุบันการมีส่วนร่วมในการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติภารกิจในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 ด้านบริหารทั่วไป โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.23$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้านเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ ($\bar{X} = 3.30$) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล ($\bar{X} = 3.16$) การมีส่วนร่วมในการวางแผน ($\bar{X} = 3.14$) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ($\bar{X} = 3.14$) และการมีส่วนร่วมในการร่วมรับผลประโยชน์ ($\bar{X} = 3.12$) สภาพที่พึงประสงค์การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติภารกิจในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 ด้านบริหารทั่วไป โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.73$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน เรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการวางแผน ($\bar{X} = 4.80$) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ($\bar{X} = 4.79$)

การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ ($\bar{X} = 4.72$) การมีส่วนร่วมในการร่วมรับผลประโยชน์ ($\bar{X} = 4.67$) และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ($\bar{X} = 4.65$)

3. การวิเคราะห์ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นในการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติภารกิจในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นเพื่อจัดลำดับความสำคัญ (Modified Priority Needs Index : PNI_{modified}) เพื่อนำไปใช้ในการออกแบบแนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติภารกิจในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4

ตาราง 12 ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI_{modified}) และลำดับความต้องการจำเป็นในการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติภารกิจในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 ในภาพรวม

การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติภารกิจ ในสถานศึกษา		D	I	PNI_{modified}	ลำดับ ความต้องการจำเป็น
1	ด้านวิชาการ	3.17	4.73	0.49	3
2	ด้านงบประมาณ	3.03	4.75	0.57	1
3	ด้านบริหารงานบุคคล	3.08	4.79	0.56	2
4	ด้านบริหารทั่วไป	3.23	4.73	0.46	4

จากตาราง 12 พบว่า ลำดับความต้องการจำเป็นในการมีส่วนร่วมในการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติภารกิจในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 4 เรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ลำดับที่ 1 ด้านงบประมาณ ($PNI_{\text{modified}} = 0.57$) ลำดับที่ 2 ด้านบริหารงานบุคคล ($PNI_{\text{modified}} = 0.56$) ลำดับที่ 3 ด้านวิชาการ ($PNI_{\text{modified}} = 0.49$) และลำดับที่ 4 ด้านบริหารทั่วไป ($PNI_{\text{modified}} = 0.46$)

ตาราง 13 ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI_{modified}) และลำดับความต้องการจำเป็นการมีส่วนร่วม
ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติการกิจในสถานศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 แยกรายด้าน

การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการกิจในสถานศึกษา		I	D	PNI_{modified}	ลำดับความ ต้องการจำเป็น
ด้านวิชาการ					
1	การมีส่วนร่วมในการวางแผน	4.76	3.01	0.58	1
2	การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	4.69	3.06	0.53	3
3	การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ	4.73	3.27	0.45	5
4	การมีส่วนร่วมในการประเมินผล	4.73	3.13	0.51	4
5	การมีส่วนร่วมในการร่วมรับผลประโยชน์	4.75	3.05	0.55	2
ด้านงบประมาณ					
1	การมีส่วนร่วมในการวางแผน	4.77	2.95	0.62	1
2	การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	4.74	3.02	0.57	3
3	การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ	4.76	3.07	0.55	5
4	การมีส่วนร่วมในการประเมินผล	4.73	3.00	0.58	2
5	การมีส่วนร่วมในการร่วมรับผลประโยชน์	4.77	3.06	0.56	4
ด้านบริหารงานบุคคล					
1	การมีส่วนร่วมในการวางแผน	4.73	3.10	0.53	4
2	การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	4.78	3.05	0.57	1
3	การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ	4.79	3.10	0.55	3
4	การมีส่วนร่วมในการประเมินผล	4.80	3.08	0.56	2
5	การมีส่วนร่วมในการร่วมรับผลประโยชน์	4.82	3.09	0.56	2
ด้านบริหารทั่วไป					
1	การมีส่วนร่วมในการวางแผน	4.80	3.14	0.529	1
2	การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	4.79	3.14	0.526	2
3	การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ	4.72	3.30	0.43	5
4	การมีส่วนร่วมในการประเมินผล	4.65	3.16	0.47	4
5	การมีส่วนร่วมในการร่วมรับผลประโยชน์	4.67	3.12	0.50	3

จากตาราง 13 พบว่า ลำดับความต้องการจำเป็นในการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติภารกิจในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครราชสีมาเขต 4 แยกเป็นรายด้านเรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ด้านวิชาการ ลำดับที่ 1 การมีส่วนร่วมในการวางแผน ($PNI_{modified} = 0.58$) ลำดับที่ 2 การมีส่วนร่วมในการร่วมรับผลประโยชน์ ($PNI_{modified} = 0.55$) ลำดับที่ 3 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ($PNI_{modified} = 0.53$) ลำดับที่ 4 การมีส่วนร่วมในการประเมินผล ($PNI_{modified} = 0.51$) และลำดับที่ 5 การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ ($PNI_{modified} = 0.45$) ด้านงบประมาณ ลำดับที่ 1 การมีส่วนร่วมในการวางแผน ($PNI_{modified} = 0.62$) ลำดับที่ 2 การมีส่วนร่วมในการประเมินผล ($PNI_{modified} = 0.58$) ลำดับที่ 3 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ($PNI_{modified} = 0.57$) ลำดับที่ 4 การมีส่วนร่วมในการร่วมรับผลประโยชน์ ($PNI_{modified} = 0.56$) และลำดับที่ 5 การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ ($PNI_{modified} = 0.55$) ด้านบริหารงานบุคคล ลำดับที่ 1 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ($PNI_{modified} = 0.57$) ลำดับที่ 2 การมีส่วนร่วมในการประเมินผลและการมีส่วนร่วมในการร่วมรับผลประโยชน์ ($PNI_{modified} = 0.56$) ลำดับที่ 3 การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ ($PNI_{modified} = 0.55$) ลำดับที่ 4 การมีส่วนร่วมในการวางแผน ($PNI_{modified} = 0.53$) และด้านสุดท้ายคือด้านบริหารทั่วไป ลำดับที่ 1 การมีส่วนร่วมในการวางแผน ($PNI_{modified} = 0.529$) ลำดับที่ 2 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ($PNI_{modified} = 0.526$) ลำดับที่ 3 การมีส่วนร่วมในการร่วมรับผลประโยชน์ ($PNI_{modified} = 0.50$) ลำดับที่ 4 การมีส่วนร่วมในการประเมินผล ($PNI_{modified} = 0.47$) และลำดับที่ 5 การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ ($PNI_{modified} = 0.43$)

ตาราง 14 ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น ($PNI_{modified}$) และลำดับความต้องการจำเป็นในการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติภารกิจในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 ด้านวิชาการ

การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติภารกิจ ในสถานศึกษา		D	I	$PNI_{modified}$	ลำดับความต้องการ จำเป็น
การมีส่วนร่วมในการวางแผน					
1	การประชุมวางแผนในการพัฒนาหลักสูตร ของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานและความ ต้องการของผู้เรียน ชุมชน และท้องถิ่น	2.98	4.80	0.611	1

ตาราง 14 (ต่อ)

การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติภารกิจ ในสถานศึกษา		D	I	PNI _{modified}	ลำดับความต้องการ จำเป็น
2	การประชุมวางแผนในการจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อมกระบวนการเรียนรู้ แหล่ง เรียนรู้ เพื่อการปรับปรุงและพัฒนา คุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา อย่างต่อเนื่อง	3.04	4.77	0.569	3
3	การประชุมวางแผนในการจัดระบบและ การดำเนินการตามระบบประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษา	3.00	4.71	0.570	2
การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ					
4	การให้ข้อเสนอแนะ ตัดสินใจในการพัฒนา หลักสูตรของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน และความต้องการของผู้เรียน ชุมชน และ ท้องถิ่น	3.08	4.72	0.532	2
5	การให้ข้อเสนอแนะ ตัดสินใจในการจัด บรรยากาศสภาพแวดล้อมกระบวนการ เรียนรู้ แหล่งเรียนรู้ เพื่อการปรับปรุงและ พัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของ สถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง	3.06	4.66	0.523	3
การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ					
6	การให้ข้อเสนอแนะ ตัดสินใจในการ จัดระบบและการดำเนินการตามระบบ ประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	3.04	4.68	0.539	1

ตาราง 14 (ต่อ)

การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติภารกิจ ในสถานศึกษา		D	I	PNI _{modified}	ลำดับความต้งการ จำเป็น
7	การกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของ ผู้เรียนเพิ่มเติมจากหลักสูตรจัดทำหลักสูตร ของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับความ ต้องการของผู้เรียนและชุมชนและท้องถิ่น	3.24	4.71	0.454	7
8	การให้ข้อมูล ส่งเสริมและสนับสนุนในการ พัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ให้ สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและ ชุมชนและท้องถิ่น	2.99	4.68	0.565	1
9	การส่งเสริมและสนับสนุนในการพัฒนา สิ่งแวดล้อมส่งเสริม สนับสนุน ช่วยเหลือ ดูแลพฤติกรรมของนักเรียนในเขตบริการ	3.39	4.70	0.386	11
10	การสนับสนุนช่วยเหลือจัดหาสื่อและ นวัตกรรมใหม่ๆ มาจัดการเรียนการสอน	3.46	4.74	0.370	13
11	การจัดหาวิทยากรภายนอกและภูมิปัญญา ท้องถิ่นมาร่วมในการจัดการเรียนการสอน	3.11	4.71	0.514	3
12	ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินการตาม ระบบประกันคุณภาพภายใน	3.06	4.73	0.546	2
13	การเสนอแนะ สนับสนุนการพัฒนาแหล่ง เรียนรู้ภายในและภายนอกสถานศึกษา	3.42	4.69	0.371	12
14	การส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษาจัด กิจกรรมเพื่อสืบสานจารีตประเพณี ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นและของชาติ	3.41	4.73	0.387	10
15	การส่งเสริม สนับสนุนเสริมสร้าง บรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนการสอนใน สถานศึกษาและชั้นเรียน	3.26	4.74	0.454	6

ตาราง 14 (ต่อ)

	การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติภารกิจ ในสถานศึกษา	D	I	PNI _{modified}	ลำดับความต้องการ จำเป็น
16	การสนับสนุนให้เด็กพิการและเด็กด้อยโอกาสได้เข้าเรียนทุกคนและเด็กที่มีความสามารถพิเศษได้รับการพัฒนาเต็มศักยภาพ	3.40	4.76	0.400	9
17	การสร้างเครือข่ายพัฒนาด้านวิชาการของสถานศึกษา	3.32	4.76	0.434	8
18	การกำหนดเอกลักษณ์และอัตลักษณ์ของสถานศึกษาเสริมสร้างจิตสำนึกความซื่อสัตย์ สุจริตร่วมกันระหว่างชุมชนและสถานศึกษา	3.16	4.75	0.503	4
19	ส่งเสริมการพัฒนาค่านิยมหลัก 12 ประการของคนไทยให้กับนักเรียนและผู้ปกครอง	3.27	4.76	0.456	5
การมีส่วนร่วมในการประเมินผล					
20	การกำกับ ติดตามการใช้หลักสูตรสถานศึกษา	3.01	4.74	0.575	1
21	การกำกับ ติดตามเพื่อให้สถานศึกษามีการใช้วิทยากรภายนอกและภูมิปัญญาท้องถิ่น	3.19	4.77	0.495	3
22	การกำกับ ติดตามประเมินผลการใช้สื่อเทคโนโลยีสมัยใหม่ประกอบการเรียนการสอนของครู	3.26	4.72	0.448	4
23	ร่วมประเมินผล รายงานผลการดำเนินงานด้านวิชาการของสถานศึกษา	3.07	4.70	0.531	2
การมีส่วนร่วมในการร่วมรับผลประโยชน์					
24	รับทราบผลและให้ข้อเสนอแนะการใช้หลักสูตรสถานศึกษาและระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	3.01	4.73	0.571	1

ตาราง 14 (ต่อ)

	การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติภารกิจ ในสถานศึกษา	D	I	$PNI_{modified}$	ลำดับความต้องการ จำเป็น
25	รับทราบผลและให้ข้อเสนอแนะการจัด กระบวนการจัดการเรียนรู้	3.05	4.77	0.564	2
26	รับทราบผลและให้ข้อเสนอแนะการใช้ วิทยากรภายนอกและภูมิปัญญาท้องถิ่น	3.10	4.74	0.529	3

จากตาราง 14 พบว่า ลำดับความต้องการจำเป็นในการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติภารกิจในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครราชสีมาเขต 4 ด้านวิชาการ เรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ การมีส่วนร่วมในการวางแผน ลำดับที่ 1 การประชุมวางแผนในการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานและความต้องการของผู้เรียน ชุมชน และท้องถิ่น ($PNI_{modified} = 0.611$) ลำดับที่ 2 การประชุมวางแผนในการจัดระบบ และการดำเนินการตามระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ($PNI_{modified} = 0.570$) และลำดับที่ 3 การประชุมวางแผนในการจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อมกระบวนการเรียนรู้ แหล่งเรียนรู้ เพื่อการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง ($PNI_{modified} = 0.569$) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ลำดับที่ 1 การให้ข้อเสนอแนะ ตัดสินใจในการจัดระบบและการดำเนินการตามระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ($PNI_{modified} = 0.539$) ลำดับที่ 2 การให้ข้อเสนอแนะ ตัดสินใจในการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานและความต้องการของผู้เรียน ชุมชน และท้องถิ่น ($PNI_{modified} = 0.532$) และลำดับที่ 3 การให้ข้อเสนอแนะ ตัดสินใจในการจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อมกระบวนการเรียนรู้ แหล่งเรียนรู้ เพื่อการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง ($PNI_{modified} = 0.523$) การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ ลำดับที่ 1 การให้ข้อมูล ส่งเสริมและสนับสนุนในการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและชุมชนและท้องถิ่น ($PNI_{modified} = 0.565$) ลำดับที่ 2 ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินการตามระบบประกันคุณภาพภายใน ($PNI_{modified} = 0.546$) และลำดับที่ 3 การจัดหาวิทยากรภายนอกและภูมิปัญญาท้องถิ่นมาร่วมในการจัดการเรียนการสอน ($PNI_{modified} = 0.514$) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล ลำดับที่ 1 การกำกับ ติดตามการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ($PNI_{modified} = 0.575$) ลำดับที่ 2 ร่วมประเมินผล รายงานผลการดำเนินงานด้านวิชาการของ

สถานศึกษา ($PNI_{\text{modified}} = 0.531$) การกำกับ ติดตามเพื่อให้สถานศึกษามีการใช้วิทยากรภายนอกและ
 ภูมิปัญญาท้องถิ่น ($PNI_{\text{modified}} = 0.495$) และการมีส่วนร่วมในการร่วมรับผลประโยชน์ ลำดับที่ 1
 รับทราบผลและให้ข้อเสนอแนะการใช้หลักสูตรสถานศึกษาและระบบประกันคุณภาพภายใน
 สถานศึกษา ($PNI_{\text{modified}} = 0.571$) ลำดับที่ 2 รับทราบผลและให้ข้อเสนอแนะการจัดกระบวนการ
 จัดการเรียนรู้ ($PNI_{\text{modified}} = 0.564$) และลำดับที่ 3 รับทราบผลและให้ข้อเสนอแนะการใช้วิทยากร
 ภายนอกและภูมิปัญญาท้องถิ่น ($PNI_{\text{modified}} = 0.529$)

ตาราง 15 ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI_{modified}) และลำดับความต้องการจำเป็นการมีส่วนร่วม
 ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติการกิจในสถานศึกษา สังกัด
 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 ด้านงบประมาณ

การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการกิจ ในสถานศึกษา		D	I	PNI_{modified}	ลำดับความ ต้องการจำเป็น
การมีส่วนร่วมในการวางแผน					
1	การประชุม วางแผนในการกำหนดนโยบายและ แผน กำหนดโครงการในการจัดทำงบประมาณ ของสถานศึกษา วางแผนในการใช้จ่ายเงิน งบประมาณตามแผนงานโครงการของ สถานศึกษา	2.95	4.77	0.617	1
การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ					
2	ให้ความเห็น ข้อเสนอแนะในการกำหนด นโยบายและวางแผนกำหนดโครงการในการ จัดทำงบประมาณของสถานศึกษา การใช้ จ่ายเงินงบประมาณตามแผนงานโครงการของ สถานศึกษา	2.99	4.75	0.589	1
3	ให้ความเห็น ข้อเสนอแนะในการออกระเบียบ ข้อบังคับประกาศ และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการ บริหารการเงินสนับสนุนให้สถานศึกษา ดำเนินการตามแผนที่กำหนดไว้	3.05	4.72	0.548	2

ตาราง 15 (ต่อ)

การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติภารกิจ ในสถานศึกษา		D	I	PNI _{modified}	ลำดับความ ต้องการจำเป็น
การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ					
4	การจัดหาทุนการศึกษาให้แก่เด็กนักเรียนที่ยากจนและขาดแคลนจัดหาเงินงบประมาณวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ มาเพื่อพัฒนาสถานศึกษา	3.03	4.76	0.571	3
5	ให้ความเห็นชอบการจัดสรรงบประมาณ และการจัดซื้อจัดจ้างของสถานศึกษา	2.97	4.80	0.616	1
6	การจัดหารายได้จากทรัพย์สินของสถานศึกษา	3.00	4.74	0.580	2
7	การระดมทรัพยากรจากภายนอกในการพัฒนาสถานศึกษา	3.27	4.74	0.450	4
การมีส่วนร่วมในการประเมินผล					
8	การกำกับ ติดตาม ตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณตามแผนของสถานศึกษา	3.01	4.72	0.568	2
9	การประชุมเพื่อนำผลการติดตาม ตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณมาปรับปรุง พัฒนา เพื่อใช้ในการวางแผนในปีงบประมาณต่อไป	2.98	4.74	0.591	1
การมีส่วนร่วมในการร่วมรับผลประโยชน์					
10	รับทราบผลและให้ข้อเสนอแนะในการจัดตั้งงบประมาณของสถานศึกษาการใช้จ่ายเงินงบประมาณของสถานศึกษา	3.02	4.76	0.576	1
11	รับทราบผลและให้ข้อเสนอแนะการจัดหาเงินงบประมาณเพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	3.09	4.78	0.547	2

จากตาราง 15 พบว่า ลำดับความต้องการจำเป็นในการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติภารกิจในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครราชสีมาเขต 4 ด้านงบประมาณ เรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย

ได้ดังนี้ การมีส่วนร่วมในการวางแผน ลำดับที่ 1 การประชุม วางแผนในการกำหนดนโยบายและแผน กำหนดโครงการในการจัดทำงบประมาณของสถานศึกษา วางแผนในการใช้จ่ายเงินงบประมาณตาม แผนงานโครงการของสถานศึกษา ($PNI_{\text{modified}} = 0.617$) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ลำดับที่ 1 ให้ความเห็น ข้อเสนอแนะในการกำหนด นโยบายและวางแผนกำหนดโครงการในการจัดทำ งบประมาณของสถานศึกษา การใช้จ่ายเงินงบประมาณตามแผนงานโครงการของสถานศึกษา ($PNI_{\text{modified}} = 0.589$) และลำดับที่ 2 ให้ความเห็น ข้อเสนอแนะในการออกระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการบริหารการเงินสนับสนุนให้สถานศึกษาดำเนินการตามแผนที่ กำหนดไว้ ($PNI_{\text{modified}} = 0.548$) การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ ลำดับที่ 1 ให้ความเห็นชอบการ จัดสรรงบประมาณ และการจัดซื้อจัดจ้างของสถานศึกษา ($PNI_{\text{modified}} = 0.616$) ลำดับที่ 2 การจัดหา รายได้จากทรัพย์สินของสถานศึกษา ($PNI_{\text{modified}} = 0.580$) และลำดับที่ 3 การจัดหาทุนการศึกษา ให้แก่เด็กนักเรียนที่ยากจนและขาดแคลนจัดหาเงินงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ มาเพื่อพัฒนา สถานศึกษา ($PNI_{\text{modified}} = 0.571$) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล ลำดับที่ 1 การประชุมเพื่อนำผล การติดตาม ตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณมาปรับปรุง พัฒนา เพื่อใช้ในการวางแผนใน ปีงบประมาณต่อไป ($PNI_{\text{modified}} = 0.591$) และลำดับที่ 2 การกำกับ ติดตาม ตรวจสอบการใช้จ่าย งบประมาณตามแผนของสถานศึกษา ($PNI_{\text{modified}} = 0.568$) และการมีส่วนร่วมในการร่วมรับ ผลประโยชน์ ลำดับที่ 1 รับทราบผลและให้ข้อเสนอแนะการจัดหาเงินงบประมาณเพื่อสนับสนุนการ จัดการศึกษาของสถานศึกษา ($PNI_{\text{modified}} = 0.576$) และลำดับที่ 2 รับทราบผลและให้ข้อเสนอแนะ การจัดหาเงินงบประมาณเพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ($PNI_{\text{modified}} = 0.547$)

ตาราง 16 ค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบัน และค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติภารกิจในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 และค่าดัชนีความต้องการจำเป็นปรับปรุง (PNI_{modified}) และลำดับความต้องการจำเป็น ด้านบริหารงานบุคคล

การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติภารกิจ ในสถานศึกษา		D	I	PNI_{modified}	ลำดับความ ต้องการจำเป็น
การมีส่วนร่วมในการวางแผน					
1	การประชุมวางแผนความต้องการจำนวน และอัตรากำลังของข้าราชการครูและ บุคลากรทางการศึกษา	3.08	4.72	0.532	1

ตาราง 16 (ต่อ)

การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติภารกิจ ในสถานศึกษา		D	I	PNI _{modified}	ลำดับความ ต้องการจำเป็น
2	การประชุมวางแผนการสร้างขวัญกำลังใจ ในการทำงานและยกย่องเชิดชูเกียรติแก่ครู และบุคลากรทางการศึกษา	3.12	4.74	0.519	2
การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ					
3	ให้ความเห็นชอบในการโยกย้ายอัตรากำลัง ของ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการ ศึกษา	2.97	4.76	0.603	1
4	ให้ข้อเสนอแนะในการกำหนดความ ต้องการวิชาเอกของข้าราชการครูใน สถานศึกษา	3.07	4.77	0.554	2
5	การสรรหาคัดเลือกข้าราชการครูและ บุคลากรทางการศึกษา	3.10	4.80	0.548	3
การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ					
6	การสร้างขวัญกำลังใจในการทำงานและยก ย่องเชิดชูเกียรติแก่ครูและบุคลากรทางการ ศึกษา	3.12	4.81	0.542	3
7	กำหนดแผนพัฒนาข้าราชการครูและ บุคลากรทางการศึกษา	3.02	4.78	0.583	1
8	ส่งเสริมให้มีการพัฒนาข้าราชการครูและ บุคลากรทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง	3.15	4.78	0.517	5
9	การเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหา ความขัดแย้งของบุคลากรในสถานศึกษา	3.14	4.81	0.532	4
10	การส่งเสริมการสร้างความสัมพันธ์อันดี ระหว่างครูและบุคลากรทางการศึกษากับ ผู้ปกครองและชุมชน	3.06	4.79	0.565	2

ตาราง 16 (ต่อ)

การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติภารกิจ ในสถานศึกษา		D	I	PNI _{modified}	ลำดับความ ต้องการจำเป็น
การมีส่วนร่วมในการประเมินผล					
11	การแสดงความคิดเห็นในการพิจารณา ความดี ความชอบในสถานศึกษา	3.03	4.80	0.584	1
12	การกำกับติดตามการบรรจุแต่งตั้ง โยกย้ายอัตรากำลังของข้าราชการครูและ บุคลากรทางการศึกษา	3.10	4.81	0.552	2
13	การกำกับ ติดตามการพัฒนาข้าราชการ ครูและบุคลากรทางการศึกษาอย่าง ต่อเนื่อง	3.12	4.79	0.535	3
การมีส่วนร่วมในการร่วมรับผลประโยชน์					
14	รับทราบผลและให้ข้อเสนอแนะการ บรรจุ แต่งตั้ง โยกย้ายอัตรากำลังของ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา	3.06	4.84	0.582	1
15	รับทราบผลและให้ข้อเสนอแนะการ พัฒนาข้าราชการครูและบุคลากร ทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง	3.10	4.80	0.548	2
16	รับทราบผลและให้ข้อเสนอแนะในการ พิจารณาความดีความชอบในสถานศึกษา ในแต่ละครั้ง	3.12	4.81	0.542	3

จากตาราง 16 พบว่า ลำดับความต้องการจำเป็นในการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการ
สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติภารกิจในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษานครราชสีมาเขต 4 ด้านบริหารงานบุคคล เรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหา
น้อย ได้ดังนี้ การมีส่วนร่วมในการวางแผน ลำดับที่ 1 การประชุมวางแผนความต้องการจำนวนและ
อัตรากำลังของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (PNI_{modified} = 0.532) และลำดับที่ 2
การประชุมวางแผนการสร้างขวัญกำลังใจในการทำงานและยกย่องเชิดชูเกียรติแก่ครูและบุคลากร
ทางการศึกษา (PNI_{modified} = 0.519) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ลำดับที่ 1 ให้ความเห็นชอบใน

การโยกย้ายอัตรากำลังของ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ($PNI_{\text{modified}} = 0.603$)
 ลำดับที่ 2 ให้ข้อเสนอแนะในการกำหนดความต้องการวิชาเอกของข้าราชการครูในสถานศึกษา
 ($PNI_{\text{modified}} = 0.554$) และลำดับที่ 3 การสรรหาคัดเลือกข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
 ($PNI_{\text{modified}} = 0.548$) การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ ลำดับที่ 1 กำหนดแผนพัฒนาข้าราชการครู
 และบุคลากรทางการศึกษา ($PNI_{\text{modified}} = 0.583$) ลำดับที่ 2 การส่งเสริมการสร้างความสัมพันธ์อันดี
 ระหว่างครูและบุคลากรทางการศึกษากับผู้ปกครองและชุมชน ($PNI_{\text{modified}} = 0.565$) และลำดับที่ 3
 การสร้างขวัญกำลังใจในการทำงานและยกย่องเชิดชูเกียรติแก่ครูและบุคลากรทางการศึกษา
 ($PNI_{\text{modified}} = 0.542$) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล ลำดับที่ 1 การแสดงความคิดเห็นในการ
 พิจารณาความดี ความชอบในสถานศึกษา ($PNI_{\text{modified}} = 0.584$) ลำดับที่ 2 การกำกับติดตามการ
 บรรลุแต่งตั้ง โยกย้ายอัตรากำลังของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ($PNI_{\text{modified}} = 0.552$)
 และลำดับที่ 3 การกำกับ ติดตามการพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง
 ($PNI_{\text{modified}} = 0.535$) และการมีส่วนร่วมในการร่วมรับผลประโยชน์ ลำดับที่ 1 รับทราบผลและให้
 ข้อเสนอแนะการบรรจุ แต่งตั้ง โยกย้ายอัตรากำลังของ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
 ($PNI_{\text{modified}} = 0.582$) ลำดับที่ 2 รับทราบผลและให้ข้อเสนอแนะการพัฒนาข้าราชการครูและ
 บุคลากรทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ($PNI_{\text{modified}} = 0.548$) และลำดับที่ 3 รับทราบผลและให้
 ข้อเสนอแนะในการพิจารณาความดีความชอบในสถานศึกษาในแต่ละครั้ง ($PNI_{\text{modified}} = 0.542$)

ตาราง 17 ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI_{modified}) และลำดับความต้องการจำเป็นการมีส่วนร่วม
 ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติการกิจในสถานศึกษา สังกัด
 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 ด้านบริหารทั่วไป

การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการกิจ ในสถานศึกษา		D	I	PNI_{modified}	ลำดับความ ต้องการจำเป็น
การมีส่วนร่วมในการวางแผน					
1	การประชุมวางแผนกำหนดนโยบายและ แผนพัฒนาของสถานศึกษา	3.12	4.85	0.554	1
2	การประชุมวางแผนกำหนดแผนพัฒนา คุณภาพการศึกษาและแผนปฏิบัติการ ประจำปีของสถานศึกษา	3.14	4.76	0.516	3

ตาราง 17 (ต่อ)

การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติภารกิจ ในสถานศึกษา		D	I	PNI _{modified}	ลำดับความ ต้องการจำเป็น
3	การประชุมวางแผนการทำแผนปฏิบัติการ ประจำปีของสถานศึกษา	3.15	4.78	0.517	2
การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ					
4	การให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาคุณภาพ การศึกษาของสถานศึกษา	3.15	4.77	0.514	2
5	การให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปี ของสถานศึกษา	3.12	4.80	0.538	1
การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ					
6	การประชาสัมพันธ์ความเคลื่อนไหวของ สถานศึกษาให้ชุมชนได้ทราบ	3.33	4.79	0.438	4
7	การสนับสนุน ช่วยเหลือการดำเนินงาน จัดทำข้อมูลพื้นฐานของเด็กในเขตบริการ สถานศึกษา	3.12	4.73	0.516	2
8	การส่งเสริม สนับสนุนให้เด็กทุกคนในเขต บริการได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน รวมทั้ง ประชาสัมพันธ์ในการส่งเด็กเข้าเรียนใน สถานศึกษา	3.08	4.69	0.523	1
9	การส่งเสริมการสร้างความสัมพันธ์อันดี ระหว่างสถานศึกษาและชุมชนเพื่อให้ สถานศึกษาเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัด กิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน	3.35	4.74	0.415	5
10	การส่งเสริม ประสานการดำเนินงานระบบ ดูแลช่วยเหลือนักเรียน	3.27	4.71	0.440	3
11	การส่งเสริม ป้องกัน ฝ้าระวังนักเรียนจาก สารเสพติดให้โทษ	3.36	4.73	0.408	7

ตาราง 17 (ต่อ)

การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติภารกิจ ในสถานศึกษา		D	I	PNI _{modified}	ลำดับความต้องการ จำเป็น
12	การประสานความร่วมมือระหว่าง สถานศึกษากับประชาชนทั่วไปและ ผู้ประกอบการ	3.33	4.70	0.411	6
13	การสนับสนุนให้สถานศึกษาเข้าไปมีส่วนร่วม ในการจัดกิจกรรมต่างๆ ของชุมชนท้องถิ่น	3.39	4.67	0.378	9
14	การประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนเข้ามาใช้ ประโยชน์จากสถานศึกษา และร่วมพัฒนา สถานศึกษา	3.38	4.71	0.393	8
15	การส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน กับองค์กรภายนอกทั้งภาครัฐและเอกชน	3.40	4.68	0.376	10
การมีส่วนร่วมในการประเมินผล					
16	การติดตามรายงานและประเมินผลการ บริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษาและนำ ผลมาใช้ในการพัฒนาปรับปรุงสถานศึกษา	3.16	4.65	0.472	1
การมีส่วนร่วมในการร่วมรับผลประโยชน์					
17	รับทราบผลและให้ข้อเสนอแนะการบริหาร จัดการศึกษาของสถานศึกษา	3.12	4.67	0.497	1

จากตาราง 17 พบว่า ลำดับความต้องการจำเป็นในการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการ
สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติภารกิจในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษานครราชสีมาเขต 4 ด้านบริหารทั่วไป เรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย
ได้ดังนี้ การมีส่วนร่วมในการวางแผน ลำดับที่ 1 การประชุมวางแผนกำหนดนโยบายและแผนพัฒนา
ของสถานศึกษา (PNI_{modified} = 0.554) ลำดับที่ 2 การประชุมวางแผนกำหนดแผนพัฒนาคุณภาพ
การศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา (PNI_{modified} = 0.517) และลำดับที่ 3 การ
ประชุมวางแผนการทำแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา (PNI_{modified} = 0.516) การมีส่วนร่วม
ในการตัดสินใจ ลำดับที่ 1 การให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา
(PNI_{modified} = 0.538) และลำดับที่ 2 การให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของ

สถานศึกษา ($PNI_{\text{modified}} = 0.514$) การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ ลำดับที่ 1 การส่งเสริม สนับสนุน ให้เด็กทุกคนในเขตบริการได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน รวมทั้งประชาสัมพันธ์ในการส่งเด็กเข้าเรียนใน สถานศึกษา ($PNI_{\text{modified}} = 0.523$) ลำดับที่ 2 การสนับสนุน ช่วยเหลือการดำเนินงาน จัดทำข้อมูล พื้นฐานของเด็กในเขตบริการสถานศึกษา ($PNI_{\text{modified}} = 0.516$) และลำดับที่ 3 การส่งเสริม ประสานการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ($PNI_{\text{modified}} = 0.440$) การมีส่วนร่วมในการ ประเมินผล ลำดับที่ 1 การติดตามรายงานและประเมินผลการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษา และนำผลมาใช้ในการพัฒนาปรับปรุงสถานศึกษา ($PNI_{\text{modified}} = 0.472$) และการมีส่วนร่วมในการ ร่วมรับผลประโยชน์ ลำดับที่ 1 รับทราบผลและให้ข้อเสนอแนะการบริหารจัดการศึกษาของ สถานศึกษา ($PNI_{\text{modified}} = 0.497$)

ตาราง 18 การจัดลำดับความสำคัญความต้องการจำเป็นที่ได้จากดัชนี PNI ผู้วิจัยได้เรียงลำดับ ประเด็นเพื่อนำไปสร้างแบบสัมภาษณ์เพื่อสัมภาษณ์เชิงลึกกับกลุ่มเป้าหมาย

การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติภารกิจ ในสถานศึกษา		D	I	PNI_{modified}	ลำดับความ ต้องการจำเป็น
ด้านงบประมาณ					
1	การมีส่วนร่วมในการวางแผน	2.95	4.77	0.617	1
	1.1 การประชุม วางแผนในการกำหนด นโยบายและแผน กำหนดโครงการในการ จัดทำงบประมาณของสถานศึกษา วางแผน ในการใช้จ่ายเงินงบประมาณตามแผนงาน โครงการของสถานศึกษา	2.95	4.77	0.617	1
การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ					
2	การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	3.02	4.74	0.57	3
	2.1 ให้ความเห็น ข้อเสนอแนะในการกำหนด นโยบายและวางแผนกำหนดโครงการในการ จัดทำงบประมาณของสถานศึกษา การใช้ ใช้จ่ายเงินงบประมาณตามแผนงานโครงการ ของสถานศึกษา	2.99	4.75	0.589	1

ตาราง 18 (ต่อ)

การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติภารกิจ ในสถานศึกษา	D	I	PNI _{modified}	ลำดับความ ต้องการจำเป็น
2.2 ให้ความเห็น ข้อเสนอแนะในการออก ระเบียบ ข้อบังคับประกาศ และแนวปฏิบัติ เกี่ยวกับการบริหารการเงินสนับสนุนให้ สถานศึกษาดำเนินการตามแผนที่กำหนดไว้	3.05	4.72	0.548	2
3 การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ	3.07	4.76	0.55	5
3.1 ให้ความเห็นขอการจัดสรรงบประมาณ และการจัดซื้อจัดจ้างของสถานศึกษา	2.97	4.80	0.616	1
3.2 การจัดหารายได้จากทรัพย์สินของ สถานศึกษา	3.00	4.74	0.580	2
3.3 การจัดหาทุนการศึกษาให้แก่เด็ก นักเรียนที่ยากจนและขาดแคลนจัดหาเงิน งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ มาเพื่อ พัฒนาสถานศึกษา	3.03	4.76	0.571	3
4 การมีส่วนร่วมในการประเมินผล	3.00	4.73	0.58	2
4.1 การประชุมเพื่อนำผลการติดตาม ตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณมาปรับปรุง พัฒนา เพื่อใช้ในการวางแผนใน ปีงบประมาณต่อไป	2.98	4.74	0.591	1
4.2 การกำกับ ติดตาม ตรวจสอบการใช้จ่าย งบประมาณตามแผนของสถานศึกษา	3.01	4.72	0.568	2
5 การมีส่วนร่วมในการร่วมรับผลประโยชน์	3.06	4.77	0.56	4
5.1 รับทราบผลและให้ข้อเสนอแนะในการ จัดตั้งงบประมาณของสถานศึกษาการใช้ จ่ายเงินงบประมาณของสถานศึกษา	3.02	4.76	0.576	1
5.2 รับทราบผลและให้ข้อเสนอแนะการ จัดหาเงินงบประมาณเพื่อสนับสนุนการจัด การศึกษาของสถานศึกษา	3.09	4.78	0.547	2

ตาราง 18 (ต่อ)

การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติภารกิจ ในสถานศึกษา		D	I	PNI _{modified}	ลำดับความ ต้องการจำเป็น
ด้านบริหารงานบุคคล					
1	การมีส่วนร่วมในการวางแผน	3.10	4.73	0.53	4
	1.1 การประชุมวางแผนความต้องการ จำนวนและอัตรากำลังของข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา	3.08	4.72	0.532	1
	1.2 การประชุมวางแผนการสร้างขวัญ กำลังใจในการทำงานและยกย่องเชิดชู เกียรติแก่ครูและบุคลากรทางการศึกษา	3.12	4.74	0.519	2
2	การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	3.05	4.78	0.57	1
	2.1 ให้ความเห็นชอบในการโยกย้าย อัตรากำลังของ ข้าราชการครูและบุคลากร ทางการศึกษา	2.97	4.76	0.603	1
	2.2 ให้ข้อเสนอแนะในการกำหนดความ ต้องการวิชาเอกของข้าราชการครูใน สถานศึกษา	3.07	4.77	0.554	2
	2.3 การสรรหาคัดเลือกข้าราชการครูและ บุคลากรทางการศึกษา	3.10	4.80	0.548	3
3	การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ	3.10	4.79	0.55	3
	3.1 กำหนดแผนพัฒนาข้าราชการครูและ บุคลากรทางการศึกษา	3.02	4.78	0.583	1
	3.2 การส่งเสริมการสร้างความสัมพันธ์อัน ดีระหว่างครูและบุคลากรทางการศึกษากับ ผู้ปกครองและชุมชน	3.06	4.79	0.565	2
	3.3 การสร้างขวัญกำลังใจในการทำงาน และยกย่องเชิดชูเกียรติแก่ครูและบุคลากร ทางการศึกษา	3.12	4.81	0.542	3

ตาราง 18 (ต่อ)

การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติภารกิจ ในสถานศึกษา		D	I	PNI _{modified}	ลำดับความต้องการ จำเป็น
4	การมีส่วนร่วมในการประเมินผล	3.08	4.80	0.56	2
	4.1 การแสดงความคิดเห็นในการพิจารณา ความดี ความชอบในสถานศึกษา	3.03	4.80	0.584	1
	4.2 การกำกับติดตามการบรรจุแต่งตั้ง โยกย้ายอัตรากำลังของข้าราชการครูและ บุคลากรทางการศึกษา	3.10	4.81	0.552	2
	4.3 การกำกับ ติดตามการพัฒนา ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา อย่างต่อเนื่อง	3.12	4.79	0.535	3
5	การมีส่วนร่วมในการร่วมรับผลประโยชน์	3.09	4.82	0.56	2
	5.1 รับทราบผลและให้ข้อเสนอแนะการ บรรจุ แต่งตั้ง โยกย้ายอัตรากำลังของ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา	3.06	4.84	0.582	1
	5.2 รับทราบผลและให้ข้อเสนอแนะการ พัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการ ศึกษาอย่างต่อเนื่อง	3.10	4.80	0.548	2
	5.3 รับทราบผลและให้ข้อเสนอแนะในการ พิจารณาความดีความชอบในสถานศึกษา ในแต่ละครั้ง	3.12	4.81	0.542	3
ด้านวิชาการ					
1	การมีส่วนร่วมในการวางแผน	3.01	4.76	0.58	1
	1.1 การประชุมวางแผนในการพัฒนา หลักสูตรของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน และความต้องการของผู้เรียน ชุมชน และ ท้องถิ่น	2.98	2.98	0.611	1

ตาราง 18 (ต่อ)

การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติภารกิจ ในสถานศึกษา	D	I	PNI _{modified}	ลำดับความต้องการ จำเป็น
1.2 การประชุมวางแผนในการจัดระบบ และการดำเนินการตามระบบประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษา	3.00	3.00	0.570	2
1.3 การประชุมวางแผนในการจัด บรรยากาศ สภาพแวดล้อมกระบวนการ เรียนรู้ แหล่งเรียนรู้ เพื่อการปรับปรุงและ พัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของ สถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง	3.04	3.04	0.569	3
2 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	3.06	4.69	0.53	3
2.1 การให้ข้อเสนอแนะ ตัดสินใจในการ จัดระบบและการดำเนินการตามระบบ ประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	3.04	4.68	0.539	1
2.2 การให้ข้อเสนอแนะ ตัดสินใจ ในการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาให้ สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐานและความต้องการของผู้เรียน ชุมชน และท้องถิ่น	3.08	4.72	0.532	2
2.3 การให้ข้อเสนอแนะ ตัดสินใจในการจัด บรรยากาศสภาพแวดล้อมกระบวนการ เรียนรู้ แหล่งเรียนรู้ เพื่อการปรับปรุงและ พัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของ สถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง	3.06	4.66	0.523	3
3 การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ	3.27	4.73	0.45	5
3.1 การให้ข้อมูล ส่งเสริมและสนับสนุนใน การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ให้ สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและ ชุมชนและท้องถิ่น	2.99	4.68	0.565	1

ตาราง 18 (ต่อ)

การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติภารกิจ ในสถานศึกษา	D	I	PNI _{modified}	ลำดับความต้องการ จำเป็น
3.2 ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินการตามระบบประกันคุณภาพภายใน	3.06	4.73	0.546	2
3.3 การจัดหาวิทยากรภายนอกและภูมิปัญญาท้องถิ่นมาช่วยในการจัดการเรียนการสอน	3.11	4.71	0.514	3
4 การมีส่วนร่วมในการประเมินผล	3.13	4.73	0.51	4
4.1 การกำกับ ติดตามการใช้หลักสูตรสถานศึกษา	3.01	4.74	0.575	1
4.2 ร่วมประเมินผล รายงานผลการดำเนินงานด้านวิชาการของสถานศึกษา	3.07	4.70	0.531	2
4.3 การกำกับ ติดตามเพื่อให้สถานศึกษามีการใช้วิทยากรภายนอกและภูมิปัญญาท้องถิ่น	3.19	4.77	0.495	3
การมีส่วนร่วมในการร่วมรับผลประโยชน์				
5 การมีส่วนร่วมในการร่วมรับผลประโยชน์	3.05	4.75	0.55	2
5.1 รับทราบผลและให้ข้อเสนอแนะการใช้หลักสูตรสถานศึกษาและระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	3.01	4.73	0.571	1
5.2 รับทราบผลและให้ข้อเสนอแนะการจัดกระบวนการจัดการเรียนรู้	3.05	4.77	0.564	2
5.3 รับทราบผลและให้ข้อเสนอแนะการใช้วิทยากรภายนอกและภูมิปัญญาท้องถิ่น	3.10	4.74	0.529	3
ด้านบริหารทั่วไป				
1 การมีส่วนร่วมในการวางแผน	3.14	4.80	0.529	1
1.1 การประชุมวางแผนกำหนดนโยบายและแผนพัฒนาของสถานศึกษา	3.12	4.85	0.554	1

ตาราง 18 (ต่อ)

การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติภารกิจ ในสถานศึกษา	D	I	PNI _{modified}	ลำดับความต้องการ จำเป็น
1.2 การประชุมวางแผนการทำแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา	3.15	4.78	0.517	2
1.3 การประชุมวางแผนกำหนดแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา	3.14	4.76	0.516	3
2 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	3.14	4.79	0.526	2
2.1 การให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา	3.12	4.80	0.538	1
2.2 การให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา	3.15	4.77	0.514	2
3 การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ	3.30	4.72	0.43	5
3.1 การส่งเสริม สนับสนุนให้เด็กทุกคนในเขตบริการได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานรวมทั้งประชาสัมพันธ์ในการส่งเด็กเข้าเรียนในสถานศึกษา	3.08	4.69	0.523	1
3.2 การสนับสนุน ช่วยเหลือการดำเนินงานจัดทำข้อมูลพื้นฐานของเด็กในเขตบริการสถานศึกษา	3.12	4.73	0.516	2
3.3 การส่งเสริม ประสานการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	3.27	4.71	0.440	3
4 การมีส่วนร่วมในการประเมินผล	3.16	4.65	0.47	4
4.1 การติดตามรายงานและประเมินผลการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษาและนำผลมาใช้ในการพัฒนาปรับปรุงสถานศึกษา	3.16	4.65	0.472	1
5 การมีส่วนร่วมในการร่วมรับผลประโยชน์	3.12	4.67	0.50	3
5.1 รับทราบผลและให้ข้อเสนอแนะการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษา	3.12	4.67	0.497	1

จากตาราง 18 พบว่า ลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ของการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติภารกิจในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 สามารถเรียงลำดับได้ดังนี้ ด้านงบประมาณ ลำดับที่ 1 การมีส่วนร่วมในการวางแผน ลำดับที่ 2 การมีส่วนร่วมในการประเมินผลและลำดับที่ 3 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านบริหารงานบุคคล ลำดับที่ 1 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ลำดับที่ 2 การมีส่วนร่วมในการประเมินผล และลำดับที่ 3 การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ ด้านวิชาการ ลำดับที่ 1 การมีส่วนร่วมในการวางแผน ลำดับที่ 2 การมีส่วนร่วมในการร่วมรับผลประโยชน์ และลำดับที่ 3 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านบริหารทั่วไป ลำดับที่ 1 การมีส่วนร่วมในการวางแผน ลำดับที่ 2 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และลำดับที่ 3 การมีส่วนร่วมในการร่วมรับผลประโยชน์

ระยะที่ 2 การวิเคราะห์แนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติภารกิจในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 ตอนที่ 1 การศึกษาหน่วยงานที่มีแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice)

จากผลการศึกษาค่าลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (PNI_{modified}) สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์แนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติภารกิจในสถานศึกษา สามารถจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (PNI_{modified}) ได้ดังนี้ ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านบริหารงานบุคคล และด้านบริหารทั่วไป ผู้วิจัยได้นำประเด็นที่มีความสำคัญและความต้องการจำเป็นในแต่ละด้าน ไปสร้างเป็นแบบสัมภาษณ์ เพื่อใช้ศึกษาแนวทางในการปฏิบัติภารกิจในสถานศึกษา โดยสัมภาษณ์ ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้แทนครู และประธานกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 3 โรงเรียน จำนวน 9 คน ซึ่งสถานศึกษาดังกล่าวเป็นสถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) หรือโดดเด่นในด้านการมีส่วนร่วม ดังนี้

1. โรงเรียนบ้านโพธิ์มีหนองเม็กโนนสะอาด สพป.มหาสารคาม เขต 1 (สถานศึกษาขนาดเล็ก) จำนวน 3 คน
2. โรงเรียนบ้านหนองแวง สพป.นครราชสีมา เขต 4 (สถานศึกษาขนาดกลาง) จำนวน 3 คน
3. โรงเรียนอนุบาลเมืองใหม่สุวรรณภูมิ สพป.ร้อยเอ็ด เขต 2 (สถานศึกษาขนาดใหญ่)จำนวน 3 คน

ผู้วิจัยนำเสนอผลการสังเคราะห์การสัมภาษณ์แนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติภารกิจในสถานศึกษา ได้ดังนี้

1. ด้านวิชาการ

1.1 การมีส่วนร่วมในการวางแผน

โรงเรียนที่ 1 โรงเรียนบ้านโพธิ์มีหนองเม็กโนนสะอาด

“...ในการประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมในการวางแผน ให้ข้อเสนอแนะการจัดกิจกรรมพัฒนาด้านวิชาการของโรงเรียน...”

(ผู้อำนวยการสถานศึกษา, 2563 : การสัมภาษณ์)

โรงเรียนที่ 2 โรงเรียนบ้านหนองแวง

“...คณะกรรมการสถานศึกษาได้มีส่วนร่วมในการประชุมวางแผนจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น...”

(ผู้แทนครู, 2563 : การสัมภาษณ์)

โรงเรียนที่ 3 โรงเรียนอนุบาลเมืองใหม่สุวรรณภูมิ

“...คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการประชุม วางแผนการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและชุมชน รวมถึงการปรึกษาหารือในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียนและชุมชน ...”

(ผู้อำนวยการสถานศึกษา, 2563 : การสัมภาษณ์)

1.2 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

โรงเรียนที่ 1 โรงเรียนบ้านโพธิ์มีหนองเม็กโนนสะอาด

“...ในการประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ให้ข้อเสนอแนะการจัดกิจกรรมพัฒนาด้านวิชาการ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของโรงเรียน...”

(ผู้อำนวยการสถานศึกษา, 2563 : การสัมภาษณ์)

“...คณะกรรมการสถานศึกษาได้ให้ข้อเสนอแนะการจัดกิจกรรมที่สามารถพัฒนาหมู่บ้าน วัดชุมชนของตนเอง เพื่อให้นักเรียนเกิดความรัก ห่วงแหนชุมชนของตนเอง ...”

(ประธานกรรมการสถานศึกษา, 2563 : การสัมภาษณ์)

โรงเรียนที่ 2 โรงเรียนบ้านหนองแวง

“...คณะกรรมการสถานศึกษาได้มีส่วนร่วมในการให้ข้อเสนอแนะ
จัดทำหลักสูตรท้องถิ่น โดยใช้สถานศึกษาและชุมชนเป็นแหล่งเรียนรู้สำหรับนักเรียน...”

(ผู้แทนครู, 2563 : การสัมภาษณ์)

โรงเรียนที่ 3 โรงเรียนอนุบาลเมืองใหม่สุวรรณภูมิ

“...คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการให้ข้อเสนอแนะการ
พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา หลักสูตรท้องถิ่น...”

(ผู้อำนวยการสถานศึกษา, 2563 : การสัมภาษณ์)

“...และคณะกรรมการสถานศึกษาการมีส่วนร่วมในการพิจารณาแหล่ง
เรียนรู้ในชุมชนและการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น...”

(ผู้แทนครู, 2563 : การสัมภาษณ์)

1.3 การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ

โรงเรียนที่ 1 โรงเรียนบ้านโพธิ์มีหนองเม็กโนนสะอาด

“...คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลในการจัดทำ
หลักสูตรท้องถิ่น แหล่งเรียนรู้ที่สำคัญในชุมชน เช่น ผลิตภัณ์ท์ หรือสถานที่เก่าแก่ แหล่งท่องเที่ยว
ของชุมชน...”

(ประธานกรรมการสถานศึกษา, 2563 : การสัมภาษณ์)

“...คณะกรรมการสถานศึกษาหลายคนได้มีส่วนร่วมในการจัดการเรียน
สอนภูมิปัญญาท้องถิ่น การเลี้ยงปลา ปลูกผักสวนครัว...”

(ประธานกรรมการสถานศึกษา, 2563 : การสัมภาษณ์)

โรงเรียนที่ 2 โรงเรียนบ้านหนองแวง

“...คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการกำหนดเอกลักษณ์
อัตลักษณ์ของสถานศึกษาและเป็นปราชญ์ชาวบ้านในการจัดการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น...”

(ผู้แทนครู, 2563 : การสัมภาษณ์)

โรงเรียนที่ 3 โรงเรียนอนุบาลเมืองใหม่สุวรรณภูมิ

“...คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการกำหนดเอกลักษณ์
อัตลักษณ์ของสถานศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ให้ข้อมูลในการจัดทำหลักสูตร
สถานศึกษาให้สอดคล้องกับชุมชนและท้องถิ่น...”

(ผู้บริหารสถานศึกษา, 2563 : การสัมภาษณ์)

“...ช่วยจัดหาวิทยากรท้องถิ่นในการจัดการเรียนการสอนภูมิปัญญา
ท้องถิ่น ร่วมกิจกรรมของสถานศึกษาทั้งภายในและภายนอกอย่างต่อเนื่อง...”

(ประธานกรรมการสถานศึกษา, 2563 : การสัมภาษณ์)

1.4 การมีส่วนร่วมในการประเมินผล

โรงเรียนที่ 1 โรงเรียนบ้านโพธิ์มีหนองเม็กโนนสะอาด

“...คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการประเมินผลกิจกรรม
หรือการดำเนินงานด้านวิชาการของสถานศึกษา เช่น การจัดการเรียนการสอนภูมิปัญญาท้องถิ่น
เศรษฐกิจพอเพียง การพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน มีการสรุปปัญหา ข้อเสนอแนะ
เพื่อนำไปปรับปรุงพัฒนาครั้งต่อไป...”

(ผู้แทนครู, 2563 : การสัมภาษณ์)

โรงเรียนที่ 2 โรงเรียนบ้านหนองแวง

“...คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการประเมินผลกิจกรรม
การจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร...”

(ผู้อำนวยการสถานศึกษา, 2563 : การสัมภาษณ์)

โรงเรียนที่ 3 โรงเรียนอนุบาลเมืองใหม่สุวรรณภูมิ

“...คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการประเมินผล กิจกรรม
หรือการดำเนินงานด้านวิชาการของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง เช่น กิจกรรมทางวิชาการ การพัฒนา
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน...”

(ผู้แทนครู, 2563 : การสัมภาษณ์)

1.5 การมีส่วนร่วมในการร่วมรับผลประโยชน์

โรงเรียนที่ 1 โรงเรียนบ้านโพธิ์มีหนองเม็กโนนสะอาด

“...คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในรับทราบผลการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนรวมถึงชื่นชมผลการเรียนสัมฤทธิ์ทางการเรียนทั้งของโรงเรียนและการทดสอบระดับชาติที่สูงขึ้น การสอบเข้าศึกษาต่อของนักเรียนและผลการแข่งขันทักษะวิชาการต่างๆ...”

(ผู้แทนครู, 2563 : การสัมภาษณ์)

โรงเรียนที่ 2 โรงเรียนบ้านหนองแวง

“...คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการรับทราบผลและร่วมชื่นชม การจัดกิจกรรมการเรียน และกิจกรรมอื่น ๆ เช่น ผลการแข่งขันทักษะวิชาการ ผลการทดสอบระดับชาติ...”

(ผู้อำนวยการสถานศึกษา, 2563 : การสัมภาษณ์)

โรงเรียนที่ 3 โรงเรียนอนุบาลเมืองใหม่สุวรรณภูมิ

“...คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการรับทราบผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตรสถานศึกษา ภูมิปัญญาท้องถิ่น เช่น รายงานการศึกษาต่อของนักเรียน ผลการเข้าร่วมการแข่งขันทักษะวิชาการ ผลการแข่งขันกีฬา ร่วมงานแสดงผลงานของนักเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษาและภูมิปัญญาท้องถิ่น...”

(ผู้อำนวยการสถานศึกษา, 2563 : การสัมภาษณ์)

สรุปการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติการกิจในสถานศึกษา ด้านวิชาการ มีแนวทางการพัฒนา ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในการวางแผน

1.1 การประชุม วางแผนในการพัฒนากิจกรรมวิชาการ

1.2 การประชุม วางแผนการจัดการเรียนรู้ตามสาระท้องถิ่น

1.3 การประชุม วางแผนการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและชุมชน

1.4 การให้คำปรึกษาหารือในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียนและภายนอกโรงเรียน

2. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

2.1 การให้ข้อเสนอแนะการจัดการเรียนการสอนภูมิปัญญาท้องถิ่น

- 2.2 การพิจารณาแหล่งเรียนรู้ในชุมชนและการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น
- 2.3 การพิจารณากิจกรรมสาธารณประโยชน์และคุณลักษณะอันพึงประสงค์
- 2.4 การให้ข้อเสนอแนะการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

3. การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ

- 3.1 การร่วมกิจกรรมของสถานศึกษา
- 3.2 การให้ข้อมูลจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับท้องถิ่น
- 3.3 ช่วยจัดหาวิทยากรท้องถิ่นในการจัดการเรียนการสอนภูมิปัญญาท้องถิ่น
- 3.4 การกำหนดเอกลักษณ์ อัตลักษณ์ของสถานศึกษา

4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล

- 4.1 การประเมินผลกิจกรรมหรือการดำเนินงานด้านวิชาการของสถานศึกษา
- 4.2 การประเมินผลการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน
- 4.3 การประเมินผลกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนภูมิปัญญาท้องถิ่น
- 4.4 การประเมินผลการเข้าร่วมการแข่งขันทักษะวิชาการ และการทดสอบ

ระดับชาติ

5. การมีส่วนร่วมในการร่วมรับผลประโยชน์

- 5.1 การรับทราบและชื่นชมผลการเรียนสัมฤทธิ์ทางการเรียนทั้งของโรงเรียนและการทดสอบระดับชาติที่สูงขึ้น
- 5.2 การรับทราบและชื่นชมผลการสอบเข้าศึกษาต่อของนักเรียน
- 5.3 การรับทราบและชื่นชมผลการแข่งขันทักษะวิชาการต่างๆ
- 5.4 การรับทราบผลและร่วมชื่นชมผลงานตามหลักสูตรสถานศึกษาและ

ภูมิปัญญาท้องถิ่น

2. ด้านงบประมาณ

2.1 การมีส่วนร่วมในการวางแผน

โรงเรียนที่ 1 โรงเรียนบ้านโพธิ์มีหนองเม็กโนนสะอาด

“...คณะกรรมการสถานศึกษาได้ร่วมประชุมกับผู้อำนวยการสถานศึกษา และคณะครูโดยวางแผนการพัฒนาคุณภาพของโรงเรียน ได้ปรึกษาหารือแนวทางการดำเนินงาน รวมถึงการจัดทำโครงการและการใช้จ่ายงบประมาณ โดยนำโครงการของปีการศึกษาที่ผ่านมาประกอบกรวางแผน...”

(ผู้อำนวยการสถานศึกษา, 2563 : การสัมภาษณ์)

โรงเรียนที่ 2 โรงเรียนบ้านหนองแวง

“...คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการประชุมวางแผนกลยุทธ์
แผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา...”

(ผู้อำนวยการสถานศึกษา, 2563 : การสัมภาษณ์)

“...คณะกรรมการสถานศึกษายังมีส่วนร่วมในการพิจารณาและให้
ความเห็นชอบในการจัดสรรงบประมาณเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน...”

(ผู้แทนครู, 2563 : การสัมภาษณ์)

โรงเรียนที่ 3 โรงเรียนอนุบาลเมืองใหม่สุวรรณภูมิ

“...ผู้อำนวยการสถานศึกษา ครู และคณะกรรมการสถานศึกษา มีส่วน
ร่วมในการจัดทำแผนงานโครงการ ให้ข้อเสนอแนะในการจัดสรรงบประมาณตามแผนงาน...”

(ผู้อำนวยการสถานศึกษา, 2563 : การสัมภาษณ์)

“...ผู้อำนวยการสถานศึกษาให้ครูที่รับผิดชอบนำข้อมูลการดำเนินงาน
ตามแผนงานโครงการปีที่ผ่านมา ใช้เป็นแนวทางวางแผนการจัดสรรงบประมาณพัฒนาสถานศึกษา...”

(ผู้แทนครู, 2563 : การสัมภาษณ์)

2.2 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

โรงเรียนที่ 1 โรงเรียนบ้านโพธิ์มีหนองเม็กโนนสะอาด

“...คณะกรรมการสถานศึกษาได้ให้ข้อเสนอแนะโครงการ การใช้จ่าย
งบประมาณ และการจัดหางบประมาณสนับสนุนโครงการของโรงเรียน...”

(ผู้แทนครู, 2563 : การสัมภาษณ์)

โรงเรียนที่ 2 โรงเรียนบ้านหนองแวง

“...คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการรับทราบแนวทางการใช้
งบประมาณตามแผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา ให้ความเห็นข้อเสนอแนะในการจัดสรรงบประมาณ
...”

(ผู้อำนวยการสถานศึกษา, 2563 : การสัมภาษณ์)

โรงเรียนที่ 3 โรงเรียนอนุบาลเมืองใหม่สุวรรณภูมิ

“...คณะกรรมการสถานศึกษา มีส่วนร่วมในการพิจารณาอนุมัติ
แผนงานโครงการ และตัดสินใจในการจัดหางบประมาณที่จำเป็นในการพัฒนาสถานศึกษา...”

(ผู้อำนวยการสถานศึกษา, 2563 : การสัมภาษณ์)

2.3 การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ

โรงเรียนที่ 1 โรงเรียนบ้านโพธิ์มีหนองเม็กโนนสะอาด

“...คณะกรรมการสถานศึกษาได้ช่วยในการประสานจัดหางบประมาณ
หรืออุปกรณ์สนับสนุนโครงการของโรงเรียนจากหน่วยงานภายนอก เช่น องค์การบริหารส่วนตำบล
เทศบาล โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ ...”

(ประธานกรรมการสถานศึกษา, 2563 : การสัมภาษณ์)

โรงเรียนที่ 2 โรงเรียนบ้านหนองแวง

“...คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการจัดหาทุนการศึกษา
อุปกรณ์การศึกษา ให้แก่นักเรียนและจัดหางบประมาณในการจ้างครูผู้สอนในรายวิชาที่ขาดแคลน ...”

(ประธานกรรมการสถานศึกษา, 2563 : การสัมภาษณ์)

โรงเรียนที่ 3 โรงเรียนอนุบาลเมืองใหม่สุวรรณภูมิ

“...คณะกรรมการสถานศึกษา มีส่วนร่วมในการจัดหาหรือระดม
ทุนการศึกษา จากหน่วยงานอื่นเพื่อใช้ในการพัฒนาสถานศึกษา...”

(ประธานกรรมการสถานศึกษา, 2563 : การสัมภาษณ์)

2.4 การมีส่วนร่วมในการประเมินผล

โรงเรียนที่ 1 โรงเรียนบ้านโพธิ์มีหนองเม็กโนนสะอาด

“...โรงเรียนได้ขอความร่วมมือให้คณะกรรมการสถานศึกษาได้ร่วม
ประเมิน ติดตามการดำเนินงานตามโครงการและการใช้จ่ายงบประมาณ รวมถึงการให้ข้อเสนอแนะ
เพื่อนำมาปรับปรุงพัฒนาต่อไป...”

(ผู้อำนวยการสถานศึกษา, 2563 : การสัมภาษณ์)

โรงเรียนที่ 2 โรงเรียนบ้านหนองแวง

“...คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการกำกับ ติดตามการใช้
จ่ายงบประมาณตามแผนพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา เพื่อความโปร่งใส และสร้างความเชื่อมั่นใน
การบริหารการศึกษาของผู้บริหาร...”

(ผู้อำนวยการสถานศึกษา, 2563 : การสัมภาษณ์)

โรงเรียนที่ 3 โรงเรียนอนุบาลเมืองใหม่สุวรรณภูมิ

“...คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการประเมินผลการจัด
กิจกรรมตามแผนงานโครงการ ให้คำแนะนำ แก้ไขปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานร่วม
สถานศึกษา...”

(ผู้อำนวยการสถานศึกษา, 2563 : การสัมภาษณ์)

2.5 การมีส่วนร่วมในการร่วมรับผลประโยชน์

โรงเรียนที่ 1 โรงเรียนบ้านโพธิ์มีหนองเม็กโนนสะอาด

“...โรงเรียนได้รายงานผลการดำเนินของโรงเรียนให้คณะกรรมการ
สถานศึกษาได้รับทราบร่วมกัน ทางคณะกรรมการสถานศึกษาได้กล่าวชื่นชมยินดีในการปฏิบัติร่วมกัน
ระหว่างบ้านวัดและโรงเรียน...”

(ผู้แทนครู, 2563 : การสัมภาษณ์)

โรงเรียนที่ 2 โรงเรียนบ้านหนองแวง

“...คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการรับทราบผลการ
ดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา ผลการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของทางโรงเรียน และ
ได้ให้ข้อเสนอแนะในการจัดสรรงบประมาณในปีการศึกษาต่อไป...”

(ผู้แทนครู, 2563 : การสัมภาษณ์)

โรงเรียนที่ 3 โรงเรียนอนุบาลเมืองใหม่สุวรรณภูมิ

“...คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการร่วมชื่นชม แสดงความ
ยินดีกับความสำเร็จที่เกิดขึ้นกับนักเรียน ครู โรงเรียน และชุมชน เช่น มอบรางวัลให้นักเรียนที่สอบ
NT และ ONET คณิตศาสตร์ได้เต็ม 100...”

(ผู้อำนวยการสถานศึกษา, 2563 : การสัมภาษณ์)

สรุปการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติการกิจในสถานศึกษา ด้านงบประมาณ มีแนวทางการพัฒนาดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในการวางแผน
  - 1.1 การวางแผนกลยุทธ์ หรือแผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา
  - 1.2 การประชุม พิจารณาและให้ความเห็นชอบในการจัดสรรงบประมาณเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน
2. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ
  - 2.1 การให้ความเห็น ข้อเสนอแนะต่อสถานศึกษาในการจัดสรรงบประมาณในการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา
  - 2.2 การรับทราบแนวทางการใช้งบประมาณตามแผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา
3. การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ
  - 3.1 การจัดหาทุนการศึกษา อุปกรณ์การศึกษาให้นักเรียน
  - 3.2 การจัดทำงบประมาณในการจ้างครูสอนวิชาที่ขาดแคลน
4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล

การกำกับ ติดตาม ประเมินผลกิจกรรมในการใช้จ่ายงบประมาณตามแผนพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา
5. การมีส่วนร่วมในการร่วมรับผลประโยชน์
  - 5.1 รับทราบผลและชื่นชมยินดีในการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา
  - 5.2 ให้ข้อเสนอแนะในการจัดสรรงบประมาณในปีการศึกษาต่อไป
3. ด้านบริหารงานบุคคล
  - 3.1 การมีส่วนร่วมในการวางแผน

โรงเรียนที่ 1 โรงเรียนบ้านโพธิ์มีหนองเม็กโนนสะอาด

“...โรงเรียนมีการจัดประชุมกับคณะกรรมการสถานศึกษาและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเป็นประจำทุกเดือน ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับคณะกรรมการสถานศึกษาในด้านบริหารบุคคลจะเป็นการพิจารณาการโยกย้ายของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียน...”

(ผู้อำนวยการสถานศึกษา, 2563 : การสัมภาษณ์)

“...ได้มีการพบปะ ปรึกษาหารือเกี่ยวกับการขาดแคลนครูผู้สอน ทางโรงเรียนได้สอบถามและให้ช่วยหาข้อมูลบุคลากรที่เรียนมาในสาขาที่ขาดแคลน...”

(ประธานกรรมการสถานศึกษา, 2563 : การสัมภาษณ์)

“...อีกทั้งยังร่วมกันวางแผนแก้ไขปัญหาครูไม่ครบชั้นเรียน และวางแผนจัดหางบประมาณหรือวิธีการสนับสนุนการสอนในสาขาที่ขาดแคลน...”

(ผู้แทนครู, 2563 : การสัมภาษณ์)

โรงเรียนที่ 2 โรงเรียนบ้านหนองแวง

“...โรงเรียนมีการจัดประชุมกับคณะกรรมการสถานศึกษา ได้ร่วมกันวางแผน ปรึกษาหารือในเรื่องความต้องการครูและบุคลากรทางการศึกษาและมีความจำกัดในเรื่องงบประมาณ รวมถึงการโยกย้ายครูและบุคลากรทางการศึกษา...”

(ผู้อำนวยการสถานศึกษา, 2563 : การสัมภาษณ์)

โรงเรียนที่ 3 โรงเรียนอนุบาลเมืองใหม่สุวรรณภูมิ

“...คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการประชุม ปรึกษาหารือความต้องการวิชาเอกที่ขาดแคลนเพื่อเสนอขออัตรากำลังจากหน่วยงานต้นสังกัด และวางแผนพัฒนาบุคลากร เช่น การศึกษาดูงาน การอบรมสัมมนา...”

(ผู้อำนวยการสถานศึกษา, 2563 : การสัมภาษณ์)

3.2 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

โรงเรียนที่ 1 โรงเรียนบ้านโพธิ์มีหนองเม็กโนนสะอาด

“...โรงเรียนและคณะกรรมการสถานศึกษาได้ร่วมกันตัดสินใจในการจัดหางบประมาณในการสนับสนุนการสอนของครู ข้าพเจ้าก็ได้ประสานขอความร่วมมือกับหน่วยงานเทศบาลตำบลในเรื่องงบประมาณและอุปกรณ์สนับสนุนการสอน...”

(ประธานกรรมการสถานศึกษา, 2563 : การสัมภาษณ์)

“...ในการจัดประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง จะมีส่วนร่วมในการตัดสินใจหรือพิจารณาในเรื่องปัญหาขาดแคลนครูและการโยกย้ายของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียน...”

(ผู้อำนวยการสถานศึกษา, 2558 : การสัมภาษณ์)

โรงเรียนที่ 2 โรงเรียนบ้านหนองแวง

“...คณะกรรมการสถานศึกษาได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ
ให้ข้อเสนอแนะในการโยกย้ายของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียน
พิจารณาความต้องการบุคลากรที่ขาดแคลน...”

(ผู้แทนครู, 2563 : การสัมภาษณ์)

โรงเรียนที่ 3 โรงเรียนอนุบาลเมืองใหม่สุวรรณภูมิ

“...คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการพิจารณา ตัดสินใจ
ความต้องการในแต่ละสาขาที่ขาดแคลน เพื่อเสนอขออัตรากำลังจากหน่วยงานต้นสังกัด และให้
ความเห็นในการพัฒนาครูและบุคลากร ...”

(ผู้แทนครู, 2563 : การสัมภาษณ์)

3.3 การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ

โรงเรียนที่ 1 โรงเรียนบ้านโพธิ์มีหนองเม็กโนนสะอาด

“...คณะกรรมการสถานศึกษาจะมีส่วนร่วมในการศึกษาดูงาน หรือ
ทัศนศึกษาร่วมกับคณะครู นักเรียน และผู้ปกครอง เพื่อนำผลการศึกษาดูงานมาปรับปรุงพัฒนา
โรงเรียน...”

(ผู้แทนครู, 2563 : การสัมภาษณ์)

“...คณะกรรมการสถานศึกษาจะมีส่วนร่วมในการช่วยจัดหาบุคคลใน
ชุมชนหรือวิทยากรท้องถิ่น มาช่วยในการสอนนักเรียนเพื่อแก้ปัญหาขาดแคลนครู...”

(ประธานกรรมการสถานศึกษา, 2563 : การสัมภาษณ์)

“...คณะกรรมการสถานศึกษาจะมีส่วนร่วมในการสนับสนุน
งบประมาณในการจ้างวิทยากรท้องถิ่น...”

(ประธานกรรมการสถานศึกษา, 2563 : การสัมภาษณ์)

โรงเรียนที่ 2 โรงเรียนบ้านหนองแวง

“...คณะกรรมการสถานศึกษาจะมีส่วนร่วมในการประเมินและพัฒนา
อย่างเข้มของครูผู้ช่วยตามระเบียบของ ก.ค.ศ. จะเป็นอีกโอกาสที่คณะกรรมการสถานศึกษาได้ให้
ข้อเสนอแนะในการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียน...”

(ผู้อำนวยการสถานศึกษา, 2563 : การสัมภาษณ์)

“...คณะกรรมการสถานศึกษาได้มีส่วนร่วมในการศึกษาดูงานร่วมกับ คณะครู นักเรียน และผู้ปกครอง...”

(ประธานกรรมการสถานศึกษา, 2563 : การสัมภาษณ์)

โรงเรียนที่ 3 โรงเรียนอนุบาลเมืองใหม่สุวรรณภูมิ

“...คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการศึกษาดูงานร่วมกับ คณะครู ผู้บริหาร ที่โรงเรียนที่มีการบริหารจัดการศึกษาดีเด่น เพื่อนำมาพัฒนาโรงเรียนต่อไป...”

(ประธานกรรมการสถานศึกษา, 2563 : การสัมภาษณ์)

3.4 การมีส่วนร่วมในการประเมินผล

โรงเรียนที่ 1 โรงเรียนบ้านโพธิ์มีหนองเม็กโนนสะอาด

“...ทางโรงเรียนจะรายงานผลการโยกย้าย การพัฒนาครู รวมถึง การสอนของวิทยากรท้องถิ่นให้คณะกรรมการสถานศึกษาและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้รับทราบในคราว ประชุม และคณะกรรมการสถานศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถแสดงความคิดเห็น ติดตาม หรือให้ข้อเสนอแนะผลการดำเนินงานแก่ทางโรงเรียน...”

(ผู้แทนครู, 2563 : การสัมภาษณ์)

โรงเรียนที่ 2 โรงเรียนบ้านหนองแวง

“...คณะกรรมการสถานศึกษา มีส่วนร่วมในการประเมินครูผู้ช่วย ประเมินครูอัตราจ้างและพนักงานราชการตามกฎหมายและระเบียบที่กำหนด ซึ่งเป็นวิธีการในการกำกับ ติดตามการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา หรือการพัฒนาสถานศึกษาอีกทางหนึ่ง...”

(ผู้อำนวยการสถานศึกษา, 2563 : การสัมภาษณ์)

โรงเรียนที่ 3 โรงเรียนอนุบาลเมืองใหม่สุวรรณภูมิ

“...คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการประเมินผล ให้ ข้อเสนอแนะจากการศึกษาดูงานร่วมกับคณะครู ผู้บริหาร เพื่อนำผลไปปรับปรุงพัฒนาครั้งต่อไป...”

(ผู้อำนวยการสถานศึกษา, 2563 : การสัมภาษณ์)

3.5 การมีส่วนร่วมในการร่วมรับผลประโยชน์

โรงเรียนที่ 1 โรงเรียนบ้านโพธิ์มีหนองเม็กโนนสะอาด

“...นอกจากทางโรงเรียนจะรายงานผลการดำเนินงานต่างๆ ให้คณะกรรมการสถานศึกษาและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้รับทราบในคราวประชุมแล้ว และคณะกรรมการสถานศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องยังมีส่วนร่วมในการร่วมชื่นชม สนับสนุนผลงานหรือผลิตภัณฑ์ของนักเรียนจากการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น...”

(ผู้แทนครู, 2563 : การสัมภาษณ์)

โรงเรียนที่ 2 โรงเรียนบ้านหนองแวง

“...โรงเรียนจะรายงานผลการดำเนินงานต่างๆ ไม่ว่าจะเป็น การย้ายของครู การแต่งตั้ง หรืออื่นๆ ให้คณะกรรมการสถานศึกษาและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้รับทราบในการประชุม เมื่อพบปะ หรือคราวประชุมร่วมกับชุมชน ไม่ว่าในโรงเรียนหรือนอกโรงเรียน...”

(ผู้แทนครู, 2563 : การสัมภาษณ์)

โรงเรียนที่ 3 โรงเรียนอนุบาลเมืองใหม่สุวรรณภูมิ

“...คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการนำผลการศึกษาดูงานโรงเรียนต้นแบบหรือโรงเรียนที่มีการบริหารจัดการศึกษาดีเด่นมาวางแผนพัฒนาสถานศึกษา...”

(ผู้แทนครู, 2563 : การสัมภาษณ์)

สรุปการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติการกิจในสถานศึกษา ด้านบริหารงานบุคคล มีแนวทางการพัฒนา ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในการวางแผน

1.1 การประชุม วางแผน ร่วมปรึกษาหารือเกี่ยวกับความต้องการครู

1.2 การประชุม วางแผน ร่วมปรึกษาหารือเกี่ยวกับพัฒนาบุคลากรด้วย

วิธีการต่างๆ เช่น การศึกษาดูงาน การอบรมสัมมนา

2. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

2.1 การพิจารณาการจัดหาครูที่ขาดแคลน

2.2 การพิจารณา ให้ข้อเสนอแนะการพัฒนาบุคลากร

3. การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ

3.1 การศึกษาดูงานร่วมกับคณะครู นักเรียน และผู้ปกครอง

3.2 การร่วมมือจัดหางบประมาณในการจัดจ้างครูผู้สอน

3.3 ช่วยจัดหาวิทยากรท้องถิ่น

3.4 การประเมินความพร้อมการพัฒนาอย่างเข้มของครูผู้ช่วย

4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล

4.1 การแสดงความคิดเห็นในการกำกับ ติดตามการโยกย้าย

4.2 การประเมินผลการพัฒนาครูและบุคลากรของสถานศึกษา

4.3 การประเมินผลการสอนของวิทยากรท้องถิ่น

5. การมีส่วนร่วมในการร่วมรับผลประโยชน์

5.1 การได้รับทราบผลของการแต่งตั้ง โยกย้ายของครูและบุคลากร

5.2 การได้รับทราบการพัฒนาบุคลากรในด้านต่างๆ

5.3 การได้ร่วมชื่นชมผลงานนักเรียนจากการเรียนภูมิปัญญาท้องถิ่น

4. ด้านบริหารทั่วไป

4.1 การมีส่วนร่วมในการวางแผน

โรงเรียนที่ 1 โรงเรียนบ้านโพธิ์มีหนองเม็กโนนสะอาด

“...โรงเรียนได้ประชุม วางแผนพัฒนาโรงเรียนร่วมกับชุมชนอยู่เป็นประจำ บางครั้ง จัดประชุมที่โรงเรียน หรือบางครั้งที่วัด...”

(ประธานกรรมการสถานศึกษา, 2563 : การสัมภาษณ์)

โรงเรียนที่ 2 โรงเรียนบ้านหนองแวง

“...คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการประชุม วางแผนพัฒนาให้ชุมชนมีความรักและศรัทธาต่อสถานศึกษา ให้ความไว้วางใจในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้...”

(ผู้อำนวยการสถานศึกษา, 2563 : การสัมภาษณ์)

“...และคณะกรรมการสถานศึกษายังให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมร่วมกับชุมชนหน่วยงานต่างๆ เป็นอย่างดี...”

(ผู้แทนครู, 2563 : การสัมภาษณ์)

โรงเรียนที่ 3 โรงเรียนอนุบาลเมืองใหม่สุวรรณภูมิ

“...คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการประชุม วางแผนการจัดกิจกรรมของสถานศึกษาร่วมกับชุมชน หน่วยงานต่าง ๆ อยู่เป็นประจำ...”

(ผู้อำนวยการสถานศึกษา, 2563 : การสัมภาษณ์)

4.2 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

โรงเรียนที่ 1 โรงเรียนบ้านโพธิ์มีหนองเม็กโนนสะอาด

“...คณะกรรมการสถานศึกษา ตัวแทนชุมชนได้ปรึกษาหารือให้ความเห็น ข้อเสนอแนะการพัฒนาชุมชน หรือการจัดกิจกรรมต่างๆ ร่วมกัน...”

(ประธานกรรมการสถานศึกษา, 2563 : การสัมภาษณ์)

โรงเรียนที่ 2 โรงเรียนบ้านหนองแวง

“...คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการให้ความเห็น ข้อเสนอแนะในการจัดกิจกรรมต่างๆ ร่วมกับชุมชน หรือหน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้อง ...”

(ผู้แทนครู, 2563 : การสัมภาษณ์)

“...และคณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการให้ข้อเสนอแนะ การแก้ปัญหา ป้องกันเฝ้าระวังนักเรียนจากสิ่งเสพติดหรือพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม...”

(ประธานกรรมการสถานศึกษา, 2563 : การสัมภาษณ์)

โรงเรียนที่ 3 โรงเรียนอนุบาลเมืองใหม่สุวรรณภูมิ

“...คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการให้ความเห็น ข้อเสนอแนะและช่วยเหลือการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกับชุมชน หรือหน่วยงานภายนอก...”

(ผู้แทนครู, 2563 : การสัมภาษณ์)

“...และคณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการให้ข้อเสนอแนะ การแก้ปัญหา ป้องกันเฝ้าระวังนักเรียนจากสิ่งเสพติดหรือพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม นอกสถานศึกษา ...”

(ประธานกรรมการสถานศึกษา, 2563 : การสัมภาษณ์)

4.3 การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ

โรงเรียนที่ 1 โรงเรียนบ้านโพธิ์มีหนองเม็กโนนสะอาด

“...คณะกรรมการสถานศึกษา ตัวแทนชุมชน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ร่วมมือกันดำเนินกิจกรรมของชุมชน โรงเรียน และวัด เช่น การรณรงค์ต่อต้านยาเสพติด การกำจัดขยะ เป็นต้น...”

(ผู้แทนครู, 2563 : การสัมภาษณ์)

โรงเรียนที่ 2 โรงเรียนบ้านหนองแวง

“...คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษาและชุมชนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้จัดกิจกรรมร่วมกันและช่วยประชาสัมพันธ์กิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียนให้ชุมชนได้รับทราบและการให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมของสถานศึกษา...”

(ประธานกรรมการสถานศึกษา, 2563 : การสัมภาษณ์)

โรงเรียนที่ 3 โรงเรียนอนุบาลเมืองใหม่สุวรรณภูมิ

“...คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมต่างๆ ร่วมกับชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น งานประเพณีท้องถิ่น วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา และวันสำคัญต่างๆ...”

(ประธานกรรมการสถานศึกษา, 2563 : การสัมภาษณ์)

“...ร่วมป้องกัน ฝ้าระวังนักเรียนจากสิ่งเสพติดหรือพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมและให้ความร่วมมือ อำนวยความสะดวกในการออกเยี่ยมบ้านนักเรียน ประชาสัมพันธ์กิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนให้ชุมชนได้รับทราบและการให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมของสถานศึกษา...”

(ผู้อำนวยการสถานศึกษา, 2563 : การสัมภาษณ์)

4.4 การมีส่วนร่วมในการประเมินผล

โรงเรียนที่ 1 โรงเรียนบ้านโพธิ์มีหนองเม็กโนนสะอาด

“...หลังจากคณะกรรมการสถานศึกษา ตัวแทนชุมชน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ดำเนินกิจกรรมแล้ว จะมีการติดตาม ประเมินผลการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ที่ได้ร่วมมือกันทำ...”

(ประธานกรรมการสถานศึกษา, 2563 : การสัมภาษณ์)

โรงเรียนที่ 2 โรงเรียนบ้านหนองแวง

“...คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการกำกับ ติดตาม การจัดกิจกรรมของสถานศึกษากับชุมชนและหน่วยงานภายนอก...”

(ผู้แทนครู, 2563 : การสัมภาษณ์)

โรงเรียนที่ 3 โรงเรียนอนุบาลเมืองใหม่สุวรรณภูมิ

“...คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการกำกับ ติดตามการสร้าง
ความสัมพันธ์อันดีระหว่างสถานศึกษากับชุมชน และพฤติกรรมของนักเรียนในชุมชน...”

(ผู้แทนครู, 2563 : การสัมภาษณ์)

4.5 การมีส่วนร่วมในการร่วมรับผลประโยชน์

โรงเรียนที่ 1 โรงเรียนบ้านโพธิ์มีหนองเม็กโนนสะอาด

“...คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการรับทราบผล และให้
ข้อเสนอแนะการจัดกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน ชุมชน และมีโอกาสได้ร่วมชื่นชมยินดีกับโรงเรียนที่
และนักเรียน เช่น การได้รับรางวัลจากการแข่งขันทักษะทางวิชาการต่างๆ...”

(ประธานกรรมการสถานศึกษา, 2563 : การสัมภาษณ์)

โรงเรียนที่ 2 โรงเรียนบ้านหนองแวง

“...คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการรับทราบผล ชื่นชม
และให้ข้อเสนอแนะในการจัดกิจกรรมต่างๆ ของสถานศึกษา ชุมชน และหน่วยงานภายนอก เพื่อ
นำมาผลมาใช้ในการพัฒนาปรับปรุงสถานศึกษา...”

(ประธานกรรมการสถานศึกษา, 2563 : การสัมภาษณ์)

“...จากการร่วมมือของสถานศึกษาและชุมชน ทำให้โรงเรียนมีแหล่ง
เรียนรู้ที่ใช้ในการเรียนรู้ของนักเรียนเพิ่มมากขึ้น และมีความหลากหลาย...”

(ผู้แทนครู, 2563 : การสัมภาษณ์)

โรงเรียนที่ 3 โรงเรียนอนุบาลเมืองใหม่สุวรรณภูมิ

“...คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการรับทราบผลและให้
ข้อเสนอแนะการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของสถานศึกษา ชุมชน และหน่วยงานภายนอก...”

(ประธานกรรมการสถานศึกษา, 2563 : การสัมภาษณ์)

สรุปการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติการกิจ
ในสถานศึกษา ด้านบริหารทั่วไป มีแนวทางการพัฒนาดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในการวางแผน

1.1 การประชุม วางแผนพัฒนาสถานศึกษาร่วมกับชุมชนอยู่เป็นประจำ

- 1.2 การประชุม วางแผน การจัดกิจกรรมร่วมกับชุมชน หน่วยงานต่าง ๆ
2. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ
  - 2.1 การให้ความเห็น ข้อเสนอแนะในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน และชุมชน
  - 2.2 ให้ข้อเสนอแนะการแก้ปัญหา ป้องกัน ฝ้าระวังนักเรียนจากสิ่งเสพติดหรือพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม
3. การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ
  - 3.1 การส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษาและชุมชน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้จัดกิจกรรมร่วมกัน
  - 3.2 ช่วยประชาสัมพันธ์กิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียนให้ชุมชนได้รับทราบ และการให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมของสถานศึกษา
  - 3.3 ร่วมป้องกัน ฝ้าระวังนักเรียนจากสิ่งเสพติดหรือพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม
  - 3.4 ให้ความร่วมมือ อำนวยความสะดวกในการออกเยี่ยมบ้านนักเรียน
4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล
  - 4.1 การกำกับ ติดตาม ประเมินผลในการจัดกิจกรรมร่วมกันของโรงเรียน ชุมชนและหน่วยงานภายนอก
  - 4.2 การกำกับ ติดตามพฤติกรรมของนักเรียนในชุมชน
5. การมีส่วนร่วมในการร่วมรับผลประโยชน์
  - 5.1 การรับทราบผล และให้ข้อเสนอแนะการจัดกิจกรรมต่างๆ ของสถานศึกษา และหน่วยงานภายนอก
  - 5.2 ร่วมชื่นชม ยินดีกับโรงเรียนที่ได้รับรางวัลต่างๆ

ผลจากการศึกษาแนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติภารกิจในสถานศึกษาจากโรงเรียนมีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) พบว่า โรงเรียนทั้ง 3 โรงเรียน มีแนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติภารกิจในสถานศึกษา ที่มีความคล้ายคลึงกัน แตกต่างกันในรายละเอียดและการปฏิบัติเล็กน้อย ผู้วิจัยได้สรุปแนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติภารกิจในสถานศึกษา ดังตาราง 19

ตาราง 19 แสดงแนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติภารกิจ
 ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4

การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	แนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติภารกิจในสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 4
<p>องค์ประกอบที่ 1</p> <p>การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติ ภารกิจในสถานศึกษา ด้านวิชาการ (7 แนวทาง)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. ประชุม วางแผน ให้ความเห็นชอบ ข้อเสนอแนะในการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานและความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น 2. ให้คำปรึกษาข้อเสนอแนะการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน 3. รับทราบและให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินการตามระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 4. ให้ข้อเสนอแนะในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียนและภายนอกโรงเรียน รวมถึงมีส่วนร่วมในการจัดหาสื่ออุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษา 5. การส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษาและชุมชน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมเข้ามาร่วมจัดกิจกรรมร่วมกัน 6. ประชาสัมพันธ์กิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนให้ชุมชนได้รับทราบและการให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมของสถานศึกษา 7. ให้ขวัญกำลังใจ ยกย่อง ชมเชยนักเรียนที่ได้รับรางวัลจากการเข้าร่วมกิจกรรมทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา
<p>การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติ ภารกิจในสถานศึกษา ด้านงบประมาณ (6 แนวทาง)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. ประชุมวางแผนกลยุทธ์ หรือแผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา รวมถึงมีส่วนร่วมพิจารณาและให้ความเห็นชอบในการจัดสรรงบประมาณเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน 2. ให้ความเห็นชอบ ข้อเสนอแนะในการออกระเบียบข้อบังคับ ประกาศ และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการบริหารการเงินและการจัดหารายได้จากทรัพย์สินของสถานศึกษา

ตาราง 19 (ต่อ)

<p>การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน</p>	<p>แนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติภารกิจในสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 4</p>
	<ol style="list-style-type: none"> 3. รับทราบแนวทางการใช้งบประมาณตามแผนพัฒนา คุณภาพสถานศึกษา 4. จัดหาทุนการศึกษา อุปกรณ์การศึกษาให้แก่นักเรียนจาก ภายนอก รวมทั้งเสนอแนะแนวทางการจัดหา งบประมาณอื่นในการจ้างครูผู้สอนในรายวิชาที่ สถานศึกษาขาดแคลน 5. มีการกำกับ ติดตาม ประเมินผลการใช้จ่ายงบประมาณ ตามแผนพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา 6. ให้ข้อเสนอแนะในการจัดสรรงบประมาณในปีการศึกษา ต่อไป
<p>การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติ ภารกิจในสถานศึกษา ด้านบริหารงานบุคคล (3 แนวทาง)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. ประชุม วางแผน ร่วมปรึกษาหารือเสนอความคิดเห็น เกี่ยวกับการย้ายหรือความต้องการครูในสาขาวิชาที่ สถานศึกษาต้องการ 2. มีส่วนร่วมในการกำหนดแผนพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษา ให้ข้อเสนอแนะการพัฒนาบุคลากร ส่งเสริมให้มี การพัฒนาอย่างต่อเนื่อง 3. ให้ขวัญกำลังใจ ยกย่องเชิดชูเกียรติแก่ครูและบุคลากร ทางการศึกษาในสถานศึกษา
<p>การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติ ภารกิจในสถานศึกษา ด้านบริหารทั่วไป (4 แนวทาง)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. ประชุม วางแผนพัฒนาสถานศึกษาร่วมกับชุมชนอยู่เป็น ประจำ 2. ให้ข้อเสนอแนะการแก้ปัญหา ป้องกัน ฝ้าระวังนักเรียน จากสิ่งเสพติดหรือพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม 3. ร่วมป้องกัน ฝ้าระวังนักเรียนจากสิ่งเสพติดหรือพฤติกรรม ที่ไม่เหมาะสม 4. ให้ความร่วมมือ อำนวยความสะดวกและให้ข้อมูลที่เป็น ประโยชน์ในการออกเยี่ยมบ้านนักเรียน

จากตาราง 19 พบว่า แนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติภารกิจในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 มีทั้งหมด 4 ด้าน 20 แนวทาง ผู้วิจัยได้นำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทาง ปรากฏผลดังตาราง 20

ตาราง 20 แสดงความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติภารกิจในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 โดยรวมและรายด้าน

แนวทางการมีส่วนร่วมของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานใน การปฏิบัติภารกิจในสถานศึกษา		ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1	ด้านวิชาการ	4.77	0.16	มากที่สุด	4.69	0.27	มากที่สุด
2	ด้านงบประมาณ	4.67	0.42	มากที่สุด	4.73	0.15	มากที่สุด
3	ด้านบริหารบุคคล	4.87	0.30	มากที่สุด	4.87	0.18	มากที่สุด
4	ด้านบริหารทั่วไป	4.85	0.34	มากที่สุด	4.80	0.21	มากที่สุด
รวม		4.79	0.31	มากที่สุด	4.77	0.20	มากที่สุด

จากตาราง 20 พบว่า ความเหมาะสมของแนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติภารกิจในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.79 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านบริหารบุคคล มีค่าเฉลี่ย 4.87 รองลงมา คือ ด้านบริหารทั่วไป มีค่าเฉลี่ย 4.85 ด้านวิชาการ มีค่าเฉลี่ย 4.77 และลำดับสุดท้ายคือ ด้านงบประมาณ มีค่าเฉลี่ย 4.67

ความเป็นไปได้ของแนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติภารกิจในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.77 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านบริหารบุคคล มีค่าเฉลี่ย 4.87 ด้านบริหารทั่วไป มีค่าเฉลี่ย 4.80 ด้านงบประมาณ มีค่าเฉลี่ย 4.73 และด้านวิชาการ มีค่าเฉลี่ย 4.69

ตาราง 21 ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการ
สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติการกิจในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 รายข้อ

รายการที่ประเมิน	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ด้านวิชาการ	4.77	0.16	มากที่สุด	4.69	0.27	มากที่สุด
1. ประชุม วางแผน ให้ความเห็นชอบ ข้อเสนอแนะในการพัฒนาหลักสูตรของ สถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานและความ ต้องการของชุมชนและท้องถิ่น	5.00	0.00	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด
2. ให้คำปรึกษาข้อเสนอแนะการพัฒนา หลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับ ความต้องการของผู้เรียน	4.60	0.55	มากที่สุด	4.60	0.55	มากที่สุด
3. รับทราบและให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ การดำเนินการตามระบบประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษา	4.60	0.55	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด
4. ให้ข้อเสนอแนะในการพัฒนาแหล่ง เรียนรู้ภายในโรงเรียนและภายนอก โรงเรียน รวมถึงมีส่วนร่วมในการจัดหาสื่อ อุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน ของสถานศึกษา	4.60	0.55	มากที่สุด	4.60	0.55	มากที่สุด
5. การส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษา และชุมชน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้มีส่วน เข้ามาร่วมจัดกิจกรรมร่วมกัน	4.60	0.55	มากที่สุด	4.60	0.55	มากที่สุด
6. ประชาสัมพันธ์กิจกรรมต่าง ๆ ของ โรงเรียนให้ชุมชนได้รับทราบและการให้ ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมของ สถานศึกษา	5.00	0.00	มากที่สุด	4.60	0.55	มากที่สุด

ตาราง 21 (ต่อ)

รายการที่ประเมิน	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
7. ให้ขวัญกำลังใจ ยกย่อง ชมเชยนักเรียนที่ได้รับรางวัลจากการเข้าร่วมกิจกรรมทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา	5.00	0.00	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด
ด้านงบประมาณ	4.67	0.42	มากที่สุด	4.73	0.15	มากที่สุด
1. ประชุมวางแผนกลยุทธ์ หรือแผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา รวมถึงมีส่วนร่วมพิจารณาและให้ความเห็นชอบในการจัดสรรงบประมาณเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน	4.60	0.55	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด
2. ให้ความเห็นชอบ ข้อเสนอแนะในการออกระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการบริหารการเงินและการจัดหารายได้จากทรัพย์สินของสถานศึกษา	4.60	0.55	มากที่สุด	4.60	0.55	มากที่สุด
3. รับทราบแนวทางการใช้งบประมาณตามแผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา	4.60	0.55	มากที่สุด	4.60	0.55	มากที่สุด
4. จัดหาทุนการศึกษา อุปกรณ์การศึกษา ให้แก่นักเรียนจากภายนอก รวมทั้งเสนอแนะแนวทางการจัดหางบประมาณอื่นในการจ้างครูผู้สอนในรายวิชาที่สถานศึกษาขาดแคลน	4.60	0.55	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด
5. มีการกำกับ ติดตาม ประเมินผลการใช้จ่ายงบประมาณตามแผนพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา	4.80	0.45	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด
6. ให้ข้อเสนอแนะในการจัดสรรงบประมาณในปีการศึกษาต่อไป	4.80	0.45	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด

ตาราง 21 (ต่อ)

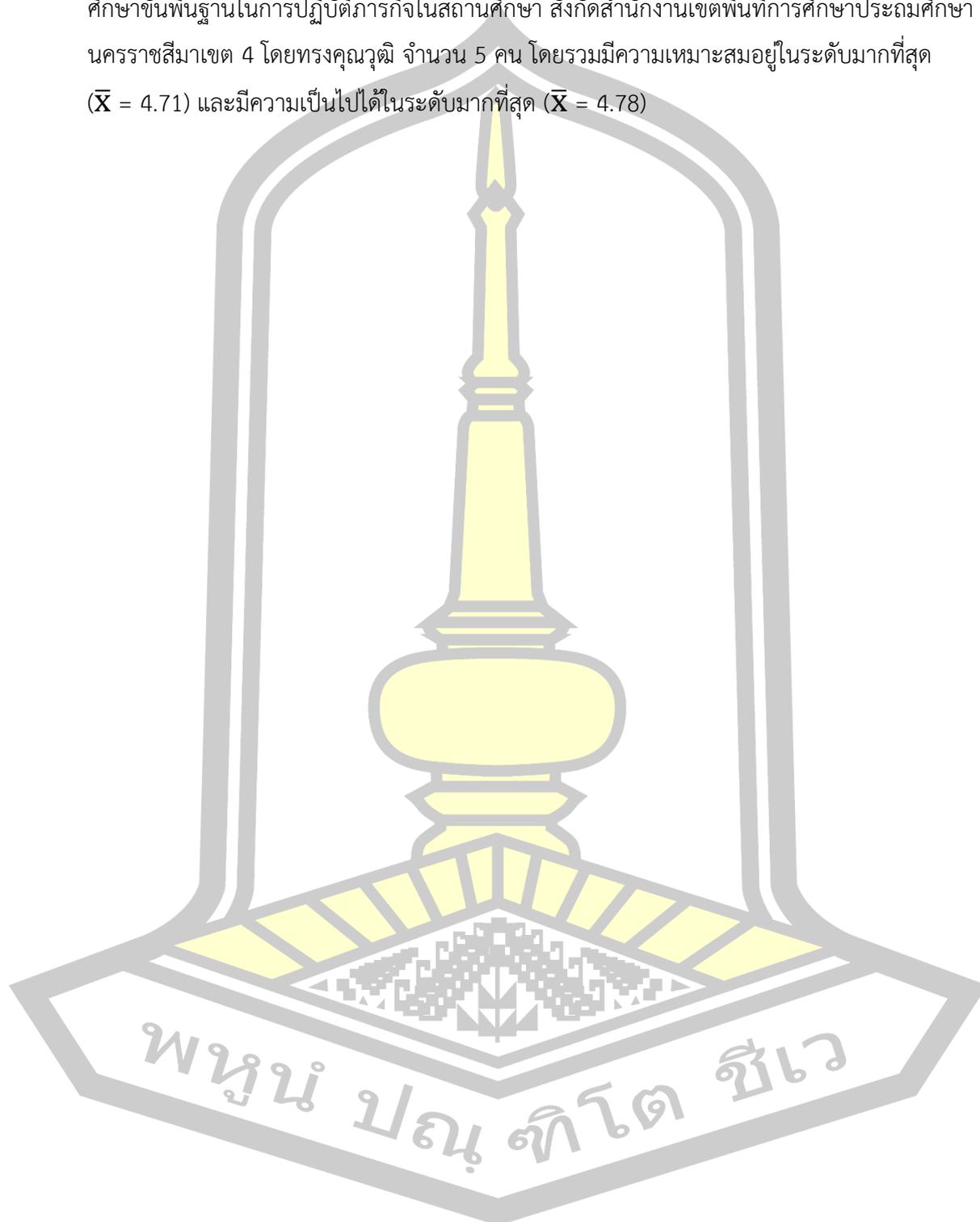
รายการที่ประเมิน	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ด้านบริหารบุคคล	4.87	0.30	มากที่สุด	4.87	0.18	มากที่สุด
1. ประชุม วางแผน ร่วมปรึกษาหารือเกี่ยวกับการโยกย้ายหรือความต้องการครูในสาขาวิชาที่สถานศึกษาต้องการ	5.00	0.00	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด
2. มีส่วนร่วมในการกำหนดแผนพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษาให้ข้อเสนอแนะการพัฒนาบุคลากร ส่งเสริมให้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง	4.80	0.45	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด
3. ให้ขวัญกำลังใจ ยกย่องเชิดชูเกียรติแก่ครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษา	4.80	0.45	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด
ด้านบริหารทั่วไป	4.85	0.34	มากที่สุด	4.80	0.21	มากที่สุด
1. ประชุม วางแผนพัฒนาสถานศึกษา ร่วมกับชุมชนอยู่เป็นประจำ	5.00	0.00	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด
2. ให้ข้อเสนอแนะการแก้ปัญหา ป้องกันเฝ้าระวังนักเรียนจากสิ่งเสพติดหรือพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม	4.80	0.45	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด
3. ร่วมป้องกัน เฝ้าระวังนักเรียนจากสิ่งเสพติดหรือพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม	4.80	0.45	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด
4. ให้ความร่วมมือ อำนวยความสะดวกในการออกเยี่ยมบ้านนักเรียน	4.80	0.45	มากที่สุด	4.60	0.55	มากที่สุด

จากตาราง 21 พบว่า ผลการประเมินแนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา
 ขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติการกิจในสถานศึกษา โดยทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน โดยรวมมีความ
 เหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.79$) และมีความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.77$)

ตาราง 22 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการประเมินคู่มือแนวทางการมีส่วนร่วมของ
คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติการกิจในสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4

รายการ	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. เนื้อหาในคู่มือการพัฒนาแนวทางฯ มีความสอดคล้องกับความมุ่งหมายในการจัดทำคู่มือ	4.80	0.45	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด
2. ความมุ่งหมายของคู่มือการพัฒนาแนวทางฯ สอดคล้องกับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติการกิจในสถานศึกษา	4.80	0.45	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด
3. คู่มือใช้ภาษาถูกต้องตรงตามหลักภาษาไทยมีความชัดเจน อ่านแล้วเข้าใจง่าย	4.80	0.45	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด
4. เนื้อหาของคู่มือครอบคลุม แนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติการกิจในสถานศึกษา	4.60	0.55	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด
4.1 ด้านงบประมาณ	4.80	0.45	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด
4.2 ด้านบริหารงานบุคคล	4.60	0.55	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด
4.3 ด้านวิชาการ	4.80	0.45	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด
4.4 ด้านบริหารทั่วไป	4.60	0.55	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด
5. เนื้อหาของคู่มือสามารถนำไปปรับใช้กับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติการกิจในสถานศึกษา	4.60	0.55	มากที่สุด	4.60	0.55	มากที่สุด
รวม	4.71	0.15	มากที่สุด	4.78	0.22	มากที่สุด

จากตาราง 22 พบว่า ผลการประเมินคู่มือแนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติภารกิจในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมาเขต 4 โดยทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.71$) และมีความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.78$)

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาการพัฒนาแนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติภารกิจในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
นครราชสีมาเขต 4 ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยตามลำดับ ดังนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. สรุปผล
3. อภิปรายผล
4. ข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของคณะกรรมการ
สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติภารกิจในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาานครราชสีมา เขต 4
2. เพื่อพัฒนาแนวทางของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติภารกิจใน
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาานครราชสีมา เขต 4

สรุปผล

การวิจัย เรื่อง การพัฒนาแนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
ในการปฏิบัติภารกิจในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา
เขต 4 ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัยดังนี้

1. สภาพปัจจุบันการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติ
ภารกิจในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 4
โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน
เรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านวิชาการ ด้านบริหารทั่วไป ด้านบริหารงาน
บุคคล และด้านงบประมาณ

สภาพที่พึงประสงค์การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติภารกิจในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 4 ด้าน เรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านบริหารงานบุคคล ด้านบริหารทั่วไป ด้านงบประมาณ และด้านวิชาการ

ผลการศึกษาความต้องการจำเป็นของการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติภารกิจในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 4 เรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปน้อยได้ดังนี้ ด้านงบประมาณ ลำดับที่ 1 การมีส่วนร่วมในการวางแผน ลำดับที่ 2 การมีส่วนร่วมในการประเมินผล และลำดับที่ 3 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านบริหารงานบุคคล ลำดับที่ 1 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ลำดับที่ 2 การมีส่วนร่วมในการประเมินผลและการมีส่วนร่วมในการร่วมรับผลประโยชน์ และลำดับที่ 3 การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ ด้านวิชาการ ลำดับที่ 1 การมีส่วนร่วมในการวางแผน ลำดับที่ 2 การมีส่วนร่วมในการร่วมรับผลประโยชน์ และลำดับที่ 3 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และด้านสุดท้ายคือด้านบริหารทั่วไป ลำดับที่ 1 การมีส่วนร่วมในการวางแผน ลำดับที่ 2 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และลำดับที่ 3 การมีส่วนร่วมในการร่วมรับผลประโยชน์

2. ผลการพัฒนาแนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติภารกิจในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 4 พบว่า มีทั้งหมด 4 ด้าน 20 แนวทาง ได้แก่ การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติภารกิจในสถานศึกษา ด้านวิชาการ 7 แนวทาง การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติภารกิจในสถานศึกษา ด้านงบประมาณ 6 แนวทาง การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติภารกิจในสถานศึกษา ด้านบริหารงานบุคคล 3 แนวทาง และการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติภารกิจในสถานศึกษา ด้านบริหารทั่วไป 4 แนวทาง

ความเหมาะสมของแนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติภารกิจในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.79 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านบริหารบุคคล มีค่าเฉลี่ย 4.87 รองลงมา คือ ด้านบริหารทั่วไป มีค่าเฉลี่ย 4.85 ด้านวิชาการ มีค่าเฉลี่ย 4.77 และลำดับสุดท้ายคือ ด้านงบประมาณ มีค่าเฉลี่ย 4.67

ความเป็นไปได้ของแนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติภารกิจในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา

เขต 4 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.77 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านบริหารบุคคล มีค่าเฉลี่ย 4.87 ด้านบริหารทั่วไป มีค่าเฉลี่ย 4.80 ด้านงบประมาณ มีค่าเฉลี่ย 4.73 และด้านวิชาการ มีค่าเฉลี่ย 4.69

อภิปรายผล

การวิจัย เรื่อง การพัฒนาแนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการปฏิบัติการกิจการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. สภาพปัจจุบันของการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติการกิจการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้ง 4 ด้าน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยตามลำดับดังนี้ ด้านวิชาการ ด้านบริหารทั่วไป ด้านบริหารงานบุคคล และด้านงบประมาณ สอดคล้องกับงานวิจัยของธนวัฒน์ บุญทวี (2558) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารงานโรงเรียนอนุบาลเทศบาล ตำบลแม่เฒ่า (บ้านเด่น) อำเภอแม่เฒ่า จังหวัดเชียงใหม่ โดยใช้เทคนิคการประชุมเชิงสร้างสรรค์ (AIC : Appreciation Influence Control) พบว่า สภาพการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารงานโรงเรียน งานด้านวิชาการ โดยภาพรวมชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาของ โรงเรียนด้านวิชาการโดยประมาณเฉลี่ยทั้ง 3 กลุ่ม อยู่ในระดับมาก งานด้านงบประมาณ โดยภาพรวมชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาของ โรงเรียนด้านบุคลากร โดยประมาณเฉลี่ยทั้ง 3 กลุ่ม อยู่ในระดับมาก งานบุคคลโดยภาพรวมชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียน ด้านงานบุคคลโดยประมาณเฉลี่ยทั้ง 3 กลุ่ม อยู่ในระดับปานกลาง งานบริหารทั่วไป โดยภาพรวมชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาของ โรงเรียนด้านบริหารทั่วไป โดยประมาณเฉลี่ยทั้ง 3 กลุ่ม อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ เฉลิมพล จันดา (2560) ที่ได้ทำการวิจัย การพัฒนาแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 พบว่า สภาพปัจจุบันการมีส่วนร่วมในการบริหารสำหรับสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ ได้แก่ ด้านการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม ด้านการบริหารงานบริหารทั่วไปแบบมีส่วนร่วมและการบริหารงานบุคคลแบบมีส่วนร่วม และสอดคล้องกับงานวิจัยของมาติกา ประชารักษ์สกุล (2560) ซึ่งได้ศึกษาการพัฒนาแนวทางการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารจัดการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 โดยผู้บริหาร ครู และ

กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า สภาพปัจจุบันโดยรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด สามอันดับ นำเสนอตามลำดับ ได้แก่ ด้านงานงบประมาณ ด้านงานการบริหารงานทั่วไป และด้านการบริหารงานบุคคล ทั้งนี้ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานยังขาดความชัดเจนเรื่องบทบาท หน้าที่ว่าตนเองจะทำอะไร ทำอย่างไร และทำเพื่ออะไรทำให้ขาดความกระตือรือร้นในการทำหน้าที่ของคณะกรรมการ รวมทั้งสถานศึกษาส่วนหนึ่งยังคิดว่า คณะกรรมการฯ เป็นเพียงผู้สนับสนุนด้านทรัพยากรทางการศึกษามากกว่าเป็นผู้ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมดำเนินงาน ร่วมรับผลที่เกิดขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกรณวิวัสส์ สุทธิสา (2560) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาแนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 พบว่าสภาพการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านการบริหารงานบุคคล รองลงมาคือ ด้านการบริหารงานทั่วไป ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านการบริหารงานงบประมาณ

ผลการศึกษาสภาพที่พึงประสงค์ของการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติภารกิจในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 4 ด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านบริหารงานบุคคล ด้านบริหารทั่วไป ด้านงบประมาณ และด้านวิชาการ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จันทร์ธิวา โสภา (2560) ได้ทำการวิจัยการพัฒนาแนวทางการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 พบว่า สภาพที่พึงประสงค์ของการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยตามลำดับ ดังนี้คือ การมีส่วนร่วมในงานงบประมาณ รองลงมาคือ การมีส่วนร่วมในงานบริหารงานบุคคล การมีส่วนร่วมในงานบริหารทั่วไป และความต้องการน้อยที่สุด คือ การมีส่วนร่วมด้านวิชาการ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ เฉลิมพล จันดา (2560) ที่ได้ทำการวิจัย การพัฒนาแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 พบว่า สภาพที่พึงประสงค์การมีส่วนร่วมในการบริหารสำหรับสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ ได้แก่ ด้านการบริหารงานบริหารทั่วไปแบบมีส่วนร่วม ด้านการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม และด้านการบริหารงานบุคคลแบบมีส่วนร่วม

2. การพัฒนาแนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติภารกิจในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4

พบว่า การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติภารกิจในสถานศึกษามีทั้งหมด 4 ด้าน 20 แนวทาง ได้แก่ การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติภารกิจในสถานศึกษา ด้านวิชาการ 7 แนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติภารกิจในสถานศึกษา ด้านงบประมาณ 6 แนวทาง การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติภารกิจในสถานศึกษา ด้านบริหารงานบุคคล 3 แนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติภารกิจในสถานศึกษา ด้านบริหารทั่วไป 4 แนวทาง และผลการประเมินแนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติภารกิจในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 พบว่า โดยรวมมีความเหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทุกด้านมีความเหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุดเช่นเดียวกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการดำเนินการสร้างแนวทางมีการสังเคราะห์แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องทั้งในส่วนของความร่วมมือของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติภารกิจในสถานศึกษา และการสร้างแนวทางซึ่งเป็นไปตามกระบวนการวิจัย อีกทั้งกระบวนการต่าง ๆ ก่อนที่จะได้มาซึ่งแนวทางที่สมบูรณ์ ได้ผ่านการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิ การตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งเป็นบุคคลที่มีความรู้และความสามารถเป็นอย่างดี อีกทั้งผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากผลการศึกษาในระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็น ระยะที่ 2 การศึกษาสถานศึกษาที่มีแนวปฏิบัติดีมาผนวกกับผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของกลุ่มตัวอย่างเพื่อใช้เป็นข้อมูลสำหรับการสร้างแนวทางของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติภารกิจในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Becerra (2014) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง บทบาทความเข้าใจระหว่าง ผู้บริหารกับตัวแทนของชุมชน พบว่า การตัดสินใจที่เกี่ยวกับโรงเรียน ผู้บริหารและตัวแทนชุมชนจะต้องร่วมมือกันทุกฝ่ายจะต้องทำความเข้าใจโครงการทางการศึกษาตามหน้าที่บทบาทและนโยบายที่ตกลงกันไว้ และนอกจากนั้นยังพบอีกว่า ผู้บริหารจะต้องเข้าใจเกี่ยวกับความแตกต่างของชุมชนอีกทั้งจะต้องพร้อมที่จะเข้าร่วมกับชุมชนได้ทุกโอกาส ทัศนคติไปทางที่พึงประสงค์ของแต่ละฝ่าย เป็นเรื่องสำคัญเรื่องหนึ่งในการที่จะเข้าไปมีส่วนร่วม ในกระบวนการตัดสินใจในการเข้าร่วมของชุมชนหรือประชาชนในเรื่องที่เกี่ยวกับการตัดสินใจจะต้องมีการฝึกอบรมและเตรียมการก่อนพอสมควรผู้บริหารจะต้องเป็นบุคคลที่ยอมรับตัวเองและไม่ควรที่จะคาดหวังเกี่ยวกับผลที่จะได้รับสูงเกินไปในการเข้าร่วมกับชุมชนแต่ละครั้ง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชาญชัย ศาลาจันทร์ (2559) ที่ได้ทำการวิจัย การศึกษาสภาพ ปัญหา และแนวทางการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต 2 พบว่า แนวทางการมีส่วนร่วมในการบริหาร

สถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 ควรมีนโยบายหรือแนวปฏิบัติที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติภารกิจในสถานศึกษา

1.2 สถานศึกษาควรประยุกต์ใช้แนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติภารกิจในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 4 ให้เข้ากับบริบทของสถานศึกษาแต่ละแห่งเพื่อให้เกิดประสิทธิผลสูงสุด

1.3 ผลการวิจัยพบว่าความต้องการจำเป็น ด้านงบประมาณ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานควรมีการประชุม วางแผนในการกำหนดนโยบายและแผน กำหนดโครงการในการจัดทำงบประมาณของสถานศึกษา วางแผนในการใช้จ่ายเงิน งบประมาณตามแผนงานโครงการของสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้คณะกรรมการสถานศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อสามารถให้การปฏิบัติภารกิจของสถานศึกษาเป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ

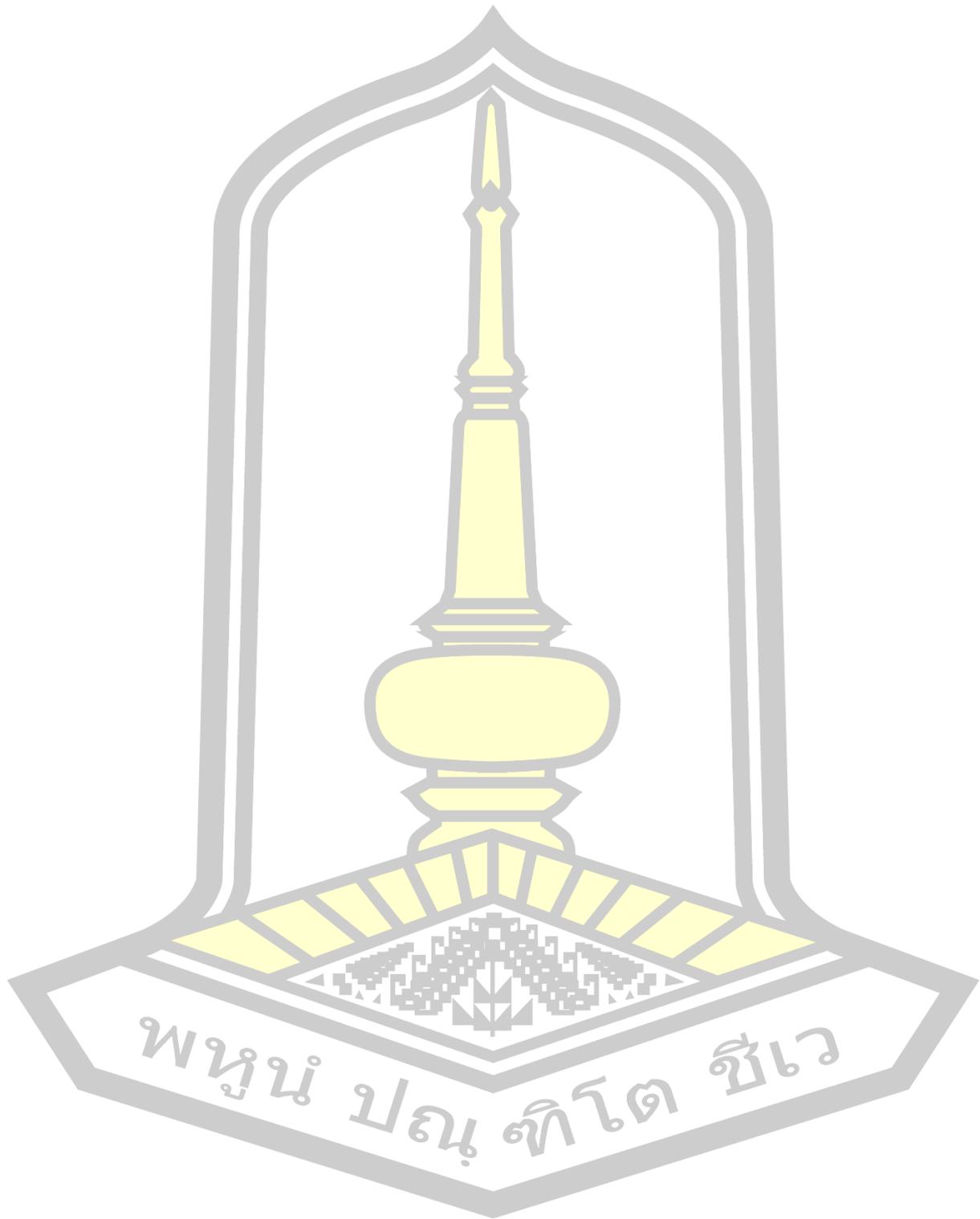
2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติภารกิจในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4

2.2 ควรศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลกระทบต่อการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติภารกิจในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4

2.3 ควรศึกษาการพัฒนาโปรแกรมการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติภารกิจในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมวิทย์ สุธิสสา. (2560). การพัฒนาแนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2544). หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. กรุงเทพฯ : พัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว).
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ.
- กาญจน์ เรืองมนตรี และธรินธร นามวรรณ. (2554). การบริหารวิชาการและนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้. มหาสารคาม : ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- กำพล แสนบุญเรือง. (2542). การมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบลต่อการจัดการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- กิ่งกาญจน์ ชมอิทร์. (2549). การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2542). แนวโน้มธุรกิจไทยในศตวรรษหน้า. กรุงเทพฯ : ชัคเซสมิเดีย.
- จันทร์ธิดา โสภา. (2560). การพัฒนาแนวทางการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- จันทร์เพ็ญ ดาโส. (2558). การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารการศึกษาโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.

- จันทร์เพ็ญ ศรีกาวิ. (2550). *แนวทางพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนในงานวิชาการของสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดาก เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ
กำแพงเพชร.*
- จินตวีร์ เกษมสุข. (2554). *การสื่อสารกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.*
- จิรายุ พรหมจักร. (2558). *การพัฒนาแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของคณะกรรมการ
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
หนองบัวลำภู เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร
การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.*
- ฉลาด จันทรสมบัติ. (2551). *การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาชุมชน. มหาสารคาม :
อภิชาติการพิมพ์.*
- เฉลิมพล จันดา. (2560). *การพัฒนาแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษา
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.*
- ชาญชัย ศาลาจันทร์. (2559). *การศึกษาสภาพ ปัญหา และแนวทางการมีส่วนร่วมในการบริหาร
สถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.*
- ชำนาญ อุดมณีวิ. (2558). *แนวทางการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการ
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27.
วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะ
ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.*
- ณัฐพงศ์ ไชยสิทธิ์. (2552). *ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมกรรมการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของครูและ
ผู้บริหารกับประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดนครพนม.
วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิต
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยนครพนม.*
- ถวิล เกษสุพรรณ. (2552). *การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหาร
การศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุกดาหาร เขต 5.
วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.*

ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน. (2561). การประยุกต์ใช้ SPSS วิเคราะห์ข้อมูลงานวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 8.

มหาวิทยาลัยการพิมพ์.

ทรงสิทธิ์ ยืนชีวิต. (2544). การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

ทศพร ผลทวีกุล. (2551). การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ทองสุข มันทาท, สุรวัดน์ ชมพูพงษ์ และอภิชาติ คำดี. (2559). เอกสารประกอบการบรรยายโครงการในยุคโลกาภิวัตน์ : สู่ความก้าวหน้าและมั่นคงของชาติไทยในศตวรรษหน้า. เอกสารประกอบการสัมมนาระดับชาติเรื่อง “ยุทธศาสตร์การศึกษาไทยในยุคโลกาภิวัตน์” ณ ศูนย์ประชุมแห่งชาติสิริกิติ์. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.

ธนวัฒน์ บุญทวี. (2558). การพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารงานโรงเรียนอนุบาลเทศบาล ตำบลแม่ฮ้อย (บ้านเด่น) อำเภอแม่ฮ้อย จังหวัดเชียงใหม่ โดยใช้เทคนิคการประชุมเชิงสร้างสรรค์. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.

ธวัช เสือทรงศีล. (2550). ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์.

ธีระพงษ์ แก้วหาวงษ์. (2543). กระบวนการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ประชาคม ประชาสังคม. ขอนแก่น : โครงการจัดตั้งมูลนิธิเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ชมรมนักวิชาการสาธารณสุขภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.

นรินทร์ชัย พัฒนพงศา. (2547). การมีส่วนร่วม หลักการพื้นฐาน เทคนิค และกรณีตัวอย่าง. เชียงใหม่ : สิริลักษณ์การพิมพ์.

นันทนัช ศิริแก้ว. (2550). การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารงานวิชาการตามการรับรู้ของครูโรงเรียนประถมศึกษาในอำเภอเกาะลันตา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาระยะปี. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

- นิตยา แก้วแสนชัย. (2557). การบริหารแบบมีส่วนร่วมของชุมชนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 : พหุกรณีศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- บุญชม ศรีสะอาด และคณะ. (2551). *พื้นฐานการวิจัยการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 8. มหาสารคาม : ตักสิลาการพิมพ์.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). *วิธีการสร้างสถิติสำหรับการวิจัย*. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). *การวิจัยเบื้องต้น*. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- บุญส่ง เจริญศรี. (2550). *การศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของรองผู้อำนวยการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 1-7. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.*
- ประพนธ์ กระแสร์พันธุ์. (2554). *การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารสถานศึกษาเขตคุณภาพกบินทร์บุรี 7 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.*
- ประพนธ์ กระแสร์พันธุ์. (2554). *การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารสถานศึกษาเขตคุณภาพกบินทร์บุรี 7 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.*
- ประสงค์ กลิ่นบรม. (2550). *การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนบ้านแซว อำเภอเชียงแสน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 3. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.*
- ประसार พรหมณา. (2553). *การบริหารแบบมีส่วนร่วม. วารสารธุรกิจปริทัศน์, 7(2), 15*
- ปริมาส กัลยา. (2556). *การมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยพะเยา.*
- ปารีชาติ วลัยเสถียร. (2543). *กระบวนการและเทคนิคการทำงานของนักพัฒนา. กรุงเทพฯ : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.*

- ปิติพร อาธิเวช. (2557). *สภาพปัญหาการบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- พงศธร พหรมเทศ. (2550). *บทบาทการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนเอกชนในอำเภอฟาน จังหวัดเชียงราย*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- พินิจดา วีระชาติ. (2542). *การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน*. กรุงเทพฯ : โอ.เอส.พริ้นติ้งเฮ้าส์.
- พรธณี ทองปน. (2556). *สภาพ ปัญหา ความต้องการ และแนวทางพัฒนาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2540). *วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์*. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ : เจริญผล.
- พัชรารณณ์ เย็นมนัส. (2558). *การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการทำงานเป็นทีมกับการบริหารงานทั่วไปของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- พัชรินทร์ เล็กสวัสดิ์. (2545). *ประสิทธิผลของการประยุกต์การสร้างเสริมพลังชุมชน ในงานส่งเสริมทันตสุขภาพเด็กวัยก่อนเรียน จังหวัดลำปาง*. *วารสารอนามัย (Thai Health Journal)*, 12(1), 7-21.
- พิชานถ เพชรนาชม. (2554). *ปัญหาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- พิชิต สุตโต. *การศึกษาสภาพการบริหารงานบุคคลสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามความคิดของผู้บริหารและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 17*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- พูลศักดิ์ หล้ารัตน์. (2549). *การพัฒนาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาโรงเรียนบ้านขัวแคน อำเภอครีเมืองใหญ่ จังหวัดอุบลราชธานี*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

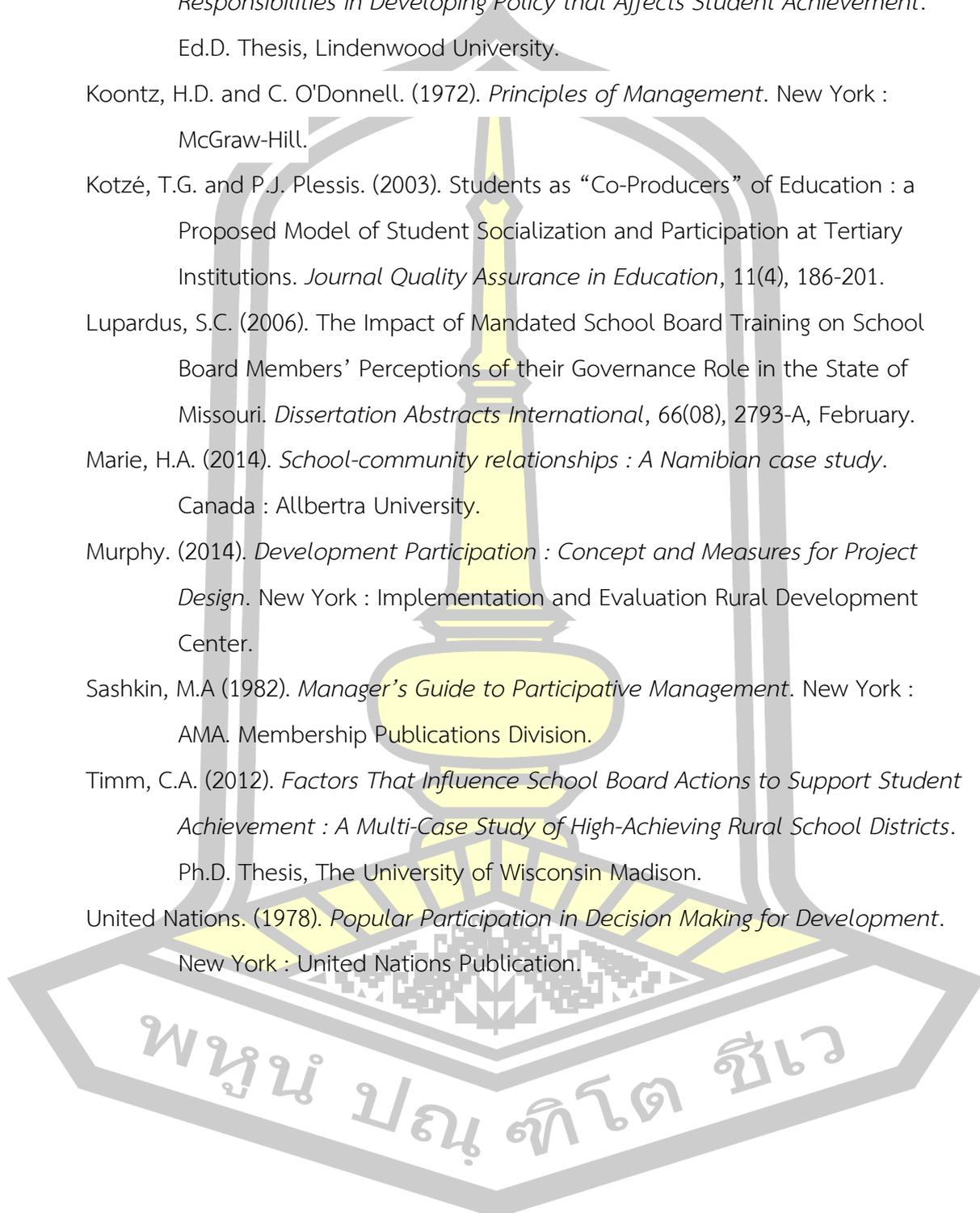
- ไพบูลย์ วัฒนศิริธรรม และพรณทิพย์ เพชรมาก. (2551). *การบริหารสังคมศาสตร์แห่งศตวรรษเพื่อสังคมไทยและสังคมโลก*. กรุงเทพฯ : สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน.
- มาติกา ประชาธิปไตย. (2560). *การพัฒนาแนวทางการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารจัดการสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- เมตต์ เมตต์การุณจิต. (2547). *การบริหารจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วม : ประชาชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและราชการ*. กรุงเทพฯ : บุ๊คพ้อยท์.
- เมตต์ เมตต์การุณจิต. (2553). *การบริหารจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วม*. กรุงเทพฯ : บุ๊ค พอยท์.
- ยัน แก้วบุญมา. (2554). *การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารจัดการการศึกษาของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน สังกัดกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดน*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์.
- ยุกตนันท์ หวานฉ่ำ. (2555). *การบริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียน ในอำเภอคลองหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1*. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2556). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554*. กรุงเทพฯ : ราชบัณฑิตยสถาน.
- รุ่งนภา แซ่ส้อ. (2552). *การศึกษาความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- รุจิรี ภู่อาระ และจันทราณี สงวนนาม. (2545). *การบริหารหลักสูตรในสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ : บุ๊คพ้อยท์.
- ลินดา ชุมภูศรี. (2557). *การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- วัชรยุทธ บุญมา (2551). *รูปแบบการพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาขนาดเล็ก*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

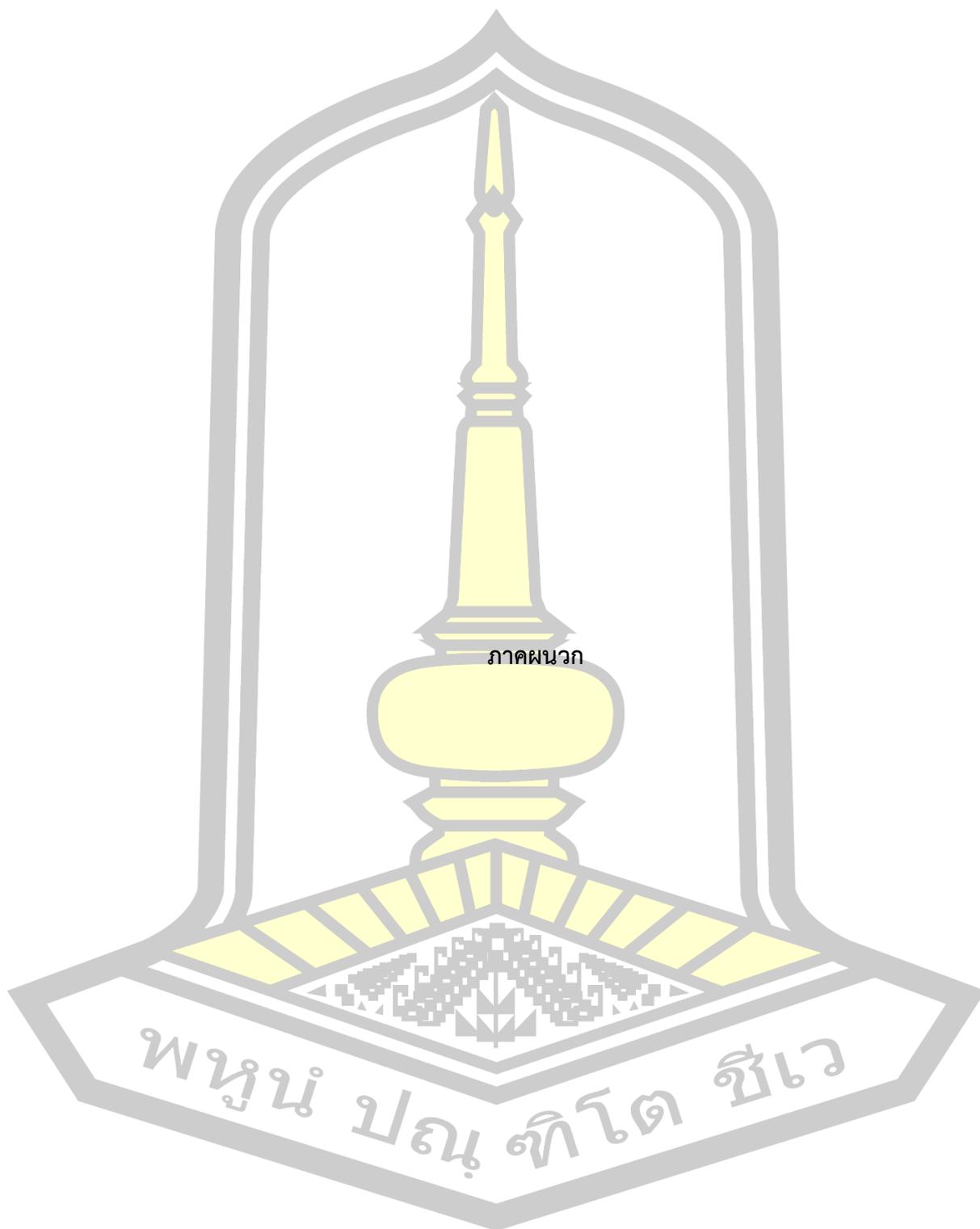
- วัฒนา มีพร้อม. (2554). การพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาโรงเรียนบ้านตลาดพัฒนาอำเภออุทุมพรพิสัย จังหวัดศรีสะเกษ. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วันชัย วัฒนศัพท์. (2551). คู่มือการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตัดสินใจของชุมชน. ขอนแก่น : ศิริภรณ์ ออฟเซ็ท.
- วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี. (2556). ประเมินผล. [ออนไลน์]. ได้จาก : <http://th.wikipedia.org/wiki/>. [สืบค้นเมื่อ วันที่ 1 ธันวาคม 2562].
- วิชัย จันทพร. (2549). การศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน นาร่องและโรงเรียนเครือข่ายการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาในจังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- สน สุวรรณ. (2553). คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. [ออนไลน์]. ได้จาก : <http://suwanlaong.wordpress.com>. [สืบค้นเมื่อ วันที่ 1 ธันวาคม 2562].
- สมภพ อาจชนะศึก. (2542). การยอมรับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาระบบราชการของ บุคลากรภาครัฐ : กรณีศึกษาในกรมการบริการโรงพยาบาลศูนย์/โรงพยาบาลทั่วไปภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยมหิดล.
- สัมมา ธนินธ์. (2560). หลัก ทฤษฎีและปฏิบัติการบริหารการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : ข้าวฟ่าง.
- สัมฤทธิ์ กางเพ็ง. (2545). รูปแบบการมีส่วนร่วมในสถานศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพฯ : เค.พรินท์ อินเตอร์กรุ๊ป.
- สาคร คุณชื่น. (2543). การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการโรงเรียนในการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมา พัฒนาการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดการประถมศึกษา จังหวัดสมุทรสาคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตร และการนิเทศ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ. (2560). รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560. กรุงเทพฯ : ธนาเพรส.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4. (2562). รายงานประจำปีของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4. นครราชสีมา : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2545). แนวทางการวัดผลและประเมินผลการเรียน ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. กรุงเทพฯ : ครูสภาลาดพร้าว.

- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2551). *แนวทางการดำเนินงานการมีส่วนร่วม การบริหารการศึกษา*. กรุงเทพฯ : ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สุจิตรา ประจงกุล. (2558). *การพัฒนาแนวทางการบริหารจัดการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาฬสินธุ์ เขต 2*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุธรรม ธรรมทัศนานนท์. (2554). *หลักการ ทฤษฎี และนวัตกรรม การบริหารการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 2. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุภัค โอพาพิริยกุล. (2556). *การพัฒนารูปแบบการบริหารวิชาการสำหรับโรงเรียนอนุบาล*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุมา สามเพชรเจริญ (2550). *การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดเทศบาลนครนครปฐม*. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สุรียา วามุ. (2554). *ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานของผู้บริหารกับการปฏิบัติงานวิชาการของครู ตามทัศนะของครูในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- สุวมิล ว่องวานิช. (2548). *การวิจัยการประเมินความต้องการจำเป็น*. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เสนาะ ตีเยาว์. (2551). *หลักการบริหาร*. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- อคิน รพีพัฒน์. (2527). *การมีส่วนร่วมของชุมชนในสภาพสังคมและวัฒนธรรมไทยในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา*. กรุงเทพฯ : ศักดิ์โสภารพิมพ์.
- อรุณวรรณ ชาญสัมพันธ์. (2556). *สภาพปัญหา สภาพการปฏิบัติและแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 จังหวัดนครราชสีมา*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

- อัจฉรา จงดี. (2560). *การศึกษาบทบาทการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดจันทบุรี ระยอง และตราด*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- อาทิตย์ ะไลใจ. (2556). *การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาประจิมพัฒนา อำเภอมะแม่มจังหวัดเชียงใหม่*. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น.
- Ariful, H.K. (2014). *Parental Involvement in the Secondary Schools in Bangladesh : Challenges and a Way Forward*. M.Ed. Thesis, Monash University.
- Barnes, R.A. (2015). African American parents involvement in their children, schooling. *Dissertation Abstracts International*, 32, 35-48.
- Becerra, G.V. (2014). Role perceptions of administrators and community representatives in participatory decision making. *Dissertation Abstracts International*, 38(4), 6887-A.
- Cohen, J.M. and N.T. Uphoff. (1981). *Rural Development Participation : Concept and Measures for Project Design Implementation and Evaluation*. Ithaca, NY : Rural Development Committee Center for International Studies, Cornell University.
- Cohen, J.M. and N.T. Uphoff. (1980). *Effective Behavior in Organizations*. New York : Richard D. Irwin.
- Erwin, W. (1976). *Participation Management : Concept Theory and Implementation*. Atlanta : Georgia State University.
- Guba, E.G. and Y.S. Lincoln. (1982). The Place of Values in Need Assessment. *Education Evaluation and Policy Analysis*, 4(3), 311-320, September.
- Guijt, I. and J. Gaventa. (1998). *Participatory Monitoring and Evaluation: Learning from Chang*. IDS Policy Briefing 12, Brighton : Institute of Development Studies.
- Huntington, S. and S. Nelson. (1975). *No easy choice: political participation in developing countries*. New York: Harvard University Press.

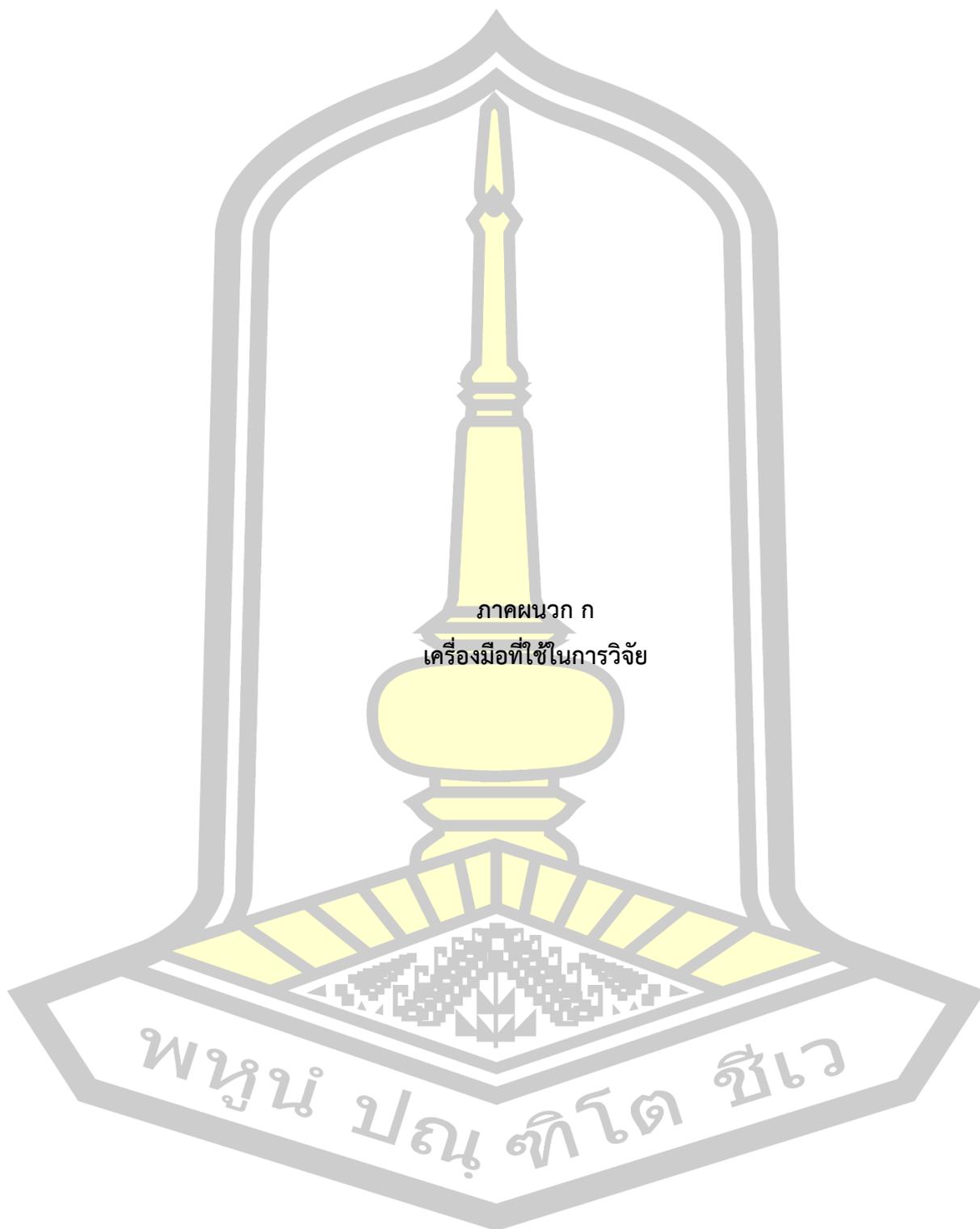
- Hutsell, J.D. (2009). *School Board Members' Perception on Their Roles and Responsibilities in Developing Policy that Affects Student Achievement*. Ed.D. Thesis, Lindenwood University.
- Koontz, H.D. and C. O'Donnell. (1972). *Principles of Management*. New York : McGraw-Hill.
- Kotzé, T.G. and P.J. Plessis. (2003). Students as “Co-Producers” of Education : a Proposed Model of Student Socialization and Participation at Tertiary Institutions. *Journal Quality Assurance in Education*, 11(4), 186-201.
- Lupardus, S.C. (2006). The Impact of Mandated School Board Training on School Board Members’ Perceptions of their Governance Role in the State of Missouri. *Dissertation Abstracts International*, 66(08), 2793-A, February.
- Marie, H.A. (2014). *School-community relationships : A Namibian case study*. Canada : Allbertra University.
- Murphy. (2014). *Development Participation : Concept and Measures for Project Design*. New York : Implementation and Evaluation Rural Development Center.
- Sashkin, M.A (1982). *Manager’s Guide to Participative Management*. New York : AMA. Membership Publications Division.
- Timm, C.A. (2012). *Factors That Influence School Board Actions to Support Student Achievement : A Multi-Case Study of High-Achieving Rural School Districts*. Ph.D. Thesis, The University of Wisconsin Madison.
- United Nations. (1978). *Popular Participation in Decision Making for Development*. New York : United Nations Publication.

ภาคผนวก

พหุบัณฑิตยาลัย จุฬาลงกรณ์

ภาคผนวก ก
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

พหุบัน ปณุ ทิโต ชีเว

รหัสแบบสอบถาม

--	--	--

แบบประเมินความเหมาะสมของแบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์
การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติการกิจในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4
(สำหรับผู้เชี่ยวชาญ)

เรียน ท่านผู้เชี่ยวชาญที่เคารพอย่างสูง

แบบประเมินความเหมาะสมของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้เชี่ยวชาญ

ตอนที่ 2 การประเมินความเหมาะสมของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขอความอนุเคราะห์ให้ผู้เชี่ยวชาญช่วยพิจารณาและตรวจสอบความเหมาะสมของการใช้
ภาษา และความครอบคลุมเนื้อหาสาระในแบบประเมินว่าสามารถวัดได้ถูกต้องตรงตามนิยามศัพท์
และตัวชี้วัด ของเนื้อหาที่ต้องการวัดได้หรือไม่ และหากท่านมีความคิดเห็นเพิ่มเติมขอได้เขียน
ข้อเสนอแนะหลังคำถามในแต่ละข้อได้

ทั้งนี้ขอขอบคุณเป็นอย่างสูงที่กรุณาสละเวลาอันมีค่าสำหรับการตรวจสอบในครั้งนี้

ด้วยความเคารพอย่างสูง

นางสาวธัญญภัทร์ เทียนธนาทิพย์

นิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา

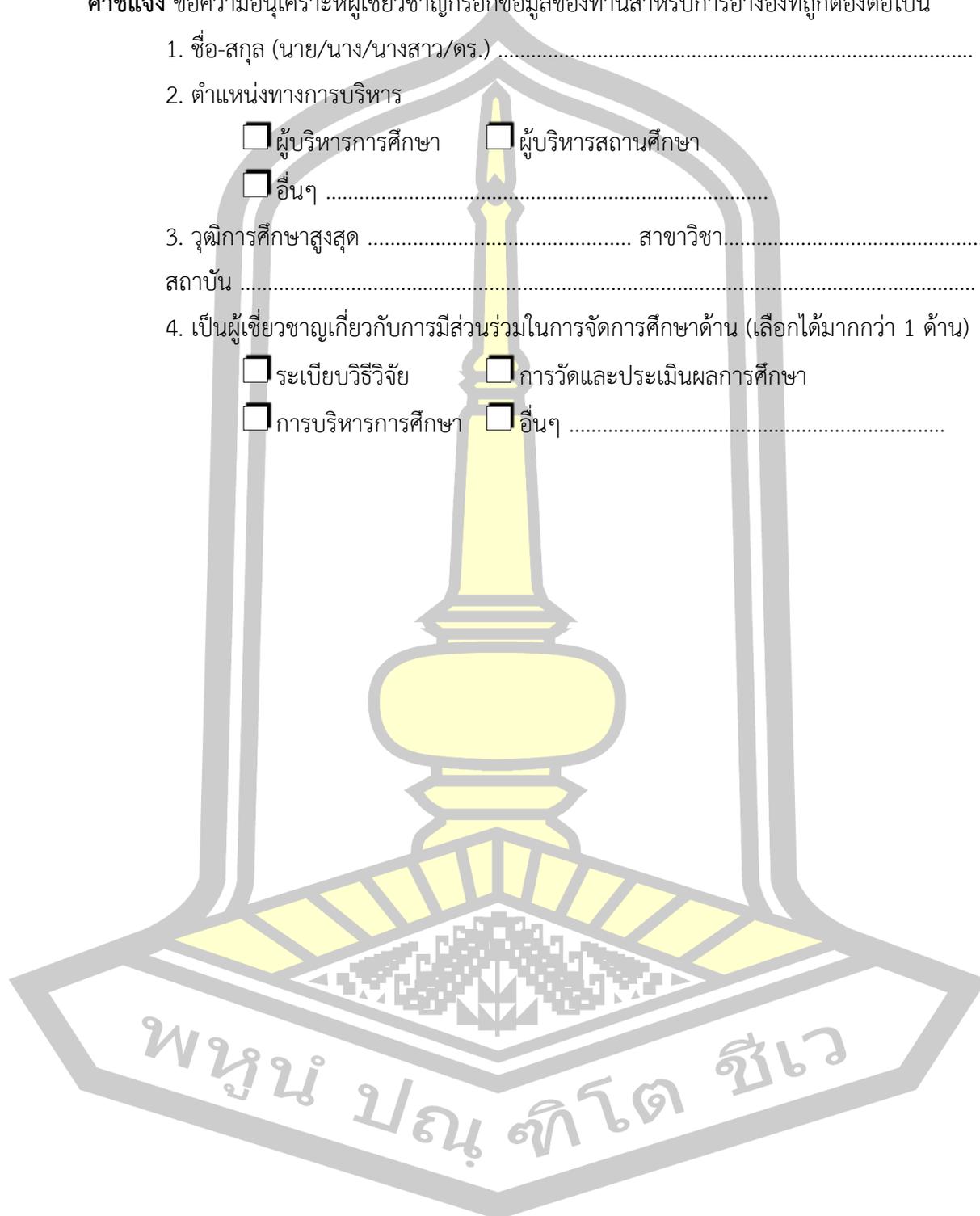
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

พูน ปรณ ทัต ฐเว

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้เชี่ยวชาญ

คำชี้แจง ขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญกรอกข้อมูลของท่านสำหรับการอ้างอิงที่ถูกต้องต่อไปนี้

1. ชื่อ-สกุล (นาย/นาง/นางสาว/ดร.) .....
2. ตำแหน่งทางการบริหาร
  - ผู้บริหารการศึกษา   ผู้บริหารสถานศึกษา
  - อื่นๆ .....
3. วุฒิการศึกษาสูงสุด ..... สาขาวิชา.....
สถาบัน .....
4. เป็นผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาด้าน (เลือกได้มากกว่า 1 ด้าน)
  - ระเบียบวิธีวิจัย   การวัดและประเมินผลการศึกษา
  - การบริหารการศึกษา   อื่นๆ .....

ตอนที่ 2 การประเมินความเหมาะสมของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 แบบประเมินข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบประเมิน

คำชี้แจง โปรดพิจารณาว่าตัวแปรต่อไปนี้สอดคล้องกับนิยามศัพท์หรือไม่ โดยใส่เครื่องหมาย

✓ ลงใน ที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน

ตัวแปร	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ เกี่ยวกับการสอบถามข้อมูลทั่วไป
1. ตำแหน่ง ☐ ผู้บริหารสถานศึกษา ☐ ผู้แทนครู ☐ ประธานคณะกรรมการสถานศึกษา ☐ ชั้นพื้นฐาน ☐ ผู้แทนผู้ปกครอง ☐ ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	☐ สอดคล้องกับนิยามศัพท์ ☐ ควรปรับปรุง คือ ....
2. ระดับการศึกษา ☐ ต่ำกว่าปริญญาตรี ☐ ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า ☐ สูงกว่าปริญญาตรี	☐ สอดคล้องกับนิยามศัพท์ ☐ ควรปรับปรุง คือ ....
3. ประสบการณ์ในตำแหน่ง ☐ น้อยกว่า 5 ปี ☐ 5 - 10 ปี ☐ มากกว่า 10 ปี	☐ สอดคล้องกับนิยามศัพท์ ☐ ควรปรับปรุง คือ ....
4. ขนาดโรงเรียน ☐ โรงเรียนขนาดเล็ก ☐ โรงเรียนขนาดกลาง ☐ โรงเรียนขนาดใหญ่	☐ สอดคล้องกับนิยามศัพท์ ☐ ควรปรับปรุง คือ ....

2.2 แบบประเมินสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติภารกิจในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4

คำชี้แจง โปรดพิจารณาว่าแบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติภารกิจในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 มีความเหมาะสมหรือไม่ โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง “ระดับ การพิจารณา” แต่ละข้อคำถาม ตามความคิดเห็นของท่าน ดังนี้

- +1 ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นวัดตรงตามนิยามศัพท์และตัวชี้วัด
- 0 ถ้าไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นวัดตรงตามนิยามศัพท์และตัวชี้วัด
- 1 ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นไม่ได้วัดตรงตามนิยามศัพท์และตัวชี้วัด

และโปรดให้คำแนะนำหรือแก้ไขข้อความที่เห็นควรปรับปรุงแก้ไขเพื่อความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม

ข้อ	รายการ	ระดับการพิจารณา			ข้อเสนอแนะรายข้อ
		+1	0	-1	
	ด้านวิชาการ				
	การมีส่วนร่วมในการวางแผน				
1	การประชุมวางแผนในการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานและความต้องการของผู้เรียน ชุมชน และท้องถิ่น				
2	การประชุมวางแผนในการจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม กระบวนการเรียนรู้ แหล่งเรียนรู้ เพื่อการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง				
3	การประชุมวางแผนในการจัดระบบและการดำเนินการตามระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา				
	การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ				
4	การให้ข้อเสนอแนะ ตัดสินใจในการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานและความต้องการของผู้เรียน ชุมชน และท้องถิ่น				

ข้อ	รายการ	ระดับ การพิจารณา			ข้อเสนอแนะ รายชื่อ
		+1	0	-1	
5	การให้ข้อเสนอแนะ ตัดสินใจในการจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อมกระบวนการเรียนรู้ แหล่งเรียนรู้ เพื่อ การปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของ สถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง				
6	การให้ข้อเสนอแนะ ตัดสินใจในการจัดระบบและการ ดำเนินการตามระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา				
	การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ				
7	การกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนเพิ่มเติม จากหลักสูตรจัดทำหลักสูตรของสถานศึกษาให้สอดคล้อง กับความต้องการของผู้เรียนและชุมชนและท้องถิ่น				
8	การให้ข้อมูล ส่งเสริมและสนับสนุนในการพัฒนาหลักสูตร ของสถานศึกษา ให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน และชุมชนและท้องถิ่น				
9	การส่งเสริมและสนับสนุนในการพัฒนาสิ่งแวดล้อมส่งเสริม สนับสนุน ช่วยเหลือ ดูแลพฤติกรรมของนักเรียนในเขต บริการ				
10	การสนับสนุนช่วยเหลือจัดหาสื่อและนวัตกรรมใหม่ๆ มา จัดการเรียนการสอน				
11	การจัดหาวิทยากรภายนอกและภูมิปัญญาท้องถิ่นมาร่วม ในการจัดการเรียนการสอน				
12	ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินการตามระบบประกัน คุณภาพภายใน				
13	การเสนอแนะ สนับสนุนการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในและ ภายนอกสถานศึกษา				
14	การส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษาจัดกิจกรรมเพื่อสืบสาน จารีตประเพณีศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นและของชาติ				
15	การส่งเสริม สนับสนุนเสริมสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการ เรียนการสอนในสถานศึกษาและชั้นเรียน				

ข้อ	รายการ	ระดับ การพิจารณา			ข้อเสนอแนะ รายชื่อ
		+1	0	-1	
16	การสนับสนุนให้เด็กพิการและเด็กด้อยโอกาสได้เข้าเรียน ทุกคนและเด็กที่มีความสามารถพิเศษได้รับการพัฒนาเต็ม ศักยภาพ				
17	การสร้างเครือข่ายพัฒนาด้านวิชาการของสถานศึกษา				
18	การกำหนดเอกลักษณ์และอัตลักษณ์ของสถานศึกษา เสริมสร้างจิตสำนึกความซื่อสัตย์ สุจริตร่วมกันระหว่าง ชุมชนและสถานศึกษา				
19	ส่งเสริมการพัฒนาค่านิยมหลัก 12 ประการของคนไทย ให้กับนักเรียนและผู้ปกครอง				
	การมีส่วนร่วมในการประเมินผล				
20	การกำกับ ติดตามการใช้หลักสูตรสถานศึกษา				
21	การกำกับ ติดตามเพื่อให้สถานศึกษามีการใช้วิทยากร ภายนอกและภูมิปัญญาท้องถิ่น				
22	การกำกับ ติดตามประเมินผลการใช้สื่อเทคโนโลยีสมัยใหม่ ประกอบการเรียนการสอนของครู				
23	ร่วมประเมินผล รายงานผลการดำเนินงานด้านวิชาการของ สถานศึกษา				
	การมีส่วนร่วมในการร่วมรับผลประโยชน์				
24	รับทราบผลและให้ข้อเสนอแนะการใช้หลักสูตร สถานศึกษาและระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา				
25	รับทราบผลและให้ข้อเสนอแนะการจัดกระบวนการจัดการ เรียนรู้				
26	รับทราบผลและให้ข้อเสนอแนะการใช้วิทยากรภายนอก และภูมิปัญญาท้องถิ่น				

ข้อเสนอแนะภาพรวมด้านวิชาการ

.....

.....

.....

ข้อ	รายการ	ระดับ การพิจารณา			ข้อเสนอแนะ รายชื่อ
		+1	0	-1	
	ด้านงบประมาณ				
	การมีส่วนร่วมในการวางแผน				
27	การประชุม วางแผนในการกำหนดนโยบายและแผน กำหนดโครงการในการจัดทำงบประมาณของสถานศึกษา วางแผนในการใช้จ่ายเงินงบประมาณตามแผนงาน โครงการของสถานศึกษา				
	การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ				
28	ให้ความเห็น ข้อเสนอแนะในการกำหนด นโยบายและ วางแผนกำหนดโครงการในการจัดทำงบประมาณของ สถานศึกษา การใช้จ่ายเงินงบประมาณตามแผนงาน โครงการของสถานศึกษา				
29	ให้ความเห็น ข้อเสนอแนะในการออกระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการบริหารการเงิน สนับสนุนให้สถานศึกษาดำเนินการตามแผนที่กำหนดไว้				
	การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ				
30	การจัดหาทุนการศึกษาให้แก่เด็กนักเรียนที่ยากจนและขาดแคลนจัดหาเงินงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ มาเพื่อ พัฒนาสถานศึกษา				
31	ให้ความเห็นชอบการจัดสรรงบประมาณ และการจัดซื้อจัดจ้างของสถานศึกษา				
32	การจัดหารายได้จากทรัพย์สินของสถานศึกษา				
33	การระดมทรัพยากรจากภายนอกในการพัฒนาสถานศึกษา				
	การมีส่วนร่วมในการประเมินผล				
34	การกำกับ ติดตาม ตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณตาม แผนของสถานศึกษา				
35	การประชุมเพื่อนำผลการติดตาม ตรวจสอบการใช้จ่าย งบประมาณมาปรับปรุง พัฒนา เพื่อใช้ในการวางแผนใน ปีงบประมาณต่อไป				

ข้อ	รายการ	ระดับ การพิจารณา			ข้อเสนอแนะ รายชื่อ
		+1	0	-1	
	การมีส่วนร่วมในการร่วมรับผลประโยชน์				
36	รับทราบผลและให้ข้อเสนอแนะในการจัดตั้งงบประมาณ ของสถานศึกษาการใช้จ่ายเงินงบประมาณของสถานศึกษา				
37	รับทราบผลและให้ข้อเสนอแนะการจัดหาเงินงบประมาณ เพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษาของสถานศึกษา				

ข้อเสนอแนะภาพรวมด้านงบประมาณ

.....

.....

.....

.....

ข้อ	รายการ	ระดับ การพิจารณา			ข้อเสนอแนะ รายชื่อ
		+1	0	-1	
	ด้านบริหารงานบุคคล				
	<u>การมีส่วนร่วมในการวางแผน</u>				
38	การประชุมวางแผนความต้องการจำเป็นและอัตรากำลังของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา				
39	การประชุมวางแผนการสร้างขวัญกำลังใจในการทำงานและยกย่องเชิดชูเกียรติแก่ครูและบุคลากรทางการศึกษา				
	<u>การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ</u>				
40	ให้ความเห็นชอบในการโยกย้ายอัตรากำลังของ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา				
41	ให้ข้อเสนอแนะในการกำหนดความต้องการวิชาเอกของข้าราชการครูในสถานศึกษา				
42	การสรรหาคัดเลือกข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา				
	<u>การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ</u>				
43	การสร้างขวัญกำลังใจในการทำงานและยกย่องเชิดชูเกียรติแก่ครูและบุคลากรทางการศึกษา				
44	กำหนดแผนพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา				
45	ส่งเสริมให้มีการพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง				
46	การเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งของบุคลากรในสถานศึกษา				
47	การส่งเสริมการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างครูและบุคลากรทางการศึกษากับผู้ปกครองและชุมชน				
	<u>การมีส่วนร่วมในการประเมินผล</u>				
48	การแสดงความคิดเห็นในการพิจารณาความดี ความชอบในสถานศึกษา				

ข้อ	รายการ	ระดับ การพิจารณา			ข้อเสนอแนะ รายชื่อ
		+1	0	-1	
49	การกำกับติดตามการบรรจุแต่งตั้ง โยกย้ายอัตรา กำลังของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา				
50	การกำกับ ติดตามการพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากร ทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง				
	การมีส่วนร่วมในการร่วมรับผลประโยชน์				
51	รับทราบผลและให้ข้อเสนอแนะการบรรจุ แต่งตั้ง โยกย้าย อัตรากำลังของ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา				
52	รับทราบผลและให้ข้อเสนอแนะการพัฒนาข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง				
53	รับทราบผลและให้ข้อเสนอแนะในการพิจารณาความดี ความชอบในสถานศึกษาในแต่ละครั้ง				

ข้อเสนอแนะภาพรวมด้านบริหารงานบุคคล

.....

.....

.....

.....

.....

ข้อ	รายการ	ระดับ การพิจารณา			ข้อเสนอแนะ รายชื่อ
		+1	0	-1	
	ด้านการบริหารงานทั่วไป				
	<u>การมีส่วนร่วมในการวางแผน</u>				
54	การประชุมวางแผนกำหนดนโยบายและแผนพัฒนาของ สถานศึกษา				
55	การประชุมวางแผนกำหนดแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา				
56	การประชุมวางแผนการทำแผนปฏิบัติการประจำปีของ สถานศึกษา				
	<u>การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ</u>				
57	การให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของ สถานศึกษา				
58	การให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปีของ สถานศึกษา				
	<u>การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ</u>				
59	การประชาสัมพันธ์ความเคลื่อนไหวของสถานศึกษาให้ ชุมชนได้ทราบ				
60	การสนับสนุน ช่วยเหลือการดำเนินงาน จัดทำข้อมูล พื้นฐานของเด็กในเขตบริการสถานศึกษา				
61	การส่งเสริม สนับสนุนให้เด็กทุกคนในเขตบริการได้รับ การศึกษาขั้นพื้นฐาน รวมทั้งประชาสัมพันธ์ในการส่งเด็ก เข้าเรียนในสถานศึกษา				
62	การส่งเสริมการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างสถานศึกษา และชุมชนเพื่อให้สถานศึกษาเข้าไป มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน				
63	การส่งเสริม ประสานการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียน				
64	การส่งเสริม ป้องกัน ฝ้าระวังนักเรียนจากสารเสพติดให้ โทษ				

ข้อ	รายการ	ระดับ การพิจารณา			ข้อเสนอแนะ รายชื่อ
		+1	0	-1	
65	การประสานความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับประชาชน ทั่วไปและผู้ปกครอง				
66	การสนับสนุนให้สถานศึกษาเข้าไปมีส่วนร่วม ในการจัดกิจกรรมต่างๆ ของชุมชนท้องถิ่น				
67	การประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนเข้ามาใช้ ประโยชน์จากสถานศึกษา และร่วมพัฒนาสถานศึกษา				
68	การส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับองค์กร ภายนอกทั้งภาครัฐและเอกชน				
การมีส่วนร่วมในการประเมินผล					
69	การติดตามรายงานและประเมินผลการบริหารจัดการ การศึกษาของสถานศึกษาและนำผลมาใช้ในการ การพัฒนาปรับปรุงสถานศึกษา				
การมีส่วนร่วมในการร่วมรับผลประโยชน์					
70	รับทราบผลและให้ข้อเสนอแนะการบริหารจัดการศึกษา ของสถานศึกษา				

ข้อเสนอแนะด้านบริหารงานทั่วไป

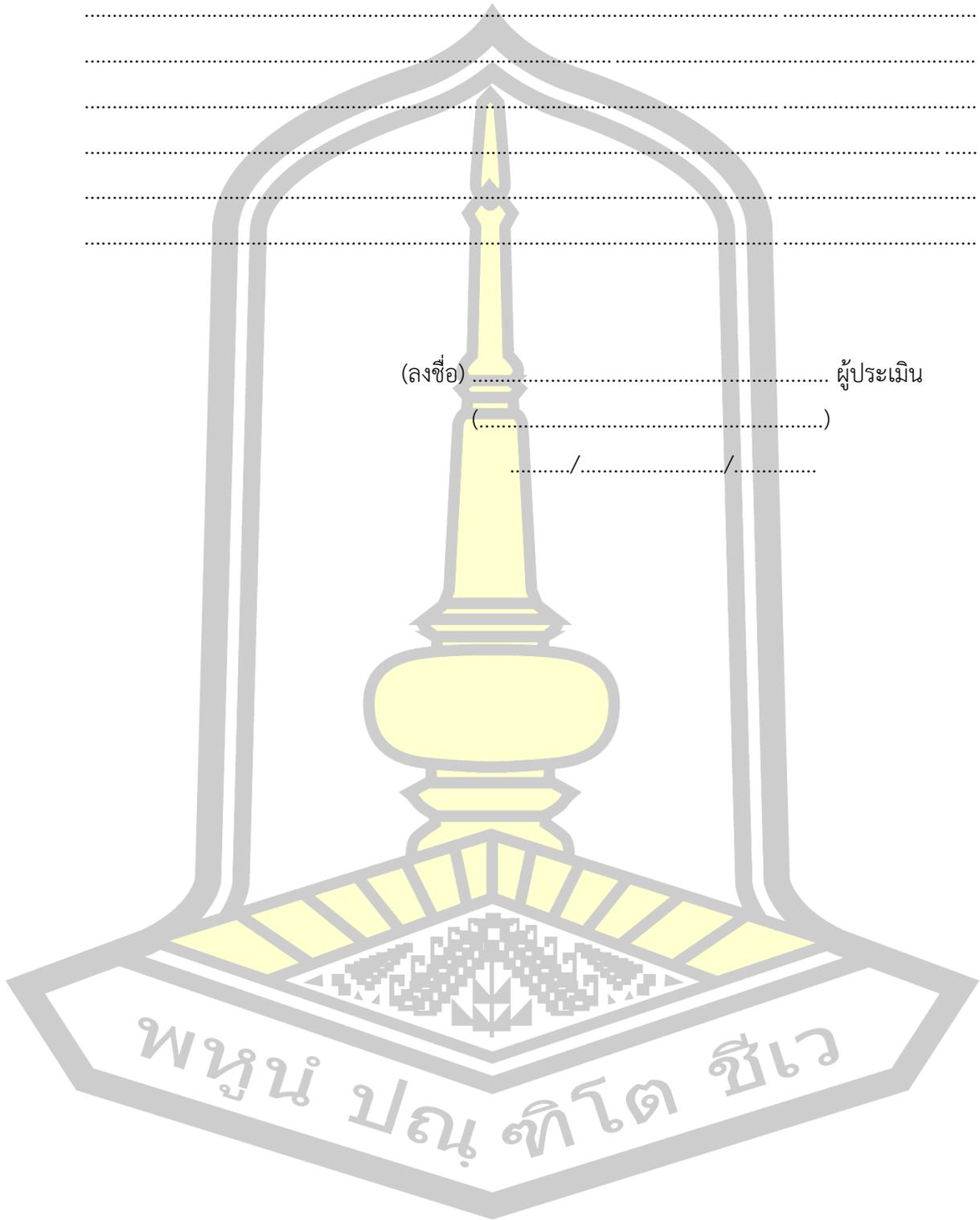
.....

.....

.....

พูน ปณ ทิโต ชีเว

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

รหัสแบบสอบถาม

--	--	--

แบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์
การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติการกิจในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามเพื่อการวิจัยชุดนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ของการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติการกิจในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4
2. แบบสอบถามนี้ใช้สำหรับเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อการทำวิทยานิพนธ์เท่านั้น จะไม่มีผลกระทบต่อการทำงานในหน้าที่ และสถานภาพของท่านแต่ประการใด เพราะการวิเคราะห์ข้อมูลจะปรากฏผลออกมาเป็นภาพรวม ซึ่งจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4
3. แบบสอบถามฉบับนี้แบ่งเป็น 3 ตอน ดังต่อไปนี้
  - ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
  - ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติการกิจในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4
  - ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ
4. เมื่อท่านตอบแบบสอบถามเสร็จแล้ว กรุณาตรวจสอบอีกครั้งหนึ่ง ว่าท่านได้ตอบแบบประเมินครบถ้วนหรือไม่ แบบประเมินที่ตอบครบถ้วนทุกข้อเท่านั้น จึงจะเป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์และใช้ได้

ขอขอบคุณท่านเป็นอย่างสูง ที่ให้ความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามครั้งนี้เป็นอย่างดี

นางสาวธัญญาภัทร์ เทียนธนาทิพย์

นิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

โทรศัพท์ 085 - 0082355

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ที่ตรงกับสถานภาพของท่าน

1. ตำแหน่ง

- ผู้บริหารสถานศึกษา
- ผู้แทนครู
- ประธานกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
- ผู้แทนผู้ปกครอง
- ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2. ระดับการศึกษา

- ต่ำกว่าปริญญาตรี
- ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า
- สูงกว่าปริญญาตรี

3. ประสบการณ์ในตำแหน่ง

- น้อยกว่า 5 ปี
- 5 – 10 ปี
- มากกว่า 10 ปี

4. ขนาดโรงเรียน

- โรงเรียนขนาดเล็ก (จำนวนนักเรียน 1-120 คน)
- โรงเรียนขนาดกลาง (จำนวนนักเรียน 121-600 คน)
- โรงเรียนขนาดใหญ่ (จำนวนนักเรียน 601 คนขึ้นไป)

ข้อ	รายการ	สภาพปัจจุบัน					สภาพที่พึงประสงค์				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
13	การเสนอแนะ สนับสนุนการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอกสถานศึกษา										
14	การส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษาจัดกิจกรรมเพื่อสืบสานจารีตประเพณีศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่นและของชาติ										
15	การส่งเสริม สนับสนุนเสริมสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนการสอนในสถานศึกษาและชั้นเรียน										
16	การสนับสนุนให้เด็กพิการและเด็กด้อยโอกาสได้เข้าเรียนทุกคนและเด็กที่มีความสามารถพิเศษได้รับการพัฒนาเต็มศักยภาพ										
17	การสร้างเครือข่ายพัฒนาด้านวิชาการของสถานศึกษา										
18	การกำหนดเอกลักษณ์และอัตลักษณ์ของสถานศึกษา เสริมสร้างจิตสำนึกความซื่อสัตย์ สุจริตร่วมกันระหว่างชุมชนและสถานศึกษา										
19	ส่งเสริมการพัฒนาค่านิยมหลัก 12 ประการของคนไทยให้กับนักเรียนและผู้ปกครอง										
20	การกำกับ ติดตามการใช้หลักสูตรสถานศึกษา										
21	การกำกับ ติดตามเพื่อให้สถานศึกษามีการใช้วิทยากรภายนอกและภูมิปัญญาท้องถิ่น										
22	การกำกับ ติดตามประเมินผลการใช้สื่อเทคโนโลยีสมัยใหม่ประกอบการเรียนการสอนของครู										
23	ร่วมประเมินผล รายงานผลการดำเนินงานด้านวิชาการของสถานศึกษา										
24	รับทราบผลและให้ข้อเสนอแนะการใช้หลักสูตรสถานศึกษาและระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา										

ข้อ	รายการ	สภาพปัจจุบัน					สภาพที่พึงประสงค์				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
25	รับทราบผลและให้ข้อเสนอแนะการจัดกระบวนการจัดการเรียนรู้										
26	รับทราบผลและให้ข้อเสนอแนะการใช้วิทยากรภายนอกและภูมิปัญญาท้องถิ่น										
	ด้านงบประมาณ										
27	การประชุม วางแผนในการกำหนดนโยบายและแผน กำหนดโครงการในการจัดทำงบประมาณของสถานศึกษา วางแผนในการใช้จ่ายเงินงบประมาณตามแผนงานโครงการของสถานศึกษา										
28	ให้ความเห็น ข้อเสนอแนะในการกำหนด นโยบายและวางแผนกำหนดโครงการในการจัดทำงบประมาณของสถานศึกษา การใช้จ่ายเงินงบประมาณตามแผนงานโครงการของสถานศึกษา										
29	ให้ความเห็น ข้อเสนอแนะในการออกระเบียบ ข้อบังคับประกาศ และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการบริหารการเงินสนับสนุนให้สถานศึกษาดำเนินการตามแผนที่กำหนดไว้										
30	การจัดหาทุนการศึกษาให้แก่เด็กนักเรียนที่ยากจน และขาดแคลนจัดหาเงินงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ต่างๆ มาเพื่อพัฒนาสถานศึกษา										
31	ให้ความเห็นชอบการจัดสรรงบประมาณ และการจัดซื้อจัดจ้างของสถานศึกษา										
32	การจัดหารายได้จากทรัพย์สินของสถานศึกษา										
33	การระดมทรัพยากรจากภายนอกในการพัฒนาสถานศึกษา										
34	การกำกับ ติดตาม ตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณตามแผนของสถานศึกษา										

ข้อ	รายการ	สภาพปัจจุบัน					สภาพที่พึงประสงค์				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
59	การประชาสัมพันธ์ความเคลื่อนไหวของสถานศึกษาให้ชุมชนได้ทราบ										
60	การสนับสนุน ช่วยเหลือการดำเนินงาน จัดทำข้อมูลพื้นฐานของเด็กในเขตบริการสถานศึกษา										
61	การส่งเสริม สนับสนุนให้เด็กทุกคนในเขตบริการได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน รวมทั้งประชาสัมพันธ์ในการส่งเด็กเข้าเรียนในสถานศึกษา										
62	การส่งเสริมการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างสถานศึกษาและชุมชนเพื่อให้สถานศึกษาเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน										
63	การส่งเสริม ประสานการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน										
64	การส่งเสริม ป้องกัน เฝ้าระวังนักเรียนจากสารเสพติดให้โทษ										
65	การประสานความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับประชาชนทั่วไปและผู้ปกครอง										
66	การสนับสนุนให้สถานศึกษาเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมต่างๆ ของชุมชนท้องถิ่น										
67	การประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนเข้ามาใช้ประโยชน์จากสถานศึกษา และร่วมพัฒนาสถานศึกษา										
68	การส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับองค์กรภายนอกทั้งภาครัฐและเอกชน										
69	การติดตามรายงานและประเมินผลการบริหารจัดการการศึกษาของสถานศึกษาและนำผลมาใช้ในการพัฒนาปรับปรุงสถานศึกษา										
70	รับทราบผลและให้ข้อเสนอแนะการบริหารจัดการการศึกษาของสถานศึกษา										

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ

ด้านวิชาการ

.....

.....

.....

ด้านงบประมาณ

.....

.....

.....

ด้านบริหารงานบุคคล

.....

.....

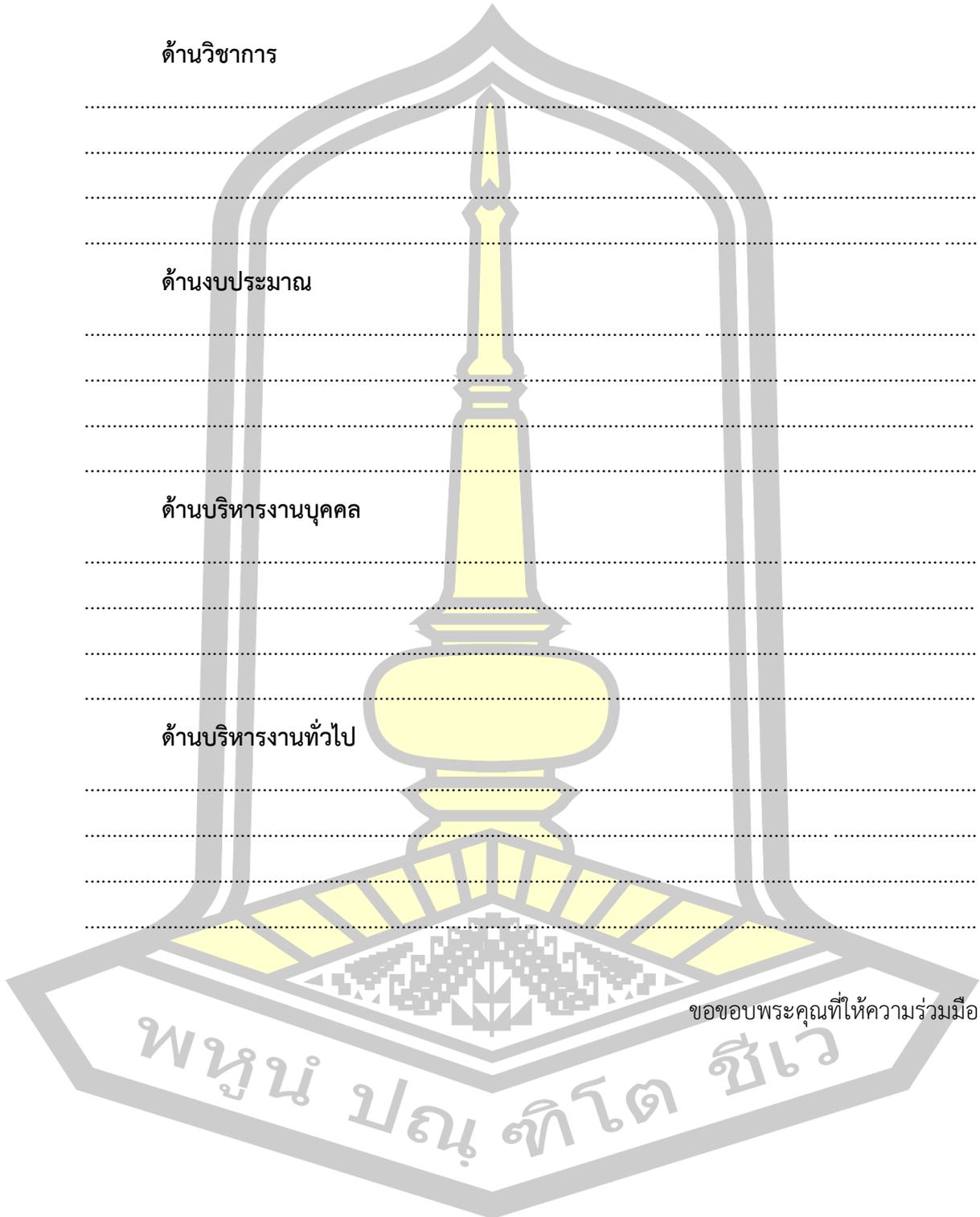
.....

ด้านบริหารงานทั่วไป

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณที่ให้ความร่วมมือ

พหุบัณฑิต โสว

แบบสัมภาษณ์โรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Best practices)

สำหรับการวิจัย เรื่อง การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติ
ภารกิจในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4

ผู้วิจัย นางสาวธันยาภัทร์ เทียนธนาทิพย์
 นิสิตหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.)
 สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
 อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.ธรินธร นามวรรณ

คำชี้แจง

1. แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้มีความมุ่งหมายเพื่อต้องการทราบแนวทางการมีส่วนร่วมของ
คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติภารกิจในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4
2. แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้แบ่งเป็น 2 ตอน ได้แก่
 ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์
 ตอนที่ 2 สัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา
 ขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติภารกิจในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษ
 นครราชสีมา เขต 4
3. แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้เป็นการสัมภาษณ์เพื่อมุ่งเน้นประโยชน์ในการวิจัยเท่านั้น ซึ่งไม่
 ส่งผลกระทบต่อความเสียหายต่อหน่วยงานหรือบุคคลที่ให้สัมภาษณ์แต่อย่างใด จึงใคร่ขอความ
 ออนุเคราะห์จากท่านได้กรุณาให้ความร่วมมือในการสัมภาษณ์ครั้งนี้

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี จึงขอขอบพระคุณ
 มา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณอย่างสูง
 นางสาวธันยาภัทร์ เทียนธนาทิพย์

นิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา
 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

โทรศัพท์ 085 00823 55

เรื่องสัมภาษณ์ : แนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติ
ภารกิจในสถานศึกษา

สถานศึกษาที่มีแนวปฏิบัติที่ดี : โรงเรียน.....

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

คำชี้แจง ขอความกรุณาท่านให้สัมภาษณ์ตามหัวข้อต่อไปนี้

1. ชื่อ – สกุล.....
2. วุฒิการศึกษาสูงสุด..... สาขาวิชา.....
3. ตำแหน่งปัจจุบัน.....
5. ประสบการณ์ในการทำงาน (อายุราชการ).....ปี
6. ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน ณ สถานศึกษาแห่งนี้.....ปี

ผู้สัมภาษณ์ : นางสาวธันยาภัทร์ เทียนธนาทิพย์

สถานที่สัมภาษณ์ : .....

วัน.....ที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เริ่มการสัมภาษณ์ : เวลา.....น. สิ้นสุดการสัมภาษณ์ : เวลา.....น.

ตอนที่ 2 สัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติภารกิจในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4

ในฐานะที่ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ทางด้านการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติภารกิจในสถานศึกษา ท่านมีแนวทางพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติภารกิจในสถานศึกษาตามประเด็นที่กำหนดให้ อย่างไร

1. ด้านวิชาการ มีแนวทางพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติภารกิจในสถานศึกษา แต่ละองค์ประกอบอย่างไร

1.1 การมีส่วนร่วมในการวางแผน

.....

.....

.....

1.2 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

.....

.....

.....

1.3 การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ

.....

.....

.....

1.4 การมีส่วนร่วมในการประเมินผล

.....

.....

.....

1.5 การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์

.....

.....

.....

พญนุ ปลอดภัย โสวั

ปัญหา/อุปสรรค

ข้อเสนอแนะ

2. ด้านงบประมาณ มีแนวทางพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติภารกิจในสถานศึกษา แต่ละองค์ประกอบอย่างไร

2.1 การมีส่วนร่วมในการวางแผน

2.2 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

2.3 การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ

2.4 การมีส่วนร่วมในการประเมินผล

2.5 การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์

พจนานุกรม ปอ.ศ.โท ช.เว

ปัญหา/อุปสรรค

ข้อเสนอแนะ

3. ด้านบริหารงานบุคคล มีแนวทางพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติภารกิจในสถานศึกษา แต่ละองค์ประกอบอย่างไร

3.1 การมีส่วนร่วมในการวางแผน

3.2 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

3.3 การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ

3.4 การมีส่วนร่วมในการประเมินผล

3.5 การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์

พจนานุกรม ปอ.ศ.โท ช.เว

ปัญหา/อุปสรรค

ข้อเสนอแนะ

4. ด้านบริหารทั่วไป มีแนวทางพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการปฏิบัติภารกิจในสถานศึกษา แต่ละองค์ประกอบอย่างไร

4.1 การมีส่วนร่วมในการวางแผน

4.2 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

4.3 การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ

4.4 การมีส่วนร่วมในการประเมินผล

4.5 การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์

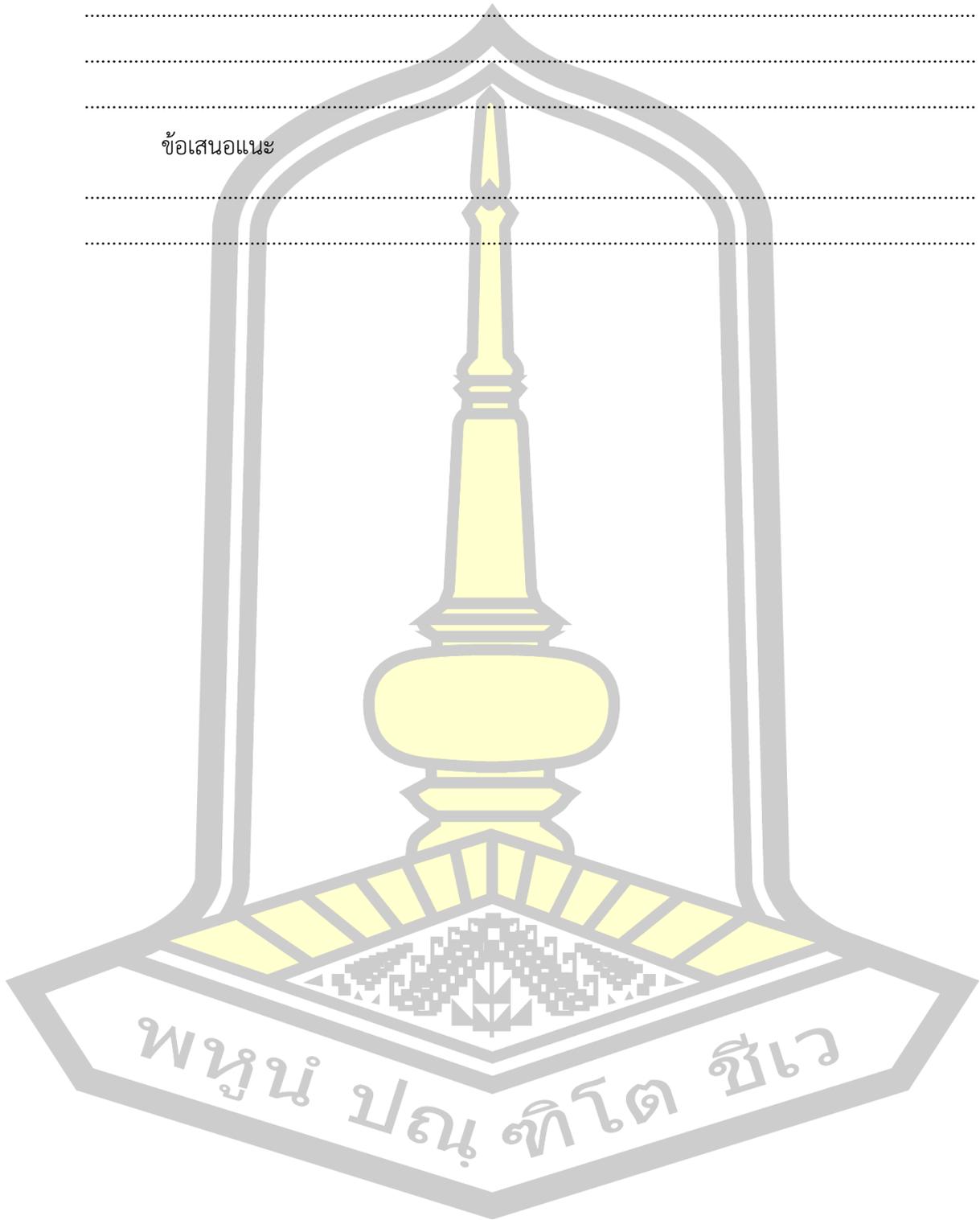
พจนานุกรมศัพท์โต ชีว

ปัญหา/อุปสรรค

.....
.....
.....

ข้อเสนอแนะ

.....
.....

แบบประเมินการพัฒนาแนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
ในการปฏิบัติภารกิจในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4
(สำหรับผู้ทรงคุณวุฒิ)

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ทรงคุณวุฒิ

คำชี้แจง ขอความอนุเคราะห์ผู้ทรงคุณวุฒิกรอกข้อมูลของท่านสำหรับการอ้างอิงที่ถูกต้องต่อไปนี้

1. ชื่อ-สกุล (นาย/นาง/นางสาว/ดร.) .....

2. ตำแหน่งทางวิชาการ (ถ้ามี)

อาจารย์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์

รองศาสตราจารย์

ศาสตราจารย์

อื่นๆ .....

3. ตำแหน่งทางการบริหาร

รองผู้อำนวยการเขตฯ

ผู้อำนวยการเขตฯ

รองผู้อำนวยการสถานศึกษา

ผู้อำนวยการสถานศึกษา

อื่นๆ .....

4. วุฒิการศึกษาสูงสุด ..... สาขาวิชา.....

สถาบัน .....

5. เป็นผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา (เลือกได้มากกว่า 1 ด้าน)

ระเบียบวิธีวิจัย

การวัดและประเมินผลการศึกษา

การบริหารการศึกษา

อื่นๆ .....

พูน ปณ ทิโต ชีเว

รายการ	ความเหมาะสม					ความเป็นไปได้				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
ด้านบริหารงานทั่วไป										
1. ประชุม วางแผนพัฒนาสถานศึกษาร่วมกับชุมชนอยู่เป็นประจำ										
2. ให้ข้อเสนอแนะการแก้ปัญหา ป้องกัน ฝ้าระวังนักเรียนจากสิ่งเสพติดหรือพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม										
3. ร่วมป้องกัน ฝ้าระวังนักเรียนจากสิ่งเสพติดหรือพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม										
4. ให้ความร่วมมือ อำนวยความสะดวกในการออกเยี่ยมบ้านนักเรียน										

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

(ลงชื่อ) .....

ผู้ประเมิน

(.....)

พนุน์ ปณฺ ทิโต ชีโว

แบบประเมินการพัฒนาแนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
ในการปฏิบัติภารกิจในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4
(สำหรับผู้ทรงคุณวุฒิ)

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ทรงคุณวุฒิ

คำชี้แจง ขอความอนุเคราะห์ผู้ทรงคุณวุฒิกรอกข้อมูลของท่านสำหรับการอ้างอิงที่ถูกต้องต่อไปนี้

1. ชื่อ-สกุล (นาย/นาง/นางสาว/ดร.) .....
2. ตำแหน่งทางวิชาการ (ถ้ามี)

☐ อาจารย์	☐ ผู้ช่วยศาสตราจารย์
☐ รองศาสตราจารย์	☐ ศาสตราจารย์
อื่นๆ	
3. ตำแหน่งทางการบริหาร

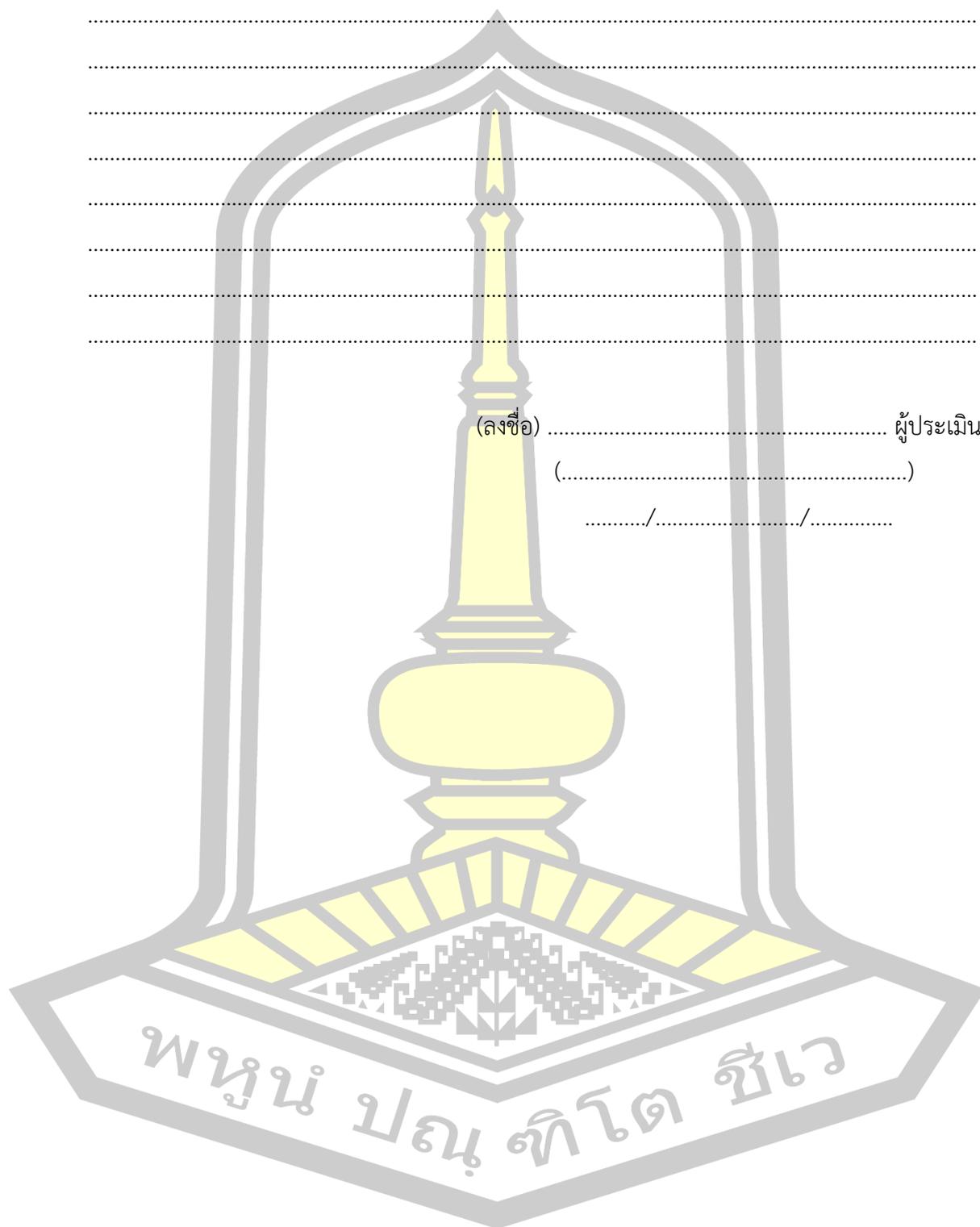
☐ รองผู้อำนวยการเขตฯ	☐ ผู้อำนวยการเขตฯ
☐ รองผู้อำนวยการสถานศึกษา	☐ ผู้อำนวยการสถานศึกษา
☐ อื่นๆ	
4. วุฒิการศึกษาสูงสุด ..... สาขาวิชา.....
สถาบัน .....
5. เป็นผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา (เลือกได้มากกว่า 1 ด้าน)

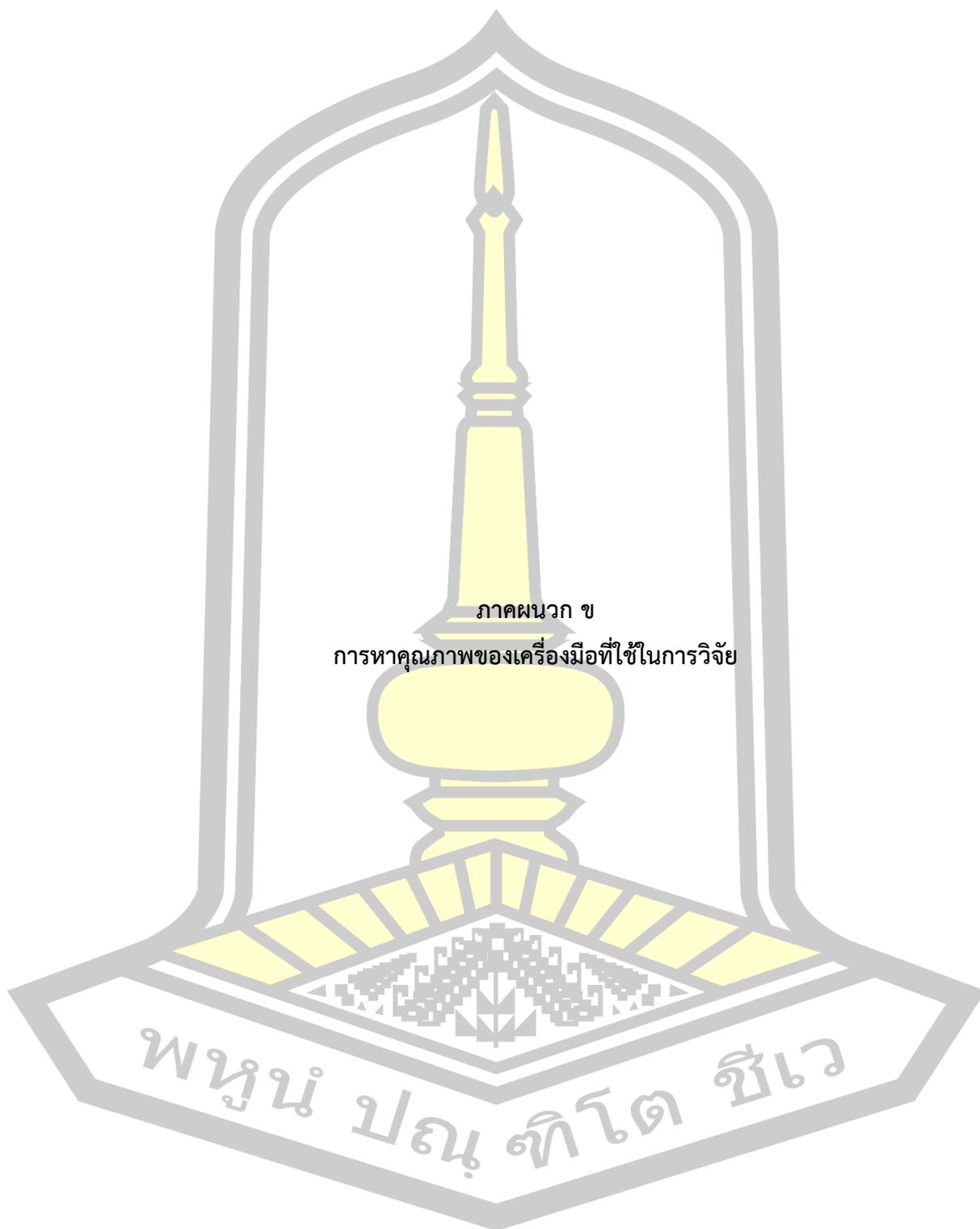
☐ ระเบียบวิธีวิจัย	☐ การวัดและประเมินผลการศึกษา
☐ การบริหารการศึกษา	☐ อื่นๆ .....

พูน ปณ ทิโต ชีเว

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

ภาคผนวก ข
การหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

พหุบัณฑิต โท ชีวะ

ตาราง 24 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ ของแบบสอบถามสภาพปัจจุบันการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการ
 สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติการกิจในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
 การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก	ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก	ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก
1	.584	25	.613	49	.440
2	.641	26	.573	50	.515
3	.609	27	.543	51	.509
4	.573	28	.389	52	.440
5	.541	29	.613	53	.515
6	.579	30	.617	54	.515
7	.460	31	.468	55	.621
8	.575	32	.592	56	.620
9	.585	33	.606	57	.620
10	.678	34	.598	58	.588
11	.373	35	.551	59	.598
12	.592	36	.572	60	.576
13	.491	37	.577	61	.578
14	.528	38	.424	62	.600
15	.543	39	.552	63	.500
16	.493	40	.333	64	.554
17	.337	41	.538	65	.599
18	.473	42	.573	66	.660
19	.530	43	.523	67	.632
20	.611	44	.570	68	.633
21	.256	45	.620	69	.494
22	.543	46	.621	70	.588
23	.568	47	.457		
24	.412	48	.586		

ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ 0.961

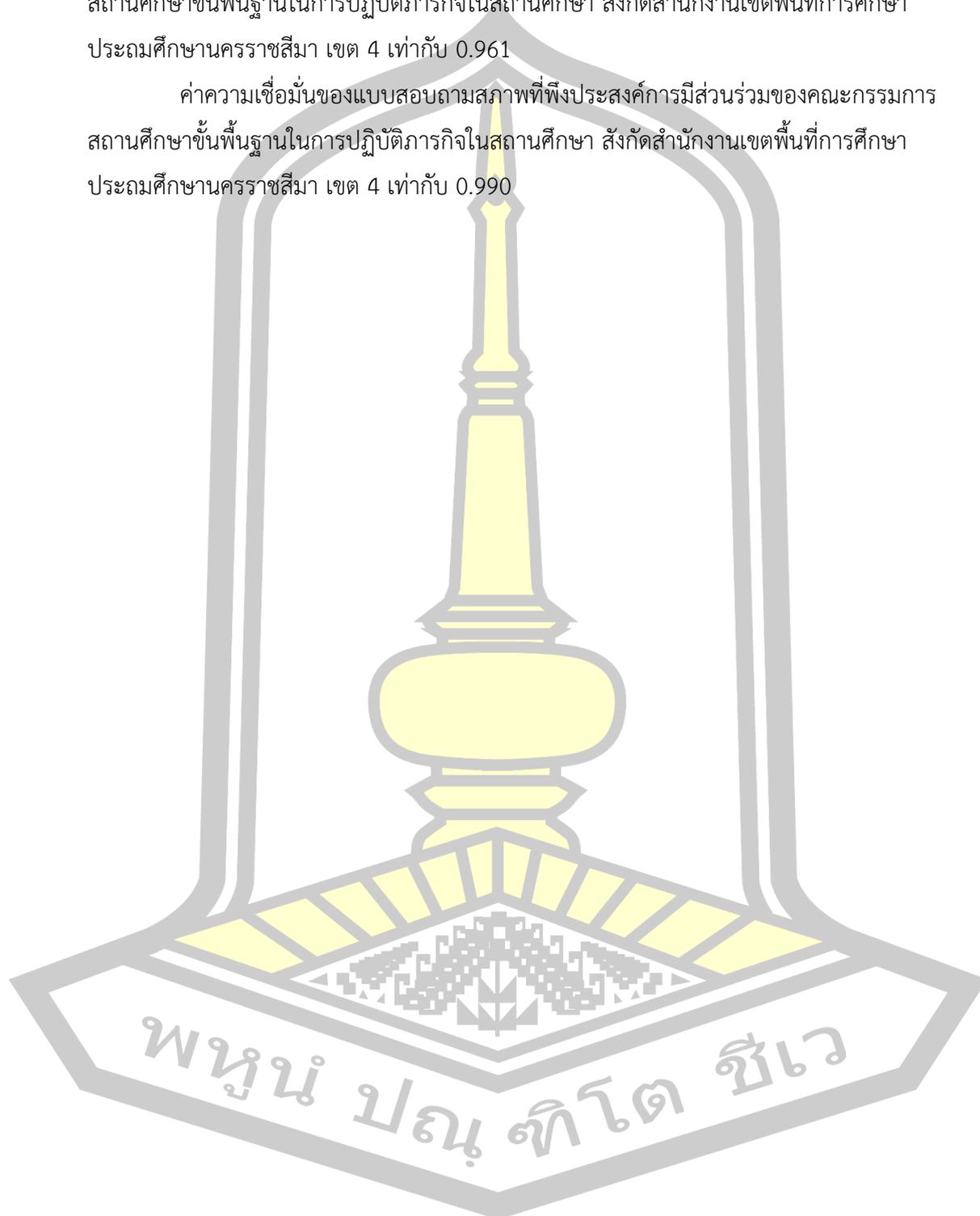
ตาราง 25 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ ของแบบสอบถามสภาพที่พึงประสงค์ของการมีส่วนร่วมของ
คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติภารกิจในสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก	ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก	ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก
1	.586	25	.823	49	.717
2	.724	26	.820	50	.690
3	.739	27	.841	51	.638
4	.744	28	.811	52	.654
5	.750	29	.850	53	.690
6	.758	30	.796	54	.445
7	.781	31	.797	55	.643
8	.816	32	.835	56	.669
9	.836	33	.836	57	.688
10	.833	34	.825	58	.677
11	.841	35	.818	59	.666
12	.791	36	.815	60	.713
13	.814	37	.778	61	.764
14	.813	38	.814	62	.786
15	.821	39	.823	63	.748
16	.827	40	.832	64	.761
17	.828	41	.805	65	.794
18	.847	42	.638	66	.766
19	.792	43	.660	67	.757
20	.809	44	.675	68	.780
21	.818	45	.654	69	.794
22	.854	46	.629	70	.784
23	.791	47	.663		
24	.840	48	.652		

ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ 0.990

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามสภาพปัจจุบันการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการ
สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติภารกิจในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 เท่ากับ 0.961

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามสภาพที่พึงประสงค์การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการ
สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติภารกิจในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 เท่ากับ 0.990

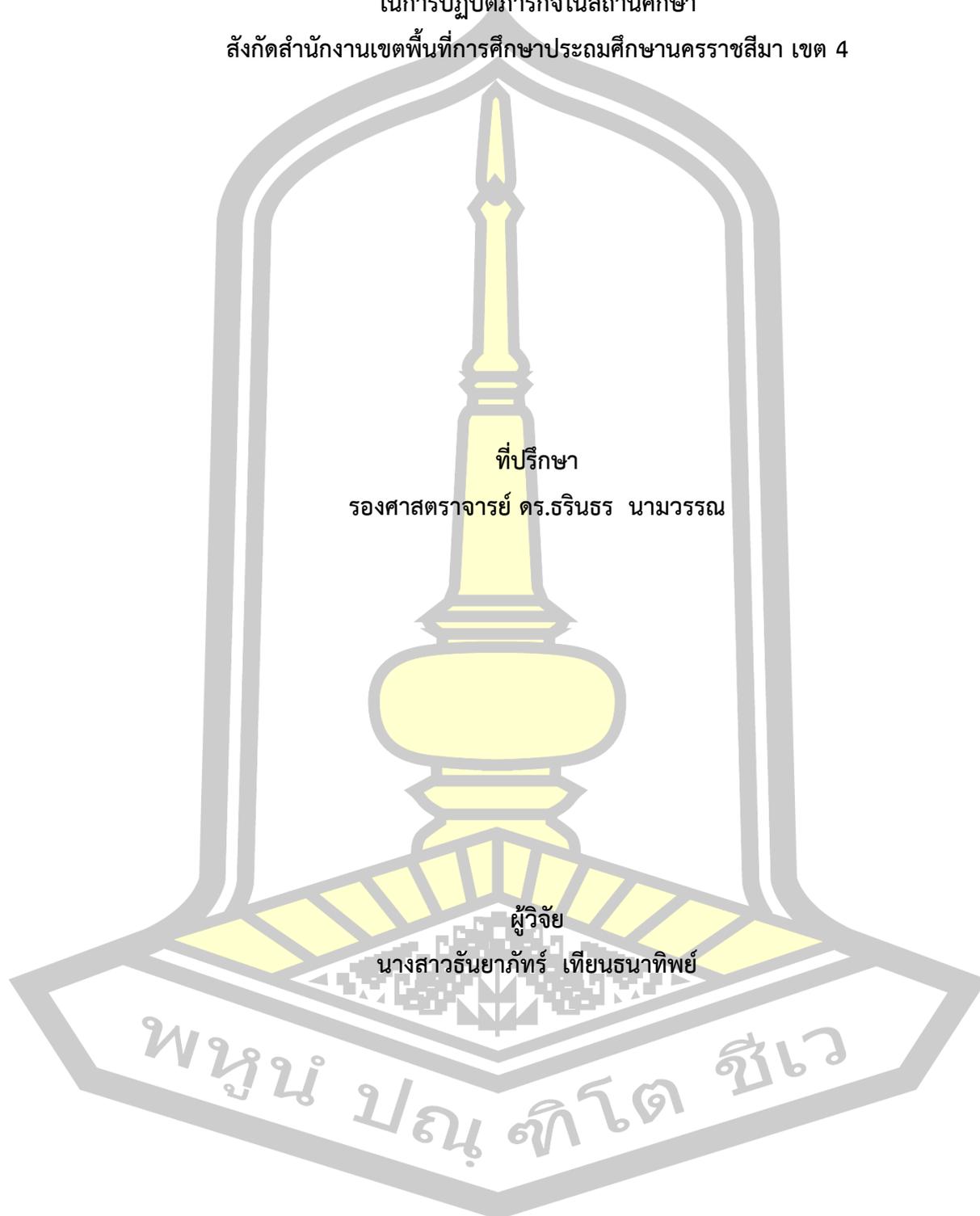

ภาคผนวก ค

คู่มือแนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติการกิจใน
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4

พหุ ๗ ๓๓ ๓๓ ๓๓

คู่มือแนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
ในการปฏิบัติภารกิจในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4

หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารและพัฒนาการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

คำนำ

คู่มือแนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติภารกิจ
 ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 เล่มนี้ ผู้วิจัยได้
 จัดทำขึ้นสำหรับผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
 ประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 และสังกัดอื่น ๆ เพื่อใช้เป็นแนวทางพัฒนาการมีส่วนร่วมของ
 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติภารกิจในสถานศึกษา

คู่มือฉบับนี้ประกอบด้วย บทนำ ความมุ่งหมาย และแนวทางการมีส่วนร่วมของ
 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติภารกิจในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
 การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 ทั้งหมด 4 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านงบประมาณ 2)
 ด้านบริหารบุคคล 3)ด้านวิชาการ และ 4) ด้านบริหารทั่วไป

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า คู่มือแนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้น
 พื้นฐานในการปฏิบัติภารกิจในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
 นครราชสีมา เขต 4 จะเป็นแนวทางในการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการ
 ปฏิบัติภารกิจในสถานศึกษาให้กับทุกโรงเรียนในสังกัด สามารถนำไปใช้ให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างมี
 ประสิทธิภาพ และเป็นประสิทธิผลต่อการจัดการศึกษาต่อไป

ธัญยาภัทร์ เทียนธนาทิพย์

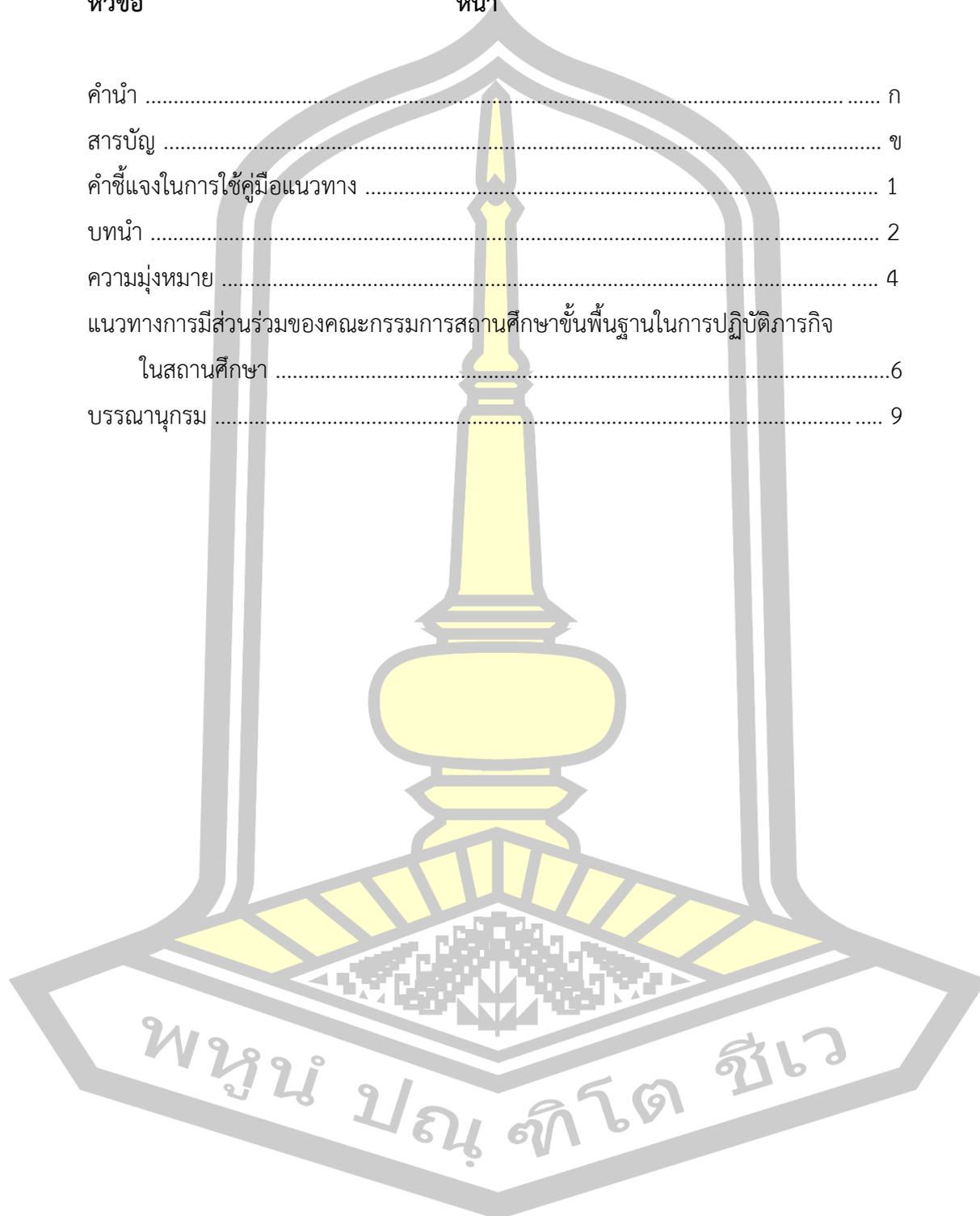
พูนุ์ ปณฺ ทิโต ชีเว

สารบัญ

หัวข้อ

หน้า

คำนำ	ก
สารบัญ	ข
คำชี้แจงในการใช้คู่มือแนวทาง	1
บทนำ	2
ความมุ่งหมาย	4
แนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติภารกิจ ในสถานศึกษา	6
บรรณานุกรม	9

คำชี้แจงการใช้คู่มือ

คู่มือเล่มนี้ จัดทำขึ้นสำหรับให้ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา ในสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 ใช้เป็นแนวทางการมีส่วนร่วมของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติภารกิจในสถานศึกษา เพื่อช่วยให้สถานศึกษาเกิดการ พัฒนาและประสบผลสำเร็จในการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนั้นสิ่งที่ ผู้ใช้ควรจะได้ทราบและตระหนักถึงสิ่งที่ควรปฏิบัติ และข้อจำกัดในการใช้คู่มือฉบับนี้

1. คู่มือฉบับนี้ประกอบด้วย บทนำ ความมุ่งหมาย และแนวทางการมีส่วนร่วมในการจัดการ การศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 ทั้งหมด 4 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านงบประมาณ 2) ด้านบริหารบุคคล 3)ด้านวิชาการ และ 4) ด้านบริหารทั่วไป
2. ในการนำเสนอแนวทางการดำเนินการ/วิธีการนั้น เป็นการนำเสนอครบทั้ง 4 ด้าน ผู้ใช้คู่มือสามารถนำไปปรับใช้ได้ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมของสถานการณ์ และการมีส่วนร่วมของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติภารกิจในสถานศึกษาแต่ละแห่ง
3. การปฏิบัติภารกิจตามคู่มือนี้ จะประสบผลสำเร็จได้จะต้องอาศัยหลักการทำงาน อย่างมีส่วนร่วมของผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา และทุกฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับ สถานศึกษา

บทนำ

ด้วยสังคมไทยได้เปลี่ยนไปตามยุคโลกาภิวัตน์ ไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ สังคมการเมือง การศึกษา ขนบธรรมเนียมวัฒนธรรม ซึ่งเกิดการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ทำให้มีผลกระทบต่อ การศึกษาของไทยเป็นไปในทางลบทั้งระบบการจัดการศึกษา และคุณภาพของผู้เรียนจนทำให้ระบบ การศึกษาของไทยและมาตรฐานผู้เรียนของไทยก้าวไม่ทันโลกจึงทำให้มีการเคลื่อนไหวและมีแนวคิด เกี่ยวกับการศึกษาที่จะเอื้อต่อสภาพสังคมไทยในอนาคตที่มีความก้าวหน้ามั่นคงและความเสมอภาค ต้องเป็นการศึกษาที่มุ่งพัฒนาตัวบุคคล ครอบครัวยุคใหม่ และการผนึกกำลังกันเป็นชุมชนเป็นสำคัญ โดยเน้น ให้ระบบการศึกษาไทยในอนาคตเป็นระบบที่สามารถเพิ่มศักยภาพการเรียนรู้ของบุคคล ครอบครัวยุคใหม่ และชุมชน ส่งเสริมให้บุคคลมีความเข้าใจและทักษะเกี่ยวกับกระบวนการเรียนรู้ เพื่อศึกษาและพัฒนา ตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ปรับตัวได้กับสภาวะโลกปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็ว และสามารถรับข่าวสารใหม่ ๆ แล้วนำมาคิดและตัดสินใจ รวมทั้งส่งเสริมให้ชุมชนสามารถ ผนึกกำลังเพื่อเปลี่ยนแปลงสภาพปัญหาไปสู่สภาพที่พึงประสงค์ (ทองสุข มั่นตาพร, สุรวุฒิน และ อภิชาติ ดำดี. 2559)

การจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและได้มาตรฐานสอดคล้องกับความต้องการของบุคคลและ สังคมมีความสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาคนซึ่งเป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาประเทศรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 54 ระบุไว้ว่า รัฐต้องดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับ การศึกษาเป็นเวลาสิบสองปี ตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพโดยไม่เก็บ ค่าใช้จ่าย รัฐต้องดำเนินการให้เด็กเล็กได้รับการดูแลและพัฒนาก่อนเข้ารับการศึกษา ตามวรรคหนึ่ง เพื่อพัฒนาร่างกาย จิตใจวินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้สมกับวัยโดยส่งเสริม และสนับสนุนให้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคเอกชนเข้ามีส่วนร่วมในการดำเนินการด้วย และรัฐต้องดำเนินการ ให้ประชาชนได้รับการศึกษาตามความต้องการในระบบต่าง ๆ รวมทั้งส่งเสริมให้มีการเรียนรู้ตลอด ชีวิต และจัดให้มีการร่วมมือกันระหว่างรัฐ องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นภาคเอกชนในการจัด การศึกษาทุกระดับ โดยรัฐมีหน้าที่ดำเนินการกำกับ ส่งเสริม และสนับสนุนให้การจัดการศึกษา ดังกล่าวมีคุณภาพได้มาตรฐานสากล (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย. 2560) จากมาตราดังกล่าว ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยนั้นตรงกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 8 และมาตรา 9 ได้กำหนดให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัด การศึกษา การจัดระบบโครงสร้างและกระบวนการจัดการศึกษาให้มีเอกภาพด้านนโยบายและมึ ความหลากหลายในการปฏิบัติมีการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา และองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นมีการระดมทรัพยากรจากแหล่งต่าง ๆ มาใช้ในการจัดการศึกษา รวมทั้งให้ยึด หลักการมีส่วนร่วมของบุคคลครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กร

เอกชน สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น และมาตรา 38 กำหนดให้มี คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา มีอำนาจหน้าที่ ในการกำกับดูแล จัดตั้ง ยุบรวบ หรือเลิก สถานศึกษา การประสาน ส่งเสริมและสนับสนุนสถานศึกษาเอกชน ประสานและส่งเสริมองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น ให้สามารถจัดการศึกษาสอดคล้องกับนโยบายและมาตรฐานการศึกษา รวมทั้ง ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาของบุคคลครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น และสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษาในรูปแบบที่หลากหลายในเขตพื้นที่การศึกษา (สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2551)

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นองค์คณะบุคคลที่ทำงานร่วมกับสถานศึกษา เพื่อให้สถานศึกษา มีความเข้มแข็ง สามารถบริหารจัดการศึกษาด้วยตนเองได้ตามกรอบที่กฎหมาย กำหนด ดังนั้น ความหลากหลายของบุคคลที่เข้าร่วมเป็นคณะกรรมการจึงเอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพ การศึกษาที่ต้องอาศัยความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ในด้านต่างๆ บุคคลที่ได้รับการคัดเลือก เข้าร่วมเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจึงมีความสำคัญต่อการจัดการศึกษา ซึ่ง ประกอบด้วย ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนครู ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนศิษย์เก่าของสถานศึกษา ผู้แทนพระภิกษุสงฆ์และหรือผู้แทนองค์กรศาสนาอื่นในพื้นที่ ผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้บริหารสถานศึกษา และสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2547) กล่าวว่ คณะกรรมการสถานศึกษาเป็นกลุ่มบุคคลที่มีความจำเป็นและสำคัญต่อการจัดการศึกษาเป็นอย่างมาก เพราะคณะกรรมการสถานศึกษามีฐานะทางกฎหมาย เพื่อช่วยเป็นหลักประกันและรองรับความ มั่นใจในการกระจายอำนาจเป็นตัวแทนชุมชนในฐานะผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดการศึกษาและผู้ กำกับ ส่งเสริมและสนับสนุนกิจการสถานศึกษาจากการศึกษาวิจัยและข้อคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ หลายฝ่าย ปรากฏสภาพปัญหาและความต้องการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานไว้หลาย ประการ อาทิเช่น คณะกรรมการสถานศึกษายังปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ไม่สมบูรณ์ ส่วนมากยึด วัฒนธรรมการปฏิบัติแบบเดิม ๆ โรงเรียนยังไม่กระจายอำนาจและยอมรับในความจำเป็นและ กระบวนการศึกษาธิการยังไม่สนับสนุนส่งเสริมเต็มที่ กรรมการสถานศึกษาจำนวนมากยังมีศักยภาพ ความรู้ ความสามารถ และคุณลักษณะยังไม่ถึงระดับที่จะมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และปฏิบัติตาม อำนาจหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล การปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ สถานศึกษายังมีปัญหาหลายประการ ทั้งนี้เนื่องมาจากกรรมการเอง และเนื่องมาจากโรงเรียน ซึ่ง ได้แก่ ผู้บริหารคณะครู และทรัพยากรอื่นๆ ทั้งกรรมการสถานศึกษา ผู้บริหารโรงเรียน และครูเห็นว่า กรรมการสถานศึกษาจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาระดับสมรรถภาพ หรือศักยภาพทั้งความรู้ ความสามารถ และคุณลักษณะพึงประสงค์โดยใช้รูปแบบและแนวทางหลากหลาย (สำนักงาน เลขาธิการสภาการศึกษา. 2547)

จากสภาพการณ์ดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาวิจัยถึงสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการมีส่วนร่วมบริหารและจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 4 เพื่อให้ได้มา ซึ่งแนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นเครื่องมือในการพัฒนาสถานศึกษาอันจะส่งผลต่อการพัฒนาการศึกษาได้อีกทางหนึ่งให้มีประสิทธิภาพต่อไป

ความมุ่งหมาย

1. เพื่อนำเสนอคู่มือแนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติการกิจในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4
2. เพื่อให้สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 ได้นำแนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติการกิจในสถานศึกษาไปใช้ในการพัฒนาสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

**แนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
ในการปฏิบัติภารกิจในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4**

**การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติภารกิจในสถานศึกษา
ด้านวิชาการ**

มีแนวทางการพัฒนาดังนี้

1. ประชุม วางแผน ให้ความเห็นชอบ ข้อเสนอแนะในการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานและความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น
2. ให้คำปรึกษาข้อเสนอแนะการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน
3. รับทราบและให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินการตามระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
4. ให้ข้อเสนอแนะในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียนและภายนอกโรงเรียน รวมถึงมีส่วนร่วมในการจัดหาสื่ออุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษา
5. การส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษาและชุมชน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมเข้ามาร่วมจัดกิจกรรมร่วมกัน
6. ประชาสัมพันธ์กิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนให้ชุมชนได้รับทราบและการให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมของสถานศึกษา
7. ให้ขวัญกำลังใจ ยกย่อง ชมเชยนักเรียนที่ได้รับรางวัลจากการเข้าร่วมกิจกรรมทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา

พูนุ ปณฺ ทิโต ชิว

**การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติการกิจใน
สถานศึกษา**

มีแนวทางการพัฒนาดังนี้

1. ประชุมวางแผนกลยุทธ์ หรือแผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา รวมถึงมีส่วนร่วมพิจารณาและให้ความเห็นชอบในการจัดสรรงบประมาณเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน
2. ให้ความเห็นชอบ ข้อเสนอแนะในการออกระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการบริหารการเงินและการจัดหารายได้จากทรัพย์สินของสถานศึกษา
3. รับทราบแนวทางการใช้งบประมาณตามแผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา
4. จัดหาทุนการศึกษา อุปกรณ์การศึกษาให้แก่แก่นักเรียนจากภายนอก รวมทั้งเสนอแนะแนวทางการจัดหางบประมาณอื่นในการจ้างครูผู้สอนในรายวิชาที่สถานศึกษาขาดแคลน
5. มีการกำกับ ติดตาม ประเมินผลการใช้จ่ายงบประมาณตามแผนพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา
6. ให้ข้อเสนอแนะในการจัดสรรงบประมาณในปีการศึกษาต่อไป

**การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติการกิจในสถานศึกษา
ด้านบริหารงานบุคคล**

มีแนวทางการพัฒนาดังนี้

1. ประชุม วางแผน ร่วมปรึกษาหารือเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับการย้ายหรือความต้องการครูในสาขาวิชาที่สถานศึกษาต้องการ
2. มีส่วนร่วมในการกำหนดแผนพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษาให้ข้อเสนอแนะการพัฒนาบุคลากร ส่งเสริมให้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง
3. ให้ขวัญกำลังใจ ยกย่องเชิดชูเกียรติแก่ครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษา

**การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติการกิจในสถานศึกษา
ด้านบริหารทั่วไป**

มีแนวทางการพัฒนาดังนี้

1. ประชุม วางแผนพัฒนาสถานศึกษาร่วมกับชุมชนอยู่เป็นประจำ
2. ให้ข้อเสนอแนะการแก้ปัญหา ป้องกัน ฝ้าระวังนักเรียนจากสิ่งเสพติดหรือพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม
3. ร่วมป้องกัน ฝ้าระวังนักเรียนจากสิ่งเสพติดหรือพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม
4. ให้ความร่วมมือ อำนวยความสะดวกและให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการออกเยี่ยมบ้านนักเรียน

บรรณานุกรม

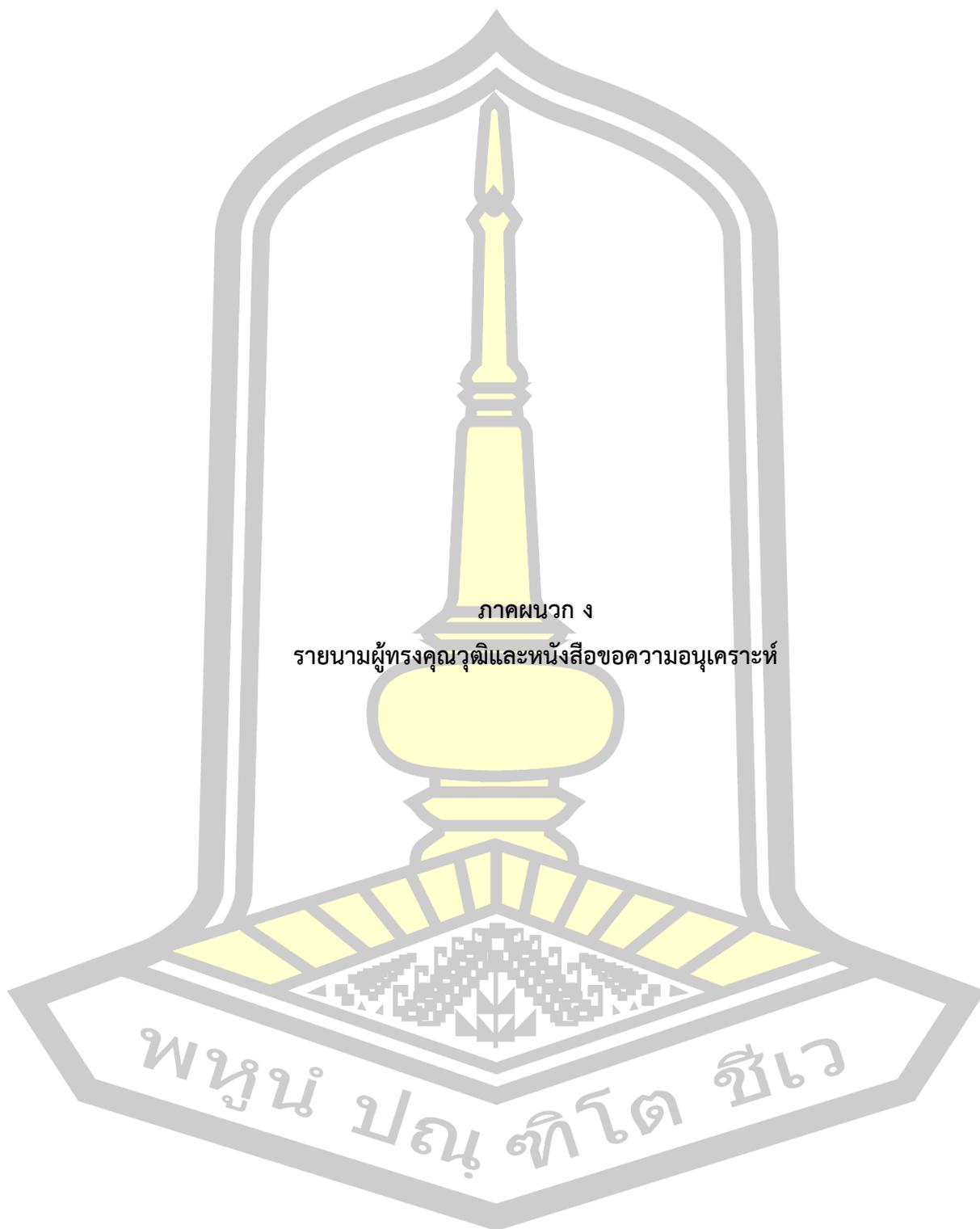
ยุทธชัย เฉลิมชัย. รูปแบบการพัฒนาการจัดการศึกษาโดยครอบครัวและสังคมไทย. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2546.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. สภาพปัจจุบันและปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารและจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ : สำนักนโยบายและแผนการศึกษา สกศ., 2547.

สุธรรม ธรรมทัศนานนท์. หลักการ ทฤษฎี และนวัตกรรมการบริหารการศึกษา. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2554.

สัมฤทธิ์ กางเพ็ง. รูปแบบการมีส่วนร่วมในสถานศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพฯ : เค.พรินท์ อินเตอร์กรุ๊ป, 2545.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. แนวทางการดำเนินงานการมีส่วนร่วมการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2551.

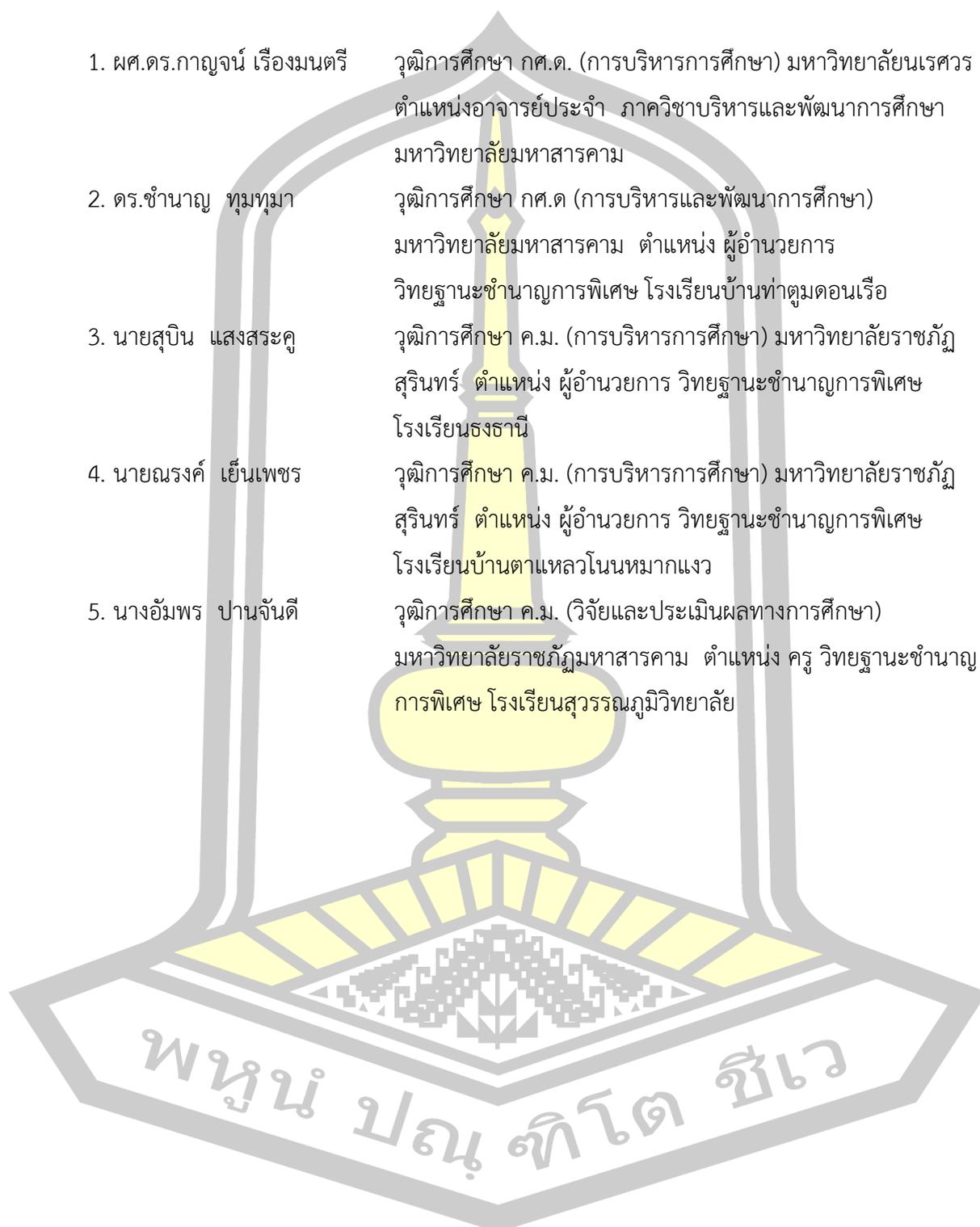
ภาคผนวก ง

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิและหนังสือขอความอนุเคราะห์

พหุบัณฑิตวิทยาลัย

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม

1. ผศ.ดร.กาญจน์ เรืองมนตรี วุฒิการศึกษา กศ.ด. (การบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยนเรศวร
ตำแหน่งอาจารย์ประจำ ภาควิชาบริหารและพัฒนการศึกษา
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
2. ดร.ชำนาญ ทุมทума วุฒิการศึกษา กศ.ด (การบริหารและพัฒนการศึกษา)
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ
วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านท่าตูมดอนเรือ
3. นายสุบิน แสงสระคู วุฒิการศึกษา ค.ม. (การบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยราชภัฏ
สุรินทร์ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ
โรงเรียนธงธานี
4. นายณรงค์ เย็นเพชร วุฒิการศึกษา ค.ม. (การบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยราชภัฏ
สุรินทร์ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ
โรงเรียนบ้านตาแหลวโนนหมากแงว
5. นางอัมพร ปานจันดี วุฒิการศึกษา ค.ม. (วิจัยและประเมินผลทางการศึกษา)
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะชำนาญ
การพิเศษ โรงเรียนสุวรรณภูมิวิทยาลัย

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบแนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
ในการปฏิบัติภารกิจในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

นครราชสีมา เขต 4

1. นายพิสุทธิ์ แสนเมือง วุฒิการศึกษา กศ.ม (การบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2
2. ดร.ถวิล อรัญเวศ วุฒิการศึกษา ศษ.ด. (การบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล ตำแหน่งรองผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาานครราชสีมา เขต 4
3. ดร. กฤษฎา กัลปดี วุฒิการศึกษา กศ.ด (การบริหารและพัฒนาการศึกษา) มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านกุดปลาแข้งเหมืองลี่ สพป.นครราชสีมา เขต 4
4. นายธีรวุฒิ เอื้อสุวรรณ วุฒิการศึกษา กศ.ม (การบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ โรงเรียนอนุบาลสุริยาอุทัยพิมาย สพป.นครราชสีมา เขต 7
5. นางพัชรินทร์ สามะณี วุฒิการศึกษา กศ.ม (การบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ โรงเรียนดอนยางดอนสังข์วิทยา

พหุ ประถมศึกษา

ตัวอย่างหนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญ

ที่ อว 0605.5(2)/ว1321

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

13 เมษายน 2563

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน นายณรงค์ เย็นเพชร

ด้วย นางสาวธันยาภัทร์ เทียนธนาทิพย์ นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง : “การพัฒนาแนวทางการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 4” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ธรรณ นามวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โฉมยา)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรนิสิต 0850082355

ตัวอย่างหนังสือขอความอนุเคราะห์ทดลองใช้เครื่องมือ

ที่ อว 0605.5(2)/ว1383

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

16 เมษายน 2563

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ทดลองใช้เครื่องมือเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านบุตาสง

ด้วย นางสาวธันยาภัทร์ เทียนธนาทิพย์ นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง : “การพัฒนาแนวทางการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ธรินธร นามวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นางสาวธันยาภัทร์ เทียนธนาทิพย์ ทำการทดลอง ใช้เครื่องมือเพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โฉมยา)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรนิตินิต 0850082355

ตัวอย่างหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล
(ระยะที่ 1 ตอบแบบสอบถาม)

ที่ อว 0605.5(2)/ว1386

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

17 เมษายน 2563

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการจัดทำวิทยานิพนธ์

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดกุดเวียน

ด้วย นางสาวธัญลักษณ์ เทียนธนาทิพย์ นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง : “การพัฒนาแนวทางการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ธรินธร นามวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านได้อนุญาตให้ นางสาวธัญลักษณ์ เทียนธนาทิพย์ เก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้ เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ธรรมา โหมยา)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4374-3174
เบอร์โทรนิสิต 0850082355

ตัวอย่างหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล
(ระยะที่ 2 สัมภาษณ์โรงเรียนที่มีแนวปฏิบัติที่ดี)

ที่ อว 0605.5(2)/ว1479

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

28 เมษายน 2563

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการจัดทำวิทยานิพนธ์

เรียน ผู้อำนวยการพัฒนา บุตรา

ด้วย นางสาวธันยาภัทร์ เทียนธนาทิพย์ นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนา การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง : “การพัฒนา แนวทางการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ธรินธร นามวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านได้อนุญาตให้ นางสาว ธันยาภัทร์ เทียนธนาทิพย์ เก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้ เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โหมยา)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4374-3174
เบอร์โทรนิสิต 0850082355

ตัวอย่างหนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

ที่ อว 0605.5(2)/ว1713

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

1 มิถุนายน 2563

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน นายธีรวุฒิ เอื้อสุวรรณ

ด้วย นางสาวธันยาภัทร์ เทียนธนาทิพย์ นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนา การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง : “การพัฒนา แนวทางการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ธรรินทร์ นามวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

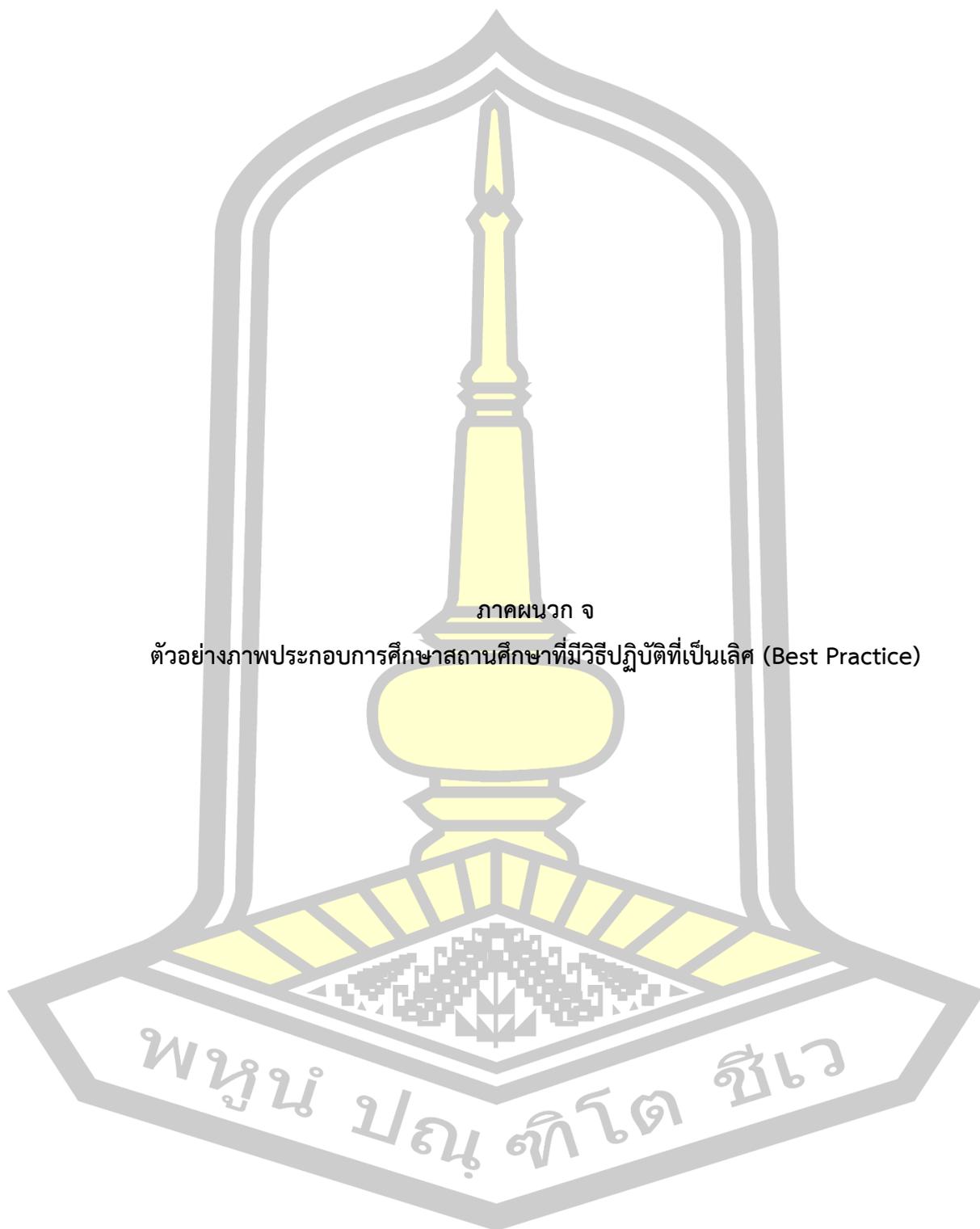
เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อนิสิตจะนำข้อมูล ที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โฉมยา)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรนิสิต 0850082355

ภาคผนวก จ

ตัวอย่างภาพประกอบการศึกษาสถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice)

พหุณฺ์ ปณฺุ ทิโต ชีเว

การศึกษาสถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice)

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ	นางสาวธัญยาภัทร์ เทียนธนาทิพย์
วันเกิด	วันที่ 2 พฤษภาคม พ.ศ. 2536
สถานที่เกิด	อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 571 หมู่ที่ 2 ตำบลสระคู อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด รหัสไปรษณีย์ 45130
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	ครูผู้ช่วย
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนบ้านกุดขมิ้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 ตำบลหนองตะไก่อ อำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา รหัสไปรษณีย์ 30380
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2551 มัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสุวรรณภูมิวิทยาลัย จังหวัดร้อยเอ็ด พ.ศ. 2554 มัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสุวรรณภูมิวิทยาลัย จังหวัดร้อยเอ็ด พ.ศ. 2560 ปริญญาครุศาสตรบัณฑิต (ค.บ.) สาขาวิชาภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด พ.ศ. 2563 ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

พูนุ่ ปณุ่ ทิโต ชีเว